PROSTII EUROPEI >

Traian Ungureanu (n. i martie 1958) este unul dintre ziariştii români de calibru. Absolvent al Facultăţii de Filologie din Bucureşti, specializarea română-engleză, el scrie pentru început la revistele *Amfiteatru* şi *Viaţa studenţească*. Articolele lui se centrează pe două teme principale, politica şi sportul, în care Traian Ungureanu vede forme de cultură şi comunicare simbolică. Tentat şi de domeniul literar, jurnalistul îşi publică eseurile dedicate culturii literare şi politice în *Viaţa Românească*, *România literară* şi *Caiete critice*. De la sfârşitul anilor 1980 până în 2003 continuă aceste direcţii la BBC, unde este una dintre vocile pe care ascultătorii le aşteaptă cu interes şi nerăbdare. În 2003 are deja peste o mie de articole, cronici editoriale şi eseuri publicate în *Evenimentul Zilei*, *România liberă*, *Opinia studenţească*, *Orizont*, *Contrafort*. Face în continuare jurnalism radio, dar de data asta la Europa Liberă, pentru care realizează, din 2003, cronici politice şi sportive săptămânale. Din 2000 scrie la revista *22*. Din 2004 este deţinător de rubrică la *Idei în Dialog*, iar în 2005 devine senior editor la *Cotidianul*. E preocupat în continuare de lumea sportului, despre care scrie la început în *Fotbal Plus* şi *ProSport*, pentru ca din vara lui 2003 să semneze în *Gazeta Sporturilor*. În acelaşi an este desemnat laureatul pentru jurnalism al premiului acordat de Grupul pentru Dialog Social, în vreme ce Societatea „Timişoara” îi decernează Premiul» Alexandru Indrieş”. Din 2015 publică săptămânal un blog-editorial în cotidianul *Adevărul*.

În 2004 debutează în volum la Humanitas cu *Manifestul fotbalist*, o carte dedicată analizei culturale a sportului. Urmează, tot la Humanitas, în seria de autor, volumele: *Războiul timpurilor*: *asediu islamic* şi *declinul occidental* (*2006*), *Tehnica neputinţei la români* (2006),

Despre Securitate: *România, ţara „ca şi cum”* (2007), *Eroi şi jocuri populare* (2007), *Olimpia în exil* (2008) şi *încotro duce istoria României* (2008). În 2009 a fost ales deputat în Parlamentul European pe listele PDL.

TRAIAN UNGUREANU

PROŞTII EUROPEI

Cum se sinucid civilizaţiile

Redactor: Adina Avramescu Corector: Corneliu Radu Coperta: Angela Rotaru Tehnoredactor: Manuela Măxineanu DTP: Florina Vasiliu, Dan Dulgheru

Tipărit la Monitorul Oficial R.A.

e HUMANITAS, 2017

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României Ungureanu, Traian

Proştii Europei: cum se sinucid civilizaţiile / Traian Ungureanu. Bucureşti: Humanitas, 2017 ISBN 978 – 973 – 50 – 5748-O 32

EDITURA HUMANITAS

Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi Online: www.libhumanitas.ro Comenzi prin e-mail: vânzări libhumanitas.ro Comenzi telefonice: 0372 743 382 / 0723 684 194

Din partea coautorului

Sunt coautorul cărţii pe care aţi deschis-o. Nu pentru că încerc să adun, prudent, circumstanţe atenuante, în căutarea unei reduceri de pedeapsă. Pot fi doar coautorul, şi nu autorul unei cărţi care a fost scrisă, în cea mai mare parte, sub dictarea unor vremuri care turuie întruna. Şi care nu îşi vorbesc de bine contemporanii.

Trăim vremuri interesante – aşa cum urează duşmanilor un vechi proverb născocit de chinezi pentru a prelungi pe perioade istorice procedeele torturii individuale. Arareori a fost transcrierea istoriei mai necesară şi, într-un fel, mai uşoară.

Şi, totuşi, vremurile în care trăim şi lumea pe care o părăsim sunt însoţite de discursuri cuminţi, prudente şi calculate, adesea vecine cu laşitatea. Se scrie mult, dar cu grijă. Cu teama de a nu ofensa. Sau cu mare şi amănunţită atenţie la nervii şi supărările celor ce stabilesc ce se cuvine şi ce nu. Mărturia, cugetarea şi analiza poartă cască dublă, au semnat, din timp, asigurări de tot felul şi aşteaptă să vadă dincotro bate vântul – cu speranţa că uraganul anunţat va adia amabil şi va cruţa prezentul. Atâta lume ştie şi înţelege, dar e blocată de teama tabuului încălcat. Atâta lume a învăţat să fluiere în biserică pe cânturi aprobate de episcopi.

Şi, în fond, ce mare lucru ar fi de spus? Nimic mai mult sau mai puţin decât că lumea noastră e pe punctul de a desfiinţa lumea noastră. Că valorile, îndrăzneala şi încrederea care au făcut civilizaţia Europei sunt în retragere. Şi că pe urmele lor aleargă, foarte grăbită, o idee unică şi palidă: abandonul mascat în cuprindere tolerantă.

Europa şi lumea occidentală au învăţat să susţină idei care le slăbesc. Negarea tradiţiei, defăimarea identităţii naţionale, religioase şi culturale sunt, în gura şi în practica elitelor conducătoare, probe de virtute. Înainte de a se risipi, lumea la care renunţăm e dată uitării sau cedată de cei ce ar fi trebuit să o aibă în pază.

Cartea pe care o aveţi în faţă e cerută şi scrisă de acest curent, de angajamentul prodeclin pe care elitele conducătoare îl preţuiesc exact în măsura în care îşi vor

preţuită superioritatea morală. Aşadar, citiţi o carte pe care o datoraţi epocii. Singurele lucruri care vin de la coautor sunt împotrivirea la clişeu şi refuzul opiniei tăinuite.

O împrejurare nu tocmai netedă a făcut ca această carte aspră cu dimensiunea birocratic-utopică a Uniunii Europene să fie documentată, gândită şi scrisă de un parlamentar european. Contradicţie severă? Numai în aparenţă. Cei ce se vor grăbi să sesizeze conflictul moral al angajatului-salariat care îşi critică angajatorul în timpul orelor de program sunt rugaţi să evite o confuzie, altfel, frecventă.

Parlamentul European e, totuşi, un parlament, şi nu o companie de stat sau privată. Angajatul nu se prezintă la locul de muncă pentru a bifa strict un număr de obligaţii contractuale, ci, tocmai, pentru a dezbate şi cântări norme generale, în punctul lor de contact cu interesele naţionale şi cu linia care deschide viitorul comun al europenilor. Critica şi, până la un punct, contestaţia sunt chiar recomandabile. Tăcerea şi conformismul nu fac bine şi nu pot fi scuzate de fişa postului, mai ales în toiul sezonului infernal care a devenit, după surparea financiară din 2008, anotimp european permanent.

Lucrurile trebuie numite. Date pe faţă, încă din Prefaţă. Mai ales dacă timpurile ameninţă să închidă dreptul la rostire onestă, la înot contra curentului şi la ceea ce avea, odată, în timpuri de glorie politico-spirituală europeană, un nume precis şi nenegociabil: critică.

Lumea ideilor europene a rămas, în principiu – dar numai în principiu – fidelă faimosului adagiu lăsat nouă de Voltaire: „Nu sunt de acord cu tine, dar voi apăra, până la moarte, dreptul de a-ţi rosti opinia”. După două secole şi jumătate, splendida replică voltairiană trebuie amendată.

Ce ne facem dacă opinia celui apărat de Voltaire e că Voltaire şi toţi cei asemenea lui trebuie ucişi neîntârziat? Occidentul nu cunoaşte răspunsul.

Atacată de terorism religios musulman şi covârşită de uriaşe mişcări de populaţii în căutare de păşuni mai grase, lumea occidentală e prost apărată. Greşeala persistentă a gardienilor spirituali şi politici ai Europei e să trateze atacul drept expresie a unei culturi suferinde şi victima drept suspect principal.

Europa riscă extincţia culturală sub presiunea şi subversiunea unei migraţii fără sfârşit, îngăduită orbeşte de elite indiferente. Procesul continuă fără abatere, alimentat de convingerea valurilor succesive de migranţi că Occidentul e obligat să-i primească şi legitimat de exhibiţionismul moral al elitelor. Terorismul, dislocările culturale dramatice, violenţa diversificată, militantismul religios, escrocarea sistemelor de asistenţă socială au încetat să mai şocheze şi au devenit parte a noii convieţuiri îngăduite în Europa.

Lumea occidentală a dezvoltat, însă, şi o patologie internă. Marele proiect european n-a supravieţuit integru momentului de apogeu. Uniunea Europeană a rămas insensibilă la avertismentele formulate de democraţii fundamentale, ca Marea Brita

ale, şi a continuat, cu o aroganţă istorică periculoasă, proiectul unui superstat european. Decuplarea Marii Britanii, busola democratică a Continentului, nu putea întârzia. Revolta antielitară a câştigat şi Statele Unite, iar asta promite o despărţire pe care Europa trebuia să o evite cu orice preţ.

În Est, naţiuni încă apăsate de handicapul comunist au o relaţie nu tocmai normală cu un Vest care continuă să

vadă, îndată ce întoarce capul spre Moscova, o plajă populată de naţiuni-problemă.

România e întruchiparea perfectă a dilemei Est-Vest: o ţară europeană importantă care nu îşi poate cuceri importanţa. La aproape 30 de ani de la căderea comunismului şi la 10 ani de la admiterea în UE, România e o problemă pentru ea însăşi, înainte de orice altceva, ţara e blocată de incapacitatea de a acţiona şi de a gândi în folosul naţional. Inevitabile cu puţin timp înaintea aniversării primului secol de unire, aceste observaţii nu mai au cum să ţintească defecte de parcurs, ci semnalează problemele structurale ale României.

O interdicţie implicită spune că a critica linia de evoluţie a UE sau impasul românesc sau bigotismul elitelor occidentale e nepatriotic, neprincipial şi neproduciv. Poate. Cert e că paralizia criticii n-a dat niciodată regimuri sănătoase şi societăţi libere.

y

E pesimismul declarat al cărţii de faţă o cale de ieşire? Poate că nu. Cert e că îndoiala pesimistă e primul pas spre revenirea la realism. Există un pesimism constructiv. Şi, apoi, nu e clar de ce atâta lume vede dezavantajele pesimismului, dar ignoră palmaresul funest al optimismului.

Epoca pe care ne pregătim să o cedăm şi lumea pe care începem să o desfiinţăm sunt de neînţeles fără ravagiile optimismului. Uităm sau nu băgăm de seamă că optimismul activ a provocat toate marile dezastre ale epocii.

Optimismul exuberant al pieţelor încrezătoare în creşterea economică fără sfârşit şi în virtuţile vieţii pe datorie a adus şi a agravat enorma cădere financiar-economică din 2008. Încurajate de un optimism doctrinar

care spunea că îndepărtarea tiranilor va dezlănţui o orgie democratică în Orientul Mijlociu, Statele Unite au făcut una din cele mai mari erori geostrategice imaginabile. Optimismul utopic al Uniunii Europene n-a slăbit niciodată, în ciuda evidenţelor care spun că moneda unică a nenorocit sudul Europei, că uniunea fiscală şi bancară sunt imposibile şi că politica externă comună e un fel de a pregăti eşecuri de tip Ucraina. Şi nu tot un optimism exuberant a prevestit, din 1990 încoace, revoluţia agrară şi apoteoza turismului într-o Românie exportatoare, primitoare şi prosperă?

Ştim sau ar trebui să ştim că nimic nu poate apăra societăţile şi naţiunile de un optimism pus pe treabă. Nici mecanismele de siguranţă ale democraţiei, nici forţa brută a dictaturilor nu au ferit vreodată societăţile de erorile colective ale optimismului şi nu i-au scutit pe liderii politici de nechibzuinţa optimismului vizionar. Pesimismul are măcar meritul de a mai stinge o parte din farurile care orbesc sălile în care se sărbătoresc succese planificate în absenţa realităţii.

Cu totul nevinovaţi de curiozităţile temperamentale ale acestei cărţi, Gabriel Liiceanu şi Lidia Bodea i-au întins o mână humanitară, cu speranţa că ea deschide o dezbatere ce va fi continuată de eforturi mai valoroase.

O parte a textelor din volum reiau şi extind intervenţii publicate în blogul vegheat cu pricepere de Iulia Roşu şi Mihai Iepure, la cotidianul *Adevărul*, şi în paginile revistei 22, unde au fost primite cu răbdare şi delicateţe de Andreea Pora şi Andi Lăzescu.

Erorile de detaliu, ca şi posibila eroare fundamentală, aparţin coautorului. Dacă aşa vor hotărî cititorii.

Traian Ungureanu

PATIMI EUROPENE ÎN VID

Prostii Europei

Acum, şi nu altă dată, e momentul să vorbim despre augusta neghiobie europeană. Nu în general, ci anume despre neghiobia europeană faţă cu barbaria musulmană. În 1915, un ministru rus uitat, sătul de prostia ţaristă faţă cu barbaria bolşevică, aşternea pe hârtie o cugetare de neuitat: „Un guvern paralitic se bate cu revoluţionari epileptici”. După exact o sută de ani, suntem în aceeaşi situaţie. Elita Europei ţine discursuri stupide la tribună, în timp ce teroriştii musulmani trag liber în sală.

Duminică 15 noiembrie 2015, la două zile după masacrul de la Paris-Bataclan, Bruxelles era un oraş închis, ocupat de armată şi tăcut ca o fabrică de analgezice. Pe trotuare, o singură prezenţă notabilă: stafii locale, gata să plonjeze la primul strănut scăpat imprudent împrejur. Priviri de animal hăituit cercetau mişcările neinspiratului care n-avea altceva mai bun de făcut decât să-şi deschidă haina pentru a se căuta de pix sau ţigări. Dacă vreţi să evitaţi nevrozele care fac din marile oraşe ale Occiy dentului saloane de boli nervoase şi dacă doriţi să vă vedeţi copiii neînjumătăţiţi de bombe musulmane, nu vă bazaţi pe elita europeană. Pe stradă sau acasă.

Pentru că eu ştiu aşa: dacă primeşti pe cineva în casă iar musafirul te sfătuieşte, de cum s-a aşezat în fotoliu, să îi interzici y 7 y 7

soţiei să se mai machieze sau te anunţă că nu va folosi toay y leta, pentru că sufrageria e mai largă şi mai aproape, îl pofteşti afară. Cu tradiţie, merite istorice şi diversitate culturală cu tot. Liderii noştri politici şi mediatici sunt, însă, de cu totul altă părere. Cu cât sunt mai sfruntate pretenţiile oaspetelui, cu atât este mai admirabilă şi mai fascinantă cultura lui de origine. Şi cu atât este mai darnică asistenţa socială pentru el şi

puioasele lui neamuri. Nemaivorbind că înţelepţii înghesuiţi în ghetourile musulmane primesc, din ziare, şcoli şi discursuri politice, informaţia după care cultura ţării-gazdă e ruşinea pământului. În aceste condiţii, distinşii oaspeţi se deprind să decidă ce putem publica şi ce nu sau cum putem glumi şi cum nu. Şi, în cele din urmă, cât meritǎm să trăim.

Aşa arată Europa şlefuită de zeci şi zeci de ani de ideologie progresist-stângistă, dogma cuprinzătoare adoptată, oficial şi fără excepţie, de toate curentele politice. Sau, în cuvintele aşezate (discutabil) pe stindardul campaniei anticorupţie româneşti: toţi o apă şi-un pământ! Niciun politician şi nicio vedetă media nu mai are curajul să spună la ce am fost şi la ce mai suntem buni pe lumea asta, noi, creştinii vest şi est-europeni. Şi să întrebe: în fond, ce au făcut musulmanii în ultimii 1500 de ani, exceptând perfecţionarea narghilelei?

Vom vedea îndată pe ce stă folclorul pios-canceros emanat de elitele noastre progresiste şi absorbit de un public mult prea numeros. Însă, mai întâi, se cuvine să mulţumim acestui veac generos şi sensibil, acestor timpuri întoarse, cu gândul şi cu insulta, împotriva lor însele, împotriva celor ce ne-au făcut europeni după secole de cultură şi speranţă, împotriva a tot ce am fost şi nu mai ştim să fim. Tuturor, o plecăciune pioasă, ca la sfârşit de timpuri şi de lume. Cinste şi glorie vouă, gropari harnici de lumi şi civilizaţie! Morţii de la Paris şi Nisa, epavele şi sfârtecaţii de la Bruxelles, pulverizaţii de la Madrid şi Londra, striviţii de la Berlin, precum şi toţi viitorii ciopârţiţi europeni vă salută şi vă sunt recunoscători!

Elitele europene au repetat până la îndobitocire câteva sloganuri sacre. Şi, cum spălatul pe creier e

contagios, multă lume le-a preluat. Să începem cu teoria-regină.

Furia ucigaşă a Islamului ar fi răspunsul meritat la amestecul Occidentului în lumea arabă. Serios? Şi atunci de ce ucide Statul Islamic şiiţi, kurzi şi iordanieni? Tot ca să se răzbune pe imperialismul britanic? Şi încă un lucru: după două intervenţii nucleare americane, în Japonia, şi după 50 de ani de dictatură sovietică, în Europa de Est, unde sunt teroriştii japonezi juraţi să omoare americani şi teroriştii polonezi cu veste sinucigaşe în metroul moscovit? Aliaţii occidentali au distrus militar statul german şi statul japonez. Rusia a fost şi rămâne cel mai sever şi mai stupid imperiu colonial cunoscut în istorie. Unde e reacţia anticolonială a asupriţilor?

Problema Occidentului nu e că a intervenit în Orientul Mijlociu. Problema e că n-a intervenit destul. O mulţime de eurolideri se jură că vor să distrugă Statul Islamic, dar pentru asta nu e suficient să înalţi drone sau să arunci bombe, din cer în păpuşoi. Şi nici teoriile despre măreţia musulmană nu ajută.

A doua prostie oficială spune că terorismul islamic nu are de-a face nici în clin nici în burkă – atenţie! – cu adevăratul Islam. Teroriştii musulmani deformează învăţătura islamică.

y

A se slăbi chingile de pe creier! Suntem, de fapt, în faţa vechiului argument stângist care jură că Stalin şi Ceauşescu au trădat şi deformat nobilul şi adevăratul socialism. Până la urmă, religia e ce fac oamenii din ea.

Altă explicaţie ne aminteşte indignată ca Occidentul a jefuit lumea arabă, că i-a furat petrolul şi i-a prăpădit resursele, de la persane la cămile. Evident, şoselele, spitalele şi ştiinţa de carte lăsate în urmă de Occident nu

se iau în considerare. Dar, dacă arabii trebuie despăgubiţi, se poate aranja. Trebuie doar să mai aştepte un pic, până încasăm şi noi despăgubirile de la otomani şi de la ruşi.

Urmează argumentul cu sărăcia şi excluderea. Statul în fund ar explica Statul Islamic. Şomajul şi marginalizarea ar îndreptăţi obida bieţilor radicali (terorist nu e voie să spui, că se poate supăra omul şi explodează). Rezultă de aici că musulmanii sunt singurii săraci ai lumii. Indienii, chinezii, bulgarii şi lituanienii îndură şi ei, dar numai musulmanii au voie să se revolte măcelărind oameni nevinovaţi. În plus, printr-un mister care continuă să scape observatorilor, est-europenii şi asiaticii găsesc loc de muncă. Musulmanii, şi numai ei, ajung mereu prea târziu şi rămân pe ajutoare sociale, plus case cu chiria plătită de stat, ceea ce, fireşte, îi scoate din minţi. Pesemne asta i-a făcut pe aceşti necăjiţi să scuipe şi să înjure de rămas bun forţele speciale franceze care lichidaseră celula teroristă ascunsă şi ocro

tită de „comunitari musulmani” în cartierul Saint-Dénis, după masacrul de la Bataclan.

Şi Belgia? în Molenbeeck, micul cartier mare cultivator de terorişti din Bruxelles, există un bloc cu un bar la parter. Era cuibul din care plecaseră spre Paris, la găurit oameni aleşi la întâmplare, excluşii cu kalaşnikovuri. La etajele de deasupra, muncitori români şi polonezi. Răspunsul lor la întrebările gazetarilor care voiau detalii despre vecinii de la parter: nu-i cunoaştem, că ne sculăm dimineaţa la 5, plecăm la muncă, ne întoarcem seara, mâncăm ceva şi ne culcăm.

7 y

Proştii Europei.

Poziţia brace

Să nu lăsăm în urmă orice speranţă! în seara de 14 iulie 2016, măcelul de la Nisa ne-a adus veşti bune: nu mai e mult! încă y

10 – 15 căsăpiri, executate tot mai în silă, şi gata! Etapa violentă va lua sfârşit şi vom intra în faza paşnică: faza supunerii. Apoi, când oaspeţii noştri islamici vor fi îndeajuns de numeroşi (*danke*. O şi când cei mai luminaţi europeni vor adulmeca un început de compromis, vom face un pact trainic. Noi le vom fi parteneri toleraţi, iar ei ne vor fi stăpâni luminaţi. La început, va domni paritatea: 6 semiluni şi 6 stele pe drapelul UE. Ulterior, va domni realitatea. Una după alta, vor veni, cuminţi, schimbarea obiceiurilor, înălţarea noii credinţe şi, din vorbă în vorbă, stingerea.

După Nisa, totul e bine aşezat. Cifra morţilor a respectat media de lucru. Reacţiile au venit respectând, mecanic, partitura standard: nu vom ceda! nu ne vor clătina! Bla, bla, bla! Desenele idioate cu porumbei grăsuţi şi legămintele de liceeni au fost lucrate din timp. Paznicii conştiinţei noastre au repetat, rinocereşte, discursurile care avertizează împotriva islamofobiei – cel mai mare rău care bântuie şi dezonorează sufletul Occidentuy lui. Nu credeţi? Deschideţi televizorul, ziarul sau netul.

y y 1

Nisa a făcut, totuşi, o victimă în plus. Nisa a omorât clişeele. Primul din ele spune, cu o vorbă de miliţian care mărturiseşte soţiei, în concediu: suntem în război! Serios? Nu suntem în niciun fel de război – simetric sau asimetric, declarat sau nedeclarat. Suntem sub ocupaţie! Priviţi cât de lesne s-a făcut porcăria scelerată de la Nisa. Uns! Şi luaţi seama la ridicolul apocaliptic în care înoată societăţile şi sistemele politice occidentale, societăţile şi

sistemele-gazdă.

Pe scurt, de mână cu libertatea oarbă şi cu copilul ei repetent, toleranţa, am devenit un milion de ţinte care îşi cer dreptul la glonţ, bombă şi camion. Ucigaşilor le curg balele de poftă şi de uimire. Nimic mai uşor decât omorul între fraţi de diversitate. Călăul e peste tot şi mereu la un pas de client. Prietenii noştri islamici pot ataca oriunde şi nicăieri. Acum sau altă dată. La ştrand, la şcoală, acasă, pe şosea, în tren, la cumpărături, pe stadion sau în cazarma poliţiei. V-aţi baricadat pe durata marilor turnee de fotbal? Atâta cheltuială pentru o amărâtă de amânare a execuţiei! Nu contează ce păziţi voi. Important e ce atacăm noi.

Occidentul şi-a organizat sfârşitul meticulos şi festiv, aşa cum decorezi o sală de mese pentru ultima nuntă de pe Pământ. Priviţi în jur şi faceţi bilanţul.

Pe 23 iunie 2016, Marea Britanie a votat, legal şi democratic, despărţirea de Uniunea Europeană. Şi, de atunci încoace, cea mai veche întrupare a libertăţii în Europa e tăvălită şi defăimată sub acuzaţia de huliganism antidemocratic în masă.

La o zi după Nisa, joi, 15 iulie, multe guverne occidentale au sărbătorit victoria democraţiei în Turcia. Recep Erdogan a învins o tentativă de lovitură de stat şi toată lumea bună europeană a dat iama să îl felicite. Cu alte cuvinte, aceiaşi oameni au conchis, într-un interval de câteva săptămâni, că Erdogan e democrat şi că Marea Britanie nu mai e. Temerar!

Firesc şi democratic, vineri, 16 iulie, de cum s-a luminat de zi, Erdogan a lansat propria lovitură de stat. Bilanţ: 3.000 de militari arestaţi, 2000 de magistraţi demişi, zeci de mii de profesori, funcţionari şi poliţişti concediaţi, plus reintroducerea pedepsei cu moartea luată serios în calcul. Erdogan jură că apără democraţia,

democraţia fiind el. De la noi s-a ridicat cutezător glasul fostului pacient al lui Erdogan. Victor Ponta l-a declarat pe Erdogan democrat şi pe criticii lui fascişti. Normal. Cine a pus la cale, împreună cu colonelul Mircea Dogaru, desfiinţarea justiţiei în România are simţul democraţiei în sânge.

Eşecul loviturii de stat, paranoia galopantă a lui Erdogan şi schematismul occidental au făcut din democraţie o idee vul→

canizabilă. Şi din Turcia un rahat scindat şi poros. Desert uşor pentru Rusia şi Islam, pe malul Mării Negre.

Dintre toate aceste motive, marele asalt islamic nu mai are nevoie de operaţii complicate. Drojdia infracţională din ghetouri, un camion, o vestă şi câteva arme sunt de ajuns. DI Mohamed Bouhlel, franco-tunisianul care a trecut stăruitor cu TIR-ul peste copii, la Nisa, n-a venit de departe şi nu avea asupra lui ordine secrete. Nu. A ieşit din casă, a urcat în camion şi s-a dus la lucru. La defrişat copii. Singur, entuziast şi fără teamă.

Marea atracţie pentru călăii care stau la coadă în oraşele Europei e slăbiciunea. Măcelarii nu mai fac teorie. Nu mai lansează manifeste şi nu mai ţin discursuri. Oamenii sunt ocupaţi până peste cap. Au simţit că suntem slabi şi copţi pentru subjugare. Victima e legată fedeleş pe grătar. De jur-împrejur, lumea subţire din presă, politică şi universităţi face galerie şi are grijă să nu strice vreun rasist petrecerea.

Corpurile strivite de 19 tone de camion au rămas înşirate la Nisa, pe Promenade des Anglais, ca într-o măcelărie bine ţinută. Halal măcelărie! Copil lângă mamă, copil lângă tată, copil lângă copil. De pe planeta lor îndepărtată, liderii Occidentului nu văd până la Nisa. Liderii noştri extratereştri nu pricep o iotă din mersul

lumii care le îneacă popoarele. Liderii noştri extratereştri nu înţeleg că problema ultimă a tuturor măcelurilor de dinainte şi de după Nisa e cursul vieţii. Cine dă cursul vieţii în Occident: Occidentul, sau Islamul?

François Hollande, preşedintele asfixiei naţionale franceze, are o scuză. A fost surprins de evenimente alături de nepreţuitul frizer oficial de la Élysée – slujbaş plătit cu 9 895 euro pe lună, salariu echivalat cu rangul de ministru al cabinetului. Cine mai are timp să bage în seamă mersul lumii când elitele se tund atât de pasional? Singurii care dau din cap a înţelegere, după ce se întorc acasă de la serviciu, sunt muncitorii de la abator.

Ei ştiu. Ei şi vitele lor.

Aşa se sinucid civilizaţiile. Cu dileme interminabile, cu credinţă oarbă în propriile confuzii şi cu vorbe care ajută lumea să stea în cap. Şi, neapărat, cu diavolul de mână.

Înainte de despărţire, o întrebare: ceva cote de refugiaţi pentru Est? Şi un îndemn, furat de la stewardese: *brace*!

y 7

Sau, pentru a relua anunţul, actualizat şi integral: în situaţia foarte probabilă, ba chiar iminentă, a unei prăbuşiri, fixaţi-vă burka pe faţă şi luaţi poziţia *brace*!

Rinoceri de elită

De la un moment bine dat încolo, ce se scrie sau ce se vorbeşte în marginea istoriei e lipsit de sens. Trăim un asemenea moment. Cine vrea poate să îi spună Nisa – 14 iulie 2016. Nu ajută mai mult decât un semn de carte, dar altceva nu e de făcut, înainte să închizi cartea, e bine să marchezi locul din care n-ai mai fost în stare sau n-ai mai vrut să citeşti.

Măcelul de la Nisa şi-a desfăşurat cruzimea şi nebunia în

>

două acte. Ultimul e cunoscut: încă unul dintre magrebienii de douăzeci şi ceva – treizeci de ani, semiinfractor mărunt, agăţat de

Franţa în vreunul din cartierele banale ale unui mare oraş, s-a pus pe omorât oameni. De data asta, cu camionul. 84 de oameni au fost striviţi metodic de un camion de 19 tone. Nimeni n-a fost ocolit. Sugari de şase luni, ţânci de trei ani şi băieţandri de zece ani au atras, în mod anume, atenţia casapului de la volan.

Toate astea se ştiu şi nimeni nu poate spune că a aflat ceva nou.

Detaliile se tot repetă, într-un bis sângeros, la mijloc de morgă cu grad de ocupare crescând – bucăţi de soţie, trunchi de copil, găuri în logodnică şi alte produse finite ale cultului mortuar islamic.

Mai întâi, însă, s-a petrecut altceva. Preşedintele Hollande a acordat obişnuitul interviu de Ziua Naţională. Sobru şi > >

apăsat, preşedintele a avertizat asupra marelui pericol pe care democraţia franceză îl are în faţă: ascensiunea populismului. Aşa se vede de la Élysée. Şi nu numai de acolo. Aşa se vede din paginile aproape oricărui ziar şi pe ecranul aproape fiecărui post de televiziune occidental. Şi tot aşa se vede şi se predă în aproape orice institut şi universitate occidentală.

Acum, dacă aşa se vede, înseamnă că toţi aceşti oameni educaţi şi responsabili au ajuns la aceeaşi concluzie, şi nu fără motiv. Unanimitatea lumii conducătoare trebuie să se bazeze pe ceva. Pe un acord,

pe o părere comună, susţinută de valori certe şi nenegociabile. Pe ceea ce se numeşte – cu un cuvânt îmbătrânit prin seminarii şi holuri de parlament – consens. Numai că acest acord e, în partea lui cu adevărat activă şi iritantă, mai degrabă un fel de a fi de acord. O intonaţie specifică a ideilor împărtăşite de un anume grup, mereu acelaşi şi mereu deasupra. Vorbim, adică, de viaţa şi opiniile elitelor.

Discuţia care a readus în prim-plan tema elitelor şi acordul care le tutelează gândirea a izbucnit, cu o virulenţă rară, în ultimii câţiva ani. Cu siguranţă, zgomotul, resentimentul şi, adesea, disperarea celor ce contestă elitele şi ideile lor au deformat cadrul şi termenii de bază ai problemei. Dar asta nu înseamnă că problema elitelor nu are o istorie şi un sistem teoretic foarte nervos.

Toată lumea vorbeşte de elite acuzând, de cele mai multe ori vag, ceva ce se cheamă ba establishment, ba elite internaţionale, clasă globală, grup conducător sau elită dominantă. În orice caz, cineva „sus-pus”, influent până la sau dincolo de limita conspiraţiei, inepuizabil de bogat şi dotat, foarte divers, dar funcţional neschimbat, supraeducat şi, mai ales, dezgustat sau speriat de suflarea norodului. Cu aceste date, ne întoarcem, de fapt, la sociologia brutală care despică lumea în asupritori şi asupriţi, aristocraţi şi pauperi. Aceste imprecizii pot şi trebuie să fie rapid eliminate. În fond, discuţia despre rolul şi mentalitatea elitelor nu duce lipsă de gânditori riguroşi.

Termenii fundamentali au fost fixaţi de sociologia lui Vilfredo Pareto (*Les systèmes socialites*, 1902). Elitele descrise de Pareto sunt manifestarea unei realităţi sociale dinamice şi inevitabile.

Cineva, de regulă o minoritate în poziţii de comandă, conduce şi trebuie să conducă viaţa societăţii. Majorităţile vor fi mereu

— / y dirijate de minorităţi, care nu au, însă, o poziţie fixă şi protejată. Elite noi vor încerca şi vor reuşi mereu să infiltreze sau să răstoarne elitele vechi. Pareto vorbeşte de „circulaţia elitelor”, într-un joc de direcţie şi control care nu are semnificaţie şi încărcătură morală: pentru Pareto, elitele sunt suma vârfurilor de performanţă socială şi profesională, indiferent că e vorba de avocaţi sau curtezane (în măsura în care aceste două categorii nu se suprapun).

După 1920, ideile lui Pareto se schimbă, sub presiunea unui blocaj care restrânge „circulaţia elitelor” şi fixează „plutocraţia demagogică”, un grup de comandă care ştie să se conserve pe două căi: acumulare economică fără preocupare pentru dezvoltare reală în societate şi un discurs politico-etic superior care prelungeşte cariera publică a grupului elitar, mascându-i, în acelaşi timp, dominaţia.

După război, C. Wright Mills constată că tot ce însemna la Pareto „circulaţia elitelor” a luat sfârşit cu desăvârşire (*The Power Elite*, 1956). În 1961, preşedintele american Eisenhower rosteşte un faimos „discurs de despărţire” şi lansează celebra formulă „complexul militar-industrial” (iniţial, formula vorbea de „complexul militar-industrial-parlamentar”, dar Eisenhower a renunţat la al treilea termen, bănuind că va fi acuzat de atitudini antidemocratice).

Aşadar, după 1950 suntem în faţa a ceea ce numim, azi, elite: un bloc dominant care atrage nervozitatea şi apoi contestaţia socială prin câteva trăsături fixe. Mai întâi, impresia că liderii sunt mereu aceiaşi sau practică o

rotaţie abilă. Dinastiile politice de tip Clinton sau Bush sunt incriminate odată cu zonele care livrează constant echipe identice de lideri: şcolile aşa numitei clase etoniene din Marea Britanie sau *enarquism*-ul[1]
de fabricaţie franceză.

Capacitatea de a conduce sub întruchipări diverse şi funcţional identice e primul motiv de contestaţie care pleacă de jos, în numele „democraţiei reale”, şi cere revenirea la autenticitate în politică. Încă mai grav, contestaţia antielitară acuză toxicitatea terminală a ideologiei secretate de grupul dominant.

În ultimii 20 – 30 de ani, reţeaua cultural-mediatic-politică a elitelor a dezvoltat un limbaj şi un număr de idei care pretind supremaţia totală asupra scenei publice. Noul concert ideologic ţinteşte instituţiile tradiţionale şi interzice, sub diverse pretexte etice, vechea interpretare a istoriei şi culturii occidentale. Familia e retrogradată la reminiscenţele unui model social autoritar, iar identitatea individuală se desparte de etnicitate şi religie, pentru a deveni o chestiune reglată de sex, unde sexul însuşi e un concept fluid, reglat de dorinţa sau percepţia purtătorului. Cultura europeană e, în totalitate, un eşec şi o culpă. Ea a presupus un rasism iniţial fără excepţii. În fond, toţi suntem rasişti potenţiali şi putem fi mântuiţi doar de autoflagelare necontenită şi vigilenţă militantă. Aproape orice definiţie clasică a lumii şi a instituţiilor umane ascunde un act abuziv care trebuie imediat denunţat şi suprimat. Consecinţa cea mai vizibilă a acestei manii destructurante e deschiderea şi, apoi, abolirea frontierelor de stat, urmată de dreptul automat la migraţie. La un loc,

1 Termenul se referă la ENA (École nationale d’administration), ai cărei absolvenţi formează elita administraţiei publice franceze.

toate aceste reconsiderări radicale dau un corpus agresiv de idei cunoscut sub numele depoliticalcoreciness (PC). Sau, altfel spus, o tematică şi un ton care pot fi descrise drept cod interior şi parolă de recunoaştere a membrilor de grup elitar.

Suntem, adică, departe de înţelesul strict utilitar al elitelor cu care lucra Pareto. Elitele de care vorbim azi sunt, în mod pronunţat, o chestiune de organizare şi opţiune ideologică dogmatică. Revolta împotriva elitelor se hrăneşte, de fapt, din suma de interdicţii pe care limbajul şi ideologia elitelor le impun ca morală publică şi politică unică. Transformată în negaţie universală, această sumă de interdicţii proclamă oficial, de la vârful societăţii, o realitate alternativă, fără legătură cu faptele de viaţă pe care atâta lume le consideră, încă, realitate. Din când în când, însă, realitatea veche revine şi loveşte violent construcţia oficială pe care elitele au întronat-o ca reper sacru.

E exact ce s-a întâmplat cu discursul mai sus pomenit, al preşedintelui Hollande. O intervenţie tipic PC, în care sunt de găsit şi clişeele şi emfaza care proclamă o realitate alternativă, a fost surprinsă şi contrată devastator de realitatea cea mai reală.

Replica a venit seara, la Nisa, pe Promenade des Anglais. În felul ei brutal şi necomentabil, realitatea a ripostat cu o violenţă dezgustătoare. Nu! Pentru Dumnezeu, pericolul nu e acolo unde îl văd declaraţiile, seminariile şi articolele care dau corul oficial. Cine nu e în stare să vadă unde e pericolul ar trebui să se uite sub rotile camionului de la Nisa sau la concertul

neîncheiat de la Paris-Bataclan. Închipuiţi-vă! Cineva vă dă cu ceva în cap pe stradă, vă taie o ureche, vă ia

portofelul şi, seara, aflaţi de la televizor că aţi fost victima unui editorial populist publicat într-un ziar radical de dreapta.

E absurd. Blindat de absurd! După Nisa, tocmai pentru că oroarea s-a hrănit pe săturate cu copii, trebuie spus clar: pericolul care nu vede pericolul pe care îl alăptează e rinocerizarea establishmentului. Rinocerizarea voluntară şi militantă a celor y ce ne conduc, ne informează şi ne educă.

1 y

Şi Nisa a fost urmată de obişnuita baie de mituri de susţinere.

y y y

Nu, musulmanii nu au niciun amestec. Da, vina e a rasismului occidental care stârpeşte orice şansă de afirmare în ghetourile arabe (şi numai acolo). Islamul e o religie a păcii (după supunerea necredincioşilor, dar asta nu trebuie spus) în vreme ce drojdia procreştină a Europei nu şi-a uitat năravurile şi e profund islamofobă.

Le-am auzit şi le vom mai auzi, până o să ne crească fes şi barbă. Cine îşi face slaba speranţă că faptele şi realitatea vor răsturna mitologia ruşinoasă a establishmentului uită un lucru. Cel mai important. Nu e nimic gratuit sau inocent în acest şir de palavre pseudoetice şi subsociologice. Totul are un rost. Am ajuns la acel ceva care explică unanimitatea desăvârşită a corului politic-academic-mediatic. Partitura acestor oameni care nu mai termină de vorbit se sprijină pe ceva: pe interesele unui grup aflat la putere şi dornic de putere. Marxism? Desigur. Ce e marxist trebuie demontat cu un discurs marxist.

Sigur, aceşti oameni îi cunosc pe arabi numai de la conferinţe şi, spre deosebire de plebe, nu trăiesc în zona

de contact decisiv. Dar asta nu e tot.

Lumea subţire care nu vede pericolul islamic nu e oarbă degeaba. Acest val de ignoranţă premeditată e, de fapt, parola care asigură accesul în sistemul universitar, politic şi mediatic. Numai cine ştie să recite, să îmbogăţească şi să întărească tabuul e admis sau menţinut în sistem.

A >

În plus, buna şi vechea politică e şi aici la lucru. Stânga, mereu gata să vadă în masacrele islamice un motiv de solidaritate cu fraţii de diversitate musulmani, are nevoie de voturi şi de păstrarea lor. Două cifre: 94% din populaţia de confesiune musulmană a Franţei a votat stânga la ultimele alegeri locale. În Suedia, procentul e de 73%. Trocul e simplu şi mult mai puţin apretat decât discursurile oficiale. Problema nu e doar votul obţinut, azi, prin subvenţii sociale şi recitaluri retorice de rinocer. Problema e trocul de azi, ce pregăteşte pactul de mâine. Michel Houellebecq l-a descris, recent, într-un roman (*Supunere*) din ce în ce mai depăşit de viteza realităţii.

Alternativă? Zero şi nimic. Da, establishmentul a declarat că realitatea nu există, dar nimeni nu poate demonstra contrariul. Dreapta politică şi societatea comună sunt demult sleite demografic şi castrate de noua moralitate socială a Occidentului. Din acest motiv, după Nisa nu ne rămâne decât să asistăm, îngrijoraţi şi neputincioşi, la mersul istoriei. Care îşi caută sfârşitul în Occident.

Europa, vreau să te fi!

La ce se gândea, oare, d-na Merkel Angela în neuitata zi de i ianuarie a anului 2016, după calendarul creştin? se gândea la cum petrec invitaţii ei, adunaţi la Köln, pentru o vânătoare de femei? Sau se gândea,

recunoscătoare, la efortul de integrare a refugiaţilor surprinşi, scumpii de ei, cu mâna în chiloţii femeilor? Trebuie, totuşi, menţionat că poliţia a găsit şi mesajul migranţilor pentru situaţii de socializare cuviincioasă. Mulţi din ei purtau în buzunare bileţele pe nemţeşte, cu un mesaj plecat din cu totul alte organe decât inima: *Ich will dich finken*! (Vreau să te f...!)

Nu vom afla la ce cugeta cancelarul german în noaptea în care ţara ei serba, fără să ştie, prima zi a anului 1437, după socoteala calendarului islamic. Ştim însă altceva. Că adevărul gol-goluţ şi scabros despre femeile dezbrăcate cu forţa, pe stradă, la Köln şi în alte oraşe, a avut nevoie de cinci zile pentru a învinge cenzura oficială. În Germania, lumina Europei.

Mesajul cu adevărat sinistru plecat spre noi din inima Europei nu e scandalul sexual, ci scandalul sexual încoronat de complicitatea autorităţilor. Consensul oficial german cere tăcere şi supunere. Poliţia, ziarele, televiziunile, primarii, directorii de şcoală şi atâţia alţi domni şi doamne cu creiere lucind de curăţenie după spălătură au decis că neamul lor e dator să sufere cu plăcere şi în tăcere. Femeile pot fi, adică, violate cu voie de la poliţie, dacă distinşii autori sunt ambasadori ai tradiţiilor afro-arabe, şi cu atât mai mult dacă sunt refugiaţi.

În Germania şi în atâtea alte state vest-europene, vechea tradiţie europeană a gândului liber exprimat trăieşte sub şantaj. Orice protest, orice deget îndreptat spre valul de violuri care bântuie de la Oslo la Zürich e imediat înregistrat la capitolul rasism sau extremism în prag de fascism. E de datoria organelor publice să nege şi să ascundă faptele. Adevărul e periculos pentru că n-ar face decât să toarne ţiţei (mai nou, foarte ieftin) pe foc,

stârnind extremismul.

Adevărat, ZDF, marea televiziune publică germană, s-a făcut că plouă şi a ţinut deschisă umbrela care a protejat violurile, dar a trebuit să ceară scuze pentru că a sărit peste ştirile de la Köln. Adevărat, poliţia a admis că în mulţimea de la Köln se aflau şi afro-arabi, după care a admis că marea majoritate erau afro-arabi, după care a admis că 15 erau refugiaţi, după care a mai socotit o dată şi a aflat că marea majoritate erau refugiaţi. Dar toate astea numai şi numai sub presiunea revoltei de pe net, noua subterană şi noul samizdat al democraţiilor europene. Nu demult, d-na Merkel îi cerea discret domnului Zuckerberg să vină de hac paginilor de Facebook în care se adună critici antimigraţie. DI Zuckerberg e, deocamdată, tare de ureche, şi bine face.

Noul fanatism antioccidental al Occidentului a creat propriul val de refugiaţi: pe net, unde se strâng şi comunică oameni siliţi să înţeleagă realitatea, dând cu capul sau cu picioarele larg deschise de ea. O generaţie începe să priceapă că istoria nu e parfum, că lumea nu e geometrie plană şi că Gulag nu e transcrierea greşită a lui Google. Din nefericire, s-ar putea să fie prea târziu.

Asta pentru că, după ce a abolit dreptul la critică şi dezacord, punând pumnul în gură oricărei opinii contrare, conformismul euro-german a trecut la persecuţia bunei cuviinţe publice. Aşa de pildă, un grijuliu diriginte german a scris recent o scrisoare în care cere părinţilor să nu îşi trimită copiii la şcoală cu bluze sau fuste care i-ar putea stârni pe musulmani. E clar că Germania face cele mai bune maşini din lume şi nu se poate opri nici când e vorba de oameni. La fel ca superiorii lui din vârful sistemului politic, acest mic idiot local crede automat că poate domestici realitatea, înainte să o cunoască. E ciudat, dar

nu întâmplător, că germanii sunt obsedaţi de natura cu păsările şi broscuţe în pericol, dar ignoră total natura umană. Ce ar fi trebuit să înţeleagă aceşti funcţionari împinşi la ruină de propria orbire?

Ar fi trebuit să observe că milionul şi ceva de refugiaţi admişi în Germania şi Scandinavia e compus în proporţie de 70% din băieţi şi bărbaţi tineri. Germania refuză să vadă că are sub ochi un val de bărbaţi în carne, oase şi hormoni. Autentic sau nu, un refugiat lasă acasă multe, dar ia cu el cultura, adică obişnuinţele de fiecare zi din ultimele câteva sute de ani.

În lumea din care vin aceşti oameni, orice femeie neîmpăturită în ţoale până sub ochi cere să fie violată. Iar o femeie violată e declarată boarfa şi trebuie omorâtă cu pietre de familia sau de clanul care îşi recâştigă astfel onoarea.

În lumea din care vin aceşti oameni, datina spune că o femeie poate fi posedată, pentru că e un obiect cu ţâţe. În cazul fetelor, se poate coborî sub 14 ani.

În lumea noastră, barbaria sexuală e împotriva legii. În lumea din care vin aceşti oameni, barbaria sexuală nu e împotriva legii. E legea.

Asta trebuiau să ştie meticuloşii germani. Nu era nevoie de deplasări sau de studii speciale. Acasă, în centrele germane de primire a refugiaţilor, realitatea strigă singură degeaba. Spaţiile de cazare sunt locuri de siluire în care femeile sunt luate la rând de toată suflarea bărbătească sau închiriate cu 10 euro şedinţa. Un lucrător de la un centru de primire de lângă München a spus-o pe şleau, ca să înţeleagă tot neamţul: suntem cel mai mare bordel din Bavaria!

Şi, ca să nu facem atâta caz de Germania, merită amintiţi italienii care zac în şomaj, îşi pierd casă, bat la uşa

primăriei cu familia după ei şi sunt trimişi înapoi în stradă: spaţiile libere sunt pentru refugiaţi! Dar pentru asta trebuie săpat în ziare şi emisiuni TV italiene pe care nu le ia nimeni în seamă. Nu asta e actualitatea europeană de prim ordin!

Actualitatea europeană de prim ordin e alta. E situaţia din Polonia! Comisia Europeană vrea să o discute iar şi iar, pe motiv de încălcare oficială a libertăţii presei. Corect! Modelul de urmat e presa germană. Şi, oricum, niciun guvern est-european de dreapta autentică nu trebuie lăsat nepedepsit. Dar situaţia din Germania nu e oare de discutat? Dar situaţia din Europea nu ar merita o discuţie cât de cât sinceră?

Acum zece ani, faimosul teoretician rus V. Puţin declara că prăbuşirea Uniunii Sovietice a fost cea mai mare catastrofa geopolitică a secolului XX. Copilării! Titlul a fost cucerit de altcineva. Dna Merkel şi invitaţia ei la migraţie liberă în Germania sunt cea mai mare catastrofa a secolelor ce vin.

Deocamdată, suntem la faza în care oaspeţii d-nei Merkel îşi satisfac cea mai urgentă nevoie: Europa, *Ich will dich finkent* Traducerea, în titlu. Felicitări beneficiarilor şi adio cote de refugiaţi! Avem alte treburi. Curând, intră pe rol legalizarea căsătoriilor homosexuale. Încă o şansă să dovedim că sprijinim progresul.

Calul troian de dar nu se caută la dinţi y

Tot ce mai pot face liderii europeni e să se de-radicalizeze. Adică să pună capăt fixaţiei relativiste care ţine loc de gândire şi politică la Berlin şi la Bruxelles. Altfel, Europa îşi va trăi repede sfârşitul, într-o coproducţie alimentată de două dogme terminale. Una care ucide – terorismul islamic. Şi una care se sinucide – relativismul neabătut al liderilor care apar după fiecare măcel şi ne

asigură că, peste doar câteva atentate, ne vom covârşi adversarul prin virtute.

În iulie 2016, după măcelărirea rituală a unui bătrân preot francez în mijlocul bisericii din Normandia, era de aşteptat altceva. Era de aşteptat ca liderii europeni să se trezească despuiaţi în faţa realităţii şi mânaţi de o uriaşă poftă de bun-simţ.

S-a întâmplat altceva. Europa are doi lideri: unul politic şi unul spiritual. Cancelarul german şi papa. Amândoi au dat faliment. Din nou, riguros şi inventiv.

Un preot e măcuit în altar de terorişti musulmani? Cancelarul Merkel ne asigură că nu e suficient pentru închiderea porţilor. Migraţia va continua! Dar Angela Merkel minte de două ori. Mai întâi, pentru că Angela Merkel, şi nu altcineva, a lăsat un sac de bani pe divanul sultanului Erdogan, după care Turcia a blocat conducta cu refugiaţi. Apoi, tot Angela Merkel a avut grijă să se uite intens în altă parte, pentru a lăsa Austria şi Ungaria să închidă coridorul care duce spre Germania. Rezumând, doamna Merkel închide tiptil porţile pe care le-a deschis într-un acces iresponsabil, după care comunică lumii că va continua să le ţină deschise. Generozitatea şi ipocrizia curg. Combinaţia e drogul preferat al liderilor occidentali, şi doamna Merkel şi-a comandat o cisternă.

În aceeaşi zi (27 iulie), papa Francisc soseşte la Cracovia şi observă că ţara e plină de preoţi pe care n-are cine să îi ucidă. Prin urmare, papa cere unei naţiuni arhicatolice şi înmărmurite să primească refugiaţi. Nu ucrainenii fugăriţi de ruşi, de care Polonia e plină, ci musulmanii care tocmai dovediseră, în Normandia, că ştiu ce să facă într-o biserică. Mesajul papal a cuprins şi o analiză după care lumea occidentală e măcuită din motive

care ar trebui să o ruşineze: lăcomia, banii, războaiele pentru petrol şi resurse. Cu asemenea idei, papa putea scoate din scenă formaţia *The Grateful Dead* la Woodstock. Avem un papă socialist şi, fireşte, totul e în ordine.

Întrebarea inevitabilă e: pe când primul papă musulman? Nu se poate? Ba da. În fond, alegerea repetată a unui papă creştin dezincriminează musulmanii. Aşadar, la treabă! încă un brânci, şi Europa cade!

De peste Ocean vin ajutoare entuziaste. La Congresul Partidului Democrat, adunat să îşi ambaleze candidatul la Casa (scuze pentru rasism) Aibă, au trebuit să treacă 61 de cuvântări până când cineva a citit un discurs, probabil necorectat, şi a pomenit anemic pericolul terorist.

Jacques Hamel, batjocorit şi înjunghiat în altar, a fost preot în Normandia, vreme de 58 de ani – până la 85 de ani. Normandia e liberă pentru că stă pe cimitire americane. 30.000 de soldaţi americani sunt îngropaţi în Normandia. Măcar pentru asta, Normandia trebuia pomenită. Dar Hillary Clinton nu a avut timp de istoria libertăţii, pentru că floarea tinerimii americane îngropată în Normandia nu votează.

O altă descoperire deşteaptă e ideea că Statul Islamic se chinuie şi se dă de ceasul morţii noastre să provoace un război religios. OA Cu cine? Cu bisericile goale? Cu Franţa şi Germania care au gonit crucea din şcoli şi spitale? Cu UE care a afurisit orice cuvânt despre creştinism în documentele oficiale? Cu o euro-trupă de stângo-drepto-centrişti care ascund, laolaltă, baza creştină a Europei?

În fond, ce înţeleg aceşti oameni prin Europa? Zona euro? *Acquis communautairei* în regulă, deşi regula e mică. Pentru atâţia francezi care riscă să fie taxaţi de rasişti, Europa şi Franţa sunt Charles Martel, învingătorul

care a oprit în 732, la Tours, expansiunea musulmană în Europa. Şi splendoarea Catedralei de la Chartres şi creştinismul tragic din adâncimile sfâşiate ale gândirii lui Pascal.

Europa a fost pălmuită şi înjunghiată postmortem în biserica din Saint-Étiennedu-Rouvray. Lumea în care relativiştii ne aştern de dormit nu continuă Europa, ci o aruncă nemilos peste bord. Cu atât mai mult după masacrul din biserica franceză, oamenii care ne conduc insistă să uităm cine şi de ce suntem. Ar trebui să nu ştim că Europa e triumful creştinismului. Idee reacţionară? Mă doare în cotul cu care ţin închisă uşa pe care o forţează prostia!

Pentru liniştea dogmaticilor: Europa creştină s-a făcut tot din migranţi. Din slavi, unguri, germanici şi alte turme tulburi, dar numai şi numai după ce toţi au primit botezul. Pe asta stă, azi, dl Juncker. O poate vedea, dacă binevoieşte să ţină cont de cultură şi de gravitaţie. La naşterea Europei a fost botezul. Şi azi? Le cerem simpaticilor noştri asistaţi social musulmani să asimileze Tratatul de la Lisabona? Până îl termină, nu mai rămâne urmă de Europa.

Terorismul e doar braţul înarmat al unui proces istoric fatal pe care liderii europeni îl au pe conştiinţă. Astfel, pentru prima oară în istoria Europei, o majoritate locală şi culturală nu mai e controlată, trecător, de dominaţia militară a unei minorităţi din afară. Nu. Sub ochii noştri şi sub povaţa blândă a doamnei Merkel şi a domnului Juncker, majoritatea locală e înlocuită, definitiv, de un import consimţit, încurajat să refuze integrarea (doctrina multiculturală) şi invitat să stea în preajma bancomatului aprovizionat de stat (asistenţa socială). Ce pare război religios e ceva mult mai simplu. Un asalt care

ne ştie slabi şi foloseşte frica pentru a obţine repede putere, control şi mult dorita poziţie de întreţinut. Robia, tributul şi domnia. Cunoaştem. Vechi procedee musulmane. Ţinta e Vestul pentru că e bogat şi are un mare dor de sinucidere. În Est, avem doar femei, dar drept-credincioşii terorişti vor tot pachetul. Vom fi, deci, ultimii pe listă.

Ideea de bază a radicalilor relativişti care pozează în lideri ai Europei e că, în lumea noastră progresistă, calul de dar nu se caută la dinţi. Mai ales dacă e troian. Propunerea e contrasemnată de faimoşii musulmani moderaţi care apar după fiecare hăcuială şi ne spun că sunt buni germani sau francezi. Ce nu ne spun ei e că musulmanii care se mai scapă de năbădăi cu bomba sau camionul trăiesc bine protejaţi printre fraţii lor moderaţi. De aici trebuie pornit.

Ce-ar fi dacă domnii care planifică tăieri de preoţi ar fi deportaţi? Ce-ar fi dacă un ofiţer l-ar întreba, discret, pe cutare moderat: Die Suleiman, aud că nepotul dv citeşte manuale de pirotehnie. Îl deportăm, sau ne spuneţi cu ce alţi studioşi se întâlneşte în sala de lectură? Adică muncă de servicii secrete, aşa cum se face cu adevărat. Israelian. Şi ce-ar fi dacă nu s-ar >»

mai aproba deschiderea de noi moschei şi centre culturale musulmane? Din lipsă de spaţiu pentru cimitire creştine.

Asta dacă vrem să facem ceva. Liderii europeni ne spun că nu se poate şi că ne tot înălţăm moral. Rămânem Stăpânii Universului. Totul e să ne dăm like-uri.

Fotografia de adio

Elita politică occidentală e inutilizabilă. În afară de semnătura pe vraful de demisii scadente, nu mai putem aştepta nimic de la aceşti lideri pierduţi în catastrofa

propriei arogante. Cândva, înainte de măcelul din 22 martie 2016 de pe aeroportul din Bruxelles, exista o speranţă. Puteam crede că transa interminabilă a păstorilor de cârduri de vorbe goale se va risipi la contactul cu violenţa bestială şi răul absolut. Nu e aşa, iar asta contează. Căci miza e mult peste ce îşi închipuie cei ce transformă în summituri şi apetitiv birocratic carnea străpunsă de schije. Miza nu mai e Uniunea Europeană – fosta formă de organizare a Europei. Miza e chiar Europa – lumea care ne-a creştinat, ne-a învăţat să scriem de la stânga la dreapta, ne-a pus furculiţa în mână şi ne-a lăsat în pază umanismul.

După Bruxelles şi bucăţile de morţi lăsate în urmă, islamic, la aeroport şi, apoi, la metrou, trebuia să vină altceva. Trebuia să izbucnească, din toate părţile, forţa bunului-simţ. Realitatea cere răcnind blocarea graniţelor de pe mările Europei, controlul strict al ghetourilor arabe şi tăcerea gurilor care îşi laudă asasinii. În locul acestor fapte simple: încă o tură de laşităţi. Prim-miniştri şi tot soiul de euro-grofi declară că numai o minoritate năbădăioasă de musulmani sunt – bătu-i-ar vina de ghiduşi! – terorişti. Şi asta pentru că n-au avut de ales. I-am marginalizat, i-am oprimat, şi, acum, au tot dreptul să ne taie capul în faţa Comisiei Europene sau să pună bombe sub copii, în curtea Parlamentului European.

Dar n-au ieşit, oare, mulţimile în stradă? Ba da, dar nu pentru a protesta în faţa Comisiei Europene, cerându-i să revină pe pământ. Nu! Mulţimile au reluat kitschul galeş-hipiot, cu flori şi cântece ofilite, cu *hashtag-mi „je suis crétin* şi pianişti hip care lălăie *Imagine* a lui Lennon. Următoarea decizie UE trebuie să oblige staţiile de metrou şi aeroporturile să se doteze cu piane în stare de funcţionare. Umorul englezesc, ultima formă vie de

conştiinţă europeană, a definit bine situaţia. O glumă recentă spune că la Londra mulţi musulmani nevinovaţi protestează împotriva valului de persecuţii ce va urma atentatului de miercurea viitoare.

Mesajul european e clar şi definitiv ca un giulgiu apretat. Elitele au pus piciorul în prag şi capul sub ghilotină şi transmit de acolo un ultimatum fioros căzăturilor islamice din oraşele Europei: până aici! Să vă intre bine în cap! Oricâte bombe veţi pune, noi nu vom face nimic! Nu vom mişca un deget! Vom semna eroic hârtiile pe care le-am mai semnat şi le vom mai semna după fiecare atentat! S-a înţeles? Victoria e a noastră!

O, de-ar fi numai atât! Liderii Europei au gânduri încă mai înalte. Cel mai îmbietor e adaptarea. Asta înseamnă că Bruxelles n-a fost un capăt de drum, ci un punct de realimentare pe drumul care duce la subjugare consimţită. Aceleaşi voci care ne explică unde greşim faţă de inocenţa Islamului şoptesc discret către potopul arăbesc: nu vă pierdeţi cu firea! aşteptaţi! curând, veţi da prim-miniştri în Belgia şi în Franţa, apoi miniştri în Germania şi, într-o bună zi, când noi vom fi la pensie grasă sau sub iarbă tot aşa, veţi conduce Occidentul! Parcă asta am auzit în pantomima jucată de liderii Europei după Bruxelles. Sau nu? Să privim până nu ne cade burka pe ochi.

Iat-o pe d-na Merkel, iiber-Islamizatoarea Europei! Foarte ocupată cu tăcerea, d-na Merkel ne-a anunţat, totuşi, că „au fost atacate valorile Europei”. Şocant! Cine ar fi bănuit aşa ceva? Păcat că d-na Merkel s-a oprit aici şi nu ne-a spus şi cine va apăra numitele valori.

Urmează, în ordinea confuziei, d-na Mogherini, şefa politicii externe a UE. Doamna a înţeles să plângă în public, la auzul veştilor venite de la Bruxelles. Doamna ar

trebui să lase locul i gol, pentru că tocmai a luat cu brio examenul pentru Scala din Milano. Aria Traviata-Mogherini a reuşit să îi încredinţeze pe monştrii ucigaşi de la Bruxelles şi pe colegii lor prinşi cu lucrul la următoarele atentate că suntem moi, sentimentali şi

* >

gata de tăiere. Mogherini poate studia cazul Thatcher. În 1984, hotelul în care se afla fostul premier britanic a fost aruncat în aer de teroriştii irlandezi. Au fost ucişi cinci oameni. În aceeaşi > >

seară, Thatcher a apărut din moloz şi a anunţat că îi va termina pe măcelari. Aşa a şi făcut. Fără emoţii şi fără lacrimi.

Şi, în acest timp, unde se afla, oare, liderul şi protectorul lumii libere, preşedintele Statelor Unite, Barack Obama? Păzea! în Cuba, la un meci de baseball, cu prietenii lui comunişti, şi pe urmă în Argentina, pentru a dansa tango, la dineul oficial. Istoria e neiertătoare cu impostorii. îi face măscărici de canal TV în faliment.

Replica defensivă standard a elitelor este că toţi cei ce au ceva de reproşat şi înjurat pe teme UE fac jocul Rusiei. Curios! Pentru că dacă Uniunea Europeană a ajuns slabă şi pe placul Rusiei vina e a celor ce au adus-o în această poziţie. Slăbiciunea UE e rodul deciziilor politice ale liderilor UE, şi nu al criticilor aduse acestor decizii.

Oricum, vorbim toţi fără rost. După ani de palavre, am lăsat în urmă argumentele cu miez şi am ajuns altundeva. Am ajuns la Bruxelles, pe 22 martie 2016. Acolo au apărut ultimul argument şi sfârşitul cuvintelor. Am ajuns la imaginea care închide tot.

O pot descrie pentru că am trecut pe acolo de zeci de ori. Locul e la câţiva metri de intrarea în aeroport. Cum laşi cafeneaua pe stânga şi mergi să predai bagajul, se

deschide un spaţiu de câţiva metri pătraţi. Acolo era de văzut, după explozie, o fetiţă de trei-patru ani. În rochie albă. Stătea pe jos, încercând să afle ceva despre o persoană doborâtă lângă săndăluţele ei mânjite de sânge. Din când în când ridica ochii goi, aşteptând un răspuns. Apoi se întorcea plângând la trupul acela nemişcat de la picioarele ei. Mama.

E fotografia de adio a Europei.

Jurământ de vasalitate la Passau în numele cui a jurat Jean-Claude Juncker vasalitate Rusiei, în ziua de 8 octombrie 2015, la Passau? în numele cui a promis preşedintele Comisiei Europene apropiere de Rusia şi dezrobire de dictatele Washingtonului? Preşedintele Comisiei Europene nu a avut curaj să vorbească de la o tribună vizibilă. Juncker a ales o întrunire obscură, într-un oraş german, sau odinioară german, măturat de valuri de migranţi sosiţi din Africa şi Asia, pentru a strecura câteva şoapte geostrategice şi o mare mirare: de ce n-am avea relaţii realiste cu Rusia şi de ce i-am mai urma pe americani?

Dar, mai întâi, câteva vorbe triste şi sleite despre ceea ce erau, până nu de mult, orăşelele provinciei germane. Cine are nenorocul să intre în Passau sau, şi mai rău, Kehl, în inima Alsaciei, va trebui să plece capul umilit şi să ceară, în gând, iertare fraţilor Grimm. Atâtea şi atâtea mici oraşe de basm şi splendoare germană s-au surpat într-o farsă mizeră. Pieţele burgurilor sunt ocupate de moschei şi de mirarea secolelor care s-au trezit dejucate de un episod de nebunie recentă. Inima germanismului impecabil, cu sate şi orăşele fără cusur, cu ferme şi gospodării temeinice şi fără urmă de praf, e năpădită de o dezordine nervoasă şi de limbi ciudate, pe care nimeni nu le-a mai auzit de la asediul Vienei încoace. Un şoc de

adâncime y cumplită îi vesteşte pe vizitatorii neştiutori că lumea Germaniei mitice a fost lăsată să se sfărâme şi că aproape tot ce a fost a dispărut fără urmă. Cine mai vrea să fie o clipă alături de lumea perfecţiunii posace a landurilor germane trebuie să se refugieze în muzeu. Cine vrea să admire, cu spiritul înălţat, Catedrala din Strasbourg şi zidăria ei transcendentă ridicată de misterioşi meşteri germani va trebui să ţină seama: la câţiva metri de catedrală, un chioşc militant oferă pliante care cer respect pentru musulmani. Lumea vechilor oraşe germane e, altfel spus, bine pregătită pentru convingerile domnului Juncker.

Dacă Juncker s-a făcut preş de ceremonie pentru Putin în numele eroicei naţiuni luxemburgheze, aşa să fie! Conturile băncilor luxemburgheze vor crăpa de depuneri ruseşti. Gherţoii post-sovietici îşi vor etala Rolexurile şi modelele botoxate prin hoteluri de la cinci stele în sus. Va merita. Niciun tanc rusesc nu va parca în Luxembourg. Din lipsă de spaţiu şi de frica unui stat NATO cu o armată de 800 de oameni.

Dacă, însă, Juncker a decis în numele Uniunii Europene că viitoarea noastră cultură internă va fi islamică sau islamizată şi că adversarul e America, şi nu Rusia, lucrurile se schimbă. Aroganţa vine de petrecanie unei Europe care iese din istorie ruşinos şi se aşază cuminte în poala Rusiei. Nu cu totul, ci doar cu partea ei ponosită şi decupabilă: cu Europa de Est. Căci Juncker a vorbit ştiind bine ce dă şi ce expune. Orgasmul european prorus nu va mişca o piatră în Vest, dar va scutura din temelii Estul. Mesajul lui Juncker e cea mai funestă propoziţie trimisă vreodată din Vest spre Est: ce nu se poate islamiza se poate rusifica!

Va trebui să ţinem minte o anume săptămână tristă

care a început, în octombrie 2015, la Strasbourg, în Parlamentul European, cu discursurile suprarealiste ale cuplului Merkel-Hollande şi s-a încheiat la Passau cu remarcile decăzute ale lui Juncker. O săptămână care a început toxic şi s-a încheiat cu o capitulare.

În timpul discursului rostit de Hollande am fost, pur şi simplu, incapabil să trec peste situaţie. Domnul care vorbea la Strasbourg de datoriile morale ale Estului a apărut la tribună în costum şi atât. Fără casca şi fără scuterul cu care a fost surprins de presa franceză în zori, la ieşirea dintr-un anumit hotel.

În schimb, am ascultat absorbit intervenţiile doamnei Merkel. Şi am rămas cu două concluzii apăsătoare: Europa înaintează entuziast spre o calamitate şi are nevoie urgentă de disidenţi.

Doamna Merkel a ţinut să ne asigure că e ea însăşi est-europeană. Poate de baştină. Căci a fi est-european până la capăt înseamnă şi altceva: să ştii, cu un sentiment care amestecă groaza şi împotrivirea, ce a însemnat să trăieşti ieri sub ruşi şi azi în preajma lor. Fără asta, a fi est-european e o calitate exotică, egală cu sentimentul paraguayan al fiinţei, evocat de Cioran într-unul din rarele lui momente de amabilitate umanitară.

Doamna Merkel nu pricepe comportamentul Estului, dar e fluentă în materie de năravuri ruseşti. Iat-o, de pildă, vorbind degajat despre Nord Stream, o mândreţe de conductă care străbate Baltica şi duce gaz din Rusia direct în Germania. Ţeava cu pricina are proprietatea minunată de a permite Rusiei să taie gazul Europei de Est fără să decupleze consumatorii germani. Ce are de spus guvernul german despre instalaţia care exportă gaz amestecat cu şantaj şi poate pune în ţarc Europa de Est? Doamna Merkel are de spus că proiectul a fost pus la punct de

companii private, iar guvernul german nu se poate amesteca în treburile lor. De unde bănuiala că, pentru doamna Merkel, şi Zidul Berlinului a fost un proiect agreat de mai multe companii de construcţii ruseşti, fără amestec politic.

Într-o a doua observaţie rostită la Strasbourg, doamna Merkel s-a arătat întristată de evoluţia Estului. Dezamăgirea doamnei Merkel e provocată de un Est care a dat de libertate, dar refuză obligaţiile globalizării. În traducere: aţi scăpat de comunism şi acum vreţi să mâncaţi doar prăjitură. În traducere şi mai exactă: aţi scăpat de comunism şi libertatea voastră e egală cu dreptul de a repara greşelile mele, preluând cote de refugiaţi. Nimeni nu uită că în septembrie 2015, aşadar cu doar o lună înainte de această decepţie de la Strasbourg, doamna

Merkel a dat de veste în toate zările că aşteaptă oaspeţi, oricâţi ar fi, din lumea toată şi mai ales din Orientul Mijlociu. După care şi-a înştiinţat vecinii că trebuie să îi cazeze. Doamna > >

Merkel a reuşit, de fapt, să îi insulte mai întâi pe est-germani. Dacă ar privi la sondaje şi pe stradă, ea ar înţelege că est-germani i se fac la fel de vinovaţi de păcatele care au dezamăgit-o în cazul României, Slovaciei, Cehiei şi Ungariei. Nici ei nu sunt capabili de entuziasm promigranţi.

Lumea bună europeană se amăgeşte cu teorii pe care le ia drept probă de subtilitate analitică. Cea mai la modă spune că Rusia va fi în curând victima propriei supraexpuneri militare. Războaiele din Ucraina şi Siria vor impune costuri economice insuportabile, populaţia nu va mai răbda, şi de aici revolta sau, pentru a folosi o formulă de un tembelism dovedit, „primăvara rusă”. Susţinătorii

acestei iluzii fac parte din grupul trist al liberalilor progresişti, ferm convinşi că violenţa şi cinismul vor părăsi lumea la rugămintea lor: mama, vreau să schimb lumea! Mă duc afară să desenez un graffiti!

Prima regulă care scapă acestor naivi agresivi e că Rusia nu intră în criză după criteriile de impas ale lumii occidentale. Pentru a intra în criză, e nevoie de două lucruri: de cineva ajuns la capătul răbdărilor şi de altcineva care să-i spună că a ajuns la capătul răbdărilor. Presa rusă e de mult în buzunarul lui Putin şi, de acolo, nu mai are grija altora. Revolta va avea loc doar când ruşii vor îndura mai mult decât pot îndura. Cine aşteaptă aşa ceva ar face mai bine să se aşeze la coada pentru nemurire. Va fi servit mai repede. Un popor care s-a automutilat şi a făcut din sclavie un mod de existentă natural va îndura exact

cât hotărăşte stăpânirea că trebuie să îndure. La care prietenii noştri liberali vor răspunde argumentând că până şi comunismul rus a căzut. Pardon? La ultima verificare, comunismul era la locul lui, în fiecare suflet rus, iar onor KGB perfect instalat la Kremlin. Sigur, un comunism fără apetit dogmatic şi legat de mafie printr-o strânsă relaţie materialist-dialectică. În calitatea lor de vechi obsedaţi de schimbările climatice, liberalii progresişti ar trebui să ştie că primăvara rusă e un anotimp strict occidental. Dacă vor să priceapă lumea care îi va scufunda, aceiaşi liberali o pot citi, în sfârşit, pe Svetlana Aleksievici, psiho-prozatoarea-jurnalistă din Belarus. În primul interviu acordat în calitate de laureată a Premiului Nobel, Aleksievici a vorbit despre esenţa timpului, la 25 de ani de la căderea comunismului. O epocă de eşec abisal. „Nu ne-am dorit nicicând să fim ce s-a ales de noi”.

După o tonă de cărţi necitite şi o mie de filme groteşti cu agenţi ruşi pălmuiţi de Brad Pitt, Occidentul va afla, curând, ce e KGB-ul. Puţin va curăţa zona de protecţie din jurul bazei militare ruseşti din Mediterana, îl va mai păstra sau nu pe Assad şi va slobozi din lesă comandourile iraniene aliate, pentru a face un exemplu de neuitat din Statul Islamic. Dar astea sunt detalii de bucătărie canibală.

La sfârşit, doamna Merkel, ocupată cu dezastrul multicultural pe care l-a curtat, nu va mai avea puterea să noteze că Estul nu mai e. Jurământul de vasalitate depus de Juncker la Passau a pregătit terenul.

Centrul nu mai ţine y

La un moment dat, observând că, văzuţi de departe, toţi munţii sunt mici, Uniunea Europeană a decis că relieful nu există. Între timp, realitatea şi-a luat revanşa şi a trimis pe direcţia UE o delegaţie la nivel înalt, compusă atât din munte, cât şi din Mahomed. Nimic nu pare să fi pregătit scrobitele elite europene pentru primirea acestei delegaţii şi pentru reapariţia vehementă a geografiei şi istoriei.

Primul val de populaţii islamice a pătruns până în inima Germaniei, se pregăteşte să forţeze Canalul Mânecii şi a urcat în Scandinavia, până în preajma Cercului Polar. În replică, liderii apuseni au dat buzna la recitat versul răsăritean după care „ce e val ca valul trece”. Ipoteza a fost repetată cu ardoarea unei rugăciuni pe buza Niagarei, dar a căzut repede şi din ea a apărut o noutate de coşmar. Aceasta ne anunţă că avem în faţă ceva ce se cheamă migraţie permanentă. Un transfer de populaţie colosal, care va schimba faţa şi viaţa Europei. După milionul din 2015, valul sosit în 2016 numără „doar” 600.000 de migranţi. În cea mai mare parte sosiţi prin Italia, migranţii promoţiei 2016 nici măcar nu se mai străduiesc să invoce

persecuţia. Cei mai mulţi sosesc din Africa centrală şi declară cu toată convingerea că au venit spre a se aşeza pe locul cuvenit. E de ajuns. Clasa politică occidentală, mediile de informare şi societatea civilă profesionistă nu au nimic de obiectat şi îmbrăţişează fără comentarii noua lege universală: restul lumii are dreptul sacru să se instaleze în Occident.

În ansamblu, ţară cu ţară şi guvern cu guvern, e prea târziu. Pentru a continua baia de poezie funebră, să-i facem loc marelui William Butler Yeats, cu versurile care au congelat, încă din 1919, drama politică şi morală a modernităţii apusene:

„Things fall apart, the centre cannot hold;
Mere anarchy is loosed upon the world… „[2]

„Centrul nu mai ţine”. Blocajul structurilor occidentale, incapabile să articuleze un răspuns clar în condiţii de criză, e cea mai importantă ştire a vremurilor pe care ne pregătim să le încheiem. Noutatea trece neobservată pentru că e mascată de un potop de pseudodecizii care mor imediat după publicare, de *summit*-uri auto-omagiale, de recorduri de bunăvoinţă naivă şi de cugetări confuze.

Un singur lucru şi o singură încordare ar fi de ajuns şi ar pune bazele începutului: adevărul rostit oficial şi în gura mare. Căci răul nu poate fi bătut decât de cei ce-l înţeleg şi, într-un fel, îl respectă, numindu-l. Trebuie imediat precizat că răul e singurul lucru din lume care poate fi respectat numai prin denunţ public şi explicit. Orice ezitare, aproximare şi vorbă în doi peri cu amortizor îl ajută. Nu ne putem bizui, însă, pe curajul liderilor noştri. Ne putem bizui doar pe poeţi morţi care ne suflă versuri

2 William Butler Yeats, „The Second Coming“, The Collected Poems ofW.B. Yeats, Macmillan Press, Londra, 1991, p. 189—190.

fără speranţă. Şi cum altfel?

Ce nădejde să tragem când îi vedem pe italienii guvernului Renzi făcându-se preş persan şi acoperind cu placaj statui romane din muzeul onorat, în ianuarie 2016, de o delegaţie de lideri iranieni? Preţul: 20 de miliarde de euro în contracte imediate de investiţii. Bieţii italieni! Nu ştiu ce e un divan şi n-au auzit de proverbul care avertizează: dacă-i dai nas lui Iran…

Nemaivorbind de Franţa, pentru care preţul convenit e 118 bucăţi de avioane Airbus. Şi Franţa e în mână: abia a plecat ayatolahul, şi la Élysée s-a aşternut covorul roşu pentru luminoşii conducători ai Cubei populare. Da, e vorba de Franţa, sora noastră mai mare şi mai stricată care ne ceartă prin MCV-uri pentru corupţie şi nelegiuiri, în timp ce se ţine de mână cu prieteni care spânzură disidenţi de macarale la Teheran. Apropo! Şi macaralele au, sigur, nevoie de service. Poate o companie germană?

Să revenim la umorul pozitiv. La una dintre acele ştiri neconfirmate care fac mai multă istorie decât o mie de ştiri

confirmate. În februarie 2016, o anecdotă care umbla prin Parlamentul European spunea că o delegaţie afghană şi-a anulat vizita oficială, explicând că Bruxelles e un oraş prea periculos. Afghanii ştiau ei ce ştiau. Aflaseră, probabil, din surse sigure, frăţeşti şi locale, că la Bruxelles poate sări în aer orice, cu tot cu delegaţia oficială. După o lună, pe 22 martie, gluma se umplea sinistru de realitate, pe aeroportul din Bruxelles, după trei explozii şi 32 de morţi. Şi asta ne spune că e prea târziu. Coloanele care circulă fără oprire din Orient spre Europa ajung acasă. În oraşe deja cucerite.

Iată de ce autorităţile etice şi politice europene nu mai sunt acasă. Sunt pe altă lume şi vorbesc interesant,

politicos şi singure din cavou. Ignoranţa acestor oameni care au învăţat să creadă în dispariţia istoriei, retragerea geografiei şi îmblânzirea naturii umane nu e numai înspăimântătoare. E înduioşătoare.

Priviţi destinul Angelei Merkel, hegemonul liberal al Europei. Mânată de idealuri neverificate, doamna Merkel a bătut cu încredere la poarta iadului. Şi poarta s-a deschis. Liderii care ţin să ne explice că Europa e datoare să înfieze tot restul lumii ar trebui să aibă grijă, mai întâi, de propria lor cultură. Aceşti oameni nu ştiu ce au atins, ce au stârnit şi ce au scos la

y y lumină. Istoria. Iar istoria e, aşa cum vor afla curând aceşti pionieri ai ignoranţei vinovate, un vortex fără sfârşit în care fierb contradicţii, amintiri neiertătoare, violenţă animală şi absurditate scelerată. Mai pe înţelesul şi spre paguba tuturor: iadul. Poarta la care a bătut avântat d-na Merkel.

Nenorocirea vine de afară, şi asta doar pentru că e chemată dinăuntru. Mantra cretină care aduce după fiecare nouă oroare musulmană discursuri promusulmane nu va rămâne fără rezultat. Comisia Europeană e chiar nerăbdătoare să vadă ce se poate întâmpla dacă întoarce bătrâna realitate cu capul în jos. Stenograme recent publicate ni-l înfăţişează pe Frans Timmermans, vicepreşedintele Comisiei Europene, declarând ritos că hărtănirea femeilor de la Köln nu are nicio legătură cu refugiaţii. Aşa e. Marţienii sunt suspectul principal. Şi dacă mai aşteptăm o lună-două vom afla că destrăbălatele de nemţoaice au tăbărât y asupra extratereştrilor naivi şi complexaţi de primul contact cu pământenii şi cu poftele lor.

Mai e timp, nu prea mult, să ne amuzăm pe seama acestor clovni cu dosar de sfânt. După care se va întâmpla

ce s-a mai întâmplat. Cei ce caută rafinăria cu aruncătorul de flăcări în mână o vor găsi. Erupţia vulgară, dar teribil de reală a furiilor populare colorate de rasism şi ura acumulată în faţa politicii aşa-zis democrate nu vor întârzia.

Logica neiertătoare a istoriei se va adeveri încă o dată: trufia îngerilor falşi cheamă la treabă strigoi îngropaţi.

Ce putem face noi, esticii? Ni s-a spus că dacă nu absorbim migranţi ne dăm arama pe faţă şi pe tot corpul. Ne dovedim, adică, primitivi şi infecţioşi. A se scuti şi a se lua seama la postura celor care ne dau lecţii. Convinşi că ne pot reeduca, pedagogii promigraţie au decis că e nevoie să inverseze un proverb şi s-au băgat ca laptele în muscă.

Interlocutorul fiind doar un pic mai plat ca zidul, nu ne-au rămas prea multe. Poate doar să triplăm lăţimea Dunării.

Propunerea de a o popula cu crocodili nu e de luat în seamă, pentru că i-ar putea necăji pe ecologişti. Deocamdată stăm aşa, mut şi prosteşte, într-o scenetă de grup în care Vestul a pus căruţa înaintea boilor, după care s-a apucat să le ţină cursuri de etică şi mecanică. Tocmai de asta e, poate, mai bine să fii bou.

Deşi nu e foarte clar cine e boul.

Criza continuă

Să culegi ce ai semănat se cheamă, până la urmă, agricultură. Să te miri de recoltă, pentru că nu înţelegi ce ai semănat, se cheamă impostură. Dacă agricultura e prea aspră pentru liderii occidentali, să folosim geometria: Obama duce în linie dreaptă la Trump, iar Merkel şi Hollande la Le Pen. Indignarea oficială care a însoţit erupţia radicalilor face televiziune bună şi ipocrizie joasă.

A

În fond, ascensiunea populară a agitaţilor care au urcat pe val în Statele Unite şi în Franţa nu e un accident. E rezultatul a 25 – 30 de ani de autism luminat. În toţi aceşti ani, nimeni şi nimic nu a putut îndupleca şi întoarce din drum o clasă politică pusă pe reeducat naţiuni. Sigur, Trump şi Le Pen sunt nişte apucaţi, deşi Trump suferă de un tembelism aparte (mult mai jucat, mai abil şi mai plin de politică serioasă decât ar fi de crezut). Treaba lor, şi tratament reuşit! Problema care ne priveşte cu adevărat e că furia radicalilor a fost înlesnită de aroganţa obeză a elitelor. Faptele vorbesc nebăgate în seamă de prea mult timp.

Chemaţi la referendumuri în Franţa, Danemarca şi Irlanda, cetăţenii Europei au respins propunerile trimise de la Bruxelles, după care au fost informaţi că au votat greşit şi că trebuie să mai încerce o dată.

Asiguraţi că euro e moneda cu care se cumpără biletul spre paradis, cetăţenii Europei au aflat că trebuie să îşi petreacă anii de şomaj învăţând germana.

Poftiţi să se desfete cu libera circulaţie, cetăţenii europeni au descoperit că zona Schengen e, printre altele, acordul prin care 26 de state au decis că e mai bine să fie neatente împreună decât să se păzească separat.

Mitraliaţi de terorişti islamici, cetăţenii Europei au aflat că poartă vina de a nu fi creat ucigaşilor condiţii normale de muncă, viaţă şi tir în poligon.

E cineva de altă părere? Orice scâncet critic a fost stârpit exemplar de armata televizată a binelui ONG-ist. Zi de zi şi ţară cu ţară, cetăţenii Europei au primit oficial înştiinţarea că suferă de rasism, de naţionalism şi de alte ideologii venerice.

Ca să nu ne mai chinuim cu zvonurile răspândite de

Shakespeare şi Pasteur, universităţile, mass-media şi luminile politice au stabilit că Occidentul a fost, este şi va fi cea mai nenorocită civilizaţie cunoscută. Tot ce rămâne în urma Occidentului e

un şir de crime şi nedreptăţi în relaţia cu civilizaţiile cuminţi din jur. Occidentul e, prin definiţie, vinovat şi trebuie dispreţuit din oficiu. Creştinismul? Ceva legat de cruciade şi Inchiziţie. O piedică fără de care am fi avut libertăţi sexuale depline cu două mii de ani mai devreme. O singură pildă creştină a fost selectată şi e recomandată publicului după fiecare act terorist islamic: întoarceţi şi celălalt obraz! Aşa s-au deprins liderii lumii libere să întoarcă obrazul altora.

Cum niciun necaz nu vine singur, ci flancat de o insultă, autorii acestui curs de autosuprimare susţin că sunt şocaţi de popularitatea unor Trump şi Le Pen. Toţi îşi suflecă mânecile a libertate şi cer alegătorilor să apere democraţia. Trump, Le Pen şi alţii ca ei sunt expresia intoleranţei şi, spre deosebire de tocătorii de referendumuri sau de detractorii creştinismului, nu au ce căuta într-o societate liberă. Gluma e foarte reuşită, dar trebuie reprogramată. Deocamdată, scena e închiriată de altă trupă: încălziştii sau ecologiştii sau, pe numele lor real, stânga reconvertită după necazul cu prăbuşirea comunismului.

Adunaţi pentru o mega-conferinţă pe tema climei, taman la Paris, oraşul recent vizitat de musulmani oprimaţi şi bine înarmaţi, încălziştii susţin că vine sfârşitul lumii. De vină e, iar, Occidentul, civilizaţia care a pus gând rău naturii. Salvarea e încă posibilă, dar numai dacă, urmând povaţa încălziştilor, renunţăm la industrii, transport, cărbune, petrol, energie nucleară, electricitate şi

dezvoltare, în general. După care ne tragem cu toţii la pădure, ne punem pe olărit şi ne lăsăm tatuaţi de fecioare erbivore. Schema de mai sus nu ia în seamă varianta în care sfârşitul nu va veni de la încălzirea climei ci, un pic mai devreme, de la încingerea Islamului. Asemenea chestiuni sunt invizibile pentru ecologişti. Ţara arde şi baba se piaptănă cu motorină, în timp ce pălăvrăgeşte cu prietenele la o ceaşcă de ţiţei.

Cineva s-ar putea întreba: ce au toate neroziile de mai sus cu România, o ţară stabilă, în care tradiţiile, de la hoţie la căsătorie, se schimbă anevoie sau deloc? Câte ceva se poate înţelege din povestea cotelor de refugiaţi. Imediat după refuz, România şi Estul au fost declarate bastioane rasiste. Pentru o mai bună înţelegere a culpei, statele Europei de Est au fost ameninţate cu suprimarea banilor de la Bruxelles. Argumentul e convingător. Trebuie să facem ceva ca să intrăm în rândul lumii. La nevoie, îl putem declara mulatru pe Enescu şi musulman pe Brâncuşi bărbosul.

Avertismentul timpurilor sectare ce vin spre noi priveşte bunul-simţ al vieţii noastre interne. Dacă sunteţi sătui de vestita noastră clasă politică, nu vă grăbiţi să copiaţi cultul care a luat locul marelui model democratic occidental. Nu veţi face altceva

decât să schimbaţi o turmă de potlogari cu o armată de călăuze dogmatice.

În Occident, asfixierea vieţii publice a venit după ce clasa politică a renunţat la politică şi s-a lăsat înlocuită de avocaţi, mass-media şi ONG-uri. De aici legalismul, îndoctrinarea şi militantismul – toate perfect incapabile să apere, acum, valorile pe care stau libertatea şi democraţia. Cazul civismului pe pilot automat e flagrant. Transformată

în industrie a virtuţii, dimensiunea civică a produs o castă. Să nu uităm nicio clipă: societate civilă sunt şi bursele, şi fermierii, şi casnicele.

y * *y*

Însă tentaţia e de înţeles, pentru că vine din exasperare. În fond pe cine să te rezemi? Pe BOR? Mai bine tăciuni stinşi în căldare şi iarba fiarelor! Criza continuă.

N-a trecut prea mult timp de la faimoasa vorbă a lui Arnold Toynbee după care civilizaţiile nu mor asasinate, ci se sinucid. Ne-am mişcat repede. Abia a închis gura Toynbee, şi Europa a deschis, pedant, tratatul de tehnica sinuciderii. Şi în ce limbă putea fi scris mai bine, mai riguros şi mai apăsat un asemenea tratat dacă nu în germană? Singurul cuvânt străin care tulbură coerenţa de sistem germană vine din greaca veche şi tronează pe prima pagină: *Hybris*. Într-o traducere binecunoscută umanităţii de la Oedip citire şi de la ideile răsculate ale Europei iluministe încoace: mândra nechibzuinţă tragică a celui ce sfidează destinul. Mai aproape de noi: nechibzuinţă de aparenţă generoasă a celui ce crede că poate cuminţi istoria prin mari alegorii optimiste şi alte festivaluri de facere de bine.

Pentru a duce o tragedie până la capăt şi pentru a o încheia ca lumea, cu scena plină de cadavre şi culturi calcinate, e nevoie, mai întâi, de ceva extraordinar. De o îmbinare perfectă care pune în acelaşi fluid ademenitor confuzia, iluzia, încrederea şi clarviziunea oarbă. E nevoie, adică, de dispariţia sau, măcar, de discreditarea adevărului. Iar cel mai bine ascuns adevăr al zilelor pe care le trăim e că europenii nu vor migranţi. Umblă vorba că doar est-europenii nu vor migranţi. Dar pe europenii din Vest i-a întrebat cineva? Şi a pus cineva întrebarea

corectă: vreţi să vă schimbaţi cultura şi să trăiţi sub alte valori? Corniy fetele hipiote care agită pancarte de bun-venit în faţa gărilor germane seamănă cu orice altceva, dar nu cu un sondaj. Germania şi elitele ei au pus Europa pe pilot etic automat. În consecinţă, adevărul s-a făcut mic şi tace până când va fi crunt reabilitat de istorie. E mai bine să nu fim prin preajmă în acel moment.

Şi ce spune adevărul? Spune că refuzul omului de rând şi ignorat de pe străzile Europei s-a născut din două motive: din frică şi din dezgust. Din frica de cei ce au arătat, şi la ei acasă, şi la noi acasă, că sunt în stare de orice oroare, că se pricep să pună bombe în copii, să taie capete încet şi să omoare democratic mulţimi alese la întâmplare. Celălalt motiv e dezgustul faţă de o lume care s-a compromis sau, mai exact spus, s-a făcut de râs universal. O lume care nu mai iese din războaie şi din căsăpiri de frate şi soră, o lume care trece în fiecare zi ultimul prag al umanităţii şi se simte ca acasă în infern. Aşa arată lumea plină de viscere, fanatism şi bestialitate a Orientului Mijlociu.

Folosind din plin o infirmitate liberală fără leac, Germania a decis că umanismul poate seduce fanatismul. Foarte frumos! Germania a hotărât să primească refugiaţi în Germania. Foarte bine! Germania a decis să primească refugiaţi în Estul Europei. Absurd! Pentru o mai bună administrare a absurdului, Germania a decis să pună la bătaie democraţia, mai exact pantomima democratică. Adică a inventat cote de refugiaţi şi a fugit cu ele în Parlamentul European, pentru a le parfuma democratic prin vot. Am avut onoarea să votez împotrivă, şi degeaba. Cifrele de refugiaţi trimise de Juncker şi Merkel în parlament au ajuns, oricum, moarte la vot. Valul de migranţi curge prin fiecare spărtură şi a dat peste cap

toate contoarele. Prin urmare, ce ne aşteaptă? Vom vota săptămânal noi cote de refugiaţi? Sau vom vota, o dată pentru totdeauna, cote nelimitate şi eterne, şi om mai vedea?

Cotele nu pot rezolva criza migraţiei, aşa cum un apometru nu poate contoriza un tsunami. La Berlin, cineva ar trebui să dea o fugă până la bibliotecă şi să afle ce înţelegeau istoricii germani prin *Volkswanderung*. Şi ce se poate întâmpla când mulţimile se pun în mişcare în căutare de păşuni mai grase, iar gazdele se ocupă de cote. În schimb, cotele vor reuşi altceva; vor rupe Europa în două. Germania a lansat ideea „cote contra fonduri europene" şi a reuşit, în sfârşit, să întărească o frontieră: linia ce despărţea Vestul de Est. Cortina de Fier a fost ridicată, dar n-a fost aruncată. Aşteaptă răbdător, rulată în culise. Prea multe mâini se opintesc să o aducă în scenă.

Să privim bilanţul terapeutic prezidat de Germania. Nu există criză pe care UE să n-o fi agravat sub tutelă germană. Ucraina a fost aşezată în vid strategic, aşa cum se cuvine doar unei ţări mici şi fără importanţă, din clasa Andorra. Apropo, Moldova poate miza doar pe lumea de apoi, cu speranţa că acolo nu există Rusia şi Germania. Din câte ştiu, orice discuţie purtată de un europarlamentar german cu un român ajunge la punctul: potoliţi-vă cu Moldova! Nu le mai daţi paşapoarte şi nu încercaţi să modificaţi frontierele UE! Asta, de la cei care au modificat într-o noapte frontiera UE şi au transformat, în aceeaşi noapte, 16 milioane de RDG-işti în cetăţeni germani şi europeni. Mai departe vine capitolul Grecia. Acel rebut pe care Germania l-a prezentat ca echivalent economic al unui Porsche pentru a-l declara din nou rebut la prima defecţiune. La un loc, Ucraina, Grecia şi criza migranţilor ne spun ceva grav despre viitor. Ar trebui să înţelegem că

Europa nu e pe mâini sigure în formula Deutschland UE Ales.

Singura consolare e că n-am văzut tot. Aroganţa generalistă care desparte azi elitele euro-germane de norodul neîntrebat, dar cu drept de vot netezeşte terenul pentru degringolada viitoare. Purtaţi în spate de dogmatismul luminat al Germaniei, toţi smintiţii Europei, de la naţionalişti la comunişti, se pregătesc de alegeri şi guvernare. Marine Le Pen îşi poate comanda toalete pentru Élysée.

Vestea bună nu e în mijlocul unei cacofonii rămuroase din care răzbat anapoda exclamaţii statistice despre refugiaţi, migraţia în masă îşi dă, totuşi, singură numele. Dacă e paşnică şi consimţită, se numeşte transfer de populaţie. Dacă vine călare şi înarmată, se cheamă invazie. În ambele cazuri, un mare adaos de culoare etnică şi energie religioasă forţează acelaşi rezultat: o Europă ne-europeană. O Europă în care numai şi numai geografia rămâne intactă. Valul care se revarsă pe Mediterana are în spate valuri succesive care au în spate valuri succesive şi promit împreună o dezlocuire generală. În fond, ideea după care restul lumii are dreptul să se mute în Europa a încetat să fie o ipoteză de nearticulat şi a devenit un fapt istoric în plină desfăşurare.

Într-un fel nedemn şi ipocrit, Europa s-a schimbat, deja, renunţând la ea însăşi cu o uşurinţă suspectă. Şi asta de la primul contact cu marea migraţie pe care se încăpăţânează să o confunde cu o inspecţie neanunţată care premiază mucenicii toleranţei şi pedepseşte ereticii incorecţi politic. Priviţi! Ce a devenit Estul, la câteva luni după ce a refuzat să se lase îndopat cu cotele „permanente şi obligatorii” inventate de preşedintele Hollande, de cancelarul Merkel şi de atâţia alţi educatori autodeclaraţi

ai Estului? O colecţie de state irecuperabile, o rezervaţie de atavisme culturale condusă de primitivi incurabili. Asta confirmă, mai departe, noua definiţie a Uniunii Europene, care e, frazeologic şi fiziologic, acea organizaţie compusă din

Germania şi Franţa plus 26 de state mai mult sau mai puţin nedemne de Franţa şi Germania.

Ceva pare să ne spună că sila de Est nu e un sentiment tocmai nou. În fond, Estul e încărcat de păcate consistente: nu acceptă tutela rusă, votează insuportabil de frecvent guverne de dreapta natur şi nu e, încă, ostatic al ipocriziilor liberale. Adică al acelei deschideri admirabile care permite campionilor libertăţii să dea lecţii de virtute şi, în acelaşi timp, să alerge după afaceri cu Pudn. Cine ar fi crezut că marea criză a migraţiei se va solda cu incriminarea Estului? Nimeni, dar asta nu înseamnă că operaţia n-are logica ei.

Migraţia pornită din Africa şi Orientul Mijlociu a măturat pe drum instituţii, agenţii şi silozuri de regulamente croite pe baza ideii că lumea e prea civilizată pentru a mai recurge la războaie, răscoale şi strămutări. Din păcate pentru idealiştii încremeniţi în amabilitate, lumea nu şi-a pierdut obiceiurile. Valul uman venit pe Mediterana nu e chiar prost şi de capul lui. Mai întâi pentru că practică o mişcare ce s-ar putea numi migraţie cu destinaţie. Altfel spus, nu vrem doar să fim primiţi în casă. Vrem în sufragerie. În Germania, Scandinavia şi Marea Britanie, unde asistenţa socială e grasă şi frumoasă. Apariţia acestui curent la porţile Europei a produs panică. Cancelarul Merkel a revocat de facto aşa-numitul Regulament Dublin, adică regulile de intrare în UE valabile până în august 2015, şi a început să ceară solidaritate

europeană. Unde solidaritate înseamnă cote, iar cei ce le refuză sunt o cireada nerecunoscătoare.

Adevărul e că sistemul de cote e exact ce e, dar a fost instruit de părinţi să nu recunoască: un mecanism de distribuire egală a eşecului politic european, mascat în pompă de angelism cu rază europeană de irigare. În plus, solidaritatea europeană pare obligatorie numai atunci când tună dinspre Berlin. Est-europenii mai atenţi şi mai impertinenţi s-ar putea întreba: unde a fost, oare, numita solidaritate europeană când Rusia a decis să calce Georgia şi apoi Ucraina, cu gândul de a lua iar în gazdă Estul Europei? Partea încă mai stupidă a sistemului de cote bâiguit înălţător la Paris şi Berlin e componenta dizolvantă. Cu cote calculate meticulos, Europa se transformă într-o parcare globală. După un amar de glorie istorică şi epoci de activism modernizator în care a funcţionat ca rampă de lansare pentru tot ce dă civilizaţia tehnică şi politică a lumii, Europa devine ceva neînchipuit de pasiv: o destinaţie. Un han bogat şi încăpător, cu gazde timorate şi reguli fără putere. Planul Merkel-Hollande e, pur şi simplu, o invitaţie la migraţie, un abandon ospitalier până la destructurare. Sau, cum vom înţelege curând, o formă obosită, dar încă riguroasă de planificare a invaziei. Din Libia până în Siria şi mai departe, traficanţii de persoane toastează şi urează viaţă lungă mentalităţii bolnave a patricienilor politici europeni. Rapid şi limpede ca pus sub lentile ultraclarificatoare, viitorul s-a apropiat şi a devenit palpabil. Scapă cine poate şi rămâne european doar cine se închide în casă cu Platon în braţe.

Una din inepţiile care circulă slobod în aşa-zisa dezbatere despre migraţie e comparaţia repetată cu enorma criză a refugiaţilor de la sfârşitul celui de-al Doilea Război Mondial, înainte de a fi o insultă aşezată cu un

chicot simpatic peste ororile finale ale anului zero european, comparaţia e o probă agresivă de ignoranţă. De fapt, încă un fel de a îndepărta şi relativiza înţelesul tragic al celui mai cumplit război cunoscut în istorie.

În 1945, la sfârşitul acestui război european pentru distrugerea Europei, după ciocnirea apocaliptică a nazismului şi comunismului, cele două ideologii pornite, cu laţul în mână, în căutarea fiinţei umane, Europa era, de la Londra la Moscova, o groapă comună într-un cimitir răvăşit de nebuni, disperaţi şi dezmoşteniţi. Mai toţi desculţi şi flămânzi, înconjuraţi de copii fără noroc, târâţi de mame violate la prima oprire. În mişcare: patru milioane de germani izgoniţi din Europa Centrală şi de Est, hăcuiţi local sau alergaţi, după noroc, spre Vest sau spre Siberia. Şi alte câteva milioane de polonezi, ruşi, ucraineni, italieni şi cine mai ştie ce, în căutarea unui adăpost cu tavan. Era vremea în care familiile bune din Napoli îşi ofereau cu entuziasm fiicele în schimbul unei conserve americane sau britanice. În fiecare zi. Toţi aceşti oameni – unii sortiţi pieirii la margine de drum, alţii fixaţi cu baioneta pe un zid de grajd – încercau, cu un acelaşi instinct primar, să ajungă acasă. Să se întoarcă acasă. În locul din care fuseseră goniţi sau strămutaţi, la cei rămaşi în urmă sau îngropaţi între ruinele casei părinteşti, cu tot cu vecini, cu sat sau cu oraş calcinat de bombe. Care e, deci, asemănarea? Unde e legătura între milioanele care s-au târât pe drumurile Europei în căutarea casei şi cei ce vin, acum, cu certitudinea netă că trebuie primiţi şi că datoria Europei e să îi adopte fără discuţii?

În cazul în care tonajul brutal al acestei enormităţi nu face faţă discuţiei, apare în scenă argumentul de rezervă: comparaţia cu valurile succesive de refugiaţi est-europeni şi asiatici secretaţi de regimurile de dictatură comunistă şi

preluaţi de Occident, din Germania până în Statele Unite. Asemănările par de necontestat. După 1956, când sute de mii de unguri au trecut graniţa cu Austria, fugăriţi de Armata Roşie, deznădăjduiţii sau norocoşii au curs fără încetare, din Est spre Vest. Nu există regim comunist fără refugiaţi, aşa cum nu s-a pomenit poamă care să planeze orizontal şi să îi refuze lui Newton teoria gravitaţiei. Fireşte, Estul Europei ne e mai cunoscut, dar Zidul Berlinului şi Dunărea de pe graniţa româno-iugoslavă nu sunt singurele locuri de fugă de comunism, prin moarte sau evadare. De la mijlocul anilor ’70, mai bine de două milioane de vietnamezi, aşa-numiţii *„boapteople* au încercat să treacă mările spre statele libere ale Asiei de Sud-Est. Ceva mai mult de jumătate au reuşit şi au fost, în cea mai mare parte, preluaţi de Statele Unite.

Marea evadare peste mare a cubanezilor înrobiţi de comunism a început imediat după instalarea dictaturii Castro şi nu s-a oprit încă. Peste un milion de cubanezi au trecut marea spre Florida iar alţii îşi aşteaptă şansa, neînduplecaţi de „democratizarea” regimului comunist, aşa cum are ea loc mai ales în presa occidentală. Marele val istoric al refugiaţilor care au străpuns bariera e de o vârstă cu ultimul regim comunist şi nu va înceta decât odată cu dispariţia lui. Dispersarea furibundă a populaţiei nord-coreene la sfârşitul regimului comunist e unul din puţinele fapte viitoare deja atestate.

Lăsând la o parte sau, dimpotrivă, nelăsând deloc la o parte diferenţele etnice, sociale şi religioase ale marelui continuum de refugiaţi est-europeni, asiatici, ortodocşi, catolici, budişti, atei, săraci, cu dare de mână, cu meserii bune sau necalificaţi, bătrâni sau încă prea tineri, un lucru e cert de mai bine de şaizeci de ani şi garantat pentru viitor: toată această umanitate refugiată a intrat în noile

ţări adoptive fără cel mai mic gând ascuns. Fără resentimente sau urzeli, fără planuri de reeducare a gazdelor şi fără pretenţia arogantă de a schimba credinţele şi rânduiala vieţii în noile lor patrii adoptive. Fugarii unguri n-au sosit în Germania, Austria sau Canada pentru a planta acolo sămânţa comunistă. Românii şi bulgarii n-au intrat în Italia, Spania sau Marea Britanie pentru a le aduce, târâş-grăpiş-bombiş, pe calea cea dreaptă a ortodoxiei. Polonezii topiţi în Franţa sau Belgia nu cer vecinilor să se pună cu burta pe poezia lui Mickiewicz şi nici să mănânce crap de Crăciun. Aproape fără excepţie, toţi aceşti oameni au intrat în Occident cu un singur gând, şi acela deloc ascuns: să muncească şi să trăiască aşa cum n-au avut voie în statele de care au fugit. În rest, obiceiurile locului sunt obiceiurile locului şi, bizare sau rezonabile, trebuie respectate. Sau privite cu umor, de la distanţă. Destui români şi polonezi se distrează pe seama înfricoşătoarei bucătării englezeşti sau sunt astenizaţi de birocraţia germană. Dar asta nu schimbă nimic. Aşa sunt ei, englezii şi nemţii, şi cine vrea mâncare bună pune de-o ciorbă acră iar cine visează la mai puţine hârtii pe nemţeşte înţelege, până la urmă, că nu există *Autobahn* fără *Papieren*.

Autorul acestor cugetări riscante se bizuie pe o experienţă substanţială. Adică ţine minte foarte bine dialogurile de fiecare seară din lagărul de refugiaţi pe care l-a împărţit, alături de fugari polonezi, unguri, sârbi şi bulgari. Invariabil, toate discuţiile semipoliglote de seară ajungeau în unul şi acelaşi punct. La declaraţia oftată şi finală prin care polonezul, românul sau sârbul povestitor principal anunţa că tot ce îşi doreşte e să iasă din lagăr şi să se pună pe lucru. Scopul: un salariu. Proiectul: o casă. Rostul: o şcoală bună pentru copii. După absolvirea

studiilor de lagăr, aceiaşi oameni puteau fi văzuţi şi confirmaţi fără întârziere. Aşa de pildă, medicinistul din Cluj transformat în zugrav şi tot mai bun vorbitor de germană, în drum spre studiile de echivalare a diplomei. Sau ungurul transilvănean, fugit din a treia încercare peste Dunăre, după cinci ani de puşcărie grea. De meserie tâmplar şi bun la toate, s-a angajat pe primul şantier şi s-a pus pe adunat ban cu ban „ca să plec în Australia, unde e mult pământ şi o s-o cumper fermă la mine” (a plecat din Germania, a ajuns în Australia, a găsit pământ şi a „cumperat fermă la el”). După aproape treizeci de ani, al doilea mare val de sosiri din Est nu a schimbat nimic din programul de participare la viaţa noilor lor societăţi. Poştaşul care aduce pachete de la Amazon mi-a mărturisit, după două-trei livrări, că „soţia face cursuri de contabilitate şi sperăm să îl dăm pe ăla mic la o şcoală mai bună în Kent, că sunt numai două staţii de tren de aici”. Întrebarea e încă liberă şi poate fi pusă iar: de unde şi până unde comparaţia? Şi care e legătura cu valul afro-arab care pătrunde nestânjenit în Occident?

Dacă nu merg comparaţiile, atunci poate e loc pentru culpă şi alte forme de reinterpretare post-factum a istoriei occidentale.

Ideea răspunderii vinovate a făcut carieră în Occident, şi pe această carieră au făcut carieră mii şi mii de academici instalaţi la catedre în universităţi care nu mai concep să predea bazele culturii europene, dar se simt datori să deteste imperialismul şi colonialismul occidental.

Suma teoriilor ramificate despre culpa occidentală poate fi redusă la concluzia după care Europa şi Statele Unite ar fi apăsate de crimă şi datoare cu reparaţii, pentru că s-au amestecat în mersul altor culturi, pe care le-au secerat. Discuţia despre culpa istorică a Occidentului e,

probabil, cea mai mare pierdere de timp academic atestată de la dezbaterile despre complicitatea sau inocenţa pisicilor negre reperate în preajma vrăjitoarelor puse pe foc prin pieţele marilor oraşe europene ale secolului al XVI-lea. După logica retroactivă a teoriei imperialismului criminal, o serie de situaţii şi întâmplări lungă cât istoria ar trebui reevaluată şi pusă în boxă. Sigur, Occidentul e vinovat şi trebuie să ispăşească, dar nu înainte de a-i lăsa să se achite pe cei ce stau de mult mai mult timp la coadă. Da, e de dorit ca britanicii să se recunoască vinovaţi faţă de Orientul Mijlociu, dar mai întâi e de aşteptat ca Franţa să plătească în numele normanzilor invadatori ai Britaniei la 1066. Cum e de aşteptat ca, mai întâi, statele arabe să plătească statelor africane în care stăpânirea musulmană a practicat vârtos comerţul cu sclavi. Şi nici descendenţii culturilor amerindiene nu ar trebui să se simtă prea buni şi persecutaţi. Şi ei au de ispăşit o culpă şi de plătit din greu culturilor amerindiene vecine pe care le-au distrus temeinic şi nespus de sângeros în mari războaie imperiale şi sclavagiste, înainte de apariţia conchistadorilor spanioli.

Oricum, până la iniţierea în istorie a acestor impostori titraţi şi titulari de catedre, ar trebui amintit că aceleaşi personaje care înfierează, acum, militarismul american acuzau Occidentul de complicitate cu tirania tocmai pentru că nu înlăturau prin forţă regimurile Gaddafi, Mubarak şi Assad. Bineînţeles, plecând de la premisa sacră şi tembelă după care democraţia clocoteşte în străfundurile lumii arabe şi abia aşteaptă intervenţia ce-i va îngădui să se reverse asupra societăţilor pregătite să preia datinile Elveţiei. În cele din urmă, tiranii şi tiraniile lor au fost pisate cu bombardierul. Surpriză! în locul lor n-a apărut onorata societate civilă locală, care domneşte, mai departe, doar pe Facebook, ci tăietorii de capete care

strălucesc pe Youtube, plus o gaură în locul Libiei, cu peronul pe partea germană. Pe acest coridor înaintează spre Europa toate seminţiile Africii şi lumii arabe.

Orbirea autoimpusă interzice bunilor europeni să observe alte câteva lucruri. Mai întâi că valul pornit din zone ostile Europei va face, măcar în parte, joncţiunea cu ghetourile urbane musulmane care refuză integrarea, secretă resentiment şi acceptă doar asistenţa socială necondiţionată ca formă de interacţiune cu autorităţile. Acolo unde ţările-gazdă şi guvernele paralizate de mitologia multiculturală învaţă, cu fiecare zi, altă justificare luminoasă pentru cedare, noua forţă demografică şi ideologică a valului migrant aduce un tonus nepăsător şi agresiv, o formă de încredere care perforează şi înaintează sigur. Suntem, mai mult decât probabil, dincolo de reversibil. O nouă realitate socială şi morală înlocuieşte vechea aşezare a lumii occidentale. Aşa cum a închipuit-o Michel Houellebecq într-un roman recent, societatea occidentală nu îşi mai aparţine şi înaintează spre un compromis existenţial care presupune despărţirea de reperele profunde ale civilizaţiei europene, exact în măsura în care presupune adopţia unei formule de viaţă indiferente. Cu o excepţie: agilitatea servilă în faţa pretenţiilor şi impunerilor noii minorităţi forjate prin refuzul asimilării.

Vestea proastă e că Michel Houellebecq nu e autor de *Science-fiction*ci un romancier depăşit de evenimente. Vestea bună nu e.

Absenta

În ciuda proastei reputaţii, teoria drobului de sare e o formă de realism. Mai întâi, pentru că nu exclude calităţile sării. Apoi pentru că, din aplecare spre ştiinţele exacte,

admite existenţa gravitaţiei. Iată de ce am citit, în calitate de vinovat mulţumit, o serie de recente pledoarii tonice de presă aşternute în faţa vremurilor ce vin.

Mă număr printre cei ce cred că migranţii care se instalează în Europa sunt oameni harnici. Mulţi se vor pune pe treabă şi vor reamenaja noul sălaş până îl vor face de nerecunoscut sau de nelocuit pentru gazde. Cred, cu mare atenţie la amenzile şi etichetele ce decurg de aici, că valorile creştine au clădit o civilizaţie fără pereche. Observ amuzat că, după ce ne-a scăpat de tirania religiei, secularismul a dat buzna în altar şi s-a transformat în cult intolerant. Şi, pe deasupra, dedat la antisemitism şic, proislamic şi dirijor de exerciţii narcisiste cu minorităţi multiple la trapez. Mai clar: cred că istoria nu curge mereu în sus. Sper să nu îmi ia cineva legitimaţia de european.

Alături de alţi autori optimişti, nu văd o apocalipsă europeană iminentă. În mod inevitabil, înghesuite de crize şi timorate de suflul popular, guvernele naţionale se vor conforma tot mai rar şi mai puţin deciziilor comune adoptate la Bruxelles, Luxemburg şi Strasbourg – cele trei centre decizie cu capitala la Berlin. Dar, într-un fel sau altul, fie ca sumă de birouri cu staffşi şefi, fie impusă de nevoia de comunicare a statelor membre, o Uniune Europeană va continua să existe. Nu e exclusă nici varianta în care Uniunea ar putea dezvolta un viitor neprevăzut de solid, dar asta numai dacă plivim câteva confuzii care îşi fac veacul comod în discuţie.

Prima şi cea mai răspândită e confuzia, nu tocmai inocentă, între E şi UE, între Europa şi Uniunea Europeană. Scuze pentru lipsa de rafinament metodologic, dar Uniunea Europeană nu e totuna cu Europa! După toate datele, tratatele şi bunul-simţ, UE e doar forma de

organizare actuală şi perfectibilă a celei mai mari părţi a Europei. De unde observaţia şi mai nepoliticoasă după care a critica UE nu e totuna cu a fi anti-E. Cu o analogie la fel de neplăcută, a fi anti-PSD sau anti-PNL, anti-monarhie sau anti-republică nu e totuna cu a fi anti-român.

E normal să anunţi declinul UE? Nu e riguros necesar să constaţi că UE e cheia prosperităţii şi securităţii europene? Şi, după atâta amar de istorie bezmetică, nu trăim o epocă de pace, justiţie şi democraţie? Cine iese nevătămat de sub mormanul de clişee din frazele anterioare poate răspunde timid că aproape aceleaşi lucruri se puteau spune, după aproape o sută de ani de pace, şi la petrecerea de revelion din pregătirea anului 1914. De aici, o situaţie incomodă, dar atestată: reuşitele nu au nimic împotriva nenorocirilor ce le urmează, ba, uneori, le pregătesc, în taină, ascensiunea. Adevărat, o tentaţie veche îi trimite pe comentatori în braţele unei mari şi clasice erori de percepţie: iluzia retroactivă a trecutului defect, împletită cu iluzia activă a prezentului perfect. Regula acestei poziţionări vine dintr-o venerabilă superstiţie liberal-progresistă care vede în istorie un marş glorios spre mai bine, întrerupt periodic, dar fără spor de accidente neavenite ca barbaria şi fanatismul. Tot ce se poate şi, mai ales, ce nu se poate. Căci micul truc al superstiţiei liberale e dreptul la finalizare eternă. Ca să nu recurgem la argumente savante, putem trimite la figura avântată a scriitorului care propune romane proaste editorului şi nu uită să adauge: de data asta nu mi-a ieşit, dar trebuie să ai răbdare. Romanul la care lucrez acum îl bate pe Tolstoi!

Nu putem decât să aşteptăm. Mai bine zis, în condiţiile de şantaj moral impuse de consensul progresist al zilelor noastre, avem voie doar să aşteptăm. Totuşi, cu

atâta timp în faţă, am putea deretica prin detalii şi admite că prosperitatea şi securitatea Europei (de Vest) sunt rezultatul microclimatului blindat creat de NATO şi de Statele Unite. UE n-a făcut decât să administreze, din ce în ce mai prost, lotul dat în grijă.

E frumos până la sublim să dai Uniunii Europene nota care garantează eternitatea. E şi miop. Căci optimismul balnear al literaturii de specialitate ignoră vesel monumentul *McCrisis*: un burger supraetajat de crize. Să le numărăm: criza migranţilor, criza euro, criza terorismului, criza populismului, criza ucraineană, criza britanică. Şase. Şi cu automultumirea care le şi întrece: zece! E greu să cânţi *Oda bucuriei* când în sală o parte din public îşi face bagajele, alta se pune pe kebaburi iar alta răcneşte că a fost păcălită cu miliarde de euro, la intrare.

Între soluţiile care pot aduce calmul în sală, destui au pomenit secularismul ferm şi braţul lui înarmat cu excomunicări → >

corectitudinea politică. Prima dintre aceste glume spune că secularismul bine aplicat face de petrecanie corupţiei generale a minţii, a faptelor şi a istoriei. Dacă e aşa, e simplu: tot ce avem de făcut e un transfer confesional, de la o ortodoxie la alta. În plus, secularismul are avantajul celei mai nepregătite doctrine în faţa realităţii prezente. Mica luxaţie a secularismului e oroarea faţă de valorile unui Islam pe care se sileşte să nu îl ofenseze. Nu-i nimic! Ne putem baza pe corectitudinea politică. Adică pe şansa de a dezbate după un *script* dinainte aprobat şi încărcat de autoincriminări. Problema nu e practica acestui sport atât de util pentru atrofierea caracterului, ci înscăunarea lui ca teologie oficială. Astfel, dacă ne abatem o clipă pe la tabloul american, scandalul nu e Trump, cu iureşul lui despletit de interjecţii, ci

Sanders, candidatul care voia să aducă socialismul la putere, sprijinit de 80% din studenţii spălaţi pe creier în universităţi americane.

S-ar spune că ar trebui să fim mulţumiţi, dar suntem ingraţi, în lipsa lui Dumnezeu, trimis la cursuri intensive de ateism, ne-a pus UE mâna în cap, dar capul face teorii declin iste. Asta deşi UE e o alcătuire cum n-a mai fost sub soare. În fond, fată de ce măsurăm declinul şi ce altă orânduire regretăm? Răspunsul e: faţă de propriile standarde.

În ce priveşte unicitatea sub soare, ar trebui să ne ferim de trofee false. Nu e neapărat un merit să ai monedă unică fără uniune politică şi fiscală şi nu e neapărat un triumf să ai la poartă o cireadă de crize fără să ai politică externă şi militară. Problema UE nu va fi dispariţia, ci supravieţuirea prin absenţă.

Pentru ei, potopul!

Un istoric serios e dator să se dea în vânt după sfârşitul lumii. Ce poate fi mai captivant decât un imperiu care se sparge în zeci de muzee regionale sau o cultură care se duce la fund şi reapare, închinându-se unor zei noi? Câte nu încap într-un sfârşit de lume reuşit! Câte speculaţii scăpărătoare şi câte vorbe de dat duhul în mijlocul Academiei! De pildă: ce am fi fost fără Roma? Poate o pădure locuită de germani! Dar ce-am fi fost fără germani? Poate aceeaşi pădure, ferită de poluare! Şi cine va fi găsit de vină pentru declinul Occidentului? Credinţa în lipsa de credinţă, sau prosperitatea revărsată în obezitate? În funcţie de răspuns, vinovatul se va numi Nietzsche sau Sanda Marin. Deşi – vorba marelui vienez cu nume greu de reţinut până şi pentru dr. Alzheimer – cea mai cuminte ar fi tăcerea.

Problema e că nici sfârşitul lumii nu mai e ce-a fost. De asta e tot mai greu să taci şi tot de asta trăim într-o sporovăială apocaliptică plină de teorii, fixaţii şi verde cabalin pictat pe toţi pereţii.

Cea mai sumară listă de noutăţi recente face din necazurile

terminale şi reunite ale Romei, Habsburgilor şi otomanilor o ceartă de copii. Ce se întâmplă sub ochii noştri întrece cu mult apetitul istoricului pentru sfârşituri şi descompuneri generale.

Ca să începem cu ceva şi de undeva:

— Germania îşi face un *selfie* cu un milion de refugiaţi, după care începe să se întrebe cine sunt cu adevărat prietenii din imagine.

— Orientul Mijlociu se scufundă în sânge, astfel că Bashar al-Assad, scris cu chirilice, devine OK, tocmai pentru că nimic nu mai e OK.

— Scoţia şi Catalonia descoperă plăcerea naufragiului şi bat din picior după referendumuri şi independenţă.

— Grecia nu vrea austeritate şi aduce la guvernare un commando de hipsteri marxişti care se angajează să aplice austeritatea pe care se jură că o detestă.

— În Statele Unite, preşedintele Obama se trezeşte făcut şah mat la fiecare mutare a lui Putin şi scânceşte retoric. Cel mai

slab preşedinte din istoria Americii întrupează ideologia care a învăţat Occidentul că rasa şi minoritatea bat calitatea. Rezul→

tatul: un ageamiu american e ridiculizat de un geamiu rus. Care geamiu înţelege, totuşi, mai bine decât

mulţi lideri occidentali cât cântăresc valorile europene. Vladimir Putin ştie că un an de libertate poate întoarce din drum un popor. Altfel n-ar fi dezlănţuit un război împotriva unui oarecare acord de liber schimb Ucraina-UE.

— Lumea catolică e păstorită de un papă ecologist care meditează la Havana, tâmplă în tâmplă cu Fidel Castro, în treningul bun, de duminică.

— În străvechea Anglie democrată, laburiştii, cândva partid al celei mai cumpănite şi cumpătate clase muncitoare, îl alege lider al opoziţiei pe Jeremy Corbyn, un militant veteran care vorbeşte despre insurecţia anticapitalistă, promite impozit 80% pe bogaţi şi declară că nu va apăsa pe butonul nuclear nici dacă Insula se scufundă.

— O epidemie de autodezarmare bântuie de la un cap la altul al alianţei NATO. Bugetele militare au soarta oricărui bun salam de Sibiu.

— Care Sibiu va îmbătrâni, cu tot cu monumente, într-un Est separat de noua schismă pe care lumea o mai numeşte, încă, Uniunea Europeană.

— Rusia zgâlţâie tot ce mişcă între Baltica şi Caspica, având grijă să îşi lămurească norodul că asistă la o manevră americană.

— În acest timp, un geniu nord-coreean stă cu degetul pe butonul refuzat în Anglia şi, pentru a-şi alunga plictisul, execută comandanţi militari cu tunul antiaerian.

Suita de mai sus are două trăsături. Nu cuprinde anecdote diverse, ci mari curente convergente. Punctul de întâlnire pare din ce în ce mai aproape. Şi, doi: tot ce e scris mai sus şi încă multe altele s-au întâmplat în mai puţin de cinci ani. Ce urmează e nu numai interesant. E complet imprevizibil. În plină eră a cunoaşterii ştim tot mai puţin. Conspiraţiile sunt din nou populare şi tind să explice

lumea folosind minimum de raţiune şi maximum de evrei.

Al treilea război mondial! titrează statisticienii care se cred istorici. Al treilea? Nu. Al patrulea! Războiul Rece a fost al treilea, Rusia l-a pierdut şi acum vrea revanşa. La cald.

Sub presiunea istoriei, geografia a luat-o razna. De curând, de când e tratată cu instrumente ruseşti, Siria a devenit parte a Ucrainei care rămâne parte a Europei de Est. Ce va face conclavul UE în clipa în care Putin se va declara gata de compromis? Ce va lăsa să-i scape din mână şi de sub priviri? E foarte tentant să renunţi la ce nu e chiar al tău. La acareturile din curte, şi nu la argintăria din scrin. La Est.

Restul rămâne în sarcina copiilor noştri. Pentru ei, potopul!

II

REVOLTA ATLANTICĂ

Trumpeta plebei

Ca orice bun demagog, Donald Trump nu e nici prost, nici nebun. E o consecinţă. Într-o descriere fără şir: o consecinţă transformată în destin de revolta celor ce refuză religia impusă de duşmanii interni ai tradiţiei americane. Neclar? Desigur. Căci reeducările şi convertirile în masă sunt, dintotdeauna, un loc de spaime, spume şi furii. O descriere mai uşor de urmărit pe conturul istoriei americane spune aşa: Trump e consecinţa domniei stângii peste munca, sufletul şi mintea fostei naţiuni politice americane.

După zeci de ani de şantaj moral şi dictat ideologic migălos, stânga a dezmembrat naţiunea politică americană. Într-un trecut nu prea îndepărtat şi tot mai invizibil, americanii de stânga şi de dreapta, democraţii şi

republicanii, convieţuiau competitiv, în limitele visului american. Imun la isteria europeană anti-parvenire, visul american garanta fiecărui american dreptul la săritura în Paradis. Visul s-a topit şi e, azi, un coşmar virtuos, injectat de ipocrizie. Noul american are dreptul doar la vise aprobate, cu cote de personaje pozitive şi negative, în care dracul nu e chiar atât de alb, dar se străduie.

Democraţii au pus capăt politicii şi au trecut la instalarea unei noi religii de stat care distribuie martiriu la cerere şi divinitate contra vot minoritar, rasial şi sexual. Infidelii, adică purtătorii tradiţiei americane, sunt daţi unei vieţi fără speranţă. Milioane de nefericiţi, fosta clasă muncitoare a celei mai importante zone industriale americane (*Rustbelt*) [3]*y* odinioară rezervă de vot a democraţilor, au aflat că sunt inutili. Clasa muncitoare americană a fost dată ruginii, odată cu minele, oţelăriile, fermele şi toate albiile vieţii omului de rând. Elita şi-a ales altă mireasă electorală: triburile IT din Silicon Valley, redacţiile presei *mainstream*, sfera ONG-urilor şi, lipiţi din conformism prudenţial, cavalerii financiari de pe Wall Street. Umanitatea proletar-manuală a fost retrogradată. Oraşele industriale şi zonele agricole ale Mid-westului au devenit, într-un galop canceros, locuri de pierzanie, răsfăţate de şomaj, alcoolism şi anihilarea cu aşa-numitele *Opiates* (droguri de trecere năprasnică în nefiinţă, cu escală în paradis). Regrete comuniste în marginea gloriosului proletariat internaţional? Nu. Aici sunt, de fapt, greşeala şi eşecul final al doctrinei pieţelor libere lărgite global. O aroganţă profitabilă şi indiferentă la suferinţă a atins punctul în care elitele au decretat apariţia unei patrii noi şi au dat pieirii tot ce era economie locală sau

3 Regiune din nord-estul Americii care a devenit un cimitir al uzinelor după ce în anii 70 fusese o zonă economică prosperă.

manuală. O seră mirifică, înţesată de *board-\în* internaţionale, naveta cu Shanghai, comunităţi eco-digitale complet securizate şi izolate de contactul cu plebea şi obiceiurile ei, a dat noilor elite impresia unei lumi separate şi suficiente. Restul societăţii, cu pasiunea pentru fotbalul american şi *dinere* obscure, pop-corn, predicatori neobosiţi, bere slabă şi multă, familii mari şi salopete pentru fiecare, a devenit un detaliu ruşinos, o relicvă radioactivă iradiind mentalităţi primitive. Pentru zecile de milioane abandonate în numele progresului necondiţionat, viaţa s-a oprit fără explicaţii. Tiparul existenţial, acea formă în care începe un destin şi din care se naşte o tradiţie, a căzut, în lipsa celei mai discrete şoapte de compasiune.

Uităm cu o suficienţă superbă că, departe de impresiile lumii subţiri a oraşelor şi a ocupaţiilor „curate", există o demnitate a vieţii clădite pe munca în priză directă. Toţi aceşti oameni uitaţi nu caută succesul strălucitor sau bogăţia instanţă, ci repetă ferm un tipar care duce la stabilitate şi viaţă fără confuzii. E

exact modul de viaţă distrus în numele unei ştiinţe superioare, al unei agere şi savante mobilităţi care fuge lăsând în urmă deserturi industriale. Calomnia nesfârşită şi incriminarea neme→ >

ritată a acestei forme de existenţă e o crimă. O crimă politică, dar, mai întâi, un fel de a săpa şi a ciobi structuri adânci şi legitime de viaţă. Cine face aşa ceva intră într-un teritoriu din care nu va ieşi nevătămat.

De la un cap la altul al Americii, şansa egală, meritul suveran, competiţia deschisă, munca pe rupte şi fără culoare au fost blocate de decrete liberale. Cotele de gen şi rasă, prioritatea sexuală, afurisi rea propriei istorii şi

dogmatizarea învăţământului au ruinat o lume odinioară vestită şi temută pentru obiceiul înverşunat de a gândi cu capul ei. Clasa prea albă a americanilor crescuţi în mistica muncii câştigătoare a fost pitită între relicvele ruşinoase ale capitalismului duşman sau, mai degrabă, ale muncitorismului inferior. Mândria de asistat, subvenţia morală pe motiv de rasă, recensământul fără sfârşit al victimelor, indiferenţa la productivitate – toate celebrate ca datorie publică – au condamnat la decădere oamenii care dădeau Americii puterea şi viteza istorică.

În faţa acestui program de reeducare prin degradare, dreapta a tăcut. Şantajul a lucrat perfect. Facerea robotică de bine a paralizat o dreaptă care s-a lăsat târâtă spre un centrism vid. Dreapta republicană a capitulat învinsă de propria laşitate. În locul replicii robuste care spune că da, există merit şi că nu, culoarea nu contează, dreapta republicană a scheunat timid: şi noi vrem binele şi ciugulim teme din palma stângii. Aşa au devenit alegerile un concurs de conformism, opinia contrară un fel de autosuprimare şi noua castă conducătoare un cler infailibil. Aşa s-a născut revolta împotriva unui regim care presupune distrugerea omului tradiţional şi a valorilor lui.

Aşa a apărut trumpeta stridentă care taie aroganţa noului cult: Donald Trump. Demagogul a sesizat, mult mai repede şi mai inteligent decât o armată de sociologi, golul lăsat de o dreaptă fără coloană şi a făcut pasul înainte. Contactul cu dispreţuiţii daţi cu capul de toate rasismele inventate de clerul atoateştiutor a produs explozia. Trump e o schijă. Mare şi imprevizibilă. Dar asta numai pentru un establishment de mult orbit de propriile convingeri. E tentant să complici discuţia în acest punct. Într-adevăr, aliajul pseudoreligios care compune noua filosofie a elitelor e rezultatul unei formule psiho-morale complicate.

Însă traducerea economică a acestui impas moral e de-a dreptul elementară. În rol de aristocraţie de merit, noua clasă elitară s-a dispensat rapid de clasa producătorilor industriali, în urma unui raţionament de mare vulgaritate. În fond, lumea elitelor a decis că are nevoie de produse, dar nu şi de clasa producătoare. Dacă produsele pot veni din altă parte şi mai ieftin, cu atât mai bine. Operaţia imediat următoare a fost strămutarea centrelor de producţie în zone cu mână de lucru ieftină şi abundentă, în marea Chină globală care îşi întinde spaţiile industriale între Shanghai şi Mexic. Clasa producătoare americană a fost declarată nulă istoric şi economic. Aproape nimeni n-a vrut sau n-a încercat să facă calculul sociologic simplu prin care ar fi putut afla consecinţele previzibile ale acestei mutaţii. Asta nu înseamnă că avertismentele au lipsit. Iată-l pe Richard Rorty, un filosof american altfel foarte prizat de elitele liberale, scriind, acum aproape 20 de ani:

Mai devreme sau mai târziu, sindicatele şi muncitorii de tot felul, inclusiv muncitorii manuali, vor înţelege că propriul lor guvern nu face nici măcar cea mai mică încercare să împiedice exportul locurilor de muncă şi prăbuşirea salariilor.

Tot atunci, va deveni limpede că nici muncitorii de înaltă calificare – la rândul lor panicaţi de riscul reducerilor – nu vor accepta să fie impozitaţi pentru a plăti asistenţa socială acordată altora.

În acel moment, ceva se va rupe. Alegătorii din zonele afectate vor ajunge la concluzia că sistemul e greşit şi vor trece la căutarea unui lider puternic, pe care îl vor vota – cineva gata să îi asigure că, odată votat, va pune capăt jocurilor regizate de birocraţi aroganţi, avocaţi

şireţi, finanţişti supra-plătiţi şi academici prostmodernişti.[4]

Trump a lăsat tot timpul impresia că e prematur, strident şi, inevitabil, perdant. Establishmentul a lucrat în baza acestor supoziţii, folosind toate manevrele clasice de deraiere: campanii de presă ostile, revelaţii financiare şi, mai ales, Dovada, Marea Dovadă a incorectitudinii politice a lui Trump: o înregistrare secretă în vârstă de 12 ani. O înregistrare în care Trump vorbeşte, aşa cum vorbesc cei mai mulţi bărbaţi într-un vestiar sau la popice, de femei şi supremaţia virilă pe care o cer doamnele. Evident, autorii n-au înţeles că se afundă în eroarea de a-l prezenta pe Trump drept Mare Erou anti-PC şi au întărit, astfel, certitudinea unei enorme mase de alegători sătui de cultul PC.

Spre sfârşit, aşa cum era previzibil, Hillary Clinton a tras pe ea tricoul cu „Remember Vădim 2000! Save Democracy!” şi s-a declarat protectoare a libertăţii. Clinton şi asociaţii au înlocuit sistemul electoral liber cu un campionat de sforţări puritane: după primul preşedinte de culoare, prima femeie preşedinte şi – de ce nu? – primul preşedinte incert sexual, primul preşedinte infirm, primul preşedinte indian nativ şi primul preşedinte toate cele de mai sus la un loc. Cel puţin cinci mandate sunt garantate. Democraţia devine o primă pentru sporul de bigotism. În scenariul stângist american, spasmul călugăresc va continua până la netezirea ultimei cute de pe creier. Stânga va domni papal pentru că, parfumând modelul leninist, şi-a născocit un proletariat de victime, rase şi variaţii sexuale. Donald Trump are, cu adevărat, o mare problemă, şi ea se află aici.

---

4 Richard Rorty, Achieving our Country: Leftist Thought in Twentieth-Century America, Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts, London, England, 1998.

Problema lui Trump e că a câştigat alegerile. Şi că, în acest fel, a sfidat şi a infirmat proiectul elitelor birocratice americane. E, de fapt, îndrăzneala pentru care nu sunt iertaţi nici britanicii, după ce au cutezat, la rândul lor, să sfideze prin vot şi să declare muritor proiectul elitelor birocratice ale UE. Reacţia stângii elitare la victoria lui Trump descrie în termeni terifianţi declinul fidelităţii stângiste faţă de democraţie şi vocaţia autoritară a noii clase superioare. Astfel, victoria lui Trump a fost urmată de promovarea a doua alibiuri agresive. Primul spune că vina e alegătorilor, adică a acelui deşeu vânturabil care a votat cu mâna Rusiei. Al doilea măsoară prostia unui electorat retardat care s-a lăsat îndopat cu *fake news* şi a votat în consecinţă. Panoramând, rezultă că poporul e treaz şi inteligent numai când votează cu establishmentul. Altfel, e prost şi de prisos.

Cu sau fără Trump, destinul democraţiei americane rămâne, însă, în cumpănă. Aşa cum cursul democraţiei europene e într-o situaţie limită cu sau fără revolta britanică. Trump palavragiul statuar din campanie va fi, probabil, înlocuit de Trump îndrăzneţul reparator de sistem. Dar preşedintele Trump va lupta cu un curent subteran amplu. Cu o religie informală şi nespus de penetrantă. Un demagog eficient nu poate salva un sistem. În schimb, o stângă cu vocaţie teologică îl poate doborî. Până la urmă, criza democraţiei americane e totuna cu asaltul asupra identităţii fundamentale americane. Situaţia e pierdută din simplul motiv că aproape nimeni nu îşi mai aduce aminte sau nu ştie ce e identitatea americană fundamentală. Pe fondul unei asemenea ezitări, orice teologie alternativă e devastatoare. În Europa, unde amnezia identitară e încă mai adâncă, orice posibilă relansare prin mult hulitele valori iudeo-creştine e exclusă

cu oroare. Şansa de instaurare a unei derute sinucigaşe, sub dictatele unui teologii pseudocivice, e încă mai mare. Europa a ieşit, practic, din istorie de două ori, a provocat două războaie apocaliptice şi s-a întors, de la capătul experienţei umane, fără identitate. După 1945, Europa de Vest a intrat sub tutelă americană şi a dezvoltat, încă o dată, o formă de dirijism. America a dat un cod de conduită, dar nu putea asigura o identitate.

În treacăt, dar nu fără rost, e de observat că Europa de Est suferă sub acuzaţia repetată de naţionalism şi predispoziţie autoritară tocmai pentru că e, încă, spaţiul istoric şi cultural al unor naţiuni care îşi mai aduc aminte, care nu şi-au uitat identitatea de bază şi au reuşit, chiar, să se salveze, prin ea, de radierea încercată violent de comunişti. Exemplul tipic e o Polonie apărată şi conservată identitar de catolicism. Nu e, deci, o surpriză să găsim azi Polonia distribuită de gardienii moralei europene în rolul de suspect de serviciu.

Acuzaţia standard spune că Trump e un zurbagiu nedemn de răspunderile unui preşedinte american. Ce glumă! Cunoaştem, de ceva timp, numele superincompetentului cazat, vreme de opt ani, la Casa Albă: Barack Obama. Oare cine a întors lumea cu fundul în sus şi se consideră aprobat din oficiu, indiferent de consecinţe, de modificările de hartă produse şi de numărul războaielor civile? Oare cine a livrat Rusiei Orientul Mijlociu şi cine a premiat terorismul islamic iranian? Cine a făcut din politica internă americană un socialism livrat cu glume de *stand-up* comic? Şi cine a transformat mai repede politica în şcoală de narcisism? Preşedintele Obama e de faţă, cu tot cu palmares. E absurd să vorbim de Trump la cererea celor ce i se închină lui Obama.

Cealaltă insultă plecată de pe buzele palide ale elitei

face din sprijinitorii lui Trump o turmă de fiinţe inferioare. Cu

Trump votează needucaţii, bădăranii, brutele şi alte vorbuliţe tolerante la care se pricep campionii toleranţei. Sunt oamenii lui Trump totuna cu FSN-iştii – după vorba de ocară a democraţiei româneşti? Nicio legătură. Doar o similaritate care adânceşte diferenţa. Exact ca FSN-iştii noştri, susţinătorii lui Trump sunt băştinaşii păstrători ai tradiţiei economice şi politice locale. În cazul nostru, comunismul de sărăcie şi subzistenţă egală. În cazul american, individualismul şi logica abruptă a capitalismului. Asta explică de ce la noi FSN şi PSD n-au scăzut vreodată sub 25% şi de ce la ei bântuie revolta împotriva unui sistem afundat în elitism antidemocratic.

Problema nu e Trump, ci asaltul unei caste care a învăţat cum să submineze religios democraţia. America şi Occidentul european suferă pe aceleaşi pat. Un subgrup urban şi elitar dictează ce se poate spune şi ce nu. Ce teme de politică externă sunt agreate de Clooney sau de Bono şi, prin urmare, bune pentru popor. Ce se poate mânca şi ce nu. Cine e rasist şi cine nu. În engleză, numele acestor infantili cu năbădăi e *hipster*. În franceză, e *poseur*. În româneşte, toţi încap la capitolul fiţe.

Defăimarea omului de rând şi discreditarea naţiunilor duc, desigur, la catastrofa, dar asta nu interesează decât jos, acolo unde fiecare adiere greşită a istoriei doare cu adevărat. Revolta plebei e logică, necesară şi democratică. Clasa făcătorilor de bine merită o singură favoare: un stagiu de pregătire în Coreea de Nord.

President Trump

Era de prevăzut că, în noaptea de 8 spre 9 noiembrie 2016, cineva, fie Hillary Clinton, fie Donald Trump, urma să câştige alegerile prezidenţiale din Statele Unite.

Tâmpenia pe care tocmai aţi citit-o nu e în totalitate creaţia autorului. Ea e, mai degrabă, consecinţa situaţiei ridicole, grave, neserioase, dramatice, stupide, cruciale, dezonorante, meschine, exemplare şi foarte neamericane în care se află Statele Unite. Cu alte cuvinte şi acelaşi înţeles, numele preşedintelui ales e mai puţin important decât conflictul care va continua să consume America şi după noaptea alegerilor.

Republica americană risca şi riscă să alunece în clintonism. Adică să devină un stat administrativ dominat de o ideologie strictă în ciuda aparenţelor liberale. Corectitudinea politică – un cult bazat pe mistica victimei şi apoteoza minorităţii rasiale sau sexuale – riscă să devină, chiar fără victoria d-nei Clinton, ideologie de stat. Înscăunat oficial în fruntea mentalităţii publice americane, acest cult va încerca să lichideze ultimele forme de autonomie, gândire critică şi libertate individuală. Bătălia pentru Casa Albă n-a fost, aşadar, o competiţie de valori politice şi economice, într-un cadru protejat de garanţii democratice. Ciocnirea din campania pentru alegerea preşedintelui Statelor Unite a fost o încercare existenţială, o cotitură a civilizaţiei care poate bloca instinctul american al libertăţii sau îl poate salva, dar numai cu preţul unei crize extinse. Ştim toate astea după decenii de ascensiune a fanatismului stângist în viaţa publică şi după un an de campanie care n-a lăsat nicio instituţie neotrăvită.

Ipocrizia elitară a d-nei Clinton şi a democraţilor se exprimă în sloganuri ultraliberale, dar poartă în miez o aroganţă aristocratică – un frison nobiliar de castelan luminat care acordă lumii dreptul de a se purifica prin dogmele justiţiei sociale. Acest elitism crud a pus în centrul politicii, educaţiei şi culturii americane câteva idei

fixe pe care le-a extins apoi asupra întregii lumi. Pornită de sus şi aşternută ca un giulgiu atotcuprinzător, operaţia de reeducare a americanilor a trimis în defensivă şi apoi în boxă valorile clasice ale vieţii libere: dezbaterea, dreptul la cuvânt şi curajul iniţiativei. Libertatea individuală a devenit o subspecie a identităţii rasiale şi sexuale. De altfel, Partidul Democrat al d-nei Clinton a trecut la practica deschisă a rasismului electoral: subvenţionarea populaţiei de culoare şi hispanice contra voturi. Dreptul la gândire şi exprimare necondiţionată în universităţi, în mediile de informare şi chiar în viaţa privată a devenit un delict sancţionat cu izgonirea din viaţa publică.

Instituţiile fundamentale ale statului au fost îndoite de suflul unei campanii în care d-na Clinton şi coteria democrată abia dacă au încercat să îşi camufleze dezgustul faţă de americanii albi din afara elitelor (*deplorables* – cum i-a numit Hillary Clinton).

Justiţia a fost compromisă de intervenţiile indecente ale unui ministru care n-a ezitat să se opună redeschiderii dosarului instrumentat în jurul fabricii de favoruri şi bani negri care e Fundaţia Clinton. Abuz în funcţie publică? Sigur, dar numai în România!

FBI a fost atacat cu toate gurile de foc şi dezinformare ale sistemului pentru crima de a relua o anchetă pe bază de probe noi care o incriminează pe d-na Clinton. Aşa s-a ajuns la neruşinarea incompatibilă cu spiritul fondator american după care legea trebuie suspendată pe timpul campaniei electorale dacă ea nu convine candidatului stângii.

Instituţia presei s-a prăbuşit sub greutatea propriului partizanat. Toate» dar absolut toate marile reţele media au intrat, fără jenă şi reţinere, în campanie, pe post de generatoare de propagandă. Un val de mistificare şi

dezinformare care face din Antena 3 o televiziune de mănăstire a luat la prelucrat minţile publicului. Dreptul fundamental la exprimare şi opinie a fost înghesuit într-o lege unică – edictul după care Obama nu poate greşi, iar Trump nu poate decât greşi. Rezultatul e descalificarea unei instituţii care a renunţat până şi la aparentele onestităţii.

Procesul de impunere şi şantaj etic a urcat până la Casa Albă. Barack Obama, de departe cel mai slab preşedinte american înregistrat în istorie, a plonjat, cu soţie cu tot, în campania de susţinere a d-nei Clinton. La încheierea mandatului, Obama va lăsa în urmă, din Pacific până în Siria, o lume răvăşită de o incompetenţă statuară. Dar asta nu pare de ajuns pentru un politician care a început să creadă în magia propriei persoane. O oratorie de imitator provincial al lui Bonaparte a luat locul omului de stat. Pozând tot mai paranoid în rol de Mesia ambulant, Obama a devenit un amuzament, un debutant perpetuu, luat peste picior de guvernele străine şi utilizat cu ora de campania Clinton. Decenţa şi credibilitatea jocului politic american au fost măturate de dramaturgia ieftină a instructajelor mitraliate TV către electorat. Spiritul american s-a devalorizat masiv sub presiunea farsei politice.

Cea mai titrată democraţie a lumii e pusă într-o situaţie penibilă de setea de putere şi mitomania noului cult stăpânitor. Peste tot în lume, mesajul clasic american e o lozincă dejucată de propriii ei purtători.

Dar Donald Trump? Un singur lucru. Clar şi urgent. Trump poate opri căderea. Un grobian, un fustangiu, un demagog fără perdea? Se ştie, şi nu contează. Jump Trump!

Mai bine scandal decât bigotism. Şi, cu mult, mai bine gură mare decât mască perfidă. Aşadar, President Trump!

Ioo metri foarte plat

Inadmisibil! Prima maşină pe care am văzut-o când am ieşit din casă era roşie! Cine a îndrăznit? Eu şi prietenii mei coreligionari hotărâsem, din timp şi în unanimitate, că toate maşinile sunt albastre.

Precum pe şosea, aşa şi la alegeri!

Cea mai mare prostie rostită după victoria lui Donald Trump, noul preşedinte al Statelor Unite, e povestea şocului. Şoc faţă de ce? Faţă de ce hotărâse, din timp şi în unanimitate, blocul stângii? Faţă de rezultatul anunţat de luni de zile în presa progresistă? Faţă de recomandarea fără fisură a establishmentului?

Şi dacă ar fi numai atât! Beyoncé şi Lady Gaga au încercat, din răsputeri, să lumineze masele, dar s-au lovit de mitocani. Măcar pentru ele, pentru aceste două femei năcăjite, ar trebui să facem ceva. Soluţia e la îndemână. Americanii, în frunte cu proştii care n-au măcar un transgenderin familie, ar trebui să voteze încă o dată. Dacă nu iese nici aşa, se votează până se ajunge la rezultatul dorit. N-ar fi o premieră. Reţeta a fost perfectată de UE şi spune că alegătorii greşesc, dar trebuie să voteze până o nimeresc.

A doua prostie suflă în ceafa celei dintâi şi spune că victoria lui Trump a răsturnat politica. A întors-o cu capul în jos. Dacă e aşa, atunci trebuie să admitem că politica defila prin lume citind Marx în ediţii epurate de componenta proletară şi se întoarce, abia acum, acolo de unde a pornit: la definiţia pur democratică. Până la urmă, Trump a câştigat alegerile fără să se îndatoreze. Nici grupurilor de presiune, nici ONG-urilor, nici domnului

Soros G., nici fabricilor de imagine. Prin Trump a vorbit doar votul celor ce l-au vrut preşedinte. Atât. Da, Trump a pierdut votul popular. La diferenţă de 2%. Însă a câştigat, după regulile sistemului american. Aşa cum au fost ele construite de istoria şi de Constituţia Statelor Unite, amândouă scrise şi gândite de onor popor. Sau rescriem pe deasupra, cu cerneală simpatică americanilor superiori? Nicio problemă. Aşa va fi.

Totul urmează să fie rescris. Aici e adevărata discuţie. Război

lui de dinaintea alegerilor abia începe. Oroarea resentimentară şi năbădăile *selfie*-centrice în faţa victoriei lui Trump sunt preludiul unei catastrofe istorice. O spun o dată şi numai o dată (în acest text): democraţia occidentală nu va supravieţui. Şi iată de ce.

Mai întâi, pentru că, după referendumul care a scos Marea Britanie din UE şi după victoria lui Trump, cei doi fondatori ai democraţiei occidentale s-au decuplat. UE a rămas la mal, de unde emite platitudini răutăcioase, fără să dea semne că înţelege ce (i) se întâmplă. Nimic despre mesajul trimis de alegători. Nicio amintire istorică despre 1815 (bonapartism) şi 1945 (nazism), anii primelor două intervenţii prin care fidelii anglo-americani ai democraţiei liberale au măturat de pe continent construcţii autoritare. 2016 putea fi a treia, dar nu are cine să înţeleagă. Pentru asta, conglomeratul elitar de la Bruxelles, Paris şi Berlin ar trebui să demisioneze existenţial, să se arunce la coş, cu tot cu iluzii şi pasivitate. Aşa ceva nu se va întâmpla. Europa îşi va continua drumul spre statul birocratic şi politica antipopulară, până la capătul fundăturii.

Apoi, dacă părăsim gazetăria şi trecem la tragediile ideologiei, pentru că lumea occidentală e în pragul unui

război civil-cultural. Şi în plină situaţie revoluţionară autodistructivă. Establishmentul, adică lumea bună a politicii, presei, universităţilor, artelor, finanţelor şi IT-ului, s-a convertit la o altă cultură, diferită de tradiţia occidentală şi ostilă ei. Un soi de creştinism şic, portabil şi nepersecutat, care a înlocuit regula de bază a democraţiei: în faţa legii, toţi cetăţenii au aceeaşi culoare, aceleaşi drepturi şi aceleaşi obligaţii. Noua religie a născocit o lume plină de victime discriminate rasial, social şi sexual. Toate valorile Occidentului clasic au fost puse sub acuzare. Politic, establishmentul a perfecţionat un mecanism cinic şi implacabil: import de victime din afară, crescătorie de victime înăuntru şi ocrotire necondiţionată prin drepturi speciale. Asistenţă socială garantată, dreptul de a promova fără examen în şcoli şi cariere garantate prin cote. În timpul liber, victimele pot împuşca poliţişti, care vor fi declaraţi, post-mortem, rasişti. Dacă e prea obositor pentru client, rămâne, oricum, asistenţa socială. Singura obligaţie a beneficiarului e votul.

O dată la patru ani, victimele cu drepturi speciale trebuie să facă drumul până la urne şi să voteze pe cine trebuie. Mecanismul ar trebui să garanteze puterea stângii, dar se loveşte, încă, de răscoale pe parcurs. De pildă în 2016, când norodul a rezistat la reeducare şi a reacţionat prin vot. În acest punct, democraţia devine neconvenabilă, chiar riscantă pentru elite şi trebuie dejucată. Stăpânirea îşi va asigura supremaţia doar dacă reuşeşte să aştearnă peste societate şi democraţie o ideologie unică. Răzbunarea pentru necuviinţa nespălaţilor care au adus victoria lui Trump va fi cumplită.

În această situaţie, rebelii mai au o singură armă: votul ascuţit ca o piatră. Silexul de protest. În rest, numai teamă. În primul rând, teama de a fi modificat. În cultură,

cine e modificat nu se transformă în altcineva, ci trece în nimic. Acel om va continua să trăiască, dar va înceta să existe. Aici, în acest şantaj cultural, stă răspunderea şi vinovăţia aproape criminală a stângii. La rândul lor, partidele dreptei nu mai sunt de folos, pentru că s-au dizolvat în establishment. Pe locul gol au apărut demagogi şi populişti dezlănţuiţi ca Trump. Politica s-a brutalizat şi anunţă o răfuială fără prizonieri. Ori, ori.

Între aceste două blocuri, democraţia e strivită şi cade. De supravieţuit supravieţuiesc doar aparenţele ei formale şi generoase. Retorica, exerciţiul periodic al alegerilor, accesul liber la informaţia prelucrată şi participarea fără sfârşit la toate cauzele, mai puţin adevărul interior.

Ceea ce trimite la sport – una dintre distracţiile favorite ale circului global mânat de cultul celebrităţii spontane. După regulile noii politici, mai toate finalele olimpice la suta de metri plat ar trebui reglate prin cote, pe motiv de lipsă de diversitate. Personal, le vreau aşa cum sunt. Culoarea e un moft cromatic atâta vreme cât finaliştii s-au calificat pe bază de performanţă. Alternativă ar fi o finală în pantă. Prefer ioo în plat. Foarte plat.

Marele scandal american

Donald Trump? N-am auzit! Preşedinte Statelor Unite e o persoană fără conţinut. Trump are puţin de-a face cu Trump. Omul e un conductor de curenţi populari, şi nimic altceva.

La drept vorbind, nici alegerile din Statele Unite nu sunt alegeri, sau nu sunt doar alegeri. Naţiunea americană a votat, pentru prima oară în ultimii două sute şi ceva de ani, pentru a înlocui un război civil. Un conflict monumental a opus şi opune două societăţi care reclamă, fără îngăduinţă pentru adversar, adevărata identitate

americană. Istoria acestei fracturi nu e greu de povestit. Divorţul şi tribalizarea ideologică sunt accidente recente.

Pe la 1830, când Alexis de Tocqueville descifra alcătuirea internă a vieţii americane, totul era aşezat, bloc, într-un sistem înnoitor, dar necontradictoriu. Esenţa democraţiei americane era tocmai simplitatea comună, ba chiar naivă, a unei societăţi care lăsase în urmă rivalitatea modelelor de viaţă socială. De>

mocraţia americană era generală şi foarte locală.

La treizeci de ani de la descoperirea pe care Tocqueville o înfăţişă publicului european, proiectul american a fost pus în cumpănă şi salvat cu preţul unui război civil cumplit. De atunci, americanii au ajuns la un acord intern general şi s-au lipsit de obligaţia de a-i reeduca sau converti pe americanii de altă confesiune politică: democraţii pe republicani şi, mai rar, republicanii pe democraţi. Evident, tabloul e mult simplificat, dar, în termenii cei mai generali, acordul cultural intern american a funcţionat până la şi a fost reconfirmat de intrarea în cel de-al Doilea Război Mondial. În aceiaşi termeni foarte simpli, se poate spune că primele semne de sciziune au apărut după război. Cel mai probabil, odată cu faimoşii, contestatarii şi turbulenţii ani ’bo. Charles Murray, un mare sociolog american, aşază momentul de cotitură-ruptură în preajma anului 1962, un an marcat de asasinarea preşedintelui Kennedy şi infiltrat de mutaţii culturale, la acea vreme greu dacă nu imposibil de perceput

Însă unanimitatea culturală americană n-a căzut într-un an. Declinul are o istorie nebănuit de lungă. Divizarea sau reîntoarcerea societăţii americane la starea de sciziune a început de mult, încurajată, încă din primii ani ai secolului al XX-lea, de curente intelectuale critice şi

ostile modelului clasic american. Intelectuali de extracţie literară şi oameni de presă legaţi de una şi aceeaşi nouă ideologie au trecut la critica elitară a societăţii de masă americane. H.L. Mencken e un nume prizat şi astăzi. Nemulţumirea iritată a acestui curent a vizat mereu „trădarea proletarilor" sau, altfel zis, obişnuinţele de viaţă şi mentalitatea omului american comun, denunţat, îndeobşte, pentru vulgaritate, pragmatism obtuz şi o incurabilă nesimţire în faţa culturii înalte.

O anume detaşare resentimentară, antipopulară şi anticapitalistă a elitelor culturale era sesizabilă, cu certitudine, în America, încă înainte de anii 'bo. Apariţia sociologilor Şcolii de la Frankfurt, fugăriţi de nazism şi importaţi de America, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial nu a fost, deci, delictul iniţial. Însă opera teoretică şi militantă a acestui grup de sociologi promarxişti, de la Marcuse şi Fromm la Gomperz, precum şi implantarea criticii marxiste în marile universităţi, de la Columbia la Princeton şi Berkeley, au sistematizat şi au dat suprafaţă publică unei noi forţe critice. Treptat, sistemul universitar a fost acaparat de discipolii direcţi şi indirecţi ai Şcolii de la Frankfurt. Pe la mijlocul anilor '60, campusurile erau înarmate cu o doctrină generală şi gata de revoluţie. Nimic mai naiv – veţi spune. Însă copiii răsfăţaţi şi răsculaţi, cu toate garanţiile de protecţie intacte, au crescut, au intrat în *newsroom*-urile marilor ziare, au preluat catedre universitare, au condus campanii de nesupunere civică şi, peste toate, au profesionalizat critica sistemului american, din care au făcut o religie publică necontestabilă. La un loc, generaţia instrumentată să respingă lumea capitalist-democratică a evoluat, a înregistrat un enorm succes social şi moral şi a ajuns un trib elitar, de cultură şi limbaj separate. O nouă superclasă s-a declarat suficientă şi

necesară pentru progresul Americii. Tradiţia a fost pusă sub acuzare, iar nomenclatorul victimelor a fost mărit de apariţia cultului pentru minorităţi oprimate. Rasa şi sexul au scos din cursă morala clasică. Opresiunea a devenit singurul înţeles al lumii americane, iar poporul în dezacord cu noua religie a fost declarat nul, rasist, bigot şi periculos.

La sfârşitul anilor ’90, fractura era mai mult decât o despărţire de gusturi şi de practici. America plonjase într-un conflict intern ireductibil. O minoritate elitară, dispunând de un uriaş avantaj mediatic, politic şi academic, hotărâse să impună o cultură revoluţionară şi să elimine orice alt fel de viaţă şi de gândire. Politica, în ansamblu, a sucombat în faţa acestui vast program de reeducare susţinut de ameninţarea cu linşajul moral. Dreapta a migrat la stânga, interzicându-şi orice protest, orice replică şi, în cele din urmă, propria identitate.

Aşa arăta lumea americană în momentul apariţiei lui Donald Trump, un multimilionar strident şi un exhibiţionist inteligent. Trump s-a postat în faţa enormei frustrări acumulate de America tradiţională, de acel ocean uman pus sub acuzare de progresismul acerb al elitelor şi deposedat economic de globalizarea transformată în dogmă. Asta e tot. Pare rudimentar, şi chiar e. Dar asta nu poate diminua proporţiile şi ferocitatea conflictului.

Singura noţiune tulbure a acestui moment istoric grav vine din atribuirea oficială a culpei. Consensul mediatic a impus ideea după care marele scandal al vieţii americane e popularitatea şi suita de victorii cu care Trump, radicalul rasist, sfidează toate, dar absolut toate analizele şi predicţiile. E o eroare vecină cu infracţiunea. Trump e scandalos doar în măsura în care mediile de informare au decis că eşecul lor trebuie pus pe seama unui

demon antidemocratic. E, însă, destul de clar că Trump e un bun pirotehnist, care ştie când să umple orizontul de explozii şi când să îngroape muniţia. Adevăratul scandal e totalmente ignorat. Acesta e generat de proiectul socialist al stângii politice şi intelectuale americane. Abia împrejurarea în care Bernie Sanders, candidat la investitura Partidului Democrat la alegerile din 2016, a putut propovădui deschis şi prizabil socialismul e un scandal. Şi abia situaţia în care aceste idei atrag 80% din tineretul universitar american e un pericol pentru viitorul democraţiei americane. De partea ei, Hillary Clinton nu a fost cu nimic mai inocentă. Marea favorită a mediilor urbane corecte şi de agendă progresistă a folosit în mod curent şi deschis cartea rasială, vânând fără reţinere sau ascunziş voturile electoratului de culoare, definit, înainte de orice premisă cetăţenească, prin culoare. Cu Hillary Clinton, politica americană s-a redus la un program sumar şi agresiv care vorbeşte exclusiv de minorităţi şi opresiune, cumpărând voturi în schimbul statutului de etern asistat.

O altă formulă impusă a prorocit, de pe toate platformele media liberale, că ascensiunea lui Trump se va încheia cu primul mandat prezidenţial pentru Hillary Clinton. Şocant pentru adepţii cultului victimist al d-nei Clinton, n-a fost aşa. Alegerile prezidenţiale din 2016 au fost, până la urmă, decise de o revoltă populară mult subestimată. Războiul valorilor de viaţă americane s-a redeschis în America şi, odată cu el, o uriaşă interogaţie atârnă deasupra omului occidental; va supravieţui libertatea, sau servitutea va urca la putere, drapată în culorile libertăţii?

Am pierdut alegerile? Să depăşim democraţia!

E bine să dai vina pe vecini când ai o migrenă. Nu e medicină pură, dar ajută. Uniunea Europeană a înţeles că

e cazul să ţină medicul acasă, pentru că a găsit singură cauza eşecului la referendumul din Marea Britanie: Marea Britanie. În orele ce au urmat votului din 23 iunie, lumea a dat de o problemă nouă: o curbură care face din adevăr, legalitate şi democraţie noţiuni discutabile, negociabile şi, în cele din urmă, reprobabile.

Drama britanică s-a jucat după un scenariu vechi: guvernul a întrebat, alegătorii au răspuns, iar răspunsul a devenit răspunderea guvernului. Prim-ministrul David Cameron a respectat strict legea. Şi legea locului, şi legea onoarei. Într-un discurs amar şi demn, Cameron a anunţat că voinţa alegătorilor e lege şi că Regatul Unit va avea, fără întârziere, alt prim-ministru. Însă imediat după discursul lui Cameron idei şi opinii iritate au început să schiţeze frenetic vremuri noi, fluide şi neprielnice democraţiei.

Mai întâi, a apărut frustrarea mediilor de informare care au dat grosul campaniei mascate proUE. După luni de bombardament cu emisiuni pe tema „în UE paradisul, în afara UE apocalipsa”, mediile de informare şi asociaţii lor academici şi politici, plus politologi reputaţi ca Brad Pitt, Matt Damon şi David Beckham, s-au trezit infirmaţi de votul popular. Concluzia: votul popular nu e popular. E rudimentar. BBC şi asociaţii au descoperit că votul a fost pus în urne de bătrâni depăşiţi, de lumpenul oraşelor industriale şi de naţionalişti profascişti. Doar Londra s-a dovedit europeană, emancipată, cosmopolită, tolerantă, diversă, *cojfee culture*> *cool* etc şi etc. După socoteala mediilor de informare, referendumul a fost decis de 17, 5 milioane de retardaţi.

Campania taberei proUE a avut o singură temă: teama en gros şi frica en detail. Recapitulând, campania

proUE a anunţat alegătorii că în cazul despărţirii de UE: vor creşte impozitele, se vor scumpi vacanţele, creditul ipotecar şi rata dobânzii vor exploda, se va scumpi îngheţata, starurile rock vor ocoli Marea Britanie, iar ISIS va intra în ţară mai des decât ploaia. Lista e incompletă. Din modestie, campania proUE n-a făcut cunoscut că ziua va fi înlocuită de noapte, iar Canalul Mânecii se va lăţi, după care va lua foc.

Lecţia etică a recursului împotriva votului popular britanic ne priveşte întrucâtva, dacă e să recuperăm amintiri neplăcute. Campania proUE a semănat ca două picături de otravă cu campania FSN din mai 1990. Frica de plecarea din poala UE e sora de peste ani a fricii de revenirea moşierilor. În aceeaşi măsură, corul care a defăimat poporul FSN-ist e frate de partitură cu dispreţul pentru sărăntocii care au scos Marea Britanie din UE. Sigur, în 1990, FSN era detestat ca instrument politic al mascaradei din decembrie 1989, dar reflexul ostil faţă de prostime e neschimbat şi profund nedrept.

În plus, aroganţa militantă a hipsterilor cu agendă e tot mai aproape de păcatul criminal al rasismului social. O doamnă campioană a cauzelor stângii a putut fi văzută pe canalul de televiziune BBC2 răfuindu-se cu David Starkey, mare istoric şi constituţionalist britanic. Starkey a explicat că suveranitatea britanică e suma legilor şi pactelor legale respectate în limitele dreptului şi sub garanţie parlamentară. Doamna i-a amintit că e alb privilegiat şi că Europa e locul care dă tinerilor dreptul la vacanţe şi clubbing. Adjudecat!

După alte câteva ore, a intrat în scenă binecunoscuta atitudine civică a iluminaţilor de pe net. A fost deschisă o petiţie pentru organizarea unui al doilea referendum. Nu e clar cu ce justificare. Dacă referendumul trebuie repetat

pentru că a fost câştigat de cine nu trebuia, e în regulă. Numai că ideea nu trebuie lăsată să doarmă. După aceeaşi logică, se poate cere repetarea Bătăliei de la Hastings şi rejucarea finalei Euro 2016. La fel de clar, de acum încolo, oricine nu câştigă loteria poate cere repetarea extragerii. În acest punct, nu trebuie uitat meritul deschizătorilor de drum. E vorba de Comisia Europeană şi de pasiunea ei pentru referendumuri bisate în caz de eşec. Irlandezii au fost puşi să repete referendumurile din 2001 şi 2008, pentru că au votat împotriva propunerilor UE. în 2005, Comisia Europeană a găsit, totuşi, o soluţie mai discretă: referendumurile pierdute în Franţa şi Olanda au fost, pur şi simplu, ignorate.

În orice caz, petiţia care cere repetarea votului a adunat două milioane de semnături. Şi are câteva probleme mărunte. O verificare condusă de Comisia pentru petiţii a cusurgiului Parlament Britanic a descoperit că 30.000 de semnături vin din statul Vatican (populaţie 800 persoane) şi 25.000 din Coreea de Nord, inconfundabila capitală a statului de drept global.

Sigur, întrebarea de bază e: de ce trebuia un referendum pentru a decide o chestiune atât de complicată? Pentru cine ţine cont şi de Marea Britanie în chestiunea referendumului din Marea Britanie, răspunsul e: pentru că suveranitatea britanică e vie, nu e tribală, ci juridică şi, deci, în conflict cu proiectul unui superstat european care şterge suveranităţile naţionale. Dar asta ţine de istorie şi de drept. Partea care a făcut din referendum un spectacol nedemn şi antidemocratic ţine, dimpotrivă, de ignoranţa şi de aroganţa generaţiilor care cred că lumea e aici pentru a le oferi satisfacţii şi loc de joacă.

Keep calm and listen to the People!

Problema Uniunii Europene nu e Marea Britanie, ci Uniunea Europeană. Cu tot cu ministrul de externe german, care, speriat că i-ar putea deranja pe ruşi, încearcă, în mod repetat, să pună pâslari trupelor NATO din Polonia. De aici întrebarea: ce e mai rău? Să iasă britanicii, sau să intre ruşii? Răspunsul trebuie să vină în germană, iar tăcerea în franceză.

După salba de atentate adusă în dar de refugiaţii primiţi sub edict german şi după o salbă încă şi mai amplă de ezitări în faţa Rusiei, UE riscă un auto-şah mat. Neajunsul acestui şah mat dat albului de alb cu piesele negre e că nu poate fi înţeles de un învins care se crede învingător. De fapt, lucrurile sunt simple. Doar timpul, stima de sine dusă dincolo de luciditate şi un Everest birocratic dau aparenţa unei complicaţii periculoase.

Timpul a întins cursa în care Continentul a păşit de fiecare dată, fără ezitare. Altfel spus, lăsat de capul lui, Continentul a luat-o, iar, razna şi a găsit calea care duce de la ideal la utopie. Proiectul european a încetat să mai fie suma relaţiilor între vecini care se înţeleg pe baza culturii comune şi a devenit suma bârfelor purtate de subalternii aceluiaşi *uber*-şef.

Pentru britanici, proiectul european a fost, mereu, o zonă de liber schimb. Uniunea Europeană nu poate spune că n-a fost avertizată. De mai bine de treizeci de ani, britanicii repetă unul şi acelaşi lucru: dacă vă apucaţi de un superstat, nu contaţi pe noi! Rădăcinile istorice ale referendumului care a scos

Regatul Unit din UE, în ziua de 23 iunie 2016, sunt de găsit în oroarea britanicilor fată de un continent transformat în bloc

şi tutelat de o ideologie şi de o putere dominantă.

Britanicii au salvat de două ori Europa de la masificare, în 1815 şi în 1945. După o logică istorică neabătută, apariţia unui nou bloc dirijist şi dominant pe Continent a fost, încă o dată, respinsă de britanici. De data asta, la urna de vot. Decizia adusă de referendumul britanic nu e o toană sau un act de vandalism. Da, prim-ministrul David Cameron a făcut calcule politice greşite şi mărunte, dar a trezit istoria şi a fost măturat de suflu.

Mai departe, a lucrat euro-stima de sine dusă dincolo de raţiune. Produsul ei e ceva ce se numeşte consens european, în punctele ei cheie, această formă de autosupraevaluare e o dogmă debilă, dar seducătoare. Ea a încurajat, cu premeditare, confuzia între Uniunea Europeană şi Europa. UE = E. Aşa a fost anihilată evidenţa după care UE nu poate fi decât forma actuală şi perfectibilă de organizare a unei mari părţi a Europei. Mitologia UE a indus impresia că UE e realitatea însăşi. Că e trecutul şi viitorul Europei. Că nu există viaţă şi şanse în afara UE. Că există doar supunere, şi niciun fel de recurs. Că orice observaţie sau unghi critic e o blasfemie urcată din adâncimi barbare. Grecii numeau asta *hybris* – sfidarea care îşi nenoroceşte purtătorii. Mai nou, Donald Tusk, preşedintele Consiliului European şi polonez încercat de comunism, i-a spus „aventură utopică”.

În Vest, consensul european a devenit *cool* pentru generaţiile postbelice crescute la adăpostul prosperităţii. Copiii din *flower-power* ai Europei au fost învăţaţi că prosperitatea şi pacea au fost aduse de o escadrilă de berze UE. Bineînţeles, UE a avut grijă să nu informeze că miracolul european postbelic a fost gestionat de UE, dar asta numai pentru că zisul miracol a fost finanţat de Planul Marshall şi apărat de NATO.

În Est, subdezvoltarea şi frica de ruşi au asigurat

preluarea necondiţionată a efectelor integrării europene, chiar şi când asta a însemnat o extracţie masivă de forţă de muncă şi profit pe piaţa de consum. Dar asta e mai puţin important. Adevărul e că fără UE România ar fi fost tinda murdară de la intrarea în bordeiul moldovenesc de la intrarea în bordelul rusesc.

În Marea Britanie, consensul european s-a izbit de o insulă de nucă tare. Nu poţi reformula definiţia libertăţii şi nu poţi da lecţii de democraţie celor ce le-au inventat şi le-au dăruit Europei. Rezultatul referendumului e răspunsul unei naţiuni care nu şi-a uitat suveranitatea. Spre deosebire de ce ştim de la naţiuni care obişnuiesc să-şi dea foc într-o orgie de drapele şi folclor, suveranitatea britanică nu e tribală, ci legală. S-a spus că Marea Britanie e o dictatură parlamentară. Întocmai. În lipsa unei constituţii scrise, britanicii folosesc formula: constituţia e tot ce decide Parlamentul şi e agreat de Coroană. Din clipa în care UE a renunţat la ideea unei Europe de colaborări suverane şi a devenit un moloh care face legea în toate statele membre, ciocnirea era inevitabilă.

Însă împotrivirea britanică nu e o afacere insulară. E parte a unei revolte panoccidentale împotriva establishmentului, a orânduirii elitare, a ciocoimii VIP. După 2008, căderea economiilor a fost urmată de opt ani de expertize şi remedii inepte. Până şi copiii şomeri ai şomerilor ştiu că ideea de a lega prin euro Sudul neproductiv de Nordul hiperproductiv a distrus Sudul şi a îndestulat Germania. A se compara: şomaj 5% în Germania şi 25% în Grecia, Italia şi Spania. Aici, Germania a uitat, sau a înţeles într-un fel cu totul aparte, să fie europeană. Berlinul nu s-a clintit de mila Sudului şi a avut doar grija exporturilor. Evident, în interesul cetăţenilor germani. Când, însă, Marea Britanie face acelaşi lucru, ascultând

verdictul propriilor cetăţeni, vorbim de naţionalism şi înapoiere. Logică subtilă!

Un fiasco îşi cheamă întotdeauna rudele la masă. După căderea Sudului prin euro, a venit Ucraina. În doar câteva săptămâni, UE a fost tăvălită cu degetul mic de Putin. Superba diplomaţie europeană s-a retras scheunând a compromis. După un an, în 2015, a început marele asalt al migranţilor. Cancelarul Merkel a suspendat gravitaţia şi a capitulat, cu senzaţia că a semnat actul de fondare a raiului. Ulterior, Comisia Europeană a explicat statelor membre ale UE care n-au avut revelaţia Merkel ce au voie şi ce n-au voie să facă pe teritoriul lor, cu graniţele lor şi cu alcătuirea neamului lor.

La un loc, aceste eşecuri şi sfidări succesive au convins un public larg şi nu mai puţin european că elitele au ieşit din realitate. Că nu ştiu şi nu pot să ia decizii în acord cu realitatea prezentă. Confreria globală a supertehnicienilor şi a marilor instituţii, de la FMI la NATO şi UE, s-a compromis şi delegitimat. Naţiunile au aflat că sunt singure. Singure cu trecutul, tradiţia şi cultura lor. Societăţile s-au retras din contractul neonorat de establishment şi au ripostat, la fiecare rând de alegeri, cu partide populiste şi idei recuperate din bunul simţ al vremurilor trecute. Dintr-odată, democraţia a devenit necon

venabilă pentru elite.

Rezultatul referendumului britanic e prezentat ca un act de trădare. Ceva asemănător cu o Transilvanie care se rupe de naţiunea română. Serios? Marea Britanie nu se putea rupe de naţiunea europeană, dintr-un motiv elementar. Aşa ceva nu există, oricâte sesiuni de euro-voodoo s-ar organiza la Bruxelles, în plus, teritorial şi

cultural, din Europa nu se poate ieşi. Dar asta numai pentru cei ce pot face faţă confuziei UE = E.

UE şi corul de presă asociat au reuşit să creeze legenda după care, odată plecată, Marea Britanie se va dezmembra, în aplauzele domnului Juncker. Legenda trebuie dată la verificat.

Scoţia nu va pleca din Marea Britanie, pentru că demagogii care fac acum zgomot sunt fericiţi să trăiască din lozinci naţionaliste şi bani de la bugetul britanic. Dacă Scoţia pleacă, se duc şi banii, iar demagogii vor trebui să guverneze cu adevărat.

Apostolii naţionalişti scoţieni ştiu bine trei lucruri pe care nu se îndură să le anunţe public: exportul de whiskey nu poate ţine trează economia, în UE nu se intră pe bază de prezenţă la ghişeu, iar saltul Scoţiei în UE va însemna saltul în braţele domnului Scheuble – cunoscut de un cap la al altul al Europei sub mult mai uşor pronunţabilul nume de Attila al finanţelor. Şi atunci Scoţia va afla, cu adevărat, ce-i aia austeritate. Nu cumva e mai comod în Regatul Unit, veşnic finanţator şi ţap ispăşitor?

Ideea după care Irlanda de Nord se va uni cu Irlanda n-a fost niciodată rostită în Irlanda de Nord. Cine vrea aşa ceva

nu ştie nimic despre cazanul cu furii irlandeze şi crede că un război civil seamănă cu propria-i ecranizare. Trecem.

La fel de năroadă e supoziţia după care, părăsind Uniunea, Marea Britanie se preschimbă într-o naţiune nedemocratică. Aşa e! În urma mărilor ce seacă rămâne un strat gros de zahăr. Dar străinii? În primul rând, sutele de mii de români care muncesc în Marea Britanie.

Ipoteza după care Londra a rezervat, deja, trenuri şi

vapoare pentru deportări vine dintr-un folclor de presă iresponsabil. E loc destul pentru români în Marea Britanie şi, cu o expresie anglo-franceză, *business* berechet. Britanicii care s-au bătut pentru a ieşi din UE n-au cerut stoparea migraţiei. Au cerut migraţie controlată, după modelul Statelor Unite, care au practicat numai aşa ceva, dar, de când cu glumeţul Barack Obama, cer altora să nu facă aşa ceva. Aşadar, cine e în e în Cine vrea să vină trebuie să sune la uşă.

UE a pornit greşit a doua zi după referendumul britanic, în prima ei declaraţie, cancelarul Merkel a vorbit de „continuarea procesului de unificare”. Interesantă povaţă: ai pierdut un picior? nu pregeta! îl poţi pierde şi pe celălalt! Şi, ca să treacă de la vorbe la fapte, cancelarul german a chemat la raport şi discuţii post-britanice şase state super-membre ale UE. La Berlin, nu la Bruxelles. Restul de 21 pot sta acasă, în frunte cu Estul, care nu trebuie ajutat să se bage în seamă.

Măcar cancelarul Merkel a ştiut să ceară, în declaraţii uiterioare, echilibru şi reţinere faţă de britanici. În schimb, abia întors din Rusia, Jean-Claude Juncker cel Cumplit a cerut o pedeapsă exemplară. Martiriul britanic trebuie să aibă loc în văzul statelor membre care ar fi tentate de divorţ. Vrea neapărat UE să dea impresia că e o închisoare care pedepseşte familie evadaţilor?

Pe termen scurt, britanicii vor avea, oricum, de suferit. Divorţurile sunt traumatice. Pe termen mediu, Marea Britanie va dovedi că poate ţine insula la suprafaţă. Atlanticul e prietenos. După care va veni rândul UE să-şi rezolve problemele. Fără bun-simţ uman şi asistenţă divină, va fi imposibil.

Până la urmă, britanicii n-au făcut altceva decât să dea un vot de încredere în Marea Britanie. E ceva în neregulă? Când 17 milioane de oameni îţi spun că te-ai îmbătat cu propriile iluzii, e bine să te duci la culcare, cu urechile larg deschise. Chiar dacă te numeşti UE. Morala e simplă: *Keep calm and listen to the People*!

Veri buni ai marţienilor în ciuda unui număr considerabil de opinii contrare, tot mai multă lume începe să descopere, odată cu referendumul din iunie 2016, că Anglia e o insulă. Sigur, o insulă care a cucerit mările şi a controlat lumea, dar, până la urmă, o insulă. Şi cu asta geografia se poate retrage. Căci insularitatea geografică e notabilă doar în măsura în care a favorizat insularitatea structurală a lumii britanice.

La doar 30 de kilometri de Calais, britanicii sunt diferiţi. Uneori, cu totul diferiţi. Situaţia e amplă, deşi pare simplă: cineva e altfel, dar asta se poate trata. Nu e deloc aşa. Căci separaţia engleză e înconjurată de similaritate. Mai corect spus: o civilizaţie distinctă, ca britanismul, nu pare distinctă pentru că a dat lumii o mare parte a formelor de viaţă moderne.

În capul discuţiei tronează, pe merit, engleza ca mijloc de comunicare şi convieţuire de proporţii globale. După război, în mai puţin de cincizeci de ani de expansiune, engleza a devenit prima formula de comunicare unificată de la latină încoace şi ultima înainte de Facebook. Seria continuă cu tehnologia de primă stanţă postfeudală a Revoluţiei Industriale. În paralel, explozia sporturilor şi a jocurilor moderne de extracţie britanică a impus convingător, chiar acolo unde capitalismul a fost contrat de rezistenţe socialiste, spiritul global procompetiţie. Tot Anglia a fondat noua religie a *entertainmentul\n*, amplificată ulterior de Hollywood. În

sfârşit, explozia neîncheiată a muzicii şi culturii pop britanice a modelat, de la Londra la Taşkent, toate generaţiile post—6 o.

Însumarea acestor valuri de culturalizare şi reculturalizare a avut un efect curios: Marea Britanie s-a lărgit atât de mult, încât a devenit invizibilă. O lume saturată de influente britanice

a dezvoltat, explicabil, o miopie agresivă la specificitate. În aceste condiţii, lumea e surprinsă şi chiar consternată. Aşa-zisa despărţire de Europa pare de neînţeles: ce i-a apucat pe englezi? De unde şi până unde divorţul? De cele mai multe ori, explicaţiile dau vina pe ingratitudine, resentiment, încăpăţânare şi alte forme de negativism primar. E nedrept. Englezii nu sunt sau nu mai sunt lumina lumii, dar asta nu înseamnă că au regresat în naţionalism gol. Englezii sunt, pur şi simplu, altfel, iar noi am încetat să înţelegem asta de ceva timp.

Diferenţa engleză nu vine din pitoresc, deşi nimic nu poate diminua faimoasa şi, adesea, nedigerabila excentricitate britanică. Deosebirea vine din tradiţii, instituţii şi principii.

Mai întâi, sistemul legal e diferit. Mai clar spus, lucrurile care fac legea în Anglia nu sunt lucrurile care fac legea pe Continent. Legea şi dreptatea anglo-galeză (căci acesta e teritoriul de validitate ai dreptului şi legislaţiei parlamentare britanice) se nasc din precedent. Continentul se sprijină, dimpotrivă, pe un generator normativ. Cu alte cuvinte şi forţând termenii, în Anglia legea e pragmatică, pe Continent e birocratică. În Anglia, faptele ţes legea, pe Continent legea e o consecinţă de sistem scriptural. De altfel, englezii redactează puţin. Nimeni n-a găsit necesară o constituţie scrisă. Dar Anglia are o constituţie.

Deosebirea e că pe Continent constituţia stabileşte, explicit, regulile mari, iar în Anglia constituţia e rezultatul necodificat al raporturilor între puterea de stat şi cetăţeni. O definiţie deja invocată în paginile de mai sus rezumă constituţia britanică în felul următor: legea e tot ce hotărăşte Parlamentul prin voinţa Coroanei. Formula e mai uşor de înţeles decât pare. Sursele puterii sunt, în istoria şi tradiţia britanică, Parlamentul şi Coroana. Coroana a pierdut lupta, dar rămâne, instituţional, în picioare. Parlamentul legiferează, iar Coroana autentifică sau agreează. Produsul e legea, care nu poate fi atacată sau abolită de nimeni, cu excepţia Parlamentului. S-a spus că Marea Britanie e o dictatură parlamentară. Eticheta e funcţional corectă. Când vorbesc de suveranitate, englezii subînţeleg suveranitatea parlamentară. Formula dă principala sursă de conflict cu filosofia politică şi juridică a UE.

Legislaţia UE primează în faţa legislaţiei britanice şi, în acest fel, încalcă suveranitatea – principiul politic fundamental al Marii Britanii. Adevărat, parlamentul britanic însuşi a acceptat această limitare de suveranitate, dar contradicţia e vie. În 1973, la data admiterii, Marea Britanie nu a fost primită în UE (care nu exista), ci într-o Comunitate Europeană incomparabil mai suplă şi mai puţin centralizată. Oricum, chiar în aceste condiţii, din 1973, după referendumul şi după legea care au trimis naţiunea în Comunitatea Europeană, o parte însemnată a politicienilor şi a societăţii britanice a cerut, fără încetare, refacerea suveranităţii parlamentare, adică a suveranităţii naţionale. Iar asta înseamnă despărţirea de UE.

Marea discordie constituţională care opune Marea Britanie şi UE continuă cu alte inadecvări de structură. Sistemul de proprietate, în special imobiliară şi funciară, e

diferit. Sistemul de credit e diferit. Sistemul educaţional e diferit. Sistemul de

apărare e diferit. Iar diferit nu înseamnă un pic altfel. Diferenţa vine dintr-o deosebire profundă de gândire şi de percepţie a realităţii care explică, deşi nu justifică, şi neînchipuita oroare a aşa-zisei bucătării englezeşti. Până şi noţiunile de frig, cald, dulce şi sărat înseamnă, în Anglia, altceva decât pe Continent. În viaţa cotidiană şi în obişnuinţele cele mai mărunte englezii pot părea sălbatici şi insensibili. Faimosul sânge rece englezesc e, de pildă, o realitate care poate atinge cote stupide. Dar asta nu înseamnă că englezii sunt fraţi buni cu marţienii. Sunt veri.

În interiorul culturii britanice se bat şi se zbat două curente

contrare: forţa propriilor instituţii şi influenţele externe. Disputa e veche. Noutatea dramatică e că, în ultimii 20 – 30 de ani, urmând o deplasare globală, o parte importantă a elitelor politice, artistice şi media s-a separat şi s-a alăturat reţetei Bruxelles. Acest grup educator are o forţă formidabilă şi încearcă să impună propria cultură, eliminând parţial esenţa istorică a Marii Britanii. Mijloacele folosite de tabăra proUE înaintea referendumului din 23 iunie au amintit prea des de o fabrică de panică, după cum zicerile taberei care a militat pentru despărţirea de UE s-au scufundat, prea des, în mistica provincială a britanismului pur. Referendumul a adus victoria refuznicilor sau, mai corect, a suveraniştilor. Dar asta nu va rezolva diferenţa şi nu va stinge conflictul. Se discută mai puţin sau aproape deloc ce se întâmplă de cealaltă parte a Canalului Mânecii, de la Calais spre est, în sânul convingerilor şi certitudinilor continentale, contrate

de desprinderea britanică. O zicere destul de cunoscută spune că englezii primesc apariţia ceţii cu observaţia: Continentul e izolat! S-ar prea putea ca mersul istoriei să dea dreptate acestui meteo-aforism.

Ultimul loc dejoacă

Dacă tot e adevărat că greşelile se plătesc, e bine să te prezinţi cu bani potriviţi la casă. Dar asta presupune că ştii să numeri şi că ai curajul s-o faci. Nu e cazul Uniunii Europene. De fapt, nu e cazul unei lumi care îşi stimează erorile, în chiar clipa în care e răpusă de ele. Adevărul n-a fost niciodată mai necesar şi mai detestat. În consecinţă, marele eşec al Uniunii Europene la referendumul din Marea Britanie merge înainte, susţinut de o galerie care îşi încurajează frenetic rateul şi, prin asta, sfârşitul.

Aşadar, să începem cu sfârşitul, pentru a da de început. După uppercutul încasat pe 23 iunie 2016, concluzia şic e că soarta Marii Britanii şi a Europei a încăput pe mâna a 17 milioane de huligani. „PSD-iştii englezi!” – a strigat cineva care crede că aşa răcnesc gentlemanii. Prima eroare e aici şi vine dintr-o miopie care a impus o numărătoare foarte parţială.

Ce facem cu alte zeci de milioane de huligani răspândiţi în Franţa, Germania, Olanda, Italia, Cehia, Austria, Finlanda? Ce sens au toţi aceşti oameni de nevăzut pentru europenii deştepţi care, de astă dată, refuză să mai fie paneuropeni? Să ne venim în fire şi să dăm de ştire: huliganismul e o boală britanică doar în fotbal, unde a fost subcontractat fanilor purtători de bâtă, bere şi drapel. În viaţa societăţilor europene, vorbim de cu totul altceva: de o revoltă împotriva formelor de viaţă prescrise de sus. Şi cu asta intrăm în subiect. Ar trebui să-l înţelegem bine. Altul nu va mai fi.

Există un norod european mult mai numeros şi mai

sensibil decât îşi închipuie elitele summitarde, popimea tehnocrată şi dăscălimea ONG-istă a Europei. Această mulţime, compusă din needucaţi, adică oameni cu totul altfel educaţi decât spălaţii pe creier cu produse dogmatice aprobate, e neliniştită. Disperată – ca un condamnat care aude dulgherii bocănind la eşafod şi ştie că nu mai e mult până în zori. Toată această masă a fost exclusă de planurile care croiesc forme de viaţă noi, în care e loc doar pentru marii amici ai binelui şi progresului. Or, după un amar de tăcere impusă, referendumul din Marea Britanie a dat dreptul la cuvânt acestor oameni încă vii, cu drept de vot şi destin.

Când rezultatul referendumului a ajuns la Bruxelles, replica a scos la iveală un volum deprimant de panică şi laşitate: sunteţi rasişti, prefascişti şi nesfârşit de proşti! Autorii acestei replici ruşinoase pentru spiritul european nu trebuie iertaţi, dar trebuie, la rândul lor, înţeleşi: au aflat că progresul din mica lor fabulă de uz personal nu e ireversibil şi că istoria nu e obligată să fie de partea lor. Dar astea sunt complicaţiile intime ale bovarismului european. Mai important e altceva: cum am ajuns aici?

Simplu: nesocotind realitatea şi ignorând natura umană. Şi mai simplu: prin utopie. Care se împarte în două direcţii de măturat adevărul. Prima e construcţia migăloasă şi neabătută a unui superstat european. Edict cu edict şi trufie cu trufie, aparatul central european a dislocat suveranitatea parlamentară, sistemele juridice, moneda şi frontierele naţionale. Cu timpul, naţiunile au rămas fără aer. Popoarele Europei au început să înţeleagă că tot ce le rămâne e să primească botezul unei religii alandala în care binele de limbă germană şi profit francez joacă alternativ pe Dumnezeu şi pe Satana. Centralismul

luminat european a lăsat mase enorme de oameni să orbecăie în arbitrar şi necunoscut.

A doua direcţie impusă de utopie e migraţia. Adevărul e scris cu litere cât lumea şi trebuie rostit: migraţia necontrolată e o nenorocire. Am spus necontrolată. Am spus exact ce spun şi simt atâţia europeni înlocuiţi peste noapte de alţi europeni aduşi pe salarii mici, dar nu mai mici decât salariile de acasă.

Există un tabu care opreşte orice cuvânt critic dacă e vorba de „cei trei milioane”, de diaspora românească aflată la muncă în UE. Ei bine, nu! Migraţia românească nu e un motiv de mândrie naţională sau de consolare economică. Migraţia românilor plecaţi la muncă multă cu braţele sau cu capul are un singur înţeles şi o singură explicaţie: România e un stat eşuat care se uşurează de surplus. România şi Polonia, Bulgaria şi Lituania au căzut de mult într-un echilibru falimentar care exportă forţă de muncă şi păstrează acasă o ruină ce nu poate schimba nimic.

Mutarea nesăbuită care a livrat milioane de est-europeni, în numele libertăţii de mişcare pe piaţa muncii, produce probleme la ambele capete. În Vest – un resentiment surd. În Est – o mirişte în care nu prinde nicio sămânţă.

Cum nu era de ajuns, Uniunea Europeană a sucombat în faţa marelui val migrator afro-asiatic. Problema nu e, aşa cum s-ar crede, numărul. Problema e declaraţia de capitulare rostită, în numele Europei, de cancelarul german Merkel. În august 2015, cancelarul german a anunţat deschiderea porţilor. Amestecul popoarelor şi culturilor a primit dreptul la haos. Cu acelaşi prilej, cancelarul Merkel a declarat nulă identitatea europeană, de la Manchester la Atena. Din acel moment, referendumul din Marea Britanie a fost pierdut. Aşa cum va fi pierdut

orice referendum european, cu excepţia celor organizate în interiorul cancelariei germane şi între amicii domnului Juncker. Revolta naţiunilor era inevitabilă. Gradul de şcolarizare al alegătorilor şi intrigile sângeroase din interiorul Partidului Conservator britanic sunt doar mărunţişul aluvionar care însoţeşte

curentele mari.

Cine va avea curajul să privească, o clipă, tragedia în ochi va înţelege că spasmul care a cuprins Europa e biciuit de amintirea britanică a democraţiei şi de căderea europeană a demografiei.

Extincţia societăţilor şi culturii europene nu mai e o ipoteză sinistră. E o direcţie matematic dictată de căderea natalităţii în

Germania, Franţa, Beneiux, Scandinavia dar şi în sud-estul european, care a pus la dispoziţia Vestului ultima rezervă de populaţie. Temerea Marii Britanii, care stă de pe o rată demografică încă viabilă, e că, în mai puţin de zece ani, valul migrator afro-asiatic va fi înzestrat de Germania şi Franţa cu un paşaport european. Canalul Mânecii va fi penetrat. O Mare Britanie membră UE nu va putea mişca nici măcar degetul care apasă trăgaciul armei de la tâmplă. În secret şi la nivel de masă, Marea Britanie nu are încredere într-o Germanie îngenuncheată de etica vinovăţiei şi de o foame demografică fără saţ.

Mulţi oameni cumsecade s-au refugiat în ideea după care reacţia britanică e o eroare dictată de ignoranţă. De aici convingerea că, dacă ar fi pus mâna să citească în metrou Tratatul de la Lisabona, britanicii de rând ar fi votat proUE. Păcat că recomandarea a venit abia după referendumul pierdut de doctorii în legislaţie europeană.

Oricum, acuzaţia de ignoranţă e o calomnie măruntă. Reacţia britanică e mult mai profundă şi mult peste problemele de *acquis communautaire* (pentru a face loc unei vorbe franţuzeşti trecute prin pesmet scolastic) Reacţia britanică a fost generată de cea mai gravă teamă din câte sunt pe lume: teama de stingerea propriei culturi.

Europenii de toate felurile au motive să trăiască acelaşi fior. Europa îşi pregăteşte demisia, cu mandat demografic german şi francez. Oficial, minoritatea musulmană a atins 5, 8% în Germania şi 7, 5% în Franţa. Neoficial şi previzibil, procentele aleargă spre 10%. Europa cade, dar acest detaliu e anatema la

Bruxelles, loc dominat de o atmosferă cehoviană, cu scene de aristocraţie retrasă la moşie, unde se felicită în pauzele seratelor de muzică de cameră.

Socoteala de bază scapă unei elite orbite de utopie. Ea spune că, în condiţii de migraţie liberă, UE nu poate fi stabilă decât dacă are sisteme de asistenţă socială la fel de bogate sau de sărace în fiecare stat membru. Şi mai departe: în condiţii de migraţie liberă, dar cu sisteme de asistenţă socială inegale, de la opulent la mizer, Uniunea Europeană nu rezistă. Mai devreme sau şi mai devreme, statele suprasolicitate de cheltuieli se vor stinge, se vor retrage sau vor dezerta.

Şi, în faţa acestei situaţii premortuare, care e ideea de geniu a UE? încă un summit? Şi mai multă Europă? Până n-o mai rămânea deloc? – vorba cântecului de aniversare şi beţie. Reacţia sleită de după referendumul britanic spune că Germania e un hegemon nepregătit. Dacă vrea să facă, totuşi, ceva pentru Europa, Uniunea Europeană trebuie să respecte cultura şi viaţa zecilor de milioane care se simt desfiinţaţi de meniul utopic al elitelor.

Politica, inclusiv politica europeană, nu poate miza pe militanţi *coolşi* grupuri de fani tineri, spre a exclude temeiurile de viaţă ale omului comun. Argumentul celor ce vor UE fără discuţii şi corecţii stă, în prea mare măsură, pe ceva care se cheamă *coffee culture*, turism recreaţional şi graffiti de aeroport.

Dacă e doar atât, Europa e mică, amuzantă şi perdantă. E o maşină nichelată care secretă indiferenţa perfectă faţă de propria cultură. Ce e aia? E să ştii că mama şi tata nu sunt singurii tăi părinţi. Generaţia euro-hip nu vede şi nu înţelege tragedia din jur. Treaba ei! Dar, în acest caz, ar trebui să-şi găsească alt loc de joacă. Ultimul.

Umanitatea e supraevaluată

Din motive care ne privesc până în străfundul sufletului şi ne aşază, pe două rânduri, la coadă la nebunie, respectiv sinucidere, Fidel Castro o duce bine postum. Castro a ajuns unde trebuie. Plecat dintre noi pe 25 noiembrie 2016, singurul cubanez nesubordonat lui Fidel Castro a citit satisfăcut inscripţia cu care a fost aşteptat la noul loc de muncă: *Bienvenido al infierno*! Desigur, Castro a apucat să vadă cu coada ochiului ce a lăsat în urmă, pe pământ. Zile şi săptămâni în şir, crema făcătorilor de bine occidentali l-a plâns şi l-a invocat, în numele unui viitor just şi social.

Să fii petrecut pe ultimul drum de mari lumini ale lumii şi de bocetul lor distins, după o viaţă de crimă şi minciună; să poţi trage linie peste munţi de cadavre, în aplauzele invidioase ale democraţilor; să ţii zece milioane de oameni cu doi dolari pe lună şi discursuri săptămânale de cinci ore; să împuşti zeci de mii de nefericiţi prin subsoluri de puşcării şi, pentru toate astea, să te alegi cu recunoştinţa oamenilor de stat pe care ai fi fost gata să îi

trimiţi în lagăr! Ei, bine, dacă lucrurile stau aşa, ai tot dreptul să îţi aprinzi o havană cu o filă din Constituţia Statelor Unite şi să îţi spui în barbă, destul de discret pentru a fi auzit de Talpa Iadului: umanitatea e supraevaluată!

Viaţa după Castro a început cu elogiul unui hipster care pozează suspect de des în chiloţi de sport, emoţionează liceene *and I was like wow*!, prestează *selfie*-\ în ea un struţ scăpat la nunta patronului Nikon şi o face, în rest, pe prim-ministrul Canadei.

Tovarăşi, are cuvântul Justin Trudeau, prim-ministrul Canadei! Citäm: „Fidel Castro a avut cel mai lung mandat de preşedinte din istoria Cubei. Şi-a slujit poporul aproape jumătate de veac. A fost un revoluţionar şi orator legendar. Şi admiratorii, şi adversarii îi recunosc abnegaţia şi dragostea pentru poporul cubanez. A fost o onoare pentru mine să îl cunosc” (aplauze prelungite, se scandează: Castro şi Trudeau/ Exploatatorii încotro?).

Marele bărbat de stat canadian e prost ca noaptea polară. Sau poate nu? Căci, în ciuda condiţiilor neprielnice de pe parcursul nopţii amintite, mai multe personaje magnifice s-au alăturat sesiunii corale deschise de Trudeau, în rolurile principale: Barack Obama, jucăria favorită a lui Putin, Jean-Claude Juncker, mai-mare peste Comisia Europeană, de mult decis să dea cu stânga în dreapta până o rămâne numai stânga, şi Federica Mogherini, şefa a politicii externe a UE şi fostă membră cotizantă a Tineretului Comunist Italian. Toţi şi atâţia

>

alţii au găsit cuvintele, ambiguităţile, eufemismele şi subînţelesurile care le-au permis să strecoare un adio tovărăşesc, încărcat de emoţie revoluţionară şi regret militant.

Între formulele culese din bazinul de şerpării oratorice, merită menţionate expresii ca „figură istorică”, „luptător pentru echitate”, „cel ce a schimbat destinul ţării” şi alte ziceri care se revendică de la marele aforism al lui Stalin: nu poţi face omletă fără să spargi ouăle! Fireşte, Stalin avea dreptate şi aici. Deşi nu e clar de ce anume doritorul de omletă trebuie să dea cu ouăle de pereţi. Singura abatere masivă de la linia progresistă a democraţilor care oftează pofticios la marginea tiraniei a venit de la Donald Trump. Preşedintele ales (fără aprobarea stângii şi fără contribuţia dezinteresată a filantropului Soros) a vorbit de plutoane de execuţie, închisori şi dictatură. Dar asta nu face decât să arate că Trump e mai reacţionar decât se ştia şi mai fascist decât se credea.

Cine se miră a jucat mult fotbal la şcoală. După ce a pus căluş profesorului de istorie şi l-a aşezat în poartă.

Povestea admiraţiei occidentale pentru tiranie e veche şi transmisibilă cum numai blestemele şi bolile genetice sunt.

Înainte de Castro, adoraţia Occidentului s-a aşezat la picioarele lui Stalin, l-a venerat pe Mao, l-a justificat demn pe Pol Pot şi s-a prosternat în faţa lui Khomeini. Politicieni, scriitori, artişti şi universitari sătui de farsa libertăţii au luat lumină din gulaguri, din temniţe, din scrierile aşternute de clasicii dementei şi au > >

adus-o în Occident, pentru a o împărţi asupriţilor.

De fiecare dată, revoluţiile cântate de stânga occidentală s-au terminat sub ghilotină, între gheţurile Siberiei, cu un glonţ în ceafa sau în sclavia îngăduită celor cruţaţi. Ei, şi? De fiecare dată, crima şi oroarea au întărit credinţa şi au îndulcit osanalele, între apostolii occidentali ai revoluţiei universale. Trilurile progresiste stârnite de

dispariţia lui Castro sunt rodul a zeci de ani de îndoctrinare şi resentiment, absorbite între o raită la *supermarket* şi o vacanţă în Toscana. Cea mai nouă generaţie de salvatori şi făcători de bine a fost şcolită temeinic de iniţiatori, de cei ce au văzut cadavrele umflate de foame ale ucrainenilor anihilaţi de Stalin şi au spus că aşa arată îngrăşămintele prielnice

Revoluţiei.

Cum de nu s-a dezlegat blestemul, oricât de înalte ororile?

Cum de trăieşte orbirea, oricare ar fi veacul? De ce nimic nu poate opri nebunia care urcă şi azi, la plecarea lui Castro, din atâtea şi atâtea pântece îndestulate, minţi mobilate şi limbi ascuţite?

Cunoaştem răspunsul, şi îl cunoaştem degeaba. Cât va fi lumea şi cât ne va trebui până să îi venim de hac, vom fi bântuiţi, urmăriţi şi instigaţi de o boală fără leac. De credinţa în datoria de a răsturna mersul vieţii şi de a reface umanitatea în

jurul unui ideal revoluţionar. Există două Geneze, şi una din ele a născut răul. Există doi demiurgi, şi unul din ei a poruncit omului să nu aibă odihnă până nu pune capăt creaţiei Celui Dintâi.

Suntem, din nou, gata. Suntem pregătiţi, iar, să aşezăm lumea sub o ideologie unică, sub ideea după care trebuie să existe o singură idee. Totul e copt. Progresul dănţuieşte, iar, mână în mână cu ura pentru cei ce nu se alătură cultului.

Întrebarea, singura şi ultima întrebare adevărată e: cine îi apără pe tineri? Pe cei ce n-au cunoscut comunismul

în Vest şi, mai nou, pe cei ce nu l-au apucat în Est. Handicapul e uriaş. S-a spus că, până la urmă, comunismul nu poate fi înţeles decât de oamenii care l-au trăit şi de oamenii care îi înţeleg pe cei ce l-au trăit. Aşa e. Dar nu trebuie uitat că au existat minţi

care au înţeles, din timp, Ideea Unică şi fanatismul vremurilor viitoare. De pildă, doi ruşi. Primul a vorbit, pe la 1840, de „Suflete moarte”. Celălalt i-a numit, după încă 30 de ani, „Demonii”. Cu ei citiţi şi fără tricoul cu Che Guevara, mai e o şansă. Dar încercarea trebuie pornită de la convingerea umilă că umanitatea e supraevaluată.

Cine suntem?

Să observăm, cât mai avem ce: naţiunile occidentale au pornit revolta împotriva lumii de deasupra. Ştirea a căzut prizonieră imediat după naştere şi e târâtă de mediile de informare sub un titlu care arată că există loc de cazare pentru nuci în perete: gloata extremistă atacă democraţia! În spatele acestei lozinci care distinge între plebe şi iluminaţi, spumegă un amestec de aroganţă şi iritare boierească. Unde e deranjul? Ei, bine, necazul e că o mulţime neatentă la modă continuă să înţeleagă definiţia libertăţii în termenii care i-au dat numele. Asta înseamnă dreptul de a decide cum îţi curge viaţa, fără indicaţii de la guvern, înseamnă să nu accepţi să ţi se spună cu cine trebuie să te învecinezi în ţară şi în cartier. Să crezi că legea e nu numai oarbă, dar are şi o boală de piele care respinge culoarea. Şi încă atâtea alte detalii nesuferite, fără de care viaţa e arta de a te conforma în fiecare dimineaţă.

Revolta a ţâşnit cu cea mai mare putere în Marea Britanie şi în Statele Unite. Pentru că Trump şi Brexit? Nu. Pentru că gluga pe ochi şi pumnul în gură. Revolta a

izbucnit exact acolo unde exerciţiul libertăţii e vechi şi amintirea lui nu s-a

>

stins. Adevărat, nu iese fum fără foc, dar nici focul nu porneşte fără piromani. Elitele care se plâng, azi, de fum s-au transformat, cu timpul, într-o castă autosuficientă care a ajuns să creadă că naţiunile pot fi expropriate politic, iar libertatea poate fi rechiziţionată.

De o parte şi de alta a Atlanticului, politicieni, imperii media şi educatori universitari au coagulat şi au creat o lume de uz intern. Pe ce baze? Pe votul noului proletariat recoltat din minorităţi de tot felul, plus generaţiile trecute prin aparatul universitar de polizat creiere. După ce a fost concediată politic, fosta societate tradiţională a fost trimisă la dospit, în şomaj, întrebaţi în China şi puneţi degetul oriunde pe harta sferică a globalizării. Noua aristocraţie internaţionalistă a spus „adio, depăşiţilor!” şi s-a dispensat de clasele de jos, în numele concurenţei libere şi al diversităţii înflorate. Sigur, nu chiar în condiţii egale. Aşa-numita elită şi-a dăruit un avantaj: nu e nevoită să trăiască faţă în faţă cu consecinţele propriilor decizii. Aşa s-a nimerit: copiii – la şcoli scumpe şi ferite, casele – în cartiere bine scumpe şi bine păzite, dineurile – fără bombe sub masă.

La capătul acestei lungi dislocări, naţiunile au devenit perfect inutile. Lumea de circuit global a elitelor s-a trezit pe deplin suficientă. Mai mult, nebunia a fost poftită la masă, pentru că trece drept înţelepciune strategică. L-aţi auzit pe John Kerry, pe când era secretar de stat american? *ISIS is on the run*! Probă de sprint? Asta numai dacă te uiţi pe lângă camionul de la Nisa, ca să vezi mai bine Olimpiada de la Rio.

Două cauze mari au provocat reacţia naţională, dar nu naţionalistă a societăţilor occidentale. Mai întâi, dezastrul politicii de migraţie. Zeci de ani de migraţie fără filtru au culminat cu o avalanşă care a măturat echilibrul vieţii în fiecare mare >

oraş şi pe fiecare stradă lăturalnică. Mai puţin în cartierele desemnate ale elitei. Stimulaţi şi sfârtecaţi de bombe, AKM-uri şi topoare, oamenii de rând au cutezat să facă legătura între migraţie şi terorism, deşi recomandarea de sus le cerea să se recunoască rasisti.

A doua cauză e iluzia pieţei europene a muncii. Planificatorii au ajuns la concluzia semeaţă după care ce se poate în Liga Campionilor şi în circuitul corporatist se poate şi la nivel de masă:

azi la Torino, mâine la Manila, niciodată la Brăila! După logica acestei plăsmuiri, piaţa europeană a muncii merge cam aşa: est-europenii care n-au de muncă acasă se duc la Birmingham, iar şomerii din Birmingham pleacă, a doua zi, la Stuttgart. Parcă lipseşte ceva. Şi nu e vorba de bilete de avion.

Deciziile care au transformat Occidentul într-un terminal pentru restul lumii n-au luat niciodată în calcul societăţilegazdă. Elitele au presupus că, în fond, e datoria plebei să se ridice la înălţimea utopiei oficiale. Iar plebea a decis că, oricare i-ar fi numele şi renumele, nu vrea să dispară la ordin. În fond, revolta din Marea Britanie şi Statele Unite are puncte de plecare diferite, dar stă pe aceeaşi angoasă. La anglo-saxoni: rădăcinile încălcate ale libertăţii. La francezi: impasul economic fără sfârşit. Şi la unii, şi la alţii: frica de dizolvare a identităţii, în 2004, Samuel Huntington, un învăţat încă accesibil în biblioteci, avertiza că întrebarea care chinuie naţiunile occidentale, şi

deloc elitele, e: cine suntem? Dar Huntington n-a fost niciodată un universitar inclus pe lista aprobaţilor.

Ce au toate astea cu noi? Să fie la ei! Şi, după ce au terminat cu creierul, să se spele şi pe cap cu ele! în cazul nostru, s-ar zice aşa: lipsa de racordare e o binecuvântare! Până la un punct. De pildă, după părerea activiştilor progresişti, cum dai colţul dinspre Centrul Vechi şi o porneşti spre Berceni, intri în comuna Neanderthal. Pe acest teritoriu, un cuplu homosexual

A

nu are dreptul la recunoaşterea căsătoriei. Ei, şi? înseamnă asta că n-am abolit serbia, acum mai bine de o sută de ani? Nimic nu ne împiedică să întreţinem cele mai solide relaţii politice cu statele UE şi cele mai variate relaţii sexuale cu cetăţenii

>

acestora. Dar ideea după care minorităţile au automat dreptul să stea pe un scaun cu un picior în plus rămâne dincolo de noi. Din acest punct de vedere, nu avem, încă, probleme cu capul.

Problema Estului e altundeva. În marginalizare. Criza de structură a UE a scos la iveală înscrisurile ascunse de pe actele

Il8 PROSTII EUROPEI

cu care ne-am luat. Estul n-a fost dorit cu adevărat. Dacă era altfel, n-am fi, acum, în situaţia de a constata că suma relaţiilor reciproce e precară: fonduri europene contra forţă de muncă şi piaţă de desfacere. Mai mult, nucleul occidental face pregătiri pripite de decolare. Estul ar urma să rămână o anexă secundară şi provincială a grupului euro. Aşadar, proiectul de avarie spune că Europa e Germania plus zona euro iar Estul e un teritoriu nealocat

sau realocabil.

În inima acestui teritoriu, România riscă să rămână suspendată. Garanţiile de securitate rămân la NATO minus Turcia, iar forţa internă la nimeni. Riscăm să fim un stat întâmplător, condus de pramatii contestate de opozanţi gomosi.

Pericolul nu s-a stabilit în Occident. E plenar. În vreme ce Occidentul dă faliment politic, noi nu ne putem nici măcar ruina. Am făcut-o deja. Reţeta de redresare ne scapă pentru că e bâlbâită de oameni care nu pricep o iotă de istorie. Singura contribuţie activă la redresarea naţională are ca regulă de lucru un proverb DNA care spune aşa: negustorul cinstit e hoţ neprins. Umblăm cu aspiratorul printre ruine. E puţin şi mecanic. Mai ales că lumea din jur îşi pune probleme mari şi înţelege prin justiţie ceva mult mai larg. Totul. Începând cu supravieţuirea.

Ar fi bine să ne întrebăm: cine suntem? în Europa şi în propria ţară.

Civilizaţie, virtute şi cădere

7 *y*

Ce s-a întâmplat cu ordinea internaţională, cu optimismul colectiv şi cu certitudinile democratice de la începutul anilor ’90? O regulă discutabilă spune că întrebările de mai sus trebuie urmate de o lungă demonstraţie ornamentată bibliografic şi cât se poate de lipsită de concluzie.

Una din etapele obligatorii ale zisei demonstraţii fără final e o excursie elegiacă pe tema destinului mărunt al odinioară strălucitorului Francis Fukuyama – autorul glorificat şi crucificat de propriile concluzii care vesteau, într-un foarte muritor articol din vara lui 1989, „sfârşitul istoriei” şi apoteoza globală a ordinii liberale. S-a scris

îndelung şi resentimentar despre viaţa academică a domnului Fukuyama. Şi, în mare parte, degeaba. Autorul care schiţase planurile paradisului global liberal nu avea nicio vină. Să nu uităm: în momentul apariţiei textului care vestea biruinţa definitivă a bunelor idei liberale ale Occi

dentului, toţi eram de acord, absolut de acord şi de necontrazis. Istoria însăşi consimţise să ne confirme, retrăgându-se umilită în muzee. Toată lumea spera sau, mai bine zis, ştia, cu acordurile de pace pe masă şi dictaturile la picioare, că absurditatea neobosită a istoriei îşi găsise sfârşitul, copleşită de binele manifest al democraţiei. Nimeni nu l-a contrazis, atunci, pe Fukuyama. Pentru că nu avea cu ce şi de ce.

Adevărul gol-goluţ, privat şi de grup e că toată lumea a traversat anii imediat următori lui 1989 cu senzaţia certă că trăieşte „sfârşitul istoriei”. O vreme, am crezut, chiar, că lucrurile merg de la sine, că istoria se repatriază voluntar şi că tot ce ne rămâne în sarcină ţine de operaţii banale, de *service*. Egalitatea şi pacea, transparenţa politică şi libertatea minorităţilor, alegerile libere şi dreptul la proprietate fuseseră adoptate, misterios, dar îmbucurător, de restul lumii şi nu cereau decât mici intervenţii cetăţeneşti, în momente de impas trecător. Un miting înţesat de sloganuri luminoase, o campanie de semnături tumultuoasă, o pichetare răbdătoare, un discurs avântat rostit de vreun lider politic sau o rezoluţie generoasă aprobată în aplauzele parlamentului – toate şi fiecare în parte erau de ajuns, prea de ajuns. Lumea se schimba, aproape la cerere, sedusă, convertită şi luminată de cuvinte, de principii şi, în final, de evidenţa universală a soluţiei democratice.

Au trecut treizeci de ani de atunci şi e cazul să reformulăm, Poate, chiar, să rescriem integral. Cu o condiţie: în locul regretelor sau al negaţiei încăpăţânate, suntem datori cu un răspuns în care trebuie să încapă şi apariţia speranţei, şi revenirea la supremaţia istoriei. Şi splendida ipoteză de la începutul anilor ’90, şi deruta îndârjită care agită prezentul.

Răspunsul e vechi, ruginit de vechi şi cunoscut: ca întotdeauna, iluzia binelui nu a supravieţuit despărţirii de realitate.

Ca întotdeauna, slujitorii dedicaţi profesional binelui s-au făcut vinovaţi de trufie, de hybrisul aşternut de greci în calea celor ce îndrăznesc să uite sau să nesocotească mersul istoriei şi alcătuirea omului în lume.

y

Ca întotdeauna, declaraţia de eliberare a fost ajunsă din urmă şi zdrobită de reapariţia istoriei.

Pare complicat, dar e dezarmant de simplu. Sigur, adevărul îşi face loc greu, şi nici nu putea fi altfel. În fond, o lume întreagă, cu vocabularul, cu programele şi cu experţii ei reputaţi, s-a compromis şi, bineînţeles, are totul de pierdut. O lume întreagă, influentă şi, încă, aşezată în capul mesei, încearcă din toate puterile să dezmintă starea de fapt. Însă, pentru cine vrea să ştie, cu adevărat, ce s-a întâmplat în mai puţin de treizeci de ani, faptele şi ideile, nechibzuinţele şi aroganţa, ipocrizia şi orbirea sunt, iarăşi, argumentele care explică rătăcirea colectivă.

Ce s-a întâmplat în treizeci de ani poate fi descris, povestit şi repovestit în atâtea feluri. Acum, însă, cu datele pe care le avem la îndemână, povestea spune că lucrurile au mers în felul următor: în lumea occidentală, adică acolo unde s-a născut ipoteza progresului ireversibil, colaborarea umană a căzut. Cetăţenia de interes şi operă

comună a dispărut. Statul, media şi poporul nu mai aparţin aceleiaşi ţări. Statul administrativ şi mediile de informare, lumea învăţată a universităţilor şi mediile y >

artistice, adică toată lumea încredinţată, din vreun motiv sau altul, că are căderea de a lumina calea de urmat, au făcut o descoperire uluitoare. Mai bine zis, au generat o realitate nouă, în care mulţimea sau poporul sau suma oamenilor de rând nu mai e necesară sau nu mai contează. Cu alte cuvinte, treptat, dar sigur, lumea conducătoare a cunoaşterii, artelor şi politicii a parcurs distanţa care o mai separa de funcţia de cler. O amnezie insidioasă a făcut grupuri largi de profesionişti ai ideii politice şi ai culturii să uite că lumea democratică presupune tocmai coexistenta şi colaborarea, consimţământul şi acordul. Cu timpul, condiţiile prime ale democraţiei şi-au pierdut greutatea şi înţelesul. Rând pe rând, sub presiunea ştiinţei imbatabile a noului cler, datele genetice ale democraţiei au fost reevaluate critic şi împinse spre margine, sub acuzaţia de vulgaritate.

Cum a fost posibil aşa ceva? O întrebare mult mai nimerită e: şi de ce n-ar fi fost aşa? În definitiv, de atâta timp, toate circumstanţele istorice cântau în strună şi recomandau lumii

y de vârf a Occidentului să se angajeze în această aventură ispititoare şi, negreşit, promiţătoare de mai bine. În 1945, la sfârşitul războiului, printre ruinele fumegânde ale marilor oraşe ale Europei, întruchipările răului fuseseră răpuse. Distrugerea fizică şi ideologică a nazismului (dar nu şi a comunismul aliat şi.

122 PROSTII EUROPEI

fireşte, recompensat) lăsase spaţiu liber pentru relansarea masivă a unei noi mentalităţi de grup şi a unui

nou corp de idei politice. Europa greşise, dar eroarea putea fi înlocuită, din temelii, de o viziune nouă, mântuită de erori şi imună la excese tragice. Următorii şaptezeci de ani de pace au confirmat prosper această idee şi, mai mult, i-au asigurat infailibilitatea. Lumea politică şi intelectuală a Europei de Vest renăscute s-a trezit confirmată cu fiecare nouă zi de pace şi succes. Ferită de imixtiunea ideilor adverse, de violenţă şi negaţie, lumea occidentală a urcat cu gândul acolo unde nu cutezase nimeni: până la presimţirea unui adevăr universal. Nu vechiul universalism al tradiţiei

creştine, ci adevăratul, în sfârşit modernul universalism întemeiat ştiinţific, nespus de uman şi epurat definitiv de ideologii. Şi aşa a fost. Pozitiv, ca sub o planificare luminoasă, lumea europeană s-a îndreptat şi s-a moderat. Economiile au distribuit tot mai mult şi mai multora. Politica s-a adunat la centru.

Acord peste acord şi consens peste consens, au clădit soluţia comună şi vădit reuşită.

Adevărat, de pe la mijlocul anilor ’bo lumea câştigătoare a Occidentului a trebuit să facă fată unui frison rebel. Prima generaţie născută după război s-a întors împotriva părinţilor, într-o mişcare de protest infantilnăbădăios, romantism adolescentin şi poezie umanitară. Generaţia ’68 se dezicea de comoditatea burgheză a succesului. Stalin şi Mao făceau figură şic şi ocupau înnoitor catedrele universitare. Mai apoi, cu un ultim zvâcnet revoluţionar, contestaţia trecea într-un val terorist de stânga, cu devize şi simbolistică delicios proletare, plus suprimări fizice de capitalişti, militari şi alţi

lachei ai imperialismului american. Dar spasmul a fost cuminţit rapid, aşa cum se cuvine unui scandal intern, într-o familie bună. Rebelii au fost îmbunaţi şi omologaţi public, pe post de critici de direcţie, în universităţi, mass-media şi în noile partide autonome ale ecologismului, independenţilor şi reformismului ONG-ist. Acţiunea directă care contestase eroic puterea, între două reprize de sex liber, o vacanţă la Marakesh şi o partidă de LSD, fusese pensionată prin promovare. În rest, lumea occidentală a continuat să trăiască activ şi încrezător sub protecţia unui clopot continental. Mult în afară, istoria reală şi contradictorie era lăsată să zburde şi să umple vieţile altora. În primul rând în Est, unde naţiunile Europei Răsăritene ispăşeau sub dictaturi – şi pe drept, după gândul nerostit al multor intelectuali apuseni – vina de a fi refuzat sau întârziat joncţiunea cu sensul occidental al progresului istoric. La fel, în afara Europei, acolo unde tiraniile şi violenţa erau, oarecum, de înţeles. Dacă nu chiar de admirat, în calitatea lor subtilă de expresie a unor culturi divergente, exotice şi, la o privire tot mai atentă, superioare, prin autenticitate, Occidentului.

În orice caz, consensul occidental a înaintat ferm şi motivat, sub încurajarea unei suite interminabile de reuşite. Securitatea fără fisură şi standardul de viaţă fără egal au fixat mai bine concluzia după care liderii morali şi politici ai Europei găsiseră soluţia, iar soluţia era tocmai bună de prescris şi exportat în toate zările.

Nu au trecut proba două observaţii, silite să trăiască anonim şi fără glas în dezbaterea generală asupra miracolului european. Mai întâi, adevăratul nume al protectorului. Securitatea desăvârşită a Europei nu a fost şi nu e garantată de pieptul gol al elitei, ci de forţele NATO, aşezate în punctele strategice ale Europei de Vest.

Planurile defensive şi simulările de front ale forţelor NATO nu s-au schimbat. Pivotul strategic rămâne apărarea Berlinului. De altfel, prea multă lume uită că primul eveniment efectiv al aşa numitului Război Rece n-a fost o zi cu lapoviţă, ci podul aerian al Berlinului, gigantica operaţiune americană care a aprovizionat şi ţinut în viaţă Berlinul închis de blocada sovietică.

A doua observaţie absentă din povestea care deapănă renaşterea postbelică a lumii occidentale e numele finanţatorului. În prima lui ipostază, finanţatorul s-a numit Planul Marshall, cu 120 de miliarde de dolari pompate de Statele Unite peste ruinele Europei de Vest. După şocul regenerator şi după reinstalarea unei economii fertile, de la mijlocul anilor anilor ’70, numele finanţatorului a suferit o uşoară modificare şi a devenit:

>

deficitul bugetar. Guvernele occidentale au alunecat lin în practica şi convingerea după care generalizarea prosperităţii poate fi susţinută de cheltuieli uriaşe angajate pe datorie. Ansamblul comunitar şi economic occidental a devenit o coproducţie complexă în care arta datoriei camuflate a ajuns politică de stat şi sport privat. Cu miniştrii de finanţe în frunte şi cu cartea de credit în mână, toată lumea a adoptat credinţa magică în virtuţile îndatorării permanente. Toate alegerile şi toate victoriile electorale au călărit pe promisiuni lejere şi pe presupunerea că bugetele sunt, prin definiţie, nelimitate.

Cu sau fără cele două observaţii lipsă la apelul de bună recapitulare istorică, lumea postbelică occidentală a coagulat credibil şi a generat destul de repede un acord general tot mai îndepărtat de valorile austere ale tradiţiei economice anglo-saxone şi de etimonul democraţiei clasice. Avertismentele vizionare n-au lipsit. Încă din 1944,

marele economist austriac Friedrich Hayek, publica *Drumul către servitute* şi aşeza în fruntea cărţii un motto în aparenţă deplasat: „Socialiştilor din toate partidele!”. Formula părea născocită de un radical neîngăduitor cu timpurile sau iritat de influenţa crescândă a colectivismului; cuvintele lui Flayek sesizau, însă, înaintea tuturor, deplasarea generală a lumii occidentale spre ideologia economică şi practicile birocratice ale socialismului. Nimic nu l-a confirmat mai riguros pe Fiayek decât convergenţa următorilor patruzeci de ani de dirijism euro-american. Pe continent, Uniunea Europeană a urmat, migălos şi credibil, o operă de omogenizare economică şi politică nobilă, dar fundamental alergică la autonomia istorică a naţiunilor şi chiar la primatul gândirii critice a individului. În Statele Unite, dar şi în Marea Britanie – cele două întrupări statale ale democraţiei moderne –, curentul a urcat la fel de harnic, prin grija şi urzeala surdă a unei birocraţii de stat tot mai numeroase şi ramificate.

Curentul a provocat o revoltă masivă, în anii ’80, sub conducerea şi viziunea unor Ronald Reagan şi Margaret Thatcher, ultimii doi lideri politici de confesiune liberală ai Occidentului. Odată depăşit accidentul anglo-american, proliferarea dirijistă şi birocratizarea vieţii publice au preluat din nou frâiele, şi nu le-au mai lăsat din mână.

În 1989 – 91, căderea în lanţ a regimurilor comuniste şi falimentul Uniunii Sovietice au credibilizat reţeta. Cu una din

lozincile foarte plauzibile ale acelor timpuri: capitalismul a câştigat Războiul Rece. Odată cu acest moment auroral, întărită şi celebrată universal, elita politico-etică a Occidentului a preluat cu adevărat şi fără

adversar puterea. Liberalismul a făcut pasul înainte şi, constatând dispariţia istoriei, a afişat deschis un program cosmopolit, globalist şi civilizator care poate fi descris, destul de bine, ca extremism tolerant.

Noii mandarini ai toleranţei au trecut la aplicarea fără reţinere şi retuş a unui program îndrăzneţ, dar credibil de remodelare a societăţilor occidentale. În centrul acestei răzvrătiri

progresiste: alinierea civilizaţiilor şi programe de eliminare a surselor de conflict uman. Chiar înainte de atestarea statistică alarmantă a declinului demografic occidental, acest curent a trecut la demolarea barierelor şi limitelor, de la frontiere şi pieţe de muncă la nevoia minimă de integrare. Migraţia a devenit o temă majoră şi, mai apoi, o datorie indiscutabilă. Rezultatul acestei politici a creat o situaţie nouă şi paradoxală. Aceiaşi adepţi ai omogenităţii umane universale au impus în societăţile Occidentului politica identităţii. Mai clar: nou-veniţii (mai puţin est-europenii) au fost încurajaţi să îşi conserve specificitatea şi să refuze integrarea. Scutită prin decret de conflicte istorice şi divergenţe civilizaţionale, umanitatea a fost declarată fără întârziere sumă a identităţilor minoritare. A apărut, astfel, aşa-numita politică identitară, în care numărul şi varietatea minorităţilor certifică vocaţia democratică a unei societăţi. Dar mania minoritară nu e chiar nevinovată.

Pe măsură ce noul curent majoritar al stângii a găsit că fosta clasă muncitoare e inadmisibil de vulgară şi că poate vota şi la stânga, şi la dreapta, urmându-şi interesele, compasul electoral s-a orientat spre rezerva de minoritari. De aici, producţia masivă şi depăşirile de plan la minorităţi reale sau imaginare. Minoritarii economici,

etnici, sexuali, rasiali au fost adoptaţi sub deviza diversităţii, remuneraţi prin programe de asistenţă tot mai vaste şi atraşi în bazinul de vot al stângii. Şi numai al stângii. Căci, nu trebuie uitat, minoritarii sunt de stânga, sau nu sunt deloc. Aşa cum ştim din discursul stângii americane şi vest-europene, un minoritar sau un discriminat care nu se aliniază la stânga e un trădător şi îşi pierde statutul. Mai clar: fiind de dreapta, prim-miniştrii britanici Margaret Thatcher şi Theresa May nu sunt femei, aşa cum Ben Carson, ministru în administraţia Trump, şi Clarence Thomas, judecător la Curtea Supremă a Statelor Unite, nu sunt de culoare. Adică sunt doar biologic, şi lipsesc total din listele cu minoritari exemplari.

În dimineaţa zilei de u septembrie 2001, transa globalistă a fost întreruptă de şocul marelui atac terorist musulman care a ucis 3.000 de oameni la New York. Pentru prima oară, consensul occidental se ciocnea de forţa ignorată, subestimată şi poetizată a unei ordini ostile şi violente. Lovitura a continuat şi s-a transformat, cu bestialitate programatică, în campanie teroristă prin orice mijloace şi în orice situaţie. Măcelurile de la Madrid, Londra, Bruxelles, Paris, Nisa, Berlin au provocat oroare, dar au găsit societăţile occidentale nepregătite de ripostă.

Un îndelung exerciţiu pacifist şi un minuţios program de reeducare au transformat societăţile occidentale în camere de ecou pentru clişee şi au impus, peste tot, psihologia colectivă a resemnării virtuoase. După fiecare nouă lovitură, reacţia prescrisă oficial a înlocuit trăirea umană. După fiecare nou morman de cadavre şi bucăţi de cadavre, prima reacţie a cerut invariabil vigilenţă faţă de islamofobi. Elitele nu s-au clintit. Programul de culpabilizare internă, autoadmiraţia generată de noi recorduri de tolerantă şi obsesia vocaţiei democratice

>

ascunse a statelor musulmane au continuat să producă deraieri interne şi dezastre externe.

Idealismul militar al lui George W. Bush a deschis seria erorilor, dar a fost repede înlocuit de o nechibzuinţă încă mai sfruntată: civismul plantat de preşedintele Obama în locul politicii externe. După doar câteva discursuri şi acorduri istorice, noua politică civic-americană a aruncat în aer Orientul Mijlociu, pentru a face loc Rusiei, pe post de salvator autoritar. În paralel, discursul general al mediilor politice şi al directorilor de conştiinţă publică a continuat să insiste asupra datoriei faţă de populaţiile oprimate ale Africii şi Orientului Mijlociu. Limitele şi securitatea societăţilor occidentale au fost bruscate fără reti→ >

nere. Orice sugestie contrară şi orice atenţionare au fost reprimate de la înălţimea acuzaţiei de rasism. Conflictul intern era

y deschis. Asaltul elitar asupra societăţilor sau grupurilor copleşite de migraţie s-a dezlănţuit în cele mai felurite variante. Marea noutate a fost recuperarea unui delict extras din vremurile de glorie ale stalinismului: delictul de opinie. Cenzura publică a devenit o realitate ubicuă şi inatacabilă, un oficiu fără sediu, dar inevitabil. Opiniile contrare şi protestatarii de toate categoriile au fost trecuţi în rândul situaţiilor care nu merită niciun fel de proces şi se califică automat la exil public. Orice scâncet suspect şi orice mişcare de protest au devenit o necuviinţă antidemocratică. În tot acest timp, înalţii prelaţi ai noii

corectitudini politice sunt scutiţi de consecinţele

propriilor decizii. Spre deosebire de masele vulgar antidemocratice, personalul de elită nu locuieşte în cartiere terorizate de migranţi şi nu riscă să se risipească pe tavanul vagoanelor, pentru că nu servesc metrou şi, prin urmare, nici atentate teroriste. Ceea ce nu a împiedicat naşterea unei etichete care acoperă fără excepţie manifestările şi persoanele neconvenabile: populism.

Aşa arată, de la începutul anilor 2000, fosta lume occidentală a consensului democratic. Dacă se mai poate ghici, azi, ce simţea, pe la anul 300, un cetăţean roman, înconjurat şi dezlocuit de expansiunea implacabilă şi inexplicabilă a creştinismului, e de ajuns să privim în jur. O clasă conducătoare descrisă îndeobşte sub numele de „elită” s-a convertit la noua Idee. Însă, acolo unde creştinismul a adus o doctrină profundă, mai toată floarea lumii politice şi intelectuale occidentale e contaminată şi subjugată, azi, de câteva fixaţii naiv-rudimentare. Elitele s-au decuplat de restul societăţii şi au trecut la un program virulent de convertire. Faimoasa şi sacra libertate de gândire şi expresie occidentală a fost înţărcată şi transformată în adeziune de cult. Viaţa şi gândirea sunt reglate sever de câteva teme fără recurs. Rasismul a fost declarat, din principiu, culpă vie, de masă. Oricine e – sau, dacă nu e, riscă să devină – rasist. Universităţile au fost transformate, în special la catedrele de ştiinţe sociale, literatură şi istorie, în şcoli de îndoctrinare acerbă. Cine mai crede că năbădăile ideologice ale universităţilor sunt un incendiu limitat se înşală. Insurecţia noii ideo

y y logii dominante a anexat *newsroom*-urile marilor instituţii de presă şi a fixat agenda politică, la dreapta şi la stânga. A guverna a devenit, înainte de orice altceva, un test de conformitate doctrinară. Agenda publică a fost

confiscată, fără rest, de bigotism.

În aceste condiţii, viaţa politică a societăţilor occidentale a încetat să se mai simtă legată de principiile democratice şi recunoaşte un singur stăpân: fidelitatea faţă de dogmă. Încet-încet, politicieni individuali şi grupuri politice majore s-au dezlipit abil de regulile de bază ale formulei democratice pe care, altfel, continuă să o celebreze, cu un entuziasm de bigam fidel căsătoriei. Primele semne au venit odată cu suita de referendumuri soldate cu rezultate neplăcute şi, în consecinţă, ignorate de Uniunea Europeană. Alegătorii din Irlanda, Franţa şi Olanda au aflat uimiţi că s-au aşezat singuri în calea istoriei, pur şi simplu pentru că au urmat dreptul la consultare şi expresie democratică prin vot. Altfel spus, un număr uriaş de cetăţeni occidentali a aflat că dreptul la vot rămâne intact, dar nu mai contează. Situaţia a înaintat spre un conflict ireductibil. E momentul de la care am început să vorbim, în mod repetat, aproape nevrotic, de „elite" şi de „mase", de agendă progresistă şi de grupuri retrograde, rămase în urmă şi nedemne de participare la progres.

Aşa ne-am trezit, după 2014, în situaţia nemaipomenită în care democraţia însăşi, aşa cum e ea prescrisă de legea fundamentală a statelor occidentale, a devenit, concomitent, un vestigiu stânjenitor pentru elite şi ultima speranţă pentru aşa-zisele mase. Dezavuarea, defăimarea sau nesocotirea votului popular e, deja, o obişnuinţă, o atitudine legitimă care nu lasă loc de tresăriri sau reflecţie. Exemplele stau la coadă.

În Marea Britanie, un referendum perfect legal, organizat de guvernul în funcţie, pe 23 iunie 2016, a scos ţara din Uniunea Europeană. Din acea zi, consensul elitar a conchis că rezultatul e o dovadă de prostie şi că votul

lăsat pe mâna vulgului e un instrument periculos.

În decembrie 2016, un alt referendum, organizat de guvernul italian, a zdrobit propunerile care ar fi întărit un prim-ministru cap de birocraţie. De atunci încoace, lumea bună italiană lucrează pentru a îndrepta greşeala gloatei şi netezeşte calea spre reinstalarea echipei care a pierdut referendumul.

Pe 8 noiembrie 2016, alegătorii americani au respins varianta Clinton şi au dat preşedinţia lui Donald Trump, un personaj declarat antisistem. Din clipa în care a fost anunţat rezultatul, toată lumea presei, a stângii politice, academice şi artistice a captat canalele media, de unde declară, fără întrerupere, că alegătorii au greşit şi că democraţia americană e în pericol.

În Polonia şi în Ungaria, alegătorii au aceeaşi vină. Au votat, adică, guverne de dreapta, neafiliate la consensul occidental. De atunci încoace, zeci de milioane de alegători polonezi şi maghiari sunt insultaţi frenetic de corul virtuoşilor occidentali. Bineînţeles, şi Polonia şi Ungaria au fost declarate state pretotalitare. Ne vom reîntâlni, curând, cu răbufnirile populare la urna de vot şi cu excomunicarea marilor căzuţi ai consensului occidental. Alegerile care vin în Europa de Vest vor fi, limpede, arena unui conflict repetat între mase şi elite. Însă, chiar înainte de încheierea acestor confruntări virulente care au luat locul disputelor democratice de odinioară, un lucru e cert şi grav. Vremurile stau răsturnate şi tânjesc după dogmatism.

Pe tot parcursul anilor din urmă, rolurile s-au inversat. Înţelesul primar al democraţiei a fost salvat de masele „neştiutoare” şi a fost atacat de elitele supracompetente. Ar fi cazul să ne amintim că expertiza elitară nu e la primul faliment. Marea criză financiară declanşată în 2008 a venit în timp ce corul experţilor

dădea asigurări de vreme bună. Uniunea monetară şi moneda euro au fost prezentate de experţi drept ultimul pas înainte de saltul în paradis. Toate sondajele experte au reuşit să dea rezultatul greşit la alegerile din Statele Unite şi din Marea Britanie. Dar, peste toate, va trebui să ne amintim, cândva, că, atunci când a fost vorba de menţinerea aşezării de bază a Occidentului, oamenii de rând au sărit în apărarea democraţiei. Elitele erau prea ocupate cu evadarea în utopie. Paradoxul şi lecţia merg mai departe. În plină epocă modernă şi democratică, funcţiile şi valorile s-au inversat. Elitele au îmbrăţişat un conformism dogmatic agresiv, au redescoperit calităţile ideii unice şi foloasele cenzurii. În acelaşi timp, masele au rămas fidele libertăţii şi gândirii autonome, într-o societate care nu fuge de dezbatere şi nu acceptă tabuuri.

Despărţirea mase-elite e, în termenii largi ai culturilor, punctul de divergenţă a doua tradiţii. De o parte şi de alta stau, de-acum despărţite: tradiţia normativ-birocratică a Continentului (ulterior importată de elitele liberale americane) şi tradiţia individualismului acerb anglo-saxon. Sau, în alţi termeni: aplecarea Continentului spre ideologie şi pragmatismul anglo-saxon. Conflictul era inevitabil. Aceste etimologii politico-filozofice distincte au fost, un timp, sedate de consens, dar niciodată anihilate. Ele au revenit masiv, după 2014 – 15, odată ce pretenţia de dominaţie elitară, în Statele Unite, şi transa liberală, în Germania, au atins apogeul. Statele Unite şi Marea Britanie au bruscat o ordine pe care n-o mai puteau accepta decât cu riscul anchilozei.

La plecare, după Brexit şi Trump, semnalul american şi britanic trimis Europei e imposibil de răstălmăcit: ori vă treziţi, ori vă descurcaţi singuri cu spatele la Atlantic şi cu faţa spre Rusia! Declaraţiile aparent bizare şi nechibzuite

ale preşedintelui Trump despre un NATO „învechit” şi „depăşit” trebuie traduse plecând de la exasperarea lumii anglo-saxone. Trump e un mânuitor frecvent de şocuri şi, în acest caz, lipsa de măsură încearcă să obţină o reacţie de mobilizare europeană. Cu un citat imaginar şi plauzibil: dacă nu reveniţi la atlantismul activ, va trebui să vă descurcaţi singuri cu Putin; NATO, aşa cum arată astăzi, e subfinanţat şi depăşit de surprizele asimetrice ale terorismului.

Însumând, Uniunea Europeană va trebui să pună capăt letargiei dogmatice. Va trebui, adică, să înţeleagă că riscă despărţirea de lumea atlantică. Numai un exces de retorică patriotic-europeană ne împiedică să înţelegem că decuplarea anglo-americană e o criză europeană. Adevăratul perdant în divorţul de Marea Britanie şi distanţarea Statelor Unite e Uniuy nea Europeană. Şi nu invers. Geografia e înşelătoare. Despărţirea de marele platou democratic anglo-american e un semnal rău şi, posibil, începutul unei epoci de degradare pentru Uniunea Europeană. Ceva ne spune că nici lumea scandinavă nu se simte prea bine în compania centralismului franco-german. Întreg nordul negerman al Europei reţine amintiri, mai vagi sau mai pronunţate, de autonomie.

Pe scurt şi la mare adâncime, civilizaţia occidentală riscă diviziunea. Construcţia europeană, sprijinită de hegemonia confuză a Germaniei, şi lumea de tradiţie democratică anglo-saxonă se distanţează. Şi, dacă lucrurile stau aşa, Europa are în faţă un risc incomparabil mai mare. Europa e pe punctul de a deveni, iar, o structură continentală fără ieşiri, expusă unei enorme presiuni ruseşti. Europa riscă să fie izolată de propriul provincialism luminat, birocratic şi strategic.

Nu e, de fapt, nimic de discutat pe îndelete, în

mijlocul evenimentelor care grăbesc noul parcurs istoric al Occidentului. Totul e, dimpotrivă, urgent. E lesne de observat. Clasa conducătoare a lumii occidentale s-a înrolat într-un exerciţiu agresiv de etică narcisistă. Liderii publici occidentali îşi proclamă ostentativ moralitatea. Şi, în acest timp, lumea cade cu ei. Fuga de istorie, de realitate şi de structura ei contradictorie şi-a găsit alibiul în practica unei virtuţi vecine cu fanatismul, în spatele acestei farse bigote, creşte o imoralitate fundamentală. Imoralitatea şi egoismul dus până la indiferenţă în faţa societăţilor, a ceea ce erau, nu foarte demult, înţelepciunea limitelor şi respectul pentru colaborarea umană. Aşa am ajuns să ne punem întrebarea: ce facem cu o civilizaţie care cade în plină ascensiune a virtuţii?

y

III

UNDE E ESTUL?

Ştreangul de dar

Nu e mare lucru de capul meu, dar ştiu unde m-am născut. Sunt, adică, est-european. După cugetările recente ale unei anume şcoli de umor german, onestitate franceză şi alte nuci în perete, asta înseamnă că m-am născut spre a fi reeducat. îmi ispăşesc păcatele la serviciu. Mai precis, la reuniuni cu uşile bine închise, la care europarlamentarii din Est încep pe scaun şi termină sub mocheta pe care tropăie, acompaniaţi de chiote antirasiste, adevăraţii europeni. Pentru cei ce au întârziat la naştere şi n-au avut ocazia să se desfete cu o şedinţă de înfierare >

organizată de Partidul Comunist Român, lucrurile merită relatate în toată brutalitatea lor dogmatică.

În deschiderea lucrărilor, unul din adevăraţii europeni enunţă principiul egalităţii. Noi, Vestul, şi voi, Estul, suntem fraţi buni! Putem deveni gemeni! Tindem

spre siamezi! Nimic nu ne poate lega mai trainic decât solidaritatea în clipele grele. La auzul acestor cuvinte de leac, esticii se relaxează şi zăresc, o clipă, duhul lui Erasmus fugărind prin sală un individ cu mustaţă şi cămaşă brună. Exact în clipa în care placajul lui Erasmus e pe punctul de a-l scoate din joc pe caporal, se aude o întrebare îmbietoare ca o strachină de cianură: votaţi, sau nu pentru cote de refugiaţi? Din liniştea groasă, răzbate un sunet doinit, specific organelor de est-european strânse în menghini aurite. O voce de absolvent al Şcolii Superioare de Martiri anunţă de pe masa de operaţie că nu votează.

Rând pe rând, vest-europeni indignaţi denunţă lipsa de recunoştinţă a foştilor fraţi din Est. Unii notează că operaţiile de separare a siamezilor au făcut progrese enorme şi exclud anestezia. Se aude, iar, aceeaşi întrebare: votaţi cotele? Nu! – răspunde maghiarul baricadat într-un borcan cu gulaş. Nu! – zic românii consumatori de seminţe, în timp ce îşi fac cruci mari. *Nieti* – întăresc balticii, zguduiţi lingvistic de amintiri geopolitice recente.

Şedinţa se încheie cu o prezentare din care reiese că est-europenii sunt rasişti de seamă. Se constată că statele din Est nu ştiu decât să profite. În consecinţă, Uniunea Europeană ar face bine să taie fondurile care curg nemeritat, odată cu sudoarea poporului german, spre Budapesta şi Ferentari.

Rând pe rând, vorbitorii arată că est-europenii, conduşi cu brio de români, sunt neamuri de hoţi care n-au ce căuta în UE. în acelaşi timp, migranţii afro-arabi sunt descrişi ca tot ce e mai harnic şi mai cinstit de la Sfântul Fancisc încoace. Alte remarci privesc şansele de admitere a României în spaţiul Schengen. Evaluările oscilează între un alt sfânt (Aşteaptă) şi Pastele sărbătorit de cabaline.

La plecare, părţile îşi reafirmă fidelitatea faţă de

idealul european. Vesticii precizează că vor respecta decizia esticilor şi că nu concep să recurgă la presiuni. Esticii le mulţumesc şi le urează, în gând, scufundare uşoară. De afară se aude imnul UE, în interpretarea unui grup de instrumentişti în uniforme cu ecuson brodat. Litera Te vizibilă pe ecuson. Analizele diverg. Vesticii cred că T vine de la toleranţă. Esticii cred că vine de la Titanic şi observă, în treacăt, că orchestra cântă în apă până la genunchi.

Întruniri parlamentare de acest fel au loc tot mai des şi ameninţă cu falimentul fabricile de perdele. Nesimţirea argumentelor lansate fără produsul amintit e atotcuprinzătoare. Însă nu buna-creştere e problema reală a acestor episoade, ci

UNDE E ESTUL? 137

Ipocrizia circulară care i-a transformat pe mulţi politicieni occidentali în enoriaşi cinstiţi ai propriilor minciuni.

Prin urmare, trebuie să trecem de la floreta de aluat la bardă. Deşi trebuie recunoscut că alţii au necazuri mai mari. Gândiţi-vă la Barack Obama! Nu l-a mai prins pe Lenin în viaţă şi, la sfârşitul lui martie 2016, a trebuit să se consoleze vizitându-l pe Castro.

Să începem cu ipocrizia ipocriziilor: banii. Da, primim bani de la UE. Dar, dacă e să facem nota înainte de plecare, trebuie pus la socoteală şi profitul monumental şi neimpozitat extras din România de companii vest-europene. Altfel, s-ar putea să rămânem cu impresia că băncile germane şi austriece care tronează la fiecare colţ de stradă au un mandat strict umanitar şi lucrează pentru a-şi înzestra clienţii.

Nota ar trebui să cuprindă şi realitatea de pe piaţa de consum, atât cât se mai vede ea de sub avalanşa de

exporturi UE. Piaţa muncii are şi ea ceva de spus. Aflaţi într-o scurtă deplasare începută acum aproape 25 de ani, câteva milioane de români saltă PIB-ul, plătesc taxele şi cumpără produsele Italiei şi Spaniei – două din statele sudice cărora Germania le-a dăruit dreptul de a falimenta în euro.

Altă împrejurare de luat în seamă e admiterea în UE. Da, aşa e: România a sărit din Vlăsia în UE, menţinând codrul amintit pe post de casă de vacanţă şi cazinou contabil. Însă admiterea noastră în UE n-a fost un act de caritate decât în măsura pe care o cunosc bătrânii îndrumaţi spre azil, înainte de licitaţia care le pune casa la vânzare. Mai tot ce e serviciu public, lemn, apă, combustibil şi alte trufandale din subsol a fost trecut în portofoliul companiilor vest-europene. Restul putem fura şi singuri.

Sigur, suntem rasişti, cum bine au înţeles prietenii din UE. Dar măcar ştim cine suntem. În timp ce românii, ungurii şi polonezii şi alte popoare infecţioase înaintează pe drumul rasismului, germanii, francezii şi alte naţii emancipate se apropie de starea rarefiată în care a fi german sau francez e totuna, adică nimic, şi, oricum, o ruşine.

Unificarea Europei de Vest cu Africa de Nord şi cu Orientul Mijlociu continuă sub grija neabătută a idealismului german în zdrenţe. Dacă e vorba de asta, nu mai suntem nici uniţi, nici unionişti. Până la urmă, sinuciderea colectivă e tot sinucidere. Ştim că ştreangul de dar nu se caută la scame, dar putem ajunge la acelaşi rezultat cu metodele noastre.

Ce se poate cumpăra cu 30 de euro

O ştire născută în mai 2016 ne informa că, la Berlin, se croia în taină planul unei armate europene pe model

german. O ştire ceva mai recentă ne spune că soldaţii germani aflaţi la manevre NATO în Norvegia s-au retras spre cantină. Ordinele de la minister erau stricte: niciun minut peste orele de program. În cătănia germană, săptămâna de lucru are fix 41 de ore. *Zeiss und Zeit*! Soldaţii germani au părăsit exerciţiile NATO după exact 41 de ore. Orele suplimentare sunt interzise. Episodul a fost urmărit cu spaimă la Moscova: ce ne facem dacă nemţii nu nimeresc din prima cantina? Sau dacă adoptă programul extins, de 42 de ore? Important e că Uniunea Europeană a trecut testul. Problemele defensive ale continentului sunt rezolvate. Moscova e în gardă. Ne putem ocupa liniştiţi de politica externă.

De asta s-a învrednicit Comisia Europeană şi, din nou, senzaţia de mare putere a primat. Produsul final constă în două recomandări pe care Comisia şi le-a recomandat cu ajutorul Germaniei, după care le-a recomandat, tot în mai 2016, Parlamentului European. În ce mă priveşte, nu aş fi putut vota aşa ceva nici dacă d-na Merkel se oferea să îmi citească în turcă pasajele favorite din fraţii Grimm.

Prima recomandare spune că, de la sfârşitul lui iunie 2016, cetăţenii turci trebuie să intre în UE fără viză. A doua recoy mandare spune că statele membre UE care continuă să refuze cotele de migranţi sunt bune de plată. După calcule secrete şi neînchipuit de complexe, Comisia a ajuns la un tarif: 250.000 de euro pe cap de refugiat refuzat.

Să începem cu vestea bună pentru 75 de milioane de cetăţeni turci, başca toţi acei domni afiliaţi la ISIS care cumpără sau falsifică un paşaport turcesc. Recomandarea de liberă trecere a fost semnată vizibil cu majuscule gotice. Stilul e inconfundabil. Recunoaştem imediat acel

politician german care s-a specializat în deschiderea de porţi, bariere şi graniţe. Acordul care mătură vizele e rezultatul navetei sârguincioase susţinute de doamna Merkel pe direcţia Ankara. Acolo a aflat cancelarul german că are onoarea de a conduce politica Europei cu arma la tâmplă.

Recep Erdogan, lider şi tartor turc, a avut întotdeauna darul de a pune problema în termeni simpli, pe înţelesul tuturor: ne daţi 3 miliarde, şi încă 3, după care ne scutiţi de vize. Dacă nu, vă umplem de refugiaţi! – zise Erdogan cu mâna pe robinetul care deschide conducta, şi ceru să le mai aducă o baclava. Dna Merkel a servit şi a acceptat. Ce era să facă? în fond, după ce inviţi restul lumii în Europa, trebuie să găsească cineva – altcineva – o soluţie. Aici e primul mesaj devastator: Uniunea Europeană a demonstrat lumii întregi că nu e în stare să îşi aibă singură de grijă. În consecinţă, s-a pus la dispoziţia lui Erdogan.

Cu această ocazie, UE a reuşit să se lepede de propriile valori. Erdogan, noul partener-patron al Europei, e orice, numai democrat nu. De acum înainte, orice stat membru UE, dar şi y orice paşă sau satrap afro-asiatic are dreptul legal de a mustăci la pledoariile prodemocratice ale Europei. Şi dreptul să treacă la şantaj de mare precizie. Temutul stat Niger, de pildă, a comunicat că e dispus să pună frână pe migranţi contra unei donaţii de 1 miliard de euro, poftiţi, vă rog, nişte numere de conturi prezidenţiale!

A! Dar Comisia Europeană e, cum o ştim, neîndurătoare. Comisia a pus în vedere Turciei că, înainte de a scăpa de vize.

UNDE E ESTUL? I4I

trebuie să îndeplinească nu mai puţin de 72 de

condiţii dure, în special în ce priveşte garantarea drepturilor civile. Zis şi făcut! Negocierile merg ca obuzul prin caş. În fiecare zi, Turcia îndeplineşte încă un snop de condiţii, iar Comisia bifează la caiet. Parodia e desăvârşită. După cincizeci de ani de tratative generale UE-Turcia, în care părţile abia reuşeau să încheie o frază pe an, negocierile au comutat pe viteza luminii. Cum s-ar spune, a fost nevoie de lovitura de stat eşuată în 2016 şi de represiunea interminabilă organizată de Erdogan pentru ca dosarul turc să fie aşezat, înapoi, în raft.

A doua recomandare a Comisiei urmărea să îi pedepsească pe repetenţi. Pe înapoiaţii care nu pricep ce e aia solidaritate europeană. E vorba de Estul feudal, rasist şi profitor. Cu o formulă de neuitat, Comisia dă dreptul acestor state „să îşi manifeste solidaritatea în alt fel”. Mai precis, plătind 250.000 de euro pentru fiecare migrant alocat şi refuzat.

În cazul României, socoteala spune că, deocamdată, ar fi de plătit cam 500 de milioane de euro (penalităţi corespunzătoare cotei de circa 1 700 refugiaţi). Prin urmare, în schimbul a mai puţin de 30 de euro de căciulă carpato-danubiano-pontică, românii vor putea dovedi că sunt şi solidari şi buni europeni şi demni de graţiile domnului Juncker. Merită! Cu numai 30 de euro devii neamţ onorific şi, în plus, scapi de refugiaţii pe care Comisia Europeană spune că i-a oprit, deja, prin acordul care îi pupă papucii lui Erdogan.

La o adică, plata poate veni şi din alte surse. De pildă, dintr-o taxă specială de 99% pe profit, aplicată băncilor şi firmelor germane care lucrează în România. Sau, mai util pentru planetă, o scutire de cash, în contul emisiei de carbon care rămâne nealocată, în absenţa a mii de refugiaţi. Sau o licitaţie pentru moscheea pe care

Erdogan o vrea la Bucureşti. Preţ de pornire: 500 de milioane. Dacă scoatem mai mult, putem comanda un grup statuar înfăţişând Europa cu ciubuc şi şalvari, la o tacla despre statul de drept cu Erdogan.

Nicio grijă! Mecanismul cotelor alocate Estului va continua să îşi doarmă somnul de veci. Nu se va întâmpla nimic. Ce e inaplicabil e inaplicabil. Şi atunci? De ce a trebuit Comisia să revină la un cal mort şi să îi comande nutreţ la preţul de 25.000.00 de euro porţia?

Aici e perversitatea şi, tot aici, umilinţa. Comisia Europeană s-a făcut preş persan în faţa lui Erdogan, dar ţine să pozeze în regină a demnităţii. De aici cele 72 de condiţii impuse înainte ca Turcia să poată exporta, fără viză, martiri în căutarea a 72 de fecioare. Dar asta nu era de ajuns. Din tablou lipsea inimitabilul behăit al ţapului ispăşitor. Comisia trebuia să îşi spele onoarea şi, după ce şi-a făcut principiile pilaf la Ankara, să strige că nu renunţă la principii. În faţa cui? A est-europenilor, desigur. Căci, în diviziunea europeană a muncii, esticii au un rol bine fixat: sunt plastilina recidivistă tocmai bună de modelat, remodelat, monitorizat şi reexaminat. Fără Estul înapoiat, răspunderea loveşte în faţă Comisia Europeană. Odată denunţat Estul, ciuma e la lucru şi Comisia se face, simultan, doctor, binefăcător şi pedagog sever. Iar asta înseamnă că – fără teamă de cacofonii!

— Comisia e bună, morală şi progresistă.

În încheiere, rămâne aşa cum e onest, logic şi european: cancelarul german umple Europa de musulmani, Uniunea nu face faţă propriului pocinog, Uniunea cumpără răgaz de la Stambul, Estul Europei e de vină şi bun de plată.

Onoare, adevăr, tăcere, ruşine (în această ordine)

Pe la Vama Veche bântuia, la începutul lui 2016, o

nelinişte migratoare: vin refugiaţii! Se auzea că Onor Guvernul ar pregăti un centru de ceva pentru persoane care ar fi ceva legat de războiul din Siria.

Planurile de strămutare s-au stins, însă, repede, între hârtii. Motivul: nu poţi face mai mult decât un poţi face. Rezumând: Uniunea Europeană nu a reuşit să facă nimic structurat în faţa valului uman care vine pe mare şi nu va depăşi acest nivel de eficienţă. Schemele şi planurile care se succed periodic nu rezolvă problema, deşi o ornează cu o serie de presupuneri care îi trimit la şcoală pe Verne, Wells şi Asimov.

Reveniţi pe pământ, pentru o vacanţă cât mai educată la Vama Veche, e bine să privim şi să plivim câteva din miturile de şantaj care planează pe post de drone umanitare deasupra aşa-zisei dezbateri pe tema refugiaţilor. Cea mai bună cale e să recurgem la gândirea primară şi la limba română comună.

Mai întâi, despre ce vorbim? Oficial e vorba de criza refugiaţilor – o formulă care v-a intrat pe o ureche şi nu va ieşit pe cealaltă, după ce aţi auzit-o ceva mai des decât conjuncţia „şi”. Pentru clarificare: Vama Veche şi Europa, sora ei fără vamă, nu au de-a face cu o criză a refugiaţilor. Ce se întâmplă sub ochii noştri e o migraţie. Populaţii întregi se mută din Africa şi Asia în Europa. Valul a pornit, din Africa, cu mult înaintea războiului din Siria. În 2015, la patru ani de la declanşarea războiului din Siria, au început să curgă şi refugiaţii. Pe culoarul deschis de ei, au apărut migranţi din tot Orientul Mijlociu şi îndepărtat. Refugiaţii sirieni ating abia 30% dintr-o masă dominată de migranţi fără legătură cu războiul din Siria sau cu alte conflicte. Aşadar, un număr enorm de persoane ştiau că Europa e bogată şi dă asistenţă. Apoi, au aflat că Europa e şi slabă. Apoi, că există o cale de intrare fără obstacole şi

întoarcere. În consecinţă, masele umane s-au pus în mişcare şi au început să intre în Europa, unde sunt aşteptate de oratori drogaţi cu principii etice şi populaţii locale care nu au de ales, dar învaţă, zi de zi, să voteze împotriva sistemului.

Lăsând la o parte bunăvoinţa nătângă a samaritenilor amatori, criza refugiaţilor e o catastrofă istorică. Una din acele mutaţii care schimbă ireversibil teritorii, tradiţii şi structuri de viaţă locale. Modelul nu e nou. Valuri succesive de populaţii au mai fost atrase magnetic de zone de mare bogăţie economică şi slăbiciune politico-militară crescândă. Ce e de penetrat şi colonizat va fi penetrat şi colonizat. Ciclul păşunilor grase năpădite de căutători de trai bun n-a dispărut niciodată. Ce vedem acum e ediţia omagială care marchează criza internă şi căderea Europei.

O altă formulă de gândire mitologică e argumentaţia sprijinită pe comparaţii şi analogii istorice. Toate false. Starul şi argumentul forte al acestei categorii e modelul american, scos din arhive şi prezentat publicului general pe post de argument definitiv: migraţie, creuzet, toleranţă etc. Promotorii acestui raţionament, inclusiv personaje oficiale americane, au mare grijă să mintă prin omisiune.

Da, modelul american a fost şi e o reţetă de succes. Însă comparaţiile omit, cu bună ştiinţă, un detaliu: nu există nicio legătură între modul selectiv practicat dintotdeauna de americani şi balamucul devălmaş care curge, şi în acest moment, prin Europa. Statele Unite au admis şi admit migranţi numai şi numai după un proces riguros de selecţie. În Statele Unite

UNDE E ESTUL? I45

Intră doar cei doriţi de Statele Unite. Spun asta cu actele pe masă. Mai precis, formele de intrare ale bunicului meu în Statele Unite. Chestionarul cuprinde 23

de întrebări şi nu exclude refuzul. Modelul american nu s-a schimbat. E cea mai reuşită y soluţie cunoscută în materie de migraţie, dar asta nu dă nimănui dreptul să măsluiască argumente.

Dacă tot am onoarea să fiu nepotul bunicului meu, ne putem socoti cu o altă minciună pusă la lucru cu bursă europeană. E vorba de afirmaţia după care migranţii de azi repetă exodul şi suferinţele migranţilor europeni de după război. Mai precis, norodul care trece azi marea spre Grecia şi Italia ar trebui asimilat cu nenorociţii care hălăduiau spre Germania după 1945. Serios?

Comparaţia presupune o insultă meschină pentru cel puţin un milion de morţi. Necunoaşterea temeinică a istoriei e o cerinţă contemporană presantă, dar asta nu îi scuteşte de vină pe operatorii de falsuri. Aşadar, între 1945 şi 1950, în jur de 12 milioane de etnici germani au fost expulzaţi din statele Europei de Est. Fie că erau acolo plantaţi de regimul invadator nazist, fie că sosiseră de sute de ani, germanii au fost scoşi din case, o parte masacraţi rapid şi restul goniţi. Coloane enorme de oameni în zdrenţe au pornit spre Germania. Un milion, poate mai mult, au murit de foame şi de frig în şanţuri şi pe câmp. Cine vrea poate spune că germanii şi-au meritat pedeapsa. Aş vrea să aud, însă, argumentele celor ce compară refugiaţii anului 1945 cu migranţii anului 2016. Cine are onoare ştie că adevărul cere tăcere, acolo unde nu e ruşine.

7 y

Lecţii de la Renzi

Nu demult, în primele luni ale lui 2016, pe atunci prim-ministrul italian a încercat să fie logic. Rezultatul: o luxaţie cerebrală cu şanse infime de vindecare. Datele de

bază ale accidentului spun că Matteo Renzi a vrut să fie european, fără să se asigure că e şi onest.

După părerea lui Renzi, statele est-europene sunt duplicitar-nesimţite. Adică refuză să accepte refugiaţi sosiţi în UE, dar nu au nicio ezitare să accepte bani din fondurile UE. Prin urmare – spune Renzi – avem două feluri de state în Uniunea Europeană. Mai întâi, state exemplare, generatoare de fonduri şi colectoare de refugiaţi. Apoi, state de şmecheri, ca România, care nu vor refugiaţi, dar se îndeasă la banii Uniunii Europene.

Neplăcut! Ba chiar respingător! Dar ce zic eu respingător! Infam! Să ne păstrăm totuşi cumpătul, aşa cum trebuie să o facă orice bun european. Să ne întrebăm: dar dacă Renzi are dreptate?

Răspunsul nu e tocmai convenabil. Ne place sau nu, realitatea pare să ţină cu Renzi. Fapte nu tocmai mărunte vin în sprijinul declaraţiilor rostite de Renzi într-o discuţie cu Jeanllaude Juncker, preşedintele Comisiei Europene, zis şi Tatăl Cotelor, după planul pe care pe care l-a compus spre răsfirarea refugiaţilor încolonaţi de d-na Merkel.

Ce spun faptele cu care Renzi îşi poate sprijini victorios declaraţiile? E vorba, aproape fără excepţie, de date care atestă.

UNDE E ESTUL? I47

Încă mai abitir, rolul de stat delapidator pe care România continuă să îl joace în relaţiile cu UE şi, în primul rând, cu Italia.

Astfel, statisticile arată limpede că Italia nu e al doilea partener comercial al României. Aceleaşi cifre spun că în România nu funcţionează aproape 40.000 de societăţi comerciale cu capital italian. De asemenea, că firmele italiene nu dau 20% din totalul societăţilor cu capital străin înregistrate în România. Ştim de asemenea că inexistenţa

acestui tip de participare italiană dovedeşte o dată mai mult că antreprenorii italieni nu deţin zeci de mii de hectare de pământ, ferme şi fabrici în Banat şi în Moldova. Evident, inexistenta acestor bunuri exclude ipoteza după care italienii exportă masiv profit acasă. La fel de înşelătoare e şi prezenţa a cel puţin cinci bănci comerciale italiene în România. Cercetările cele mai recente spun că toate aceste bănci lucrează cu un mandat strict umanitar care presupune pierderi pentru Italia şi urmăreşte înzestrarea economiei locale româneşti.

y

Cazul italian doboară şi ipoteza generală după care piaţa muncii şi piaţa de desfacere românească ar fi un depozit consacrat de slană din care surorile noastre colege de UE, dar nu şi de Schengen, se servesc în felii groase şi gustoase. Nemaivorbind de dreptul consumatorului de a ţine din scurt posesorul depozitului folosind o lesă încrustată cu iniţialele MCV.

Cealaltă realitate de care Matteo Renzi n-a ştiut, din păcate, să se folosească e dubla hoţie românească în relaţiile cu Italia.

Astfel, refuzul de a admite investiţii italiene e însoţit de exportul de populaţie românească în Italia. Adevărul gentil ignorat de Renzi spune că un milion şi ceva de români taie frunza spre confortul câinilor italieni. Spre deosebire de refugiaţii afro-arabi cu care se mândreşte Matteo Renzi, un milion şi y 1 y ceva de români indolenţi trăiesc pe socoteala statului italian, nu plătesc impozite, se lăfăie în locuinţe sociale şi, dacă joacă fotbal, împing Fiorentina în Seria B. Renzi a fost cinci ani primar al Florenţei şi nu trebuie să lase aşa ceva nepedepsit.

Cercetări încă mai amănunţite, dar, din nefericire,

necunoscute lui Matteo Renzi, infirmă relatările superficiale după care româncele muncesc *badante* şi spală, hrănesc sau plimbă bătrâni şi infirmi italieni. Nici relatările după care românii lucrează, într-o proporţie covârşitoare, pe şantiere, în spitale, în şcoli şi în agricultură nu se verifică. În puţinele cazuri în care lucrurile stau într-adevăr aşa, e vorba de profitori români care zidăresc la propriile vile sau de proprietari români care ţin italieni săraci în soare, la cules de roşii.

Matteo Renzi are toate motivele să fie sătul de est-europeni şi scârbit de duplicitatea românilor. Nu e, deci, surprinzător că Renzi priveşte cu încredere, peste capul est-europenilor, în direcţia justă: spre Moscova. Acolo da partener, seriozitate şi etică a muncii! Iată de ce Matteo Renzi a avut toate motivele să declare, în mod repetat, că Europa nu poate fi construită fără Rusia. De altfel, stătea în bunul obicei al lui Renzi să dea câte o fugă la Moscova de câte ori găsea timp şi bilete. Aşa, de pildă, Renzi a fost primul lider european care s-a prezentat cu un bucheţel de flori la Moscova după ce Rusia a anexat Crimeea. S-ar zice că în capul acestui european convins se află numai gaz rusesc. Să nu fim meschini! E loc şi pentru ţiţei iranian. Iată de ce guvernul Renzi a primit o delegaţie iraniană sosită la Roma şi a dus-o la Muzeul Arheologic, dar numai după ce a dispus ca statuile greco-romane obscene care dezonorează de două mii de ani Europa să fie acoperite cu placaj.

Matteo Renzi e un european adevărat. Noi nu.

Apă de Polonie

Aşa cum spune un vechi proverb polonez gândit pe jumătate în nemţeşte şi pe jumătate tot în ruseşte: ce ţi-e scris pe hartă ţi-e pus! De aici, obiceiul Poloniei de a se dezmembra periodic în bucăţi comandate de cei doi mari

vecini şi tot de aici obicey y lui Germaniei de a repeta erori vechi, cu speranţa unei soluţii mai bune.

E ridicol! Suntem în 2017, dar dorinţa de a sărbători trecerea în 1939 pare mai tare ca Europa. Polonia s-a trezit, iar, la colţ, târâtă acolo sub acuzaţia de comportament antidemocratic.

Privit de la Bruxelles şi Berlin, guvernul de dreapta al Poloniei e vrăjmaşul legii şi ucigaşul presei libere. Autoritarii de la Varşovia au fost chemaţi la Parlamentul European pentru a da explicaţii, cu promisiunea fermă că nimeni nu se va obosi să îi asculte. O mulţime de conştiinţe ocazionale au folosit prilejul pentru a-şi parfuma pedigriul democratic. Ce poate fi mai bine-venit decât un pic de apă de Polonie? în acelaşi timp, în obiectivitatea ei fără seamăn, presa europeană susţine că Polonia geme sub jugul unei regim de apucaţi, ales cu o majoritate largă de alţi apucaţi.

Sesizările sfâşietoare ale presei sunt salutare. În lipsa lor, multă lume putea rămâne cu impresia că marea problemă a Europei e Ucraina sau islamizarea socială şi, de la Köln citire, sexuală. Ei, bine, nu! Marea problemă a democraţiei europene se numeşte Polonia! Aflăm din acest diagnostic solemn că Europa nu e în stare să facă deosebirea între instalatorul polonez şi violatorul pakistanez. Dar să mergem la locul crimei. Ce s-a întâmplat în Polonia?

Oroarea a început în 2015, când alegerile generale au fost câştigate de cine nu trebuia. Dreapta a zdrobit partidul de guvernare. Nenorocirea nu s-a oprit aici. Confirmându-şi reputaţia de fanatici, alegătorii polonezi au scos din parlament toate partidele de stânga.

Încă un detaliu: sondajele anunţau victoria dreptei de multă vreme. În consecinţă, înainte de a fi înlocuit, marele

guvern bun şi democratic al Poloniei s-a gândit să se asigure că alegerile se ţin degeaba. Au fost iniţiate prevederi legale perfect ilegale pentru numirea de judecători la Curtea Constituţională înainte de termen. 14 din cei 15 judecători ai Curţii au fost selectaţi dintre oamenii de casă ai fostului guvern. După alegeri, noul guvern a revenit asupra acestei potlogării şi a modificat legea.

A doua mare nenorocire s-a abătut asupra presei. Sub vechea guvernare, presa era liberă. În primul rând să stea la picior, în aşteptarea subvenţiilor controlate prin bine cunoscuta tehnică a reclamei cumpărate de agenţiile de stat. În mod cu totul democratic, presa organiza, recunoscătoare, orgii proguvernamentale şi înfiera din rărunchi opoziţia. După alegeri, guvernul de dreapta a preluat mediile publice de informare şi a scos din funcţii oamenii fostului guvern. Asta e tot.

A fost mai mult decât de ajuns pentru conştiinţa democratică a Europei, care a ajuns, pe loc, la concluzia că nimeni nu e mai presus de lege, cu excepţia alor noştri. Câtă vreme guvernul iubit de Berlin şi Bruxelles îşi făcea de cap la Varşovia, dând de pereţi cu Constituţia şi cumpărând în viu ziarişti, nu s-a auzit nicio şoaptă. Pe bună dreptate! E ştiut că UE e o organizaţie foarte tânără, înfiinţată la puţin timp după alegerile din Polonia.

Probabil că nu există fericire mai mare pentru un dogmatic liberal decât să găsească nod în papură, în timp ce caută acul

UNDE E ESTUL? 151

În carul cu fân. Dar, în cazul Poloniei, suntem în altă situaţie. Marii prodemocraţi de la Bruxelles au pus, mai întâi, acul în carul cu fân şi acum strigă că l-au găsit.

Aşa-zisa crimă poloneză e un basm ieftin. Nu starea

democraţiei poloneze a pus în mişcare brigada anti-deviaţionism. Nervii, ulcerul şi măgăria vin din altă parte.

Mai întâi, din simplul fapt că anihilarea stângii poloneze e insuportabilă pentru consensul european (format din stânga plus dreapta de la celălalt capăt al stângii). În al doilea rând, refuzul vehement al noului guvern polonez de a accepta cote de refugiaţi i-a făcut pe nemţi să vadă Orbân în faţa ochilor şi să îşi aducă aminte că democraţia poloneză e în pericol. În sfârşit, dedesubtul argumentelor care ceartă democraţia poloneză se află ciocnirea pe tema bazelor permanente americane cerute de Polonia. Germania şi Franţa nu le vor, pentru că se consideră datoare să garanteze confortul strategic al Rusiei. Peste un timp, când va fi prea târziu, luminile franco-germane vor înţelege că au muşcat din momeală şi că au acceptat să fie mâna cu care Rusia loveşte în nervura slabă a Europei. Cu alte cuvinte, în punctul de sudură Est-Vest pe care Rusia l-a dorit mereu slab şi pe care Europa l-a mai abandonat o dată, cu preţul unei catastrofe, în 1939.

Din păcate, destulă lume crede, în continuare, că istoria e suma lucrurilor care nu se mai pot întâmpla şi că, din 1989 încoace, asistă la un foarte animat festival de coincidenţe. În această logică, e absolut normal ca dreapta poloneză să aibă tot felul de necazuri repetate şi întâmplătoare: ba cade cu avionul prezidenţial în Rusia, ba cade cu statul de drept în faţa Germaniei! Ghinion ideologic!

Defăimarea stupidă a Poloniei nu e o insultă aruncată la nervi. Miza e Estul, de la Baltica la Marea Neagră. Cu o Polonie demonizată pe motiv de uneltiri antidemocratice, Europa de Vest îşi îndepărtează aliaţii şi îşi apropie duşmanii. Nu e o noutate, ci o filă în plus smulsă din manualul de sinucidere. În fond, cine a deschis uşa valului

musulman n-o va închide în faţa Rusiei. Sub privirile absente ale UE, Rusia desface şuruburile pe linia Varşovia, Kiev, Chişinău.

Secolul XX a trecut, în mare parte, degeaba. Polonia l-a luat în serios, a fost antinazistă şi antibolşevică şi a dat lumii o biserică în care comunismul şi-a rupt dinţii. Stânga europeană îi numără şi azi, motiv pentru care n-are timp de adevăr. Chiar înduioşată de problemele stângii, Europa ar trebui să înţeleagă două lucruri. Mai întâi, că nu toate societăţile est-europene au fost anihilate de comunism, iar Polonia a fost luată în UE cu voce cu tot. Şi, apoi, că o ţară care a trecut prin ce a trecut Polonia nu are nevoie de meditator la democraţie. Polonia nu datorează nimic Europei. Asta în timp ce Europa datorează Poloniei mult mai mult decât ştie sau vrea să îşi aducă aminte.

La est de Articolul 5

Avem tot dreptul să strigăm turmentaţi de pe statuia nemuritorului Traian: încercuire, fie! dar să o ştim şi noi! Umblă vorba prin dăscălimea geopolitică şi pe la gazetele naţionale că am fi încercuiţi. Ei, aş! Şi cine ne-a încercuitără, monşer? S-avem pardon: guvernele promuscăleşti care se înghesuie să ne smulgă de lângă mama noastră Europa. Am zis!

Acum, să ne desluşim.

y

Dacă există cineva cu adevărat încercuit de Rusia, atunci e vorba de Polonia şi de republicile baltice. Nu pe hartă, nu de jur-împrejur, ci politic şi propagandistic. Lituania, Letonia şi Estonia stau cu faţa la Rusia şi Belarus şi cu spatele la Baltica. Polonia pare ferită, dar trăieşte cu o aşchie militară rusă (Kaliningrad) înfiptă în graniţă şi cu spatele la o Germanie mai fluidă decât apele Balticii.

Polonezii şi balticii sunt nucile tari. Ruşii au mai încercat să le spargă şi ştiu că vor avea de asudat şi de vărsat sânge. În rest, gelatină liberal-pacifistă. State ca Germania, Franţa şi Italia nu cer niciun strop de sânge sau de sudoare. Ruşii sunt deja înăuntru. În minţile obosite ale politicienilor, în tembelismul anticapitalist al stângii, în afacerile şi conductele de gaz care ţin legat Occidentul de Kremlin.

Iar noi?

Noi ne-am speriat de victoria filoruşilor în Moldova şi Bulgaria. O presupunere automată face din Igor Dodon şi Rumen Radev nişte ideologi pietroşi, în slujba Moscovei. Evident, nici Dodon, nici Radaev nu pot fi suspectaţi de atlantism. Însă vasalitatea lor de expresie rusă e mai complicată şi mai lunecoasă decât varianta din manual. Nu trebuie să excludem, cu totul, mărunţişurile meschine ale psihologiei umane. Dodon şi Radev respectă fidel regula politicianului est-european: un speculant abil care va căuta să pape banii UE şi să ciupească gaz rusesc. Simultan. În jurul lor, oligarhii bine instalate au afaceri grase de la Viena la Berlin şi niciun interes să rupă legăturile cu ugerul furnizor. Prin urmare, e cât se poate de realist să aşteptăm, şi de la Dodon, şi de la Radev, vorbe în dungă, pertractări şi niciun angajament clar.

Dar, dacă tot vorbim de Moldova plutind pe Dodonul liniştit, n-ar strica să scufundăm o gogoriţă care şi-a făcut veacul pe Prut. Ar trebui, adică, să venim de petrecanie gălăgiei jenante pe tema Moldovei europene şi frăţeşti. Moldova nu e nici naţiune, nici speranţa Europei, nici mireasa noastră rătăcită. Moldova e un exemplu clasic de stat eşuat. O aglomerare umană confuză, între graniţe negociabile, zaruri schimbătoare şi culturi încrucişate de Miciurin. După 27 de ani de păşunism politico-patriotic, e

momentul să ne oprim, să ne frecăm la ochi şi să remarcăm că Moldova e o mare halcă de carne de tun electoral. România o foloseşte, cu succes limitat, în preajma alegerilor. La rândul ei, Rusia foloseşte pseudo-unionismul românesc pentru a-i capacita hormonal pe rusofonii din Moldova. În rest, vorbe, seminarii, paşapoarte româneşti salvatoare şi baze militare ruseşti în Transnistria (pe care nu le va muta din loc nici gripa aviară, nici NATO). În mod fundamental şi trist, Moldova e o amintire despre ce urma să fie naţiunea română dacă istoria n-ar fi avut loc.

Foarte probabil, volumul de infiltrare rusească va fi mai mare şi mai lesnicios după victoriile lui Dodon şi Radev. Dar asta nu schimbă dramatic situaţia dată. Bulgaria şi Moldova sunt de mult penetrate.

Încercuirea de care am început să ne văităm ar continua pe conturul Slovacia, Serbia, Ungaria. Şi nici roxolanii nu dorm! Până la proxima invazie, e de notat că Orbân, Fiko şi Vucici

UNDE E ESTUL? I55

nu sunt inabordabili şi nici nu fac figură de neinstruiţi în materie de politică şi istorie est-europeană. Cine îi crede adversari ireductibili a citit prea multă presă germană şi îi confundă cu reflectarea lor în editorialele euro-conforme. Dictatura poloneză şi dictatorul maghiar trăiesc şi belesc numai în editoriale şi prin dezbateri parlamentare de omorât timpul şi hârtia la Bruxelles. Sigur, ruşii vor face foarte bine ce ştiu să facă foarte bine: vor trage cu toate katiuşele propagandistice şi vor scoate la plimbare fantoma unui bloc prorusesc în Est. E un tic strategic de care Rusia nu se poate despărţi, tocmai pentru că acest soi de dezinformare are mare succes de casă în Occident. Apropo, tema încercuirii nu e tocmai o noutate,

ci o vechitură sovietică. Iniţiatorul e Stalin, care a folosit ideea pentru a justifica pactul cu Hitler. Puţin a pus în circulaţie acelaşi alibi pentru a scutura NATO de pe graniţe.

Dar să nu ne liniştim, că ne stă rău. Rămâne problema lui Trumpov, noul preşedinte american şi, de la *New York Times* citire, agentul voluntar al lui Putin. Fişa postului a fost scrisă şi lipită de Trump în timpul campaniei electorale şi, încă mai înspumat, după victoria care a mâncat ficăţeii lumii bune din Manhattan. Condusă de Clinton News NetWork (CNN), presa de casă a d-nei menţionate şi-a făcut datoria şi a livrat snoavele plantate de Rusia. Lenin avea dreptate, dar stătea prost cu imaginaţia. Într-adevăr, burghezia se va prezenta la locul execuţiei, după ce va fi cumpărat, de la comunişti, frânghia necesară. Ce n-a prevăzut, însă, Lenin e că zisa lume bună va urca pe eşafod cu *New York Times* în mână şi va citi, până la coborârea cagulei pe ochi.

Presa *bien pensant* occidentală suferă de pe urma necuviinţei nespălaţilor care l-au votat pe Trump şi, de nervi, se face că nu mai ştie din ce a crescut Puţin. Din slăbiciunea, naivitatea şi lăcomia care se simt atât de bine în mediile politice de la Berlin, Paris şi Washington. Până la urmă, măreţia lui Putin şi nenorocirile care macină Europa sunt o coproducţie Obama-Merkel.

Obama a răscolit muşuroiul în Libia şi în Siria. Merkel a primit cu braţele deschise milionul de migranţi pus în mişcare de marele om de stat progresist american. Lista omisiunilor e mai lungă. Ar fi de ştiut, de pildă: cine a resetat vesel relaţia cu Rusia? Nu cumva secretarul de stat H. Clinton? Şi cine a perfectat o alianţă cu Putin în Siria? Oare nu cuplul Obama-Kerry?

Până să aflăm dacă Trump se va îneca în borş rusesc,

ştim că Putin a făcut ce a vrut din Obama, Clinton şi Kerry: samovar, opincă şi turbincă. Dar Puţin nu e un zeflemist. Dimpotrivă, acest mare democrat rus înţelege bine ce se întâmplă pe şi sub masa de joc. Şi are toate motivele să creadă că vacanţa s-a terminat. După opt ani de triumfuri în presă, Barack Obama, necruţătorul campion la Candy Crush, pleacă. În locul lui, vine un pokerist care clipeşte rar şi joacă pe mize mari. A se vedea numirile decise de Trump la CIA, Apărare şi Securitate Naţională.

Adevărat, Trump a pus piciorul în prag şi a cerut un NATO cu cotizaţiile plătite la zi. Cum altfel? Niciun lider american nu mai poate vinde acasă povestea unei alianţe NATO care ţine în circuit Europa, cu un buget plătit în proporţie de 70% de americani. Statele membre vor trebui să urce măcar la 2%. Cine nu vrea să tremure trebuie să plătească măcar gazul din brichete. România poate face şi o mică economie.

Problema NATO-Europa de Est e, însă, mult mai serioasă decât o lasă să se înţeleagă partea goală a puşculiţei. Problema e faimosul Articol 5. Dacă acel ceas nenorocit va sosi vreodată, va invoca NATO Articolul 5? Va porni America la război cu Rusia de dragul Estoniei sau, Doamne fereşte!, al României?

Răspunsul umblă neconsultat prin Pacific. Preşedintele filipinez Duterte are faima unui sonat, dar pare să fi calculat realist că America nu va face război cu China de dragul Filipinelor. Şi a virat spre China. Aici, în această nesiguranţă abisală, e spaţiul european de manevră al Rusiei. La est de Articolul 5.

Mai poate gândi Estul?

De când cu faimoasa vorbă care stabileşte că trecutul uitat revine y pentru a-i pedepsi pe amnezici, lumea gânditorilor est-europeni se crede tot mai mult în

concediu. În fond, atâtea minţi ascuţite

J şi atâtea condeie suple şi-au făcut datoria, şi asta demult. La începutul anilor ’90, intelectualii est-europeni au ridicat, într-adevăr, o baricadă. Anticomunismul declamat furtunos a dat o literatură de conştiinţă adesea patetică, dar întotdeauna profund pedagogică: o generaţie sau două au fost alfabetizate etic şi istoric de acest prim efort intelectual al Estului liber.

Cu timpul, însă, datele energice ale marelui val anticomunist în literele şi gândirea Estului au devenit ele însele canon. Şi, ca orice canon, au început să rateze din ce în ce mai vizibil prezentul. Nu pentru că şi-ar fi abandonat menirea, ci tocmai pentru că i-au rămas fidele fără să înţeleagă schimbarea timpului. De fapt, e mult mai complicat. De asta ar fi mai bine să admitem, de la bun început, că Estul şi România au o problemă: nu îşi găsesc vocea. Nu spun ceva care să fie altceva, convins şi convingător, articulat şi proaspăt. Vocea intelectuală a Estului nu surprinde şi nu provoacă. Vocea intelectuală a României e tot aşa, dar suferă, în plus, de o paralizie de fabricaţie locală. Pentru o politică de asigurare sănătoasă sunt de precizat două lucruri: numele nu contează, oricât de mari sau şi mai mari ar

7 y şi ele, iar autorul acestor rânduri se recunoaşte printre cei vinovaţi ieri de păcatele denunţate azi.

Problema intelectuală a Estului şi a României porneşte de la incapacitatea gânditorilor răsăriteni de a recunoaşte că au de spus ceva în actuala criză europeană. Acest blocaj e rodul unei alte probleme: lipsa de înţelegere a mizelor. Care e miza Estului? Ce ar trebui să spună Estul dacă şi intelectualii lui şi-ar găsi şirul şi cuvintele? Răspunsul pleacă de la adevărul asupra istoriei recente a Europei, inclusiv şi prioritar a Estului. Din motive nu

tocmai greu de înţeles, dar nu complet inocente, Estul şi România intelectuală nu s-au pregătit cum se cuvine. Problema nu e să fim docţi şi bibliografic la zi. Problema e să fim serioşi. Şi curajoşi.

La începutul anilor ’90, intelectualii Estului au fost anticomunişti de profesie. Era normal. Travaliul anticomunist era în primul rând o bătălie politică internă, o încercare adesea disperată de a opri preluarea lumii româneşti şi captura societăţii într-un perimetru controlat de nomenclatura comunistă camuflată în agent al schimbării. Profesionalizarea anticomunismului intelectual a fost însoţită de joncţiunea cu ideea proeuropeană. România a devenit rapid un spaţiu intelectual dotat cu o tribună anticomunistă şi cu o cameră de ecou proeuropeană. Fuga de comunism şi urmările lui presupunea, într-adevăr, joncţiunea cu valorile europene. Anticomunismul local şi natural a fost dublat de o campanie care a preluat şi bifat orice vorbă şi program venit de la Bruxelles. Uniunea Europeană nu mai era o simplă referinţă pozitivă. Era viitorul.

Cândva, după 2008, Europa a început să patineze. Mai pe româneşte şi un pic mai static: diferenţa între Europa canonizată în Est şi Europa în realitatea ei vizibilă a început să crească vertiginos. La mijlocul lui 2015, Europa era deja o colecţie de crize suprapuse: euro, Marea Britanie, Ucraina, migraţia necontrolată dinspre Africa şi Orientul Mijlociu. Europa de Est a fost mai degrabă martora contrariată şi ignorată a acestui cumul de migrene. Peste toate, dispreţul a lovit imediat: împotrivirea la planul inept de cote alocat statelor estice a provocat arii arogante intonate în Vest. Într-un fel, dar numai într-un fel.

aroganţa occidentală a fost şi rezultatul muţeniei

estice. Când te-ai obişnuit cu ideea ca partenerul estic e mut sau nu tocmai antrenat la lucrul cu capul, aroganţa şi dispreţul vin mai uşor.

Ce trebuia să spună Estul? Să dea un răspuns, şi anume un răspuns de pe poziţii istorice. Adică declaraţie-replică plină de curajul de a articula realitatea esenţială a europenităţii comune. Povestea nu e complicată, dar e foarte incomodă. Şi spune aşa:

Pe continent (şi nu în Marea Britanie, unde edificiul era în picioare şi deloc în pericol) democraţia europeană a fost clădită după eşecul apocaliptic al utopiei de formulă nazistă şi comunistă, cu preţul celui mai cumplit război din istoria omenirii. Europa de Vest a fost salvată, după ce propriul delir autoritar (nazismul) a fost distrus de o alianţă care a adus împreună democraţiile (anglo-americane) din afară şi celălalt delir autoritar european: dictatura sovietică. Istoria e mult mai complicată şi acceptă o discuţie despre originile europene ale catastrofei europene sau, altfel spus, despre destinul ideii iluminist-scientiste europene şi mutaţia ei exterminatoare în dogmatism nazist şi comunist. Aici era loc, de altfel, pentru discursul intelectual avizat al est-europenilor.

În orice caz, concluzia istorică tragică a evoluţiei comune europene a făcut ca libertatea Europei de Vest să fie forţată şi să vină numai şi numai cu preţul căderii Europei de Est. În mod fundamental, într-o logică sinistră, dar incontestabilă, construcţia democraţiilor occidentale a presupus decuplarea Estului. Nu la capătul unei conspiraţii (Ialta) şi nu prin abandon vinovat, deşi aceste două teorii, sau mai degrabă resentimente, sunt cum nu se poate mai atrăgătoare şi convenabile. La fel de important: Uniunea Europeană însăşi e consecinţa, şi nu cauza acestui proces istoric.

Uniunea e fructul politic şi administrativ al garanţiilor de securitate şi al injecţiei de capital de sub umbrela (anglo) americană.

Pretenţia după care Uniunea e autoarea ordinii postbelice e o rimă pioasă şi şchioapă, foarte utilă la ocazii festive, dar nejustificată istoric. După aceeaşi logică mereu ignorată, Uniunea e şi consecinţa spaţiului de construcţie degajat prin prăbuşirea Europei de Est. Cu alte şi mult mai însemnate cuvinte, Europa de Est nu a fost o absenţă vinovată, ci o participare tragică la geneza Europei democratice edificate în Occident.

Logica reală a istoriei trebuie apărată şi repetată public de la un capăt la altul al Europei. Exact în acest spaţiu de tăcere şi repaus intelectual trebuiau să păşească gânditorii estici şi români. Întârzierea lor a fost justificată de obligaţia anticomunistă de la începutul anilor ’90, dar eschiva de azi nu mai are temeiuri. Dacă gândirea vestică ezită sau nu înţelege, intelectualii Estului nu au acest drept. Asta nu înseamnă că intelosfera occidentală poate fi scuzată. Să nu uităm că procesul de recuperare a Estului a început cu o premisă generoasă şi inexactă. Declanşată în 1990 ca un act de caritate luminată, reintegrarea europeană a Estului trebuia să fie rapid hrănită de observaţia potrivit căreia procesul reluat după căderea comunismului e continuarea aceluiaşi proces, întrerupt violent în anii ’40. E exact poziţia de pe care Europa de Est trebuia să intre în joc, în discuţie şi, cum s-ar zice, în rândul lumii. Premisa de caritate enunţată în Vest la reîntâlnirea cu Estul e o eroare etică toxică pentru

Est şi un fals istoric masiv.

Fireşte, intelectualii estici şi români au motive să se codească. După ce au înţeles dincotro bat vântul şi

fondurile, o parte au plecat la stânga, unde au început să agite local şi miniatural „teoria critică”, aşa cum cer slujbuşoarele în comitete şi comiţii hrănite de reîntrupările fără sfârşit ale aşa-numitei Şcoli de la Frankfurt. Alţii se lovesc de o problemă de opţiune fundamentală. Destule nume mari şi serioase ale dreptei intelectuale est-europene se gândesc că nu face să te răţoieşti la Europa. Sau că numai de naţionalism n-avem nevoie acum.

Şi totuşi, dacă e să dăm nume atitudinii cu care lumea intelectuală răsăriteană e datoare, atunci îi putem spune naţionalism proestic. Multă lume s-a obişnuit şi pensionat în rutina euro-conformă, dar ar trebui să înţeleagă că, azi, o asemenea postură e, mai curând, un ritual comod. Oricum, cine vrea să lase la cursul actual proeuropenismul lucrează cu o cotă de valoare în scădere, dacă nu cumva depăşită. UE are nevoie de curajul opiniei şi de vocile conjugate ale Vestului şi Estului. Dar pentru asta Estul trebuie să-şi găsească discursul. A face observaţii critice la adresa UE nu e totuna cu a fi anti-UE. Iar a fi anti-UE nu e totuna cu a fi antieuropean. Intelectualii Estului n-ar trebui să se teamă.

În plus, dacă spaţiul identităţii afirmate estic va rămâne în continuare neocupat, singurele voci active în zonă vor fi naţionaliştii de păşune. BOR poartă, la rândul ei, o răspundere enormă, dar cazul ortodoxiei e la fel de trist ca vocalizele dislexice ale politicienilor români care cred că spun ceva despre Europa. Rămân în cursă, prin insistenţa ciclului televizat de 24 de ore, bârfitorii şi fabricanţii de petarde cancaniere ai *talk-show*-urilor. Cu ei, avem zgomot, dar n-avem nicio opinie şi nu punem la treabă nicio idee. Intelectualii au spaţiul şi răspunderea. Le mai trebuie curajul. Şi demnitatea.

IV

PRICEPISM ROMÂNESC

Vechii noştri prieteni

După toate semnele şi procentele, plebea s-a răzvrătit. Revolta neciopliţilor albi sătui de muncă la negru, proiecte umanitare şi discursuri înalte fugăreşte lumea bună în jurul urnei de vot. Puneţi degetul oriunde pe hartă şi îl veţi retrage pârlit.

În Marea Britanie, revolta a provocat divorţul de UE. în Statele Unite, Donald Trump, un miliardar regicid, a doborât două case domnitoare (Bush şi Clinton) şi a adus la putere *show*-ul //Vedemocratic-popular. Ungurii au desfiinţat cotele de migranţi din basmele multiculturale născocite la Bruxelles. Austria a fost pe punctul să aleagă un preşedinte radical de dreapta. În Franţa şi Olanda, alegătorii sunt gata să cheme la putere demagogi vârtoşi.

Nicăieri n-a fost mai lesne de văzut cauza acestor furii repetate decât în obrăznicia la care a ajuns stăpânirea în Columbia. Timp de mai mult de cincizeci de ani, o armată de terorişti marxişti omoară 200.000 de oameni, distruge sute de sate şi face miliarde din droguri. Recunoscător pentru cele de mai sus, preşedintele ţării, încurajat de colegii lui socialişti, Obama şi papa Francisc, le oferă: un acord de pace, una amnistie, zece locuri în parlament şi niciun sfanţ confiscat. Chemaţi la referendum, alegătorii scuipă pe oferta de nerefuzat. Nicio problemă! Pe scenă apare juriul premiilor Nobel, care oferă preşedintelui Premiul Nobel. Pentru Pace. Pentru ce altceva? Pre→

şedinţele reia negocierile cu marxiştii, meştereşte ceva împreună cu ei şi trece tărăşenia prin parlament. Fără vot popular, că e mai sigur.

Ceva mai la deal, în Nicaragua, vestitul marxist asasin de fermieri şi preşedinte Ortega se lasă convins de

onor parlament să mai candideze o dată. A treia oară.

Ceva mai la vale, în Bolivia, nu mai puţin faimosul băştinaş indigen-marxist-preşedinte Morales ia cunoştinţă de decizia Curţii Constituţionale care îi interzice să candideze a treia >

oară şi, în consecinţă, anunţă că va candida pentru a treia oară.

În Marea Britanie, lumea fină şi ultragiată a elitelor se aliniază la normele originare de drept al sud-americanilor şi porneşte o suită de manevre labirintice, în încercarea de a strecura subtil UK înapoi în UE sau de a repeta votul de la referendumul care a scos UK din UE.

Pe scurt, democraţia nu mai place, iar deciziile luate prin vot popular repugnă. Acestea sunt izvoarele furiei. Revolta izbeşte, peste tot, făcături festive, croite pentru deliciul moral al binefăcătorilor. Aroganţa nu îşi mai vede aroganţa. Societăţi umilite refuză aranjamentul şi ripostează, cât mai e timp şi cât se mai votează liber. Până aici, totul e scandalos de limpede. De aici încolo, începe cazul României.

Unde e revolta societăţii româneşti? Cum de nu izbucneşte

y y odată răscoala alegătorilor, în ţara corupţiei plenare? În fond şi oricât de neconvenabile ar fi datele, de aproape treizeci de ani, PSD e cel mai corupt şi cel mai votat partid al ţării. Ba chiar îi trage un 44% de neuitat în 2016. Cum de se poate aşa ceva? De unde atâta lipsă de politeţe şi civism faţă de şeful de clinică UE şi de medicul de familie DNA?

y

Răspunsul nu e nici plăcut, nici neplăcut. E real. Răscoala nu se porneşte din lipsă de scânteie şi de răsculaţi.

Nimic din ce e rău, strâmb şi stricat n-a fost impus, în România, numai din afară sau numai de deasupra. Doar leacurile sunt de import şi de sus. Realitatea e internă şi social-neaoşă.

Corupţia nu îngraşă revolte populare pentru că e locală, naţională şi populară. Organică, într-un corp obişnuit să funcţioneze cu boala în sânge. Spre deosebire de consensul care uneşte establishmentul occidental şi e pălmuit de la Londra la Bogotá, corupţia noastră nu face figură de aberaţie, pândită şi pedepsită prin vot. Asta nu înţeleg cei ce îşi pun speranţele în DNA, ca revoluţie de sus. Din acelaşi motiv, majoritatea discuţiilor despre corupţie se duc în termeni când naivi, când stridenţi.

N-ar trebui să ne scape: curând, vom aniversa o sută de ani de unire şi cel puţin două sute de hoţie. Ambele naţionale şi demne de o cercetare mai serioasă. Ca să nu spunem: de respect.

Corupţia nu place, dar e populară. Cine susţine că n-o practică are memoria scurtă şi e, probabil, zugrăvit pe un perete de altar. Corupţia nu e frumoasă, dar e utilă. Nu face bine, dar te ţine la suprafaţă sau îţi face loc. La fel, nesărata (şi, în consecinţă, de dus la ocnă) discuţie pe tema plagiatelor.

Aproape toate doctoratele sunt furate, aşa cum aproape toate filmele sunt descărcate de pe „*torente*”. Altfel, de unde o naţie de doctori şi doctoranzi, de la ghişeul gării până în parlament? Nu uitaţi să vă verificaţi soţul sau soţia; într-o bună 7

zi, s-ar putea întoarce acasă doctor al Universităţii din Colţ. Alături de furtul din bugetul de stat, parvenitismul prin împăunare doctorală e o datină socială, nu o excepţie şi nu o abatere de la albia corectitudinii naţionale. În fond, alfabetizarea dusă la bun sfârşit de

comunişti a continuat cu un eşec.

y y y

Proştii dotaţi cu pix şi promovaţi de Partid s-au vrut academicieni-doctori-ingineri. Cap de coloană, Ceauşeasca. Noii parveniţi politici le urmează, azi, pilda. Când nu se mai vor doctori, se sunt masoni sau iniţiaţi în culte cu cristale şi energii anticanceroase. Cineva s-a suit în copac şi are rât. Personal, contez pe vreo douăzeci-treizeci de prieteni apropiaţi. Am, deci, onoarea statistică să cunosc jumătate din autorii de doctorate cinstite în România. A doua jumătate a plecat din ţară sau iuţeşte pasul spre vama Nădlac.

E foarte probabil ca lucrurile să nu stea deloc aşa sau să stea exact aşa cum sunt mâzgălite în rândurile de mai sus. Nu contează. După atâţia ani de vorbărie calificată şi succes electoral al corupţiei, suntem datori cu un singur lucru: să facem cunoştinţă cu lumea reală şi să ne băgăm în seama poporul. Altfel, rămâne deschis doar drumul vechi pe care au eşuat atâtea minţi şi îndreptări, de la eminenţele lor interbelice încoace.

În acest punct, intervin, de regulă, lamentaţiile care fac din români un popor ce nu-şi merită scriitorii şi din mămăligă un aliaj greu. Asta e ţara şi ăştia sunt românii! Nu explodează şi nu ştiu să se pună împotrivă! Cu siguranţă, aşa sună cele mai neatente gânduri rostite în ultimii 27 de ani.

Căci, neînţeleasă şi subestimată, revolta societăţii româneşti

1 1 a avut deja loc. Atâta doar că, fiind o reacţie de masă, fără program şi însemne pe buletinul de vot, revolta a fost trecută la „şi alte necazuri”.

Protestul românilor a fost devastator. Revolta a scos din ţară 3, 5 milioane de oameni. În mare parte, aşa cum

spune un instructiv raport OECD (decembrie 2013) încă înainte de 2007. Cu alte cuvinte, românii s-au lămurit repede şi au plecat, pariind, corect, că admiterea în UE nu va schimba raporturile fundamentale în tară şi nu le va da o şansă în plus. Aşadar, marele protest românesc nu a fost o speranţă, ci o sentinţă. Oamenii n-au respins, ci s-au desprins. Adică au arătat că ştiu două lucruri: că ţara lor are o problemă şi că problema nu poate fi rezolvată. După un amar de experienţă cumulată în patruzeci de ani de comunism şi douăzeci fără comunism, românii au declarat România o boală fără leac. După care s-au externat. Aşa am scăpat de societate şi am rămas cu societatea civilă.

Ce puteam face? în principiu, ce nu se mai poate. Adică tot ce era de făcut de mult şi nu mai are loc de viaţă astăzi. Şi anuy me: dezvoltarea. Dacă România pornea, acum 27 de ani, cu planul cinstit de dezvoltare a regiunilor, populaţiilor şi talentelor nu ne mai trezeam cu o ţară goală, o boierime coruptă şi o dăscălime ameţită. Evident, aşa ceva nu s-a putut pentru că era singurul lucru de care noua putere se temea cu adevărat. Laureaţii răsturnărilor de regim nu au obiceiul să îşi pună titlul în joc. Odată distrus monopolul economic al reţelei postcomuniste, România risca să devină o democraţie *de facto*.

Consecinţele au venit rapid şi fără recurs. Mai întâi, abandonul naţional, pe lângă care abandonul şcolar e o şotie nevinovată. De plecat au plecat şi alţi est-europeni, dar proporţional conducem cu nenumărate ture de Arenă Naţională. Apoi, mirajul soluţiei importate, după care Măria Sa sistemul penal-administrativ va izbăvi ţara, de sus în jos. Fals.

Metoda e la fel de nenaturală şi lipsită de aderenţă ca un curs intensiv de esperanto. Ea poate pedepsi la nesfârşit, prin rotaţie sau tragere la sorţi, îndeosebi

înaintea campaniilor electorale şi mai ales politicieni maziliţi prin ucaz obscur. În rest, anii de puşcărie pe cap de demnitar vor crea doar satisfacţii trecătoare la galerie şi un centru de putere în plus. Adică sentimente şi abuz. Trăiri pasive şi pârghii active de control. Vechii noştri prieteni istorici.

Colectivul greşit

De ce am face excepţie? Vremurile curg perfect anapoda în restul lumii, aşa că ne putem permite, pentru consum şi deliciu propriu, o revenire în trombă la fesenism. La acei ani de omogenitate tăcută pe care noi i-am uitat, dar beneficiarii îi regretă precum navetistul tihna în halat şi papuci. Cu o deosebire. De data asta, proiectul e un fesenism în Nirvāṇa, un compact luminos, cu totul scutit de aşchii opoziţioniste. Care e procedura? Prin ce mutări şi cu ce piese văzute sau abia văzute vom termina partida fedeleş, în stare de auto-şah mat?

Mai întâi, era nevoie de o victorie categorică a PSD. Şi ea a avut loc. Alegerile generale din noiembrie 2016 au fost câştigate de la clar în sus de acest partid inerţial, păcătos, ruginit, reacţionar şi retrograd care are toate păcatele lumii, mai puţin unul: nu şi-a abandonat baza socială. PSD e cel mai vulgar (a se citi: social) partid al României. Simplul fapt că asta nu aduce niciun câştig numitei baze sociale e cu totul secundar. Alegătorii PSD rămân, de regulă, cu buzele umflate, plus un pui şi o pungă, dar nu riscă depresia. Oamenii se simt reprezentaţi. Pe drept sau pe nedrept, prosteşte sau visceral, alegătorii PSD ştiu pe cine contează. E de ajuns. Ba chiar e cheia politicii. Mai ales dacă aşa-numitele partide ale dreptei emit dodii şi repetă balade procapitaliste cu rime socialiste.

Aşadar, victoria PSD a fost categorică pentru că PSD

nu s-a aventurat în ipoteze arogante şi speculaţii neatente la realitatea economică, morală şi socială a României.

PNL, sau cea ce numim, în genere, dreapta, a făcut, sârguincios, contrariul. S-a coafat pentru dineu înainte să arvunească bucătarii. S-a adâncit în speculaţii care dau gata asistenţa la un seminar, dar şoptesc alegătorilor năuci: nu contaţi pe noi! suntem şi mai năuci! ne mai gândim, mai încercăm dar, deocamdată, nu ştim ce vrem şi cine suntem! PNL a căzut, adică, în ligheanul cu apă de roze plimbat prin faţa unui public subţire pe care l-a luat drept societate. Crema PNL n-a prins o ştire de ultimă oră care tocmai împlineşte şaptezeci de ani: nu avem burghezie! Avem doar grupuri de aspiranţi admirabili care degajă un iz distins de liberalism occidental, dar n-au întindere şi adâncime naţională. Adevărat, între Chitila şi Copou se întinde ceva, dar cine vede în acest ceva un prilej de afaceri cu arendaşii locali şi niciun motiv de transpiraţie în campanie ţine un ochi închis.

Dacă mai vrea ceva, dreapta trebuie să provoace o febră populară între alegătorii pe care, altfel, i-a tratat molcom cu manuale de deshidratat gherghefuri, de tip „România – ioo de banalităţi care vă plictisesc pe viaţă”. Ce trebuie spus, de fapt?

Trebuie spus jos şi tare (la nivel judeţean şi central) că dreapta dă partidul familiei cu doi membri, o singură definiţie şi două sexe; al impozitelor mici; al realismului între europeni; al nici unei moschei şi al tuturor celor ce vor să iasă formaţi din şcoală şi vii din spitale. Un program în ioo de puncte minus primele 96 trebuie să anunţe: atâţia bani la sănătate; atâţia la învăţământ; atâţia munţi de hârtii scosi din viaţa micilor afaceri şi demisia dacă nu facem şoseaua Bucureşti-Restul Lumii, cu oprire la Sibiu,

până la încheierea mandatului. Dar pentru asta e nevoie de curaj, convingeri şi valiza făcută în caz de evacuare prin vot popular. Asta e de spus. De făcut e mult mai puţin. De pildă, în lipsa autostrăzii, o fugă de documentare pe jos, până la politicieni de dreapta din Alba Iulia, Oradea, Târgu Mureş, Cluj, Braşov şi alte reuşite inexplicabile la Bucureşti.

Cine vrea să vadă cu ce putem aniversa suta de ani de la Unire va găsi acolo şi metodele, şi rezultatele.

Însă accidentele necontenite care dau deruta vieţii noastre politice nu au fost provocate de ceaţă, dezorientare sau nepricepere.

Toate au un punct de plecare precis: răspunsul viclean provocat de tragedia de la Colectiv. Da, reacţia oficială a fost o eroare, dar o eroare lipsită de inocenţă. Colectiv cerea un răspuns politic, dar tragedia fost îndrumată abil spre funcţia de detonator de sistem. Pentru mai multă claritate: răsucirea care a scos din scenă guvernele politice nu a ţintit regenerarea naţională, ci a fost primul act al unei operaţii de substituire. Autorii proiectului au folosit furia publică şi au creat impresia că scot din scenă un regim corupt, ba chiar toate păcatele reunite ale politicii. N-a fost aşa. Operaţia a vizat şi a reuşit cu totul altceva: geometria imperfectă, dar nedomesticită a sistemului politic a fost înlocuită cu un regim de mare ambiguitate. Un regim infinit maleabil şi docil, compact şi reciclabil, fără însemne politice, la dispoziţia mâinii care face cărţile şi fără participarea mâinii care votează.

Tot ce a început după Colectiv a lucrat la normalizarea confuziei ca sistem de control şi guvernare. De aici figura de ctitor fără hram a domnului Cioloş. Un om stimabil, dar şi un lider, politiceşte vorbind, fără sex.

Asta nu înseamnă, însă, că dl Cioloş n-a stabilit un record naţional. Domnia sa e primul politician român care a năzuit la victorie cu sprijinul partidului pe care l-a ignorat.

Aşa de pildă, într-un interviu de pus pe rană pentru o mai bună infecţie, dl Cioloş a descoperit că a acceptat să fie candidatul PNL şi că asta îl stânjeneşte. Sigur, dl Cioloş a fost de fată la şedinţa Consiliului Naţional al PNL care l-a votat în

y unanimitate candidat, dar n-a remarcat evoluţiile din sală. Aşa cum nu a remarcat nici desfăşurarea unui miting cu 20.000 de oameni la care a participat şi a vorbit, pur şi simplu pentru că se afla în trecere prin Piaţa Revoluţiei, în seara zilei de 6 noiembrie 2016. Suntem în cea mai slobodă şi năroadă comedie.

În aceste condiţii, victoria PSD va fi însoţită de declinul PNL-Dreptei. USR a făcut un scor bun şi se simte încă mai convins că reprezintă o forţă socială. Nimic mai ridicol! USR e în situaţia domnului Ciolos. Crede, adică, fără să cerceteze, că tehnopurismul de inspiraţie UE poate guverna convingător România. Nu e aşa. USR va afla că se sprijină pe aer. Şi că problema nu e să scoţi capul cinci minute din Evul Mediu. Problema e să incluzi în politică societatea. Altfel, vei câştiga Turul Franţei, pe Calea Victoriei, în tricou USR. Şi atât.

Glumele netratate se transformă în farse istorice şi, din păcate, suntem la un pas de aşa ceva. Odată intraţi în zodia politicii tehno şi în mania transparenţei fără conţinut, ne paşte un absolutism prin rotaţie în care nimeni nu va fi alergat cu bâta pe stradă, dar toată lumea va pleca de lângă sistem. La pensie, pe sofa, în afara ţării, în nişe sau către documentare cu delfini. Pe locul rămas liber, guvernele se vor aşeza la coadă şi vor mânca docil din mâna cui le va numi.

PSD guvernează. Oamenii de aparat şi alţi detergenţi de scos ultimele pete de convingere se vor succeda lăsând în urmă sunetul cărţii împinse pe pluşul din cazinou. În fundal şi în plin dezinteres general, tot ce era o dreaptă ipotetică, dar recuperabilă se face ţăndări. Fragmentele vor fi aruncate la gunoi sau, dacă se convertesc la traseism, vor fi înghiţite de noul Front.

Altfel spus, ne pregătim de o lungă domnie a conformismului harnic producător de imagini, lozinci şi automulţumire. Stânga a învins. Cu ajutor tehno, dar şi cu slăbiciunea gravă a celor ce şi-au luat răspunderea să facă politică de partid.

În consecinţă, nu mai contează: guvern PSD sau PSD cu susţinere USR sau PNL cu Dâncu prim-ministru şi cu susţinere UDMR. E totuna. Vom trăi sub administraţia aceluiaşi grup. Vom fi conduşi de Colectivul greşit.

O sosea!

y

Cine îl ia pe Nu în braţe are datoria să fie părinte bun. Trebuie, adică, să-şi înveţe odrasla cum să argumenteze convingător. Din fericire, în România, buna educaţie a lui Nu vine servită şi e gratuită. În fond, nu există răspuns la vreuna din marile probleme ale ţării care să nu fie Nu.

Iată: se poate îndrepta şcoala? Nu. Se pot civiliza spitalele? Nu. Se poate ridica presa? Nu. Se poate trăi cuviincios la bloc? Nu. Dar la volan, la restaurant sau la circa financiară? Nu. De ce? Pentru că, de fiecare dată, încercăm îndreptarea unui handicap prin serviciile altui handicap. Modelul e învăţământul. O scoală slabă livrează elevi slabi care vor livra o scoală slabă.

Cercul nu e doar vicios. E şi betonat.

Prin urmare, e normal şi cuminte să ne resemnăm în faţa premiselor imbatabile ale înapoierii noastre şi să renunţăm la renaşterea prin strategii stufoase. Asta ca să respectăm istoria şi ce am făcut din ea. Dacă, însă, vrem să şi supravieţuim, e cazul să ticluim o ripostă abruptă şi vicleană. Cum ar veni, să ne păcălim tradiţia şi aplecările naturale.

Asta înseamnă că avem nevoie de ceea ce se numeşte, cu o expresie infernală, proiect de ţară. Formula e cea mai promiţătoare alăturare de cuvinte de la „forurile competente vor analiza" încoace. Însă ideea e necesară, târzie şi realizabilă, cu condiţia să cuprindă o iniţiativă care depăşeşte rutina politică şi refuză sertarul.

La fel de important e să nu stăm la sfat cu toată lumea care are o părere şi încă o bere de băut. Unii vor sugera că soluţia e să forţăm finala Ligii Campionilor. Alţii vor milita pentru piste de biciclişti pe Vârful Omul. Alţii, bucătari-strategi la Primărie, cred că important e să faci din Bucureşti un borş de Caracas şi Fanar. Şi atunci? Care e soluţia?

y y y

Soluţia e să lăsăm baltă palavrele, riturile politice şi pretenţiile fine la mijloc de maidan. Soluţia e să facem ceva. Ceva clar, palpabil şi măsurabil. Un singur lucru: o şosea!

O şosea, de la Bucureşti sau Piteşti la Sibiu sau Cluj. Din Sud, dar nu spre, ci până în Transilvania. Atât! Nimic, dar absolut nimic mai mult sau altceva!

Putem face o şosea, fără să aşteptăm a doua venire a legiunilor romane? Putem face, în pragul aniversării de o sută de ani de la Unire, şoseaua care uneşte o tară mereu contrariată de decalajul Sudului faţă de Transilvania? Putem face şoseaua care desfundă comunicarea naţională

şi dă cep circulaţiei de oameni, camioane, valize, Wi-fi, investiţii, margarină, locuri de muncă şi limbă română cu accent pe profit naţional?

Să oprim restul. Să renunţăm la toate proiectele născute pentru bilanţuri şi alte rude ale alibiului. Să facem un singur lucru. Politicienii, rudele lor, ziariştii, ONG-urile, avocaţii, instituţiile, Serviciile îşi pot sufleca mânecile şi trebuie să rabde câţiva ani de apostolat. Anii de sforţări, concentrare şi cheltuieli din care să iasă o şosea. Una singură.

Punctul de plecare al acestui proiect cu obiectiv unic, scris într-o singură propoziţie, pe o singură pagină, e pericolul. Starea de slăbiciune internă a naţiunii a sărit, deja, în debilitate şi ameninţă cu risipirea în drojdie şi păcănele. 30% din elevi nu pot trece primul lor examen naţional. 3, 5 milioane de oameni maturi au plecat oriunde nu e România. După ce a făcut o facultate pe săptămână şi a electrizat tinere setoase pe Facebook, un anume Tudy a ajuns, prin iunie 2016, viceprimar la Bucureşti.

Poate că asta va salva Uniunea Europeană – după cum promite numitul Tudy într-o serie de interviuri justificative. Pe noi ne va îngropa.

Odată cu ruperea Marii Britanii de UE, am promovat. România a devenit al şaselea stat al UE. După noi, ţară mare, cu hectare şi potenţial gras, începe plevuşcă. Asta în grafice. În realitate, suntem pe locul şase, dar ne batem din greu cu Bulgaria, în finala pentru locul 26.

E nevoie de o rupere brutală, stridentă şi palpabilă. Suntem în situaţia condamnatului care aude dulgherii meşterind la eşafod şi ştie că trebuie să lase în urmă ceva. Un semn care nu

y y se şterge, pe zid: nu mă uitaţi! am făcut ceva pentru voi! Deocamdată palmaresul nostru colectiv şi

democratic spune că am născut un Manole meşter în antimaterie. Am învăţat să

surpăm noaptea ce n-am clădit ziua.

Iată de ce trebuie să facem ceva. Dacă aşteptăm, alături de cântăreţii narcisişti ai ONG-urilor, să fim, mai întâi, etici şi lăudabili în rapoarte, aşteptăm degeaba. E în regulă: să fim împotriva bunei-cuviinţe europene! Să fim corupţi, lacomi, cheltuitori, guralivi şi nedrepţi. Să fim un Singapore în boscheţi. Dar să fim şi să facem ceva! O şosea! Am ajuns în situaţia disperată în care avem nevoie de un comunism inteligent. Ne trebuie un proiect. Unul singur, nu o sută. În lungime de atâţia kilometri şi executabil în atâtea luni.

y

Să-i lăsăm pe alţii să facă afaceri şi capitalism. Noi nu ştim şi nu vrem. Măcar să săpăm albia. Vom fura totul mai târziu. Dacă ne facem treaba, vom avea ce.

Os domnesc în mujdei

Uneori, obosite de glorie sau atinse de caritate, marile case nobiliare româneşti îşi deschid porţile şi acceptă în preajmă umbrele scăpătate ale Foştilor. Aşa de pildă, îngăduinţa cu care vestita Casă de Teleorman a acceptat să îşi plece urechea la jalba anexei de Hohenzollern.

Joi, 16 iunie 2016, principesa moştenitoare Margareta şi-a adăugat titlul de Alteţă Asistată, după o întâlnire cu Liviu Dragnea. Şef al partidului care i-a fugărit şi expulzat tatăl din ţară. Başkan temut de Teleorman şi purtător al Marelui Ordin de Deţinut Onorific la Jilava.

De regulă, discuţiile între două case de cea mai aleasă stirpe caută să potolească vreun conflict heraldic, vreo suprapunere întâmplătoare de stemă şi simboluri. La

acest punct, summitul Hohenzollern-Teleorman ar fi avut ce rezolva. Căci – iată! – emblemele celor două case se ciocnesc regretabil. Pe blazonul Casei Regale: un vultur cu crucea în cioc. Pe scutul Casei de Teleorman: o găină cu şpaga sub aripă. Dar nu! Cele două case au lăsat deoparte heraldica pentru a discuta cordial şi public despre şpăgi implicite şi favoruri legale.

Pe scurt, principesa locuieşte la Palatul Elizabeta, unde e colocatară cu regele Mihai. Prevăzătoare din cale-afară, principesa şi-ar dori, după dispariţia regelui Mihai, viză de flotant şi cazare plătită, plus o subvenţie-pensioară de la bugetul de stat – vă rog frumos, mărite Dragnea, Domn de Teleorman şi Mare Cavaler de Jilava! Pentru Dumnezeu, în fond, amândoi suntem români şi amândoi ne revendicăm de la bugetul de stat!

Cu această impresie a rămas o bună parte a presei amuzate de partida de bişniţă declanşată sub portretul regelui Mihai. E prea puţin şi înşelător. *Summi*tul a urmărit două obiective mult mai serioase şi a reuşit admirabil.

y y înainte de orice, *summi*tul Hohenzollern-Teleorman a confirmat net vocaţia noastră istorică pentru ridicol, băşcălie şi derizoriu. Din preajma celor doi negociatori, Caragiale a repetat cu un zâmbet resemnat: V-am mai spus! Istoria României e suma farselor solemne jucate de instituţii goale, vânători de pleaşcă şi lipitori la buget.

Câtă demnitate şi ţinută au existat în destinul familiei regale s-au şters în prezenţa Principesei de Ia-Mă în Spaţiu şi a Binefăcătorului de la Alexandria.

Tragicul nu ne-a ieşit niciodată, comedia ne-a făcut loc tuturor. O principesă care nu ştie că destinul monarhiilor nu e pensia cerşită tartorilor, ci demnitatea

îndărătnică trebuie trimisă la cursuri de reconversie profesională. Istoria Europei e plină de poveştile regilor şi prinţilor rătăcitori, săraci, dezmoşteniţi, dar neatinşi în onoare şi măreţie. Principesa noastră e pragmatică şi nu serveşte poveşti.

După cincizeci de ani de comunism, casa regală avea o singură misiune. Ştim acum că n-a înţeles-o. Misiunea regalităţii române nu era redobândirea coroanei, a palatelor sau a subvenţiilor de stat. Singurul rost şi marea datorie publică a Casei Regale erau onoarea conservată prin refuzul vizibil al obişnuinţelor politice şi morale ale locului. Numai aşa putea regalitatea să se lase moştenită. Cu ultima suflare, monarhia era datoare să dea generaţiilor ce vin un model alternativ, o formă de viaţă contrară mizeriei morale şi neseriozităţii cu care începe şi se încheie fiecare zi de viaţă socială în România. Până la urmă, Casa Regală a profitat de absenţa unui rege gata de plecare şi s-a aruncat, nesătulă, în oala cu ciorbă de şmenuri. Poftă bună, şi nu uitaţi să puneţi smântână!

Al doilea succes al *summitul\n* istoric de la Palatul Elizabeta a fost o impecabilă demonstraţie de corupţie *live* şi fără perdea. Dragnea şi principesa şi-au organizat, singuri şi fără griji, cel mai mare flagrant cunoscut în istoria hoţiei oficiale româneşti. Sau asta nu e corupţie? Câteva întrebări ajutătoare nu strică.

Traficul de influenţă în folosul Casei Regale nu e tot trafic de influenţă?

y

Abuzul în serviciul Coroanei nu se numeşte tot abuz în y serviciu?

Proiectul de lege pentru „reglementarea statutului Casei

Regale”, promis de Dragnea, nu e un caz clasic de

legislaţie cu destinaţie?

Negocierea pactului bani de la stat pentru principesă contra imagine publică pentru Dragnea nu se cheamă tot constituire de grup infracţional organizat?

Discuţiile ulterioare, pe aceeaşi temă, între Liviu Dragnea, Călin Popescutăriceanu şi Valeriu Steriu nu asigură forma continuată a infracţiunii menţionate?

y

O potlogărie la vedere, în decor regal, nu pute mai discret. Osul domnesc muiat în mujdei îşi pierde istoria. Am tot auzit adagiul care vrea să rezume fulgerător esenţa lumii în care trăim: corupţia ucide! Poate. Dar mai întâi degradează. Iar asta detronează.

Monarhia salvase România

Ultima înfăţişare a monarhiei dispare. Regele Mihai se stinge. E cazul să privim şi să înţelegem. În fond, e istoria noastră, şi s-ar putea să mai avem nevoie de ea. Măcar pentru cazurile rare în care ne apucă dorinţa să fim un pic mai serioşi în faţa întrebărilor pe care le plimbăm, fără răspuns, prin cărţi şi cafenele: ce s-a întâmplat? de ce suntem cum suntem? cum am ajuns aici?

Răspunsul definitiv ca o lespede sună aşa: dispariţia monarhiei e o victorie a comunismului. Lucrurile s-au petrecut relativ repede şi după acelaşi model în tot estul Europei. Înconjurat de multă literatură proastă şi de amintiri confuze, filmul a ajuns la noi sub forma unei legende patetice şi ghinioniste. N-a fost aşa. Invazia militară sovietică a distrus, după un calendar precis, bazele monarhiei. Operaţia a început cu alegerile trucate din 1946, care au generat un parlament de slugi populare entuziaste. Apoi, patruzeci de ani de îndoctrinare au lămurit generaţiile noi că monarhia e un regim de stat

igrasios şi criminal. La sfârşitul acestei lungi perioade de prelucrare mentală, societatea, în aparenţă victorioasă, ştia ceva în cel mai bun caz confuz despre monarhie.

E punctul în care ar trebui să înţelegem prima lecţie istorică majoră care ne priveşte: comunismul a fost impus artificial, din afară şi prin violenţă. Cu toate astea, consecinţele lui sunt naturale, interne şi consimţite.

1 >

Asta înseamnă că în 1989 monarhia încetase să mai existe, în afara unui oftat nostalgic pe la mitinguri tot mai obosite, România nu putea articula mai mult. Zvâcnetul de la începutul anilor ’90 a fost un fel de a drapa sentimente anticomuniste în simpatie promonarhică. Lumea de atunci înţelegea cu o frustrare enormă că e nevoită să trăiască într-un simulacru nou-nout

şi postcomunist, dar nu mai putea cupla cu realitatea monarhiei. Purtată la rever, pe drapele şi în fantasme colective, efigia regală nu mai avea în spate o omenire, o societate şi, în cele din urmă, o naţiune pregătită să rupă cursul istoriei. Cu alte cuvinte, faimoasa modernizare comunistă era un fapt împlinit.

Concept foarte la modă printre istoricii occidentali, modernizarea comunistă trimite la capacitatea de planificare omogenă a regimurilor comuniste, care au umplut ţările subjugate de fabrici, betoane şi băşti industriale în loc de căciuli tărăneşti. Mult mai puţin discutat e celălalt efect: reeducarea etică şi mentală. Societatea e transferată pe un platou care dă impresia înălţimii şi iluzia saltului într-o lume la zi cu progresul uman.

Tocmai în acest punct, care marchează eşecul unei societăţi programate să îşi respingă trecutul, se deschide o

discuţie pe care comuniştii nu şi-ar fi dorit-o vreodată. Altfel spus, ultimele zile ale monarhiei pot prilejui o comparaţie radicală şi un bilanţ istoric definitiv.

Cum? Mai întâi aşezând alături cele două pietre funerare. Inscripţia de la căpătâiul comunismului spune, la o privire mai atentă, ceva foarte sec şi sever. Astfel, la ora bilanţului, comunismul era un regim care a avut la dispoziţie zece mandate parlamentare consecutive, fără opoziţie, fără presă şi fără opinie publică. În acest interval total securizat, regimul comunist a construit autoritar o maşină naţională de imitat industrii, a proletarizat aproape toată suflarea agrară şi a şcolarizat o populaţie pe care a irosit-o pentru a acoperi poziţii în schema industrială cu care a acoperit ţara. Rezultatul final al libertăţii totale de acţiune pe care s-a sprijinit regimul comunist e un regres naţional mascat în modernizare. Progresul uman a fost exclus. Din acest punct de vedere, adevărata consecinţă a regimului comunist e degradarea societăţii. A materialului uman – cum le plăcea comuniştilor să spună.

Monarhia a avut un mandat istoric mult mai redus. După 1866, până la sfârşitul anilor ’30, când a fost sufocată de jocuri politice terminale, monarhia a avut la dispoziţie cam şaptezeci de ani plini. Intervalul e modest în comparaţie cu maidanul pe care comuniştii au zburdat, fără griji şi adversar. În acest răstimp, monarhia a dat României singura epocă de dezvoltare autentică (1880 – 1920). Un sistem politic defectuos a reuşit, totuşi, să dea ceva societăţii, plasând în conştiinţa publică, oricât de imprecis, ideea de merit. Persoana a răsărit din adâncimile unei tradiţii de dominaţie colectivă şi a început să se transforme în burghez, politician, comerciant, artist, inginer şi avocat. Presa, slujită de condeie acerbe, a oprit alunecarea în nevroză ideologică, deşi a sfârşit ea însăşi în

febră partizană. Unirea din 1918 a pus în legătură provinciile separate şi a devenit actul fondator al infrastructurii naţionale. Comuniştii, care rămân în conştiinţa publică pe poziţia de mari constructori de infrastructură, n-au mişcat un deget. De fapt, cea mai mare întrebare lăsată în urmă de un regim care a avut în mână toate resursele e de ce n-a construit autostrăzi (în afară de suta de kilometri Bucureşti – piteşti). Răspunsul e: pentru că nu a avut interesul. Modernizarea comunistă nu trebuia să stimuleze circulaţia internă, care risca să antreneze un nivel de comunicare periculos. Ne aflăm în prezenţa acelui secret nimicitor pe care Hannah Arendt l-a descoperit în miezul orânduirii totalitare, care:

…se bazează pe singurătate, pe experienţa de a nu mai aparţine deloc lumii, care se numără printre cele mai radicale şi disperate experienţe ale omului.[5]

Vechea superstiţie a comunismului constructor de umanitate şi industrii cade. Comunismul a fortificat în oţel şi beton cadrele

y unei societăţi închise şi a nivelat, acolo, o societate care urma 77

să îl slujească pe veci, într-un autism tot mai apropiat de sclavia recunoscătoare. Monarhia, cu rateurile şi inconsecvenţele ei periodice, a deschis drumul pe care îl căutăm şi azi.

Copii gratis şi gimnastică pentru popor

Gimnastica românească a căzut de pe bârnă şi a rămas lată la sol, paralelă cu gloria. Un vaier poporal-gazetăresc a însoţit ştirea despre sinuciderea gimnasticii feminine româneşti. În 2016, pentru prima oară din 1968 încoace, gimnastele au ratat calificarea la Olimpiadă!

5 Hannah Arendt, Originile totalitarismului, Humanitas, Bucureşti, 2014, p. 285.

Pentru prima oară din 1976 încoace, gimnastica nu va aduce acasă medalii! Ce e de făcut?

Pe scurt, nimic, în afara unei răsuflări uşurate. Am scăpat! Nu mai suntem datori să aplaudăm patriotic o îndeletnicire primitivă, cocoţată pe post de virtute naţională. Povestea defunctei gimnastici româneşti poate fi spusă, în sfârşit, fără ocol şi alibiuri tricolore.

Nu există fraudă mai mare şi mai convingătoare pe lume decât frauda împotriva propriei conştiinţe – frauda care consolează şi convinge o mulţime sau o ţară că fac faţă, că provoacă respect şi că dau lumii ceva fără seamăn. De pe la începutul anilor ’70, motorul acestei fraude a fost gimnastica. Brusc şi scăpărător, gimnastica dovedea că suntem ieşiţi din comun, că facem lucruri uluitoare, mult peste ce se screm să izbutească ţări şi puteri vestite. Eram, deodată, în Pantheon, pe bază de copii-minune. Un torent de complexe, resentimente şi suferinţe îşi găseau leacul cu fiecare medalie şi titlu suprem la gimnastică.

România arăta că secretă natural valoare. Milioane de oameni se simţeau egalii lumii din afară, egalii lumii pe care n-aveau voie să o viziteze, dar o puteau sfida productiv: facem şi noi ce credeaţi că puteţi numai voi! O specializare secretă în performanţă înaltă şi indivizi-unicat contrazicea tăios splendorile tehnice ale lumii din afară. Noi, cu sărăcia noastră de aur, voi cu belşugul vostru sterp! Demnitatea venea singură şi ni se aşeza la picioare. România era, aşa cum o sfătuiau Partidul Comunist, dar şi o veche psihologie defensivă, depozitară monopolistă de comori. O ţară bogată, cu holde mănoase, munţi de aur, păduri dese, ţiţei şi miere, ARO imbatabil, tractoare fără seamăn, medici şi actori de geniu. Plus gimnastică!

Nemaivorbind de patriotism. Fără să ştie, fetiţele

care urcau pe podium trânteau palme pe obrazul gros al marelui vecin sovietic, aşezat, adesea pe o treaptă de podium mai jos. Tricolorul se înălţa pe cel mai înalt catarg, odată cu mândria noastră de români abia întorşi de la o coadă la picioare zvelte de pui. Fetele noastre de aur ne făceau cu mâna de la Montréal şi reveneau în cuşca de unde plecau iar în turnee, în timp ce noi rămâneam acasă, să îi preamărim pe Tovarăşul şi pe Tovarăşa. Lumea era insuportabilă, cu excepţia momentelor în care autorii vieţii noastre insuportabile deschideau hubloul, ne arătau nişte fete cu medalii de gât şi ne demonstrau, astfel, că suntem cineva.

În spatele acestei manevre propagandistice uzuale în Estul comunist s-au ascuns tot timpul două realităţi nenorocite. Mai întâi, dezumanizarea. Privită peste medalii şi fanfare, gimnastica a fost o şcoală de dresat copii. E, totuşi, o diferenţă între un adult responsabil din naţionala de handbal hiper-campioană mondială şi o mână de fetiţe depuse de părinţi în lagărul cu regim acrobatic de la Deva. Coada din faţa centrelor de pregătire care stanţau roboţele în etate de 14 ani era semnul celei de-a doua realităţi din spatele gloriei: disperarea socială. Pentru milioane de familii asfixiate de viaţa oraşelor industriale, gimnastica briliantă a anilor ’70 şi 80 era singura speranţă de scăpare. Singura cale de evadare din ciclul care promitea să repete, cu generaţia copiilor, viaţa la bandă şi în schimburi a părinţilor.

Fără s-o spună, părinţii din târgurile româneşti îşi dădeau copiii la stăpân, cu speranţa că se vor rostui, vor ieşi din ţară, vor face un ban, îşi vor cumpăra apartament la Bucureşti, video şi maşină. La fel ca nevolnicii care îşi făceau, odinioară, copiii argaţi, părinţii din Oneşti, Ploieşti, Deva sau Sibiu sperau să spargă cercul. Cu diferenţa că,

spre deosebire de alte vremuri, copii lor intrau la o cazarmă de dresură dură, de unde nu se alegeau cu o meserie, ci cu deprinderea de a stârni acrobatic mândrie naţională.

Măreţia aşa-numitei scoli româneşti de gimnastică a venit O

din impunere fizică şi deznădejde socială, nu din deschidere şi educaţie. Partidul a plesnit din bici şi a creat un manej, iar poporul şi-a livrat copiii.

După 1976, miracolul Comăneci a transformat această industrie într-o manie naţională. Gimnastica a devenit biblie, *y* 7

politică de stat, motiv de conflicte diplomatice şi furnizor de modele umane. Fetiţa cu cozi şi voce subţire a făcut vid în jur şi a luat locul oricărui alt model de devenire umană. Ca de obicei, cobaii nu au vină şi nu pot fi luaţi la rost. Gimnastele vor protesta, desigur, apărându-şi tinereţea.

Experienţa gimnasticii româneşti nu e de urmat sau de salvat. Cei ce vor arăta că gimnastica de mare performanţă s-a mutat în societăţi libere ca Statele Unite ar trebui să observe y că, acolo, gimnastica e sponsorizată comercial şi privat. Şi că, în ciuda căruţei de medalii, gimnastica americană, britanică sau italiană sunt un sport marginal, fără audienţă şi acoperire de presă notabile.

Cine vrea gimnastică românească n-are decât să o sponsorizeze, deşi ar face mai bine să se uite spre alte sporturi şi modele. Ne-am folosit, deja, prea mult şi prea ieftin copiii.

Obiectaţi?

Sunt un mare apărător al minorităţilor. De pildă, nu

am nimic împotriva căsătoriilor homosexuale, dacă ambii parteneri sunt fumători.

Mă bucur că, în sfârşit, suntem de acord: da, e discriminare să crezi că două persoane se pot căsători numai dacă sunt bărbat şi femeie. Şi, fireşte, e tot discriminare să crezi că o căsătorie poate lega doar două persoane. Oricât vor năduşi fanaticii religioşi, nu văd niciun argument în sprijinul căsătoriei limitate la două persoane.

E evident, dar s-a spus prea puţin: legalizarea căsătoriei homosexuale va fi un mare câştig, dar nu şi un capăt de drum. Logic şi natural, pasul următor trebuie să fie legalizarea poligamiei. După aproape treizeci de ani de încercări imprecise, lupta pentru libertate şi democraţie trebuie să atingă esenţa.

Avem motive să nădăjduim că vom înlătura, curând, prejudecăţile care ţin în chingi definiţia căsătoriei. Va fi de ajuns? Liman fals! Vom fi egali şi liberi numai din clipa în care vom îmbrăţişa integral progresismul deja la putere în atâtea societăţi occidentale. Aşadar, mai devreme, sau şi mai devreme, va trebui să introducem în şcoli lecţii de orientare sexuală, pentru a lăsa micuţilor dreptul de alegere timpurie a sexului şi practicii favorite. Vor urma, fără întârziere, cotele care vor aşeza reprezentanţi ai minorităţilor sexuale în consilii de administraţie şi, proporţional, în universităţi.

Dar rectificarea mentalităţilor trebuie să urmeze o albie y mai largă. Ocazia prielnică pentru această îndreptare se apropie. Numai ura şi înapoierea ne-ar putea împiedica să recunoaştem, meritele comunităţii LGBT[6] la făurirea Marii Uniri. MP3, RMN şi CFR (marfa) mai au de

6 LGBT este un acronim care se referă la persoanele lesbiene, gay (homosexuale), bisexuale şi transsexuale.

aşteptat. În genere, manualele de istorie vor trebui să îşi desfacă filele pentru a face loc contribuţiei ignorate a comunităţii LGBT în ceasurile grele ale istoriei noastre, de la înghesuiala de la Posada la răsturnarea lui Cuza şi mai departe.

Istoria trebuie întregită cu exigenţele prezentului. Nimic nu poate ajuta mai mult la risipirea întunericului decât iniţiativa liderilor naţionali. Preşedintele Iohannis a întredeschis uşa, avertizând, în octombrie trecut, asupra pericolului pe care îl presupune persistenţa fanatismului religios în discuţiile despre natura căsătoriei. Preşedintele a recurs, chiar, la experienţa personală, vorbind de virtuţile tolerantei în tratamentul minoritarilor ety y nici. Aşadar, putem conchide, alături de preşedinte, asupra a două adevăruri imediate. Sacralitatea familiei, veneraţia marianică y şi taina nunţii, aşezate în miezul doctrinei creştine, sunt maniy y 7 7

festări ale fanatismului religios. În acelaşi timp, vandalismul ideologic minoritar e garanţia libertăţii.

Fără îndoială, rămas prim-ministru, şi dl Cioloş s-ar fi aşezat unde şi cum trebuie. Domnia sa a păcătuit cu un punct de vedere ostil, remis de guvern Curţii Constituţionale. Însă Dacian Ciolos a avut mereu în arsenal o unduire neîntrecută, o anume *y* 7

fluiditate care i-a permis să leviteze pe deasupra partidelor, să se sugereze prim-ministru fără a candida şi să ceară sprijin politic masiv fără a ceda un gram de autonomie. Toate l-ar fi ajutat să se replieze suplu pe tema pârdalnicei de căsătorii. Fostul viitor candidat socialist de la negocierile pentru un nou mandat de comisar european şi viitorul fost om ai dreptei de la negocierile pentru un nou mandat de prim-ministru puteau face mişcarea cuvenită.

Oricum, şi fostul prim-ministru, şi preşedintele ştiu ce îi aşteaptă de la Bruxelles şi din atâtea alte centre de binefacere obligatorie dacă mişcă în front. Gardienii democraţiei au ajuns, peste tot în Occident, la concluzia că le stă mult mai bine pe post de aristocraţie. Referendumurile şi, în genere, votul popular nu mai sunt sigure. Dau prea mult glas ignoranţei şi fanatismului muncesc, iar asta cauzează migrene printre zei. Democraţia pierde teren. Ne stă foarte bine, aşa rupţi în fund cum suntem, să ne aliniem la indispoziţia democratică din saloanele Occidentului. Ne mai rămâne doar să o aşezăm în gaura din tricolor pe Chiriţa înconjurată de furculisioane.

Asaltul condus de prietenii fericirii a început. Înainte de a fi măturaţi de suflul media, academic şi politic pe care călăreşte noua morală, e bine să lămurim câteva lucruri.

Mai întâi, e de spus că îi vom regreta pe hoţii, tejghetarii şi brutele care dau, după câte ne pare acum, grosul clasei politice. În locul lor se vor aşeza pretorienii virtuţii. Un leninism prea consistent pentru gustul marelui Lenin va înlocui orice replică, discuţie sau şovăială. După toate semnele, viforul bigot al corectitudinii politice ne va atinge curând. Activismul de pionieri smintiţi s-a pus în mişcare şi, după tipicul care a biruit Europa de Vest, va veni de hac şi veselei societăţi româneşti. Un alpinism virtuos care nu iartă nimic, de la Everest la scara blocului, va cuceri sau paraliza orice formă de gândire şi exprimare liberă în spaţiul public.

Asaltul urmează reguli demult verificate. Manualul spune că toţi cei ce mai îndrăznesc să creadă în valorile şi instituţiile iudeo-creştine vor fi somaţi să probeze că nu sunt extremişti, rasişti şi născători de monştri. Cum? Ca la

un bacalaureat paukerist. Le aduci în fiecare zi la uşă un amărât şi rosteşti tunător: hai, ia spune că săracii nu trebuie asistaţi! A doua zi, le aduci în prag un minoritar sexual şi declami marţial: hai, ia spune că trebuie persecutat! Cu asta, suntem mult dincolo de jumătatea drumului între argument şi şantaj. Accepţi scâncit acordul cu noul dogmatism? Vei fi monitorizat mai departe, dar poţi exista. Te opui sau ai rezerve? Eşti un paria nedemn de viaţă publică, un deşeu uman care contaminează şi îşi merită izolarea. Şi, totuşi, e rezonabil! În fond, ce mare lucru cer militanţii noii morale? Alegerea e liberă şi îngăduitoare: îi laşi să-ţi anihileze valorile, să-ţi distrugă memoria, să-ţi asfalteze sufletul, şi te vei salva. Vei fi omologat.

Până atunci, avem onoarea idioată de a asista la prima vânătoare de vrăjitoare organizată de vrăjitoare.

Partea cu adevărat sinistră a acestei poveşti cu sectanţi vopsiţi luminos e că o civilizaţie întreagă şi trăitorii ei de rând se trezesc, prin decret, acuzaţi. Ei trebuie să se explice şi să îşi pledeze nevinovăţia, după buna tradiţie lăsată nouă de stânga comunistă, mămică a noilor revoluţionari. Nu e de ajuns să invoci bunul-simţ primar care spune că uniunea bărbat-femeie e, pur şi simplu, naturală. Nici să aminteşti, timid, că, în fond, căsătoria e un dar şi o instituţie a umanităţii creştine. Că ea e a celor ce au creat-o şi nu poate fi invadată şi anexată decât cu riscul mutilării. În sfârşit, că gramatica de gheaţă care nu face diferenţe între mire şi mireasă nu e o lărgire a libertăţii decât în măsura în care ne impune dreptul la greaţă şi nebunie prin libertate.

Sigur, cineva sătul de prapuri şi soboare poate cere, excedat, o explicaţie mai simplă, un motiv respirabil pentru lumea laică. E, oare, căsătoria partenerilor de

acelaşi sex totuna cu divorţul de creier? Până la urmă, de ce nu îngăduiţi căsătoria mirilor şi mireselor de acelaşi sex? Simplu. Din acelaşi motiv pentru care ei şi ele ţin morţiş să locuiască în case clădite din cărămidă plămădită din apă şi argilă. Şi nu vor accepta niciodată să stea în case clădite din apă şi apă sau din argilă şi argilă. Şi, cu asta, casă de piatră!

Ultimul cuvânt vine de la Tracey Emin – vestita artistă britanică, eternizată de o lucrare-instalaţie alcătuită dintr-un pat răvăşit, înconjurat de resturi şi chiştoace. Singură şi oprimată în propria casă, după zile lungi petrecute la fereastră, Emin s-a îndrăgostit. De un bolovan. Cum ar veni, de domnul Stone.

Ea e, cum se ştie, o artistă celebră. El, soţul, e o piatră mare din grădina casei. Dra Emin a privit-o, a îndrăgit-o şi, în martie 2016, s-a căsătorit cu ea. Cu piatra. Amin, Emin!

Dacă aveţi ceva de obiectat, sunteţi duşmanii libertăţii şi y 7 suferiţi de fanatism.

y

Comedy Central Penal

După bob legat la ochi şi *frisbee* cu nicovala, nu există sport mai periculos decât căutarea dreptăţii. Cărarea celor ce aleargă după justiţie pură e îngustă şi departe de mănăstiri. Rătăcirea e uşoară, ba chiar sortită. De o parte a drumului, se cască ridicolul, de cealaltă, abuzul. Între timp, întrebările pe care întârziem vinovat să le punem se distrează – la propriu – pe cinste. Mai întâi: de unde excepţionalismul justiţiar românesc, furios şi abundent, ca nicăieri altundeva? Şi: de unde inepuizabilul geniu penal al unei ţări care nu poate ţine curat un spital, dar crede că poate face lună societatea?

Răspunsul e derutant ca o dilemă budistă. Blestemul

circular în care delincvenţa sporeşte pe măsură ce e căsăpită vine dintr-o situaţie pe care nimeni nu vrea să o recunoască: justiţia sau ordinea de drept, cum i se spune în zilele festive, nu poate fi moşită, proclamată sau impusă. Dreptatea nu va fi niciodată egală cu suma pedepselor dictate în numele dreptăţii. Ea e actul fondator al unei societăţi, şi nu produsul ei. Din acest motiv, societăţile care n-au fost capabile să o construiască vor alerga după ea, tot mai aproape de linia de la care începe tentaţia puterii în numele binelui. Nu există, adică, situaţie politică mai periculoasă decât momentul în care un stat promite ce e de nepromis: progres fără susţinere istorică. Din păcate, dar inevitabil, adevărata definiţie a lumii româneşti cade în limitele acestei reguli. Fără bază istorică pentru justiţie, România e condamnată să mimeze la nesfârşit un experiment fără şansă.

Statul român susţine, fără ezitare, că poate transforma o lume coruptă într-un produs cu prima şansă la Oscarul pentru Echitate. E nu numai imposibil. E periculos. Căci lumea românească, şi orice altă lume de pe lume, nu pot fi reînfiinţate din mers. Ordinea de drept pe care o cău, tăm nu poate fi stabilită prin acumulări de sancţiuni penale, discursuri şi programe. Dacă ar fi aşa, am putea conchide ferm că apariţia metrului a creat distanţele şi că, până la kilogram, nimic nu avea masă. Acolo unde există cu adevărat, ordinea de drept precede zelului penal. Ea e, de fapt, rezultatul unei răsturnări istorice, al unei reaşezări masive de sistem care se cheamă, pe drept cuvânt, şi nu în glumă, revoluţie. Procesul invers e absurd: niciun pachet de legi şi niciun secol de dirigenţie europeană nu vor putea produce, de sus în jos, o nouă aşezare istorică.

Înseamnă asta că hoţii trebuie lăsaţi să fure?

întrebarea

gâlgâie de indignare netrucată, dar nu duce nicăieri. Hoţii vor fura oricum. Adevărat, legislaţia îi opreşte, dar istoria le dă voie. A! N-am putut sau n-am ştiut să răsturnăm lumea veche? Se poate şi aşa, dar cine susţine, în aceste condiţii, că poate înfiinţa justiţia prin ore suplimentare de birou e un ipocrit. Spre deosebire de lumea în care trăim, nici feudalismul, nici comunismul n-au uitat să se înfiinţeze înainte de a defila, şi asta explică de ce au mers atât de bine. Aşadar, cine fură, azi, cu aprobarea tacită a unei istorii neisprăvite poate fi denunţat, ţinut în preventiv, condamnat şi chiar eliminat. Toate degeaba. Hoţul va fi înlocuit de hoţi şi justiţiarii ipocriţi de justiţiari ipocriţi. Ambele tabere se presupun şi se alimentează reciproc. Între ele, o mulţime de oameni speră, pentru un timp. Doar pentru a înţelege, mai târziu, şi, oricum, prea târziu, care sunt rosturile lumii în care trăiesc.

Ultimii ani de anchete şi arestări, tirade projustiţie şi, cu deosebire, orgia încrucişată de capturi de candidaţi şi lideri de partid în ajun de alegeri spun unul şi acelaşi lucru: toată lumea, dar absolut toată lumea vorbeşte şi lucrează în afara ordinii de drept. Şi etern demonizata clasă politică, şi criticii ei. Primii prin delincvenţă în evantai, ceilalţi atârnaţi de iluzii, la mare înălţime deasupra realităţii.

Acest ofsaid universal e rodul situaţiei de la întemeierea aşa-zisului nostru stat liber, de drept şi democratic. 1989 nu a marcat o răsturnare istorică şi nu a instaurat o ordine de drept. Cu toate astea, ce a urmat a crescut de la premisa contrară, după care statul român are la bază o revoluţie şi un nou sistem de drept. Suntem,

astfel, într-o colosală situaţie de impostură, într-un delir de parvenire colectivă: vrem să fim ce nu suntem, şi am învăţat cum să ne prefacem. Suntem, adică, până la gât, în simulacru. În pretenţie şi imitaţie. În camuflaj. În *Comedy Central Penal*.

Începând cu instituţiile care administrează justiţia şi fac dreptatea, toţi ne purtăm ca şi cum am fi altcineva şi altundeva. Miniştri, guverne şi platforme vin şi trec, fără nicio reparaţie de sistem. Educaţia, sănătatea, fiscul sunt cercetate şi rămân la fel. Rând pe rând, demnitari şi magistraţi anunţă, cu mânecile suflecate, că „au identificat problema”. Apoi se adâncesc în contravenţional. Amenzi, ani de puşcărie, suspendări, ridicări de licenţă şi alte ghionturi penale ţes o hărnicie fără rezultat. Matricea generatoare de hoţie şi mizerie lucrează mai departe. Plagiatorii cad, industria merge mai departe. Maşinăria care a dat ţării 67.000 de doctori şi doctorate e suverană. O bănuială urcă dintre munţii săptămânali de dosare: nu lipsa justiţiei e problema, ci tocmai existenţa ei beteagă. În plus, moda arestărilor la termen, imediat înainte de campaniile electorale, spune că onor păzitorii noştri ne cred un pic naivi. Nu e cazul. Onor cavalerii anticorupţie au impresia că dacă au trecut la cusut cu aţă albă pe fond alb nu se mai vede firul. Dacă ştiam că aşa vor sta lucrurile, poate nu ne mai deranjam în decembrie ’89.

Aşa cum se ştie, fiecare pasăre pe limba din interceptarea ei piere. Dar asta nu e consolare. Cel mai grav e că în plin dezmăţ nimeni nu-şi mai dă seama că suntem pierduţi. Suntem, adică, ţara în care interceptările şi ascultările sunt cel mai susţinut, cel mai frecvent şi cel mai eficient efort naţional. Industria, legea, sistemul politic, administraţia, agricultura şi alte ocupaţii secundare sunt tolerate. Supravegherea, denunţul, arestul

bine programat şi filajul rămân ocupaţia genetică a statului.

De aici întrebarea: ce ne-am fi făcut, noi şi justiţia, dacă eram o tară de muţi fără telefoane? Am fi somat? Am fi emigrat

9 O

În Rusia? Am fi primit, de bunăvoie, hoţii în case şi delapidările în buget?

O împrejurare personală face să cunosc situaţia din Marea Britanie. Stat naiv şi neprotejat! Interceptările şi stenogramele lipsesc. Justiţia se face cu capul şi merge strună. Singurele cazuri în care apar interceptări sunt procesele de terorism. Publicul ascultă înregistrări din care află că o trupă de cretini retuşaţi pe creier se pregătea să arunce metroul în aer. Atât. În rest, nici urmă de tras cu urechea. Oare de ce? N-or fi dotaţi? N-or

avea fonduri? Or fi timizi?

Farsa domneşte de la naşterea României evadate din comuy ynism. Găsiţi o excepţie şi vom răsturna lumea. Judeţ cu judeţ.

Nu, nu ne vom stinge. Dar nici nu vom deveni ce ne place să credem că suntem deja. Vom fi la fel, dar din ce în ce mai dominaţi de încurcătura obscură în care ne-au băgat pretenţiile şi farsa. Vom învăţa să ne învăţăm cu ifosele celor ce spun că fac dreptate şi cu nemişcarea unei realităţi care nu face gimnastică la ordin.

201$ bis

Să nu începem anul şi anii ce vin cu gânduri negre. Să îi începem fără speranţă. E mai bine. În primul rând, pentru că speranţa e un profesor de istorie neserios, ba chiar un iluzionist iscusit. Oricine cutează să se împotrivească acestei concluzii insuportabile ca o insultă

continuă e invitat să îşi aducă aminte ce anume spera în dimineaţa zilei de 22 decembrie 1989.

Odată înarmaţi cu suficient pesimism constructiv, putem trece la previziuni realiste. Prima şi cea mai importantă dintre ele spune că nefericitele căderi şi derute ale timpului în care am intrat după 1989 vor continua, deşi calendarele vor insista să indice, în naivitatea lor aritmetică, ani noi. La aşa odor de vremuri, o singură consolare: blocajul care împiedică şi va împiedica apariţia anilor noi nu e monopol românesc.

Nici lumea occidentală nu are motive să aştepte răsturnarea situaţiei impuse de marea deraiere a popoarelor, etniilor şi religiilor adusă în 2015 de desfiinţarea digurilor şi contagiunea forţată a culturilor. Crizele vor continua să se amuze pe seama liderilor politici europeni, cu siguranţa unei maladii care contează pe un corp complice. În fond, şi colosalul transfer de populaţie afro-arabă, şi deformarea progermană a Zonei Euro sunt expresia unei crize vechi şi adânci care a condus la degenerarea clasei politice europene. Riposta internă a fost slabă. Astfel, revolta antisistem care a transformat, rând pe rând, alegerile din Grecia, Franţa, Spania şi Portugalia în acte de vandalism electoral nu va revigora nimic. Radicalii de stânga şi de dreapta, împinşi în scenă de votul popular, pot cel mult lărgi deficitele bugetare. Cercul se închide şi ia cu el toate aceste proiecte debile de viitor care cred că repară ceva, înlocuind suferinţa provocată de austeritate cu iluziile hrănite de nechibzuinţă bugetară. Dar să nu-i mai căinăm pe alţii doar ca să chiulim de la priveghiul de acasă. Cazul nostru repetă blocajul, dar are cauze complet diferite.

Putem înţelege mai repede şi, din păcate, mai bine de ce nu ne aşteaptă vremuri noi numind cele două remedii

pe care le-am invocat insistent în ultimii ani, fără să înţelegem că lucrăm cu mituri.

Mai întâi: românii din afară. Speranţa în schimbarea generată de experienţa şi de votul românilor din afară e, mai degrabă, o formă de reorganizare a disperării. Cine face socoteala până la capăt va observa că milioanele plecate sunt o pierdere fatală. Câştigul adus de finanţarea celor rămaşi, fără mijloace, acasă e vital, dar mai mic decât pierderea de calitate şi de potenţial naţional. În spatele celor plecaţi a rămas o ţară tot mai prost pregătită pentru viitor. Euro-colonizarea în care sperăm aproape mistic e, practic, imposibilă sau respinsă. Reîntoarcerea oamenilor încărcaţi cu etică pozitivă în Occident e rară sau curmată de maşinaţiile mizere ale mafiilor profesionale locale. În consecinţă, deşi poate da procente, votul românilor din afară nu poate influenţa starea de fapt.

Al doilea remediu, consacrat în 2015, e strada ca expresie a politicii alternative. La sfârşitul lui 2015, imediat după oroarea de la Colectiv, strada a pus în retragere sistemul politic şi tot ea a deschis spaţiu pentru un guvern, în teorie, non-partinic. Aşadar, spre deosebire de românii din afară, strada poate influenţa starea de fapt. Problema e că nu o poate finanţa. Lăsând marxismul la o parte, dar nu foarte departe, asta înseamnă că strada nu are greutatea economică din care creşte puterea politică. Unul sau altul din oamenii care protestează exasperat pot câştiga binişor, dar asta nu înseamnă că strada e o burghezie care face jocurile în teritoriu şi mai are de cucerit doar centrul. Strada e, în cele din urmă, un martor revoltat. Avem, deci, drama, avem protestele, dar clădirea teatrului e a altora.

Nimic nu ilustrează mai bine această condiţie tristă decât o lozincă pe deplin ineptă care a făcut carieră

frumoasă: vreau o ţară ca afară! Aceste cuvinte împreunate de dragul unei rime suferă de defecte serioase. Mai întâi, pentru că „afară” poate însemna şi Albania. Apoi, cine vrea ceva ca „afară” trebuie să ştie că totul depinde de ceva de dinăuntru. Aici, în acest punct, putem înţelege că problema care ţine departe viitorul e lipsa motorului intern. Pentru a rezuma o istorie lungă, motorul intern e neschimbat din 1945. Adevărat, au trecut şaptezeci de ani, şi nu mai suntem un sistem economic şi politic dominat de aceeaşi reţea. Suntem un sistem economic şi politic dominat de aceeaşi reţea, plus fonduri europene. Acest regim reînveşmântat, dar inatacabil explică, poate, de ce am recurs la mituri. Probabil ştim bine că remediile interne n-au din ce creste şi, din acest motiv, închiriem imagini sociale şi eroi depărtaţi – strada pe post de burghezie şi românii din afară în rolul dacilor liberi.

Ce putem face? Ce putem pune în loc? Să nu fim naivi şi caraghioşi! Să nu încercăm, adică, să sărim peste propria noastră istorie. Riscăm să aterizăm afară şi pe de lături. Ne putem baza şi ne vom baza, ca întotdeauna, pe principala noastră resursă: o pasivitate plină de imaginaţie. Aşa cum e ea cuprinsă în formula: om trăi şi om vedea!

Ne desfiinţăm

Cea mai mare izbândă a degradării e să-şi facă uitaţi părinţii. Asta e totuna cu a spune că Gabriel Oprea şi abatorul Colectiv sau accidentele din Apuseni şi de la Siutghiol nu sunt inexplicabile sau întâmplătoare. Şi totuşi, mormanul de comentatori trântiţi la pământ de uimire lasă impresia că toate aceste orori recente sunt o mare noutate.

Cine crede aşa ceva suferă de naivitate în formă agravată sau e, pur şi simplu, neatent la lumea în care

trăieşte. Gabriel Oprea, de pildă, e un caz tipic de tiran urcat din căzătură. Dar asta nu-l face aparte sau cap de drum. Gabriel Oprea – militarul de iarmaroc, doctorul cu semnătură digitală la inelar, patriotul de zahana – e cristalizarea unei lungi istorii comune de viclenie şi alterare. Ceea ce nu-l scuză pe Oprea, dar ne dă şansa de a cântări lumea care l-a creat.

Istoria josniciei româneşti poate umple o bibliotecă şi poate tine în viaţă o universitate. Totuşi, n-are rost să fim academici. Putem sări peste preistorie. Faza clasică e îndeajuns de recentă şi instructivă.

9

Dacă vrem cu adevărat să înţelegem cum am ajuns la Oprea şi la infernul de la Colectiv, putem porni din nenumărate locuri şi de la tot atâtea fapte murdare. În toate aceste împrejurări fondatoare domneşte cruzimea faţă de învinşi, căzuţi şi omul de rând. Lângă ea, e de găsit, neapărat, patima ciocoiască a şefiei şi, imediat după ea, dorul de destrăbălare cu însemne boiereşti.

9

Mai aplicat. N-ar trebui să uităm că acel ceva pe care l-am botezat revoluţie a culminat cu execuţia lui Ceauşescu. Asta

y spune că, pe la noi, slugile ling şi stau la pândă. Când stăpânul şchioapătă sau slăbeşte, te dai la o parte sau înfigi cuţitul. Neagu Djuvara povesteşte, într-o carte prea puţin citită, cum se beleau domnii fanarioţi sub ochii curtenilor gata să dea o mână de ajutor călăului trimis de la Stambul. Mai aproape de noi, cazul Crăiniceanu-Frumusanu, cei doi tineri ucişi, în 1991, de împrejurări fără autor, spune că viaţa celor mici e scurtă, ieftină şi inutilă. Când e vorba de grupuri mari, procedura e diferită. Dosarul Mineriadei e, din când în când, plimbat între

televiziuni şi tribunale. După care se întoarce în fişet, la îngălbenit. În urmă, rămâne o singură remuşcare. Măcelarii din iunie ’90 regretă că pe atunci nu existau drone şi au fost nevoiţi să cheme minerii.

Între obiceiurile stricate care fac legea în lumea cu care tocmai cădem, niciunul nu dă o dependenţă mai mare decât împăunarea. Ridicaţi prin propria neştiinţă din şanţ, noii şefi au pretenţii năprasnice. Mai întâi şi mai întâi, vor să se vopsească boieri. Poftesc, adică, la neamul de soi şi la cultura subţire. Prea puţină lume ştie, dar primul doctorat atârnat în salba Elenei Ceauşescu a fost dăruit în 1973. Oprea a curs pe toboganul deschis de savanta cu coc şi lărgit de crema proştilor de vază ai democraţiei. Numai morţii şi foştii lor şoferi au rămas fără doctorat în administraţia şi politica românească. Oprea a făcut un pas în plus. A umilit neruşinarea cu o neruşinare mai mare: a fost el însuşi conducător de doctorat şi a împrăştiat diplome printre confraţii de tâmpenie.

Dacă vreun loc pe lume poate fi recunoscut din satelit şi nu e Marele Zid chinezesc, atunci e vorba de România. E locul în care se văd cu ochiul liber, din spaţiu, păduri enorme de copaci încovoiaţi, cu scroafe în vârf. La o privire mai atentă, se poate vedea de asemenea că România e locul în care numai comunele fără gară n-au universitate.

Ce nu se desluşeşte de sus e la fel de interesant. Hoţia şi > >

minciuna joasă, de târâtoare uleioasă, au cucerit viaţa, de la vlădică la converşi. Aţi auzit de schema cu două femei înlă

crimate care te opresc pe stradă şi-ţi dau un măr sau nişte biscuiţi de sufletul răposatei lor fiice şi nepoate?

Până vă dumiriţi, e bine să staţi cu mâna pe geantă! Să nu uităm nici contribuţia oamenilor de bine pân’ la mine. Iată un prieten, frate – combatant pentru democraţie şi dreptate care te abordează cum ai atins o funcţie, după socoteala lui, atotputernică. Te aşteaptă răbdător la poartă sau te cheamă la o bere, să mai vorbim şi noi ca băieţii! După a treia frază şi a doua halbă, afli că n-ai cum să-l refuzi. Are şi el o mândreţe de fată care a făcut, ca tot românul, studii europene. Nu se poate să nu-i găseşti un loc la DRPNABRT. Dacă dai tu un telefon e de ajuns! E un copil excepţional! O să vezi! Hai, mă, că ne cunoaştem de atâta vreme! îl refuzi. Peste două zile, tot cartierul ştie că te-ai oferit să angajezi fata doar dacă acceptă să o cunoşti mai îndeaproape.

Să ne întoarcem la Oprea al nostru. Nu-i departe. Cu el am atins fundul şi acolo vom rămâne multă vreme. Omul se crede, probabil, o victimă. În fond, cu ce e el mai vinovat decât alţii? Asta într-o lume în care sondajele se vând şi se cumpără, moderatorii TV fac morală cu geanta de bani sub scaun, Victor Ponta a fost prim-ministru, deşi suferă de minciună canceroasă, iar procurorii relansează sfânta dreptate cu anabolizanţi: am stat pe vine douăzeci de ani, şi acum doborâm recordul mondial la suta de metri plat în preventiv.

Soiul nu va pieri. Pentru că e la el acasă. În schimb, va pieri, fără să dispară de pe hartă, România. Prostia românească a ajuns la zenit. Ieşim din lume în mod ruşinos. Fără s-o ştim, ne desfiinţăm.

Sarea-n bucate bio

Mi-e ruşine de ce-a ajuns ţara mea, aşa cum îţi e ruşine de un părinte generos când e beat şi turnător când e treaz. Dezastrul ţării mele e uşor de povestit. Panoramic

şi cu amănuntul. De la înălţimi statistice şi după câţiva paşi pe stradă.

De acord: începem regulamentar cu corupţia. De la o graniţă la alta şi de la primul telefon al zilei până la ultima suflare, suntem corupţi, coruptibili şi corupători. Să privim, însă, şi jumătatea plină a paharului! Plină cu ce? Ţara pe care o bănuim evlavios de recuperare prin transplanturi de probitate nu există. Şi n-a existat. Cândva, locurile pe care le numim, astăzi, ţară au fost, poate, curate. Apoi, a apărut, oarecum inutil, oarecum fatal, societatea, sau, mai exact, suma faptelor care ne fac români, descurcăreţi şi inoperabili. Acum 27 de ani, acest îndelung exerciţiu istoric a fost premiat cu o şansă neaşteptată de pus poalele-n cap. La capăt, România e o carcasă goală prin care umblă brambura iluzii, scuze şi urzeli.

Palmaresul naţional e adjudecat de un pesimism neînduplecat care a stins natalitatea. Oamenii nu se mai vor urmaţi de-ai lor. Încrederea în viaţa de peste o zi e cât firul de nisip, iar imaginea vieţii de peste un an e un deşert integral. Adevăratul nostru proiect de ţară e socio-bejenia. Ea a scos din ţară aproape patru milioane de oameni şi, cu asta, aproape o treime din forţa de muncă. Pocinogul e botezat festiv diaspora şi alintat ca o ispravă de soi. Ne fălim cu partea lipsă. Cu braţul tăiat.

Între cei rămaşi, nimeni n-a fost cruţat. Oamenii satelor, odinioară gospodari stabili sau măcar suverani pe propriile găini, sunt reduşi la o oaste răzleaţă de buimaci. Asistenţa a luat, cu succes, locul vieţii. Clasa de mijloc încasează toate insultele care ţintesc de la mijloc în jos, e persecutată sado-birocratic şi impozitată cu o mişelie care face din fanarioţi un club de timizi. Fără surse agricole şi industriale de dezvoltare, dar cu munţi de programe care

piticesc lanţul carpatic, economia creşte din consum. Adică din celălalt nume al îndatorării. Producţia e un obicei uitat. Înainte de a-şi lichida clienţii, apăsarea cheltuielilor cu asistenţa socială şi îngrijirea sănătăţii macină un buget mai degrabă imaginar.

Educaţia e o ocupaţie absurdă, ca o cură în staţiuni care nu mai au izvoare, dar dau certificate de sănătate. Cunoaşterea a plecat din şcoli, gonită de profesori mai rău pregătiţi decât cititorii de contoar. De sus, din loje, parvenitismul doctoral toarnă confetti decupaţi din teze plagiate.

Nimeni nu ştie ce s-a întâmplat cu ultimele fărâme de bună-cuviinţă publică. Strada e o puşcărie mobilă, plină de fraieri luaţi la umilit de tartori spurcaţi. Mitocănia face cursuri gratuite de retorică în masă. Umanitatea caldă şi măruntă care lega conversaţiile a dispărut. Limba e un lighean cu zoaie care leagă, ca o molimă, milioane de purtători de ligheane cu zoaie. Familia e, de regulă, o colecţie de supravieţuitori şi retardaţi inexplicabili. Folclorul, de care ne simţim mândri şi reprezentaţi, înmormântează bunul-simţ pe la nunţi, în bună înţelegere cu manelele. Ţigănia face figura pe care o asigura, altă dată, francofonia lumii bune.

Noroc cu presa! Oglinda naţiunii e o damigeană înfundată cu bani, insulte şi scuipat din care au fost scoase acordurile şi virgulele. Ştirile sunt, mai mereu, zvonuri, minciuni şi alte reptile *breaking*! Toate „pe surse”. Aşa cum se cuvine într-un bordel care lucrează numai cu *cash*.

Ceva neîntrerupt şi degradant trage în jos o ţară care nu mai suportă o clipă de decenţă şi îşi doreşte un singur lucru: să tragă uşa după ea şi să se lăbărţeze mai bine, în aşteptarea respectului. Două ştampile verbale încununează un destin şi garantează poziţia de căpetenie, în familie, pe

stradă şi în societate: „Eşti tare!” şi „I-ai făcut!”

În tot acest timp vitreg şi pătat, laţul se strânge de jur-împrejur. O ştim sau nu, ordinea globală post-1989 s-a prăbuşit. Idila prodemocratică a anilor ’90 s-a risipit. Rusia e, iar, prima între hingherii de popoare. Propaganda puţinistă curge mâlos şi ia cu ea redacţii şi condeie. Uniunea Europeană, mama noastră civic-fânanciară, colecţionează crize pe care le mângâie şi le sporeşte pentru un colaps cât mai reuşit. NATO are trese şi uniforme. Lumea occidentală nu are lideri. În lipsă de viziune şi voinţă, Occidentul se arată prin Bucureşti întrupat de ambasadori care ne citesc, între două dineuri, afurisenii docte.

Dascălii noştri americani se pregătesc de bal. Au ce serba, în noiembrie anul trecut, Hillary Clinton-Ghiţă era gata să intre în Casa Albă, de mână cu FBI-ul. La picioare, preş, fosta mândră democraţie americană. Ministrul Justiţiei se făcuse *bodyguard-ul* candidatei, iar candidata găsea normal să-i ia la şuturi pe anchetatorii FBI care cutezaseră să o întrebe de ce a distrus mailuri pe care le promisese justiţiei: cum vă permiteţi? Mândra presa americană s-a făcut goarnă de casă şi a urlat necontenit că, pe perioada campaniei electorale, legea nu trebuie aplicată (la noi, sezonul de vânătoare începe exact în campanie). Sondajele false au acoperit orizontul şi au lăsat alegătorilor convingerea că Hillary Clinton trebuie să câştige, în caz contrar, gravitaţia nu există. Dar a meritat. Am avut ce învăţa. După noul canon, Hillary Clinton n-ar putea candida în România (fiind ocupată cu arestul preventiv), dar Sebastian Ghiţă ar fi liber să se bată pentru Casa Albă.

Când e să fim membri UE cu adevărat, devenim de nevăzut şi de negăsit. Suntem zero pe lângă Valonia.

Aşadar, această minusculă regiune belgiană nu-i suferă pe capitaliştii nord-americani şi refuză să accepte acordul comercial UE-Canada. Cutremurat, guvernul belgian refuză, şi el, să semneze. În toată presa mare nu veţi găsi, însă, o iotă şi nu veţi auzi o şoaptă despre ceilalţi doi refuznici: România şi Bulgaria. E, totuşi, simplu: nu semnezi un acord cu cei care te pun să cerşeşti vize de intrare. Dar asta nu contează. O regiune sclifosită e mai băgată în seamă decât două state laolaltă. Suntem de nimic şi neomologaţi.

Şi, peste toate astea, înăuntru pândeşte marele pericol moşmartinesc. Prin octombrie 2016, Sibiul a fost terorizat de insurecţia unui ursuleţ! Doar şansa n-a împins fiara spre Deveselu şi ne-a ferit de un CSAT.

y

Ce e de făcut în faţa puhoiului de corijenţe naţionale?

Una din soluţiile cele mai prizate e o mişcare de iscusită acrobaţie etică. Simplu. îţi subţiezi buzele, te faci zvelt ca firul de trestie gânditoare şi spui: clasa politică! Ea e de vină! Brusc, dezastrul românesc se divide. De o parte, clasa specializată în rău. De cealaltă, exemplarele trufanda, sabotate de puşlamale, în pragul capodoperei. Schema e tentantă şi va produce răul pe care l-a mai produs în România. Va separa, adică, între căzuţi şi spirite superioare.

Înainte de a fi clişeu, acest refren e alibi. Căci a te decupla ca exemplar adorabil în comparaţie cu porcinele infernale din preajmă e nespus de măgulitor. Deodată, problemele ţării se fac o sumă de mofturi imediat rezolvabile. Dacă s-ar retrage clasa politică! Totul s-ar însori, netezi şi împlini!

Remediul care lecuieşte cancerul prin extirparea clasei politice e ornat, adesea, de un alt clişeu (l-am

susţinut, la rândul meu). E vorba de ipoteza unei căderi catastrofale de heraldică. Acolo unde erau Carp şi Mihalache s-au aşezat Gigi şi Nu-ţi. Insultat postum, Brătianu se îngroapă mai adânc. Şi îl găseşte acolo pe Maniu, pus la foraj de noii ţărănişti. Aşa şi e! Dar numai pentru cine vrea neapărat să creadă că interbelicii s-au donat în beneficiul nostru.

Adevărul strict e că nu există legătură între vechii şi noii liberali sau ţărănişti. Teoria partidelor vulcanizate după ’89 e tristă şi circulă încununată cu o tichie de mărgăritar. După acelaşi raţionament, pentru că scrie la ziar, subsemnatul ar trebui să se lase asemănat cu Caragiale. Şi să pună la inimă reproşurile celor ce îl ceartă că, după atâţia ani, n-a scris nimic peste *o scrisoare pierdută*.

Clasa politică nu poate fi nici alibi, nici paravan pentru comerţul cu iluzii. În fond, prima formă de respect cu care suntem datori publicului larg e să nu încurcăm borcanele cu decoraţii de vitejie civică.

Clasa politică e vai de capul ei. Însă tot ea a făcut, de pildă, momentul 1992. Scindarea FSN a fost cel mai însemnat eveniment istoric de după comunism şi e, totuşi, opera clasei politice. Care – trebuie spus – ne-a salvat. Cu un FSN intact, eram, şi azi, o Cubă fără trestie de zahăr. Adevărat, tot oamenii politici au reuşit, de pildă, isprava cu Marian Munteanu candidat la Primăria Bucureştiului. Munteanu putea face figură de moderat doar dacă aveam de ales între Moţa şi Marin.

Cu toate astea, prostiile clasei politice nu explică tot. îmi e ruşine de ce a ajuns ţara mea, dar nu vreau să mă pitesc după un clişeu.

Aşadar, pentru onor corul antipolitic, o singură urare:

a se citi mai atent cărţile bune! Şi o dietă 100% bio: mai multă modestie, plus un dram de răspundere. Dacă tot spunem că nu vrem să înstrăinăm *Cuminţenia pământului*, ar fi bine să avem grijă şi de *Sarea-n bucate*.

Pricepism românesc

Născut în România, Leonardo ar fi trecut neobservat. Geniul lui da Vinci ar fi fost condamnat la anonimat de o naţie care ştie în genere tot şi în detaliu restul.

E de la sine înţeles că orice eveniment public fericit sau nefericit apare doar pentru a verifica, încă o dată, enciclopedismul nativ al românului. Oroarea de la Colectiv? După câteva zile a trebuit să admit că, în marea lor majoritate, amicii de terasă, şoferii de taxi şi vecinii de bloc sunt specialişti în chirurgie plastică. Lucru îmbucurător, competenţa acestor somităţi spontane e confirmată. După ce îşi revarsă gratuit coşul de informaţii, conferenţiarul ambulant lasă să-i scape în treacăt că amicul lui, chirurg-şef la un mare spital, i-a dat dreptate: operaţiile se fac aşa cum spune el, şi nu cum credeai tu, în micimea ta neinformată. Adevărat, de operat operează specialişti titraţi, dar singura lor menire e să confirme neasemuita pricepere a vecinului pe care l-ai întâlnit în pragul uşii.

Nimic mai îndreptăţit, deci, decât nălucirea care te face să vezi, brusc, mulţimea din Piaţa Unirii îmbrăcată în halate albe. Medicina stimulează vocaţia analitică a românului mai

abitir ca orice. Deşi stăm bine şi la vinificaţie, reparaţii auto şi, mai ales, la seismologie. Politica şi fotbalul nu mai ţin pasul. Sunt două teme obosite şi, prin urmare, rămân în sarcina altor vârste şi neamuri. Competenţa românului nu mai are timp de aşa ceva. Şi

bine face.

y

După un exerciţiu prea îndelungat în preajma celor lumeşti, pătrunderea românului s-a adâncit în tainele nevăzutului. Priceputul român comun te va informa că bioenergiile, magnetismul astral şi fluxurile microbiene controlează Universul. Ele»

fac şi desfac politica, dar şi mersul trenurilor, căsătoriile şi proporţia ideală în borcanul de murături. Românul iniţiat a înţeles cum stau lucrurile şi te avertizează amabil: du înapoi puloverul roz-verzui! Sau tot n-ai înţeles de ce a căzut guvernul?

Inofensive când fac ordine între culori, cristale, mobile şi temperaturi, competenţele mistice ale românului devin o problemă din clipa în care se lipesc de lucruri serioase. Mai întâi, pentru că vin de petrecanie faimosului umor românesc. Vorbitorul care nu face deosebirea între Coran şi Cioran sau debitează cu privire fixă despre tratamentul arşilor e sigur pe el şi îşi ucide modestia pentru a se transforma într-un predicator rigid. Dacă trece la păcatul satanist pedepsit cu foc la Colectiv, nimic nu îl poate dezminţi sau modera. Orice replică e un delict ostil. Mitică se schimbă la fată şi se face Lenin. Bârfa românească se umflă şi trece iute, ca un uragan nedeclarat, în denunţ şi, de acolo, în crimă. Să nu uităm că, după ultima noastră izbucnire principială, Nicolae Iorga a fost retras din lume urgent şi fără ezitări.

De ce şi de unde această lipsă de concediu care ţine mintea românului cu radarul încins? Totul spune că această competenţă nevrotică e, de fapt, un semn de nesiguranţă. O logoree născută din temeri. Personajul care încearcă, în orice împrejurare, să pună capăt necunoscutului e dominat de frica de a nu fi surprins fără

replică. Nu ştiu! şi Nu mă pricep! devin o tragedie umilitoare. S-ar crede că ne aflăm în faţa unui păun obligat de natură la erecţia permanentă a penajului. Omul trebuie să arate că e de neînlocuit şi că nu poate fi ignorat.

Scormonind mai adânc, dăm de panica în faţa exigenţelor adevărului, de neîncrederea în îndoiala raţională. Oamenii

7 y noştri nu îşi permit asemenea lux. După o regulă care dă şi foamea de înavuţire, competenţa dramatică a românului mărturiseşte teama de timp. Nimic nu trebuie ratat şi nimic nu trebuie lăsat să-şi urmeze cursul. Asta cere răbdare şi te

poate plasa pe locul doi, printre perdanţi. Calea mai scurtă e mai bună.

Marea nefericire vine, însă, din acumularea oficială a delirului informat. Efectul final al pricepismului românesc e indecenţa publică fastuoasă. Respectul şi distanţa se sting. Un Rareş da Vinci sau un Gâdea de la Mirandola pot explica orice. Morţii şi viii, dramele şi reuşitele, golful şi creştinismul – totul poate fi cercetat, răsturnat, descusut, întors pe cealaltă parte şi cu capul în jos. Sub masca bunei informări lucrează porniri obscure: în primul rând, dorinţa de a împrăştia mizeria. Nu există lucruri de neatins, situaţii private, oameni curaţi sau măcar acceptabili.

Devine, astfel, mai limpede de ce suntem o ţară de mult logodită cu vorba în doi peri, cu minciuna sculptată şi cu depozitarul lor de drept, serviciile secrete. Piaţa defăimării e cu adevărat liberă. Calomnia e legalizată. Auzul fin şi bine dotat tehnic al interceptărilor ia locul legii din care face un moft solemn, aplicabil în funcţie de sezon şi de numele guvernării. O orbire gureşă trece drept politică. Ne închipuim că ştim tot şi, din acest motiv, nu

pricepem nimic.

În căutarea comunismului pierdut

Atâţia savanţi români şi savante românce, alături de copiii lor savanţi românaşi, turuie după colţ, în lift, prin ambasade şi la coafor, în servere, peste dealuri, pe canalul şi în judeţul următor. Să nu ne plângem! Suntem împreună şi timpul trece. În fiecare clipă e vorba de orice şi nimic nu e greşit, deşi vorbitorii cu cap abia urmează la cuvânt. Atât viitor reuşit nu s-a pomenit de la aprinderea primului bec. Seara, când vine vremea să-şi scoată căştile, generaţia în vigoare trage pătura peste golul din urmă şi are un plan pentru a doua zi: mai vedem mâine, când s-or deschide. Ce? Toate alea.

Aşa cum se poate citi mai sus, adevărul nu stă la taifas în limbi materne. Adevărul se arată într-o limbă străină, care foloseşte cuvinte cunoscute, dar vorbeşte în imagini de neînţeles. Traducerea mormanului de rable şi aiureli din primul paragraf spune că dispariţia fricii a clădit banchiza pe care pluteşte lumea în care trăim. În 1989, comunismul a fost înlocuit. De atunci, o ţară întreagă s-a pus pe spălat învăţături şi văruit puncte cardinale.

E uluitor, periculos şi infantil! Milioane de oameni au scăpat din cuşcă şi îşi caută de treabă prin jur. După 27 de ani, totul spune că am ratat comunismul. Bătaia şi spaima, nefericirea până la os şi răbdarea mută în faţa prostiei au trecut degeaba.

Mai ţine cineva minte peste zi şi mai tresare cineva noaptea cu gândul la cei peste care lumea s-a închis în anii comunismului? Popescu, înmormântat pe 1 decembrie 1989, nu mai are ce aştepta de la noi. De când suntem liberi, uităm programatic şi tragem cu dinţii, din toate puterile politice şi personale, să lichidăm seriozitatea şi să

ne facem pulbere, după ce ne-am făcut praf.

Cine nu ţine minte comunismul sau îl ignoră ca pe o marcă defunctă de ţigări nu e vinovat de incultură politică. E vinovat de cea mai profundă incultură umană. Nimeni nu e dator să fie anticomunist, pentru că nimeni nu se mai poate înrola în echipa de pompieri care a stins incendiul de săptămâna trecută. În plus, anticomunismul afişat şi oficial e plicticos ca o alarmă blocată. Sună la fel şi la aceeaşi oră. Dar anticomunismul ca amintire a fragilităţii umane în faţa violenţei e altceva. E tot. Nu trebuie să cunoşti istoria PCR sau numele secretarilor y generali ca să te îngrozeşti. Trebuie doar să rămâi cu gândirea într-o rână şi să refuzi plutirea bezmetică, tocmai pentru că ai fost avertizat năprasnic. Ar fi cazul să ne lăsăm de civism. Înţelepciunea nu se câştigă la simulator. Educaţia şi politica sunt singura cale, iar asta înseamnă că trebuie să căscăm bine ochii la realitate, dacă o mai recunoaştem cumva pe stradă şi dacă n-avem chef să trăim pentru alţii sau degeaba.

După 27 de ani de rămas bun, dispariţia comunismului are rezultate tot mai precise. Să privim în jur. Peste tot, un ocean de pretenţii fără acoperire.

Sistemul politic e slab şi se pregăteşte de o irelevanţă compactă. PSD, cel mai mare partid al României, a reţinut un singur lucru din comunism: alibiul progresist.

Dar legea? Dacă ne încredem în domnia legii, asta nu e decât un tic de drumeţ naiv, plecat spre cofetăria care pune frişcă pe resentimente. În fond, pe termen scurt şi lung, justiţia arestează, dar nu contează.

Educaţia e înghesuită în şcoli şi în universităţi dedate la perversiuni pe creier proaspăt. Cultura publică se ocupă cu trecerea şi petrecerea distractivă a timpului. Tragedia şi drama au primit repartiţie în ştirile despre accidente de

şosea.

Pe stradă e ca în parlament şi invers. Toată lumea vorbeşte şi, o dată pe săptămână, apare un vizionar nou care descoperă că proştii de romani n-au vrut neam să înveţe de la daci cum se foloseşte iPhone-ul. Sau că suntem bogaţi şi deştepţi, dar ne abţinem cucernic să dominăm lumea. Iată, de pildă, vaierul care însoţeşte prima Olimpiadă (Rio, 2016) ratată de gimnastica tricoloră. Suntem pierduţi! S-a închis şcoala naţională de dresură de fete. A dispărut bârna şi am câştigat dreptul să nu o mai vedem în propriul ochi.

S-ar zice că, fiind pestriţă şi mişcătoare, viaţa românească e nevinovată ca un dialect. Nu. Uşurinţa şi nepăsarea vin de la şcoala de omorât conţinut şi, mai ales, din refuzul de a respecta ponderea răului. Rezultatul e o armură de petice moi. De la justiţie şi presă la minţile conducătoare şi diplomaţie, totul e penetrat de cine vrea şi, mai ales, de cine vrea să n-avem direcţie: de ruşi, de nătângi, de cocoşism şi de mama lor – uitarea. Frica de naşterea şi renaşterea răului a dispărut. Aşa s-au aşezat în fruntea mesei degradarea minţii, aplecarea spre timpul tocat şi vorba tâmpită. Aşa s-au născut mulţumirea de sine cu doctorat la etaj şi carierele de salvatori naţionali care aduc la mal doar (pardon! decât) propria persoană.

Ne consolăm uşor. Alţii au metastaze. De pildă, Norvegia, unde legea a învăţat să-şi bată joc de ea însăşi. Acolo s-au găsit judecători în stare să decidă că detenţia ucigaşului Breivik e inumană şi trebuie spălată cu compensaţii. Dar oare nu s-ar îmbuna Breivik de tot dacă ar primi în grijă copiii confiscaţi de la familii de români bestiali? Sigur, noi nu suntem aşa. N-am descoperit fanatismul care face din dreptul occidental o scândură de călcat bunul-simţ.

Nu. Noi am decis că infernul prin care am trecut a fost o întâmplare regretabilă, în genul confuziei care te face să suni la apartamentul greşit şi să rămâi cu gazda, la şmotru, vreme de patruzeci de ani.

În prezenţa Marelui Dispărut

Aniversările lasă în urmă o istorie slăbită. Cine nu vrea să rătăcească firul ar face bine să se ferească de istoria cu orar fix a momentelor aniversare. Discuţia în jurul celor 20, 25 sau, curând, 30 de ani trecuţi de la „dispariţia" comunismului explică de ce.

Mai întâi: s-a stins cu adevărat, şi, dacă da, când a plecat dintre noi comunismul? Punctul terminus e cel puţin discutabil. A căzut comunismul odată cu Zidul Berlinului – aşa cum

spune, cu voce de manual, consensul aniversar? Ştim, bineînţeles, că, spre deosebire de istoria reală, memoria colectivă preferă simbolistica exemplară şi spectacolul de stradă. Căderea Zidului a împreunat memorabil emoţia evadării şi spectacolul fizic al stavilei străpunse. Însă comunismul nu s-a prăbuşit atunci.

La data căderii Zidului, comunismul era, deja, infirmat structural. Sistemul fusese învins, de sus până jos, în Polonia. Nu după un incident miraculos, nu după o zi de graţie, ci după aproape cincizeci de ani de rezistenţă civilă şi spirit catolic. Zidul n-ar fi căzut fără victoria profundă a polonezilor, organizaţi într-o societate neoficială, paralelă şi numeroasă. La sfârşitul anilor ’70, reţeaua Solidarnosc aduna zece milioane de oameni şi anula astfel argumentul legitimităţii populare pe care se sprijinea propaganda oficială. Însă comunismul a fost scos din scenă cu mijloace popular-naturale doar în Polonia. Restul ţine de o istorie mai degrabă iluzorie.

Dacă atâta lume ţine să vorbească, dintr-o suflare, de „dispariţia” comunismului, formula e de înţeles. Într-adevăr, ceva important s-a întâmplat cu comunismul la sfârşitul anilor ’80. Însă concluzia radicală după care comunismul s-a făcut nevăzut e, mai curând, o dorinţă. Nimic nu dispare fără urmă în sau din istorie.

În Occident, formula a prins pentru că a făcut din Est o ilustrare convenabilă a aşa-numitului „sfârşit al istoriei” din teoria lansată de Francis Fukuyama. Fiind dat dispărut, comunismul a scutit puterile occidentale de decizii menite să garanteze lansarea neîngrădită a democraţiei. Declarat defunct, comunismul a rămas o realitate istorică şi existenţială prea puţin înţeleasă. Cercetările de profunzime s-au demodat rapid. Pe scenă au apărut cifrele; indicatorii folosiţi pentru a măsura progresul societăţilor curăţate de comunism. PIB-ul, numărul de partide şi procentajul de înnoire a legislaţiei au devenit starurile suficiente ale dezbaterii.

În Est, „dispariţia” comunismului a permis fostei clase dominante o mişcare uluitoare. În termenii cei mai reali, clasa dominantă s-a mutat dintr-o epocă în alta şi a rămas, totuşi, acasă: în zona de comandă a economiei, a administraţiei şi a

7 sistemului politic.

Cazul României e cu atât mai interesant cu cât a pornit bruiat de un mare handicap de percepţie şi concepţie. Istoriografia românească a atins punctul 1989 înglodată în mania revoluţiilor care ar fi pus cruce, în serie, vechilor regimuri. Urmând până la paranoia o tentaţie mai veche, istoricii regimului comunist au descoperit şi colecţionat, pe drum, un număr ridicol de revoluţii. Festivalul revoluţionar român cuprinde: Răscoala lui Horea (declarată, la un moment dat, revoluţie),

Răscoala lui Tudor (botezată tot revoluţie), mai cunoscuta şi autentica Revoluţie de la 1848, lovitura de stat din 23 august 1944 (botezată, mai întâi, insurecţie şi avansată, apoi, la gradul de păzea! „Revoluţie de Eliberare Naţională şi Socială, Antifascistă şi Antiimperialistă") şi, în sfârşit, cunoscuta lovitură de stat din 21 decembrie 1989 (propulsată, instantaneu, la rangul de revoluţie anticomunistă).

E enorm pentru o ţară care îşi poate observa bine continuităţile şi incomparabil mai greu discontinuităţile. Dincolo de caricatură şi de filonul caragialesc al Revoluţiei, uşurinţa cu care istoria românească dispune de revoluţii ridică o problemă serioasă. Mitologia revoluţiilor a împins percepţia publică spre tipare de gândire magică. În această logică, un eveniment miraculos sau un personaj epocal suspendă mersul istoriei, provoacă o răsturnare bruscă şi dă o şansă curată noului. De aici

9 9

obişnuinţa de a confunda o revoluţie cu imaginea ei. Tot de aici frecvenţa cezarismului de provincie, care n-a încetat să furnizeze şefi de stat în ultimii 150 de ani. Pe baza acestui model, istoria modernă a României a dezvoltat două constante: imitaţia şi expectaţia. Cu alte cuvinte, radierea trecutului a dat acces la scurtătura spre modernizare prin sincronizare, o situaţie din care societatea a reţinut dreptul la aşteptări enorme. E poate cazul să înţelegem că renaşterea temei „modernizării", pe care politicienii au invocat-o fetişist în ultimii douăzeci de ani, e un ecou târziu al sincronismului care a bântuit comic şi

7 9

academic secolele XIX şi XX.

E de altfel ciudat că ideea de „postcomunism" a făcut

carieră într-o lume care sărbătoreşte la intervale regulate „dispariţii” de regim. Argumentul invocat, în genere, pentru a demonstra ruptura de comunism e consolidarea sistematică a democraţiei în ultimii 25 de ani. De regulă, cei ce folosesc acest argument pun automat semnul egalităţii între democraţie şi organizarea de alegeri libere. Cu această definiţie, democraţia nu presupune neapărat schimbarea raporturilor de structură şi putere în societate. Altfel spus, democraţie poate însemna alegeri de alt fel, cu o societate de acelaşi fel. Pentru clarificare se poate folosi marea inovaţie tehnică a societăţilor postcomuniste: apariţia unui pachet de operaţii care pune la lucru reţele administrative, medii de informare şi statistici de mare detaliu. Rezultatul e o ştiinţă aparte care permite controlul avansat asupra alegătorilor şi planificarea rezultatelor votului liber. Această tehnică, exercitată cu mare pricepere de toate partidele şi instituţiile media, e una din cele mai triste trăsături ale regimurilor postcomuniste. O algebră neagră care conservă structuri de putere primitive.

O discuţie onestă despre „dispariţia” comunismului scoate la lumină prelungirea şi diversificarea unor tipare foarte active în comunism. Nu toate au fost inventate atunci. Trecutul nu e o succesiune de epoci fără legătură, iar România nu a fost niciodată cu totul şi cu totul altă tară. Însă multe din constantele

negative ale istoriei româneşti au fost cimentate în comunism şi au trecut, de acolo, în aşa-zisul postcomunism. Suntem copţi pentru un nou Caragiale: mai întunecat, mai confuz, mai mizer. Cel vechi se face vinovat de prea multă cultură şi literatură. Ne-am mulţumi cu Ilf şi Petrov, odată ce îşi rescriu capodopera sub titlul *Doişpe scaune*.

Dacă e să pornim cu cea mai stridentă din prelungirile trecutului, atunci e vorba de obsesia titlurilor. Marea majoritate a figurilor de decizie, între care un procent uluitor de politicieni, e dependentă de încoronarea academică. Toată lumea vrea să aibă doctorat, să fie profesor universitar, să semneze tratate. Năravvechi. Puţină lume mai ţine minte că Elena Ceauşescu

9 9 9

a devenit Membru al Academiei Române încă din 1973. Aceeaşi sete de titluri domină după aproape treizeci de ani de postcomunism. De la prim-ministrul Victor Ponta la miniştri, primari şi deputaţi, toată lumea e doctor în baza unei lucrări furate. Bineînţeles, furnalul de doctorate n-ar fi funcţionat fără falsifiy 7 9

carea prealabilă a universităţilor. În România, numai aşezările fără gară şi spital sunt lipsite şi de universitate. Doctoratele sunt, însă, parte a unei aspiraţii mai largi: nevoia de legitimitate. Toată lumea vrea să fie cineva recunoscut şi omologat.

Exhibiţionismul e un sport social fără rival. Maşini opulente, femei de vitrină, case care răcnesc de bogăţie, haine „de firmă” sunt expuse cât mai vizibil, pentru a da identitate şi calibru.

După o lungă perfecţionare în comunism, slugărnicia a aterizat perfect în postcomunism. În mediile politice, oricine s-a ales cu un titlu de conducere e întâmpinat cu „domnule preşedinte” şi cu o suită extraordinară de manevre de îmbunare. În partide, universităţi sau companii domneşte arta feroce a intrigii, calomniei şi prostituţiei (exercitată, uneori, la propriu). Uşurinţa cu care o persoană se vinde a supravieţuit fără pierderi regimului comunist. Presa şi eşaloanele de partid gem de tineri care aleargă după şansa de a se vinde celui ce dăruie

sau lansează o carieră.

Un alt calc perfect comunist e proeminenţa şocantă a serviciilor secrete, a interceptărilor, a stenogramelor şi a dezinformării dirijate prin presă. După 25 de ani de reforme şi presupus control civil, tentaţia de a influenţa sau conduce prin mijloace subterane e aproape neatinsă.

Dar cea mai serioasă prelungire a comunismului în lumea nouă e continuarea eroziunii generale a valorilor. România păstrează, încă, handicapul care o ţine, de mult, în afara direcţiilor de dezvoltare occidentale. Degradarea învăţământului şi a limbii au consolidat o educaţie esenţial negativă. Declinul şcolii, mascat în comunism de accesul gratuit la învăţământ, s-a ramificat după 1989, odată cu multiplicarea institutelor, universităţilor şi academiilor de carton. Impostura, frauda şi ignoranţa au devenit motoare de pregătire şi scot în afara competiţiei generaţii în serie, asta dacă nu le trimit în afara tării.

y

Primii 25 – 30 de ani neocomunişti sunt o istorie mai incomodă decât presupune o aniversare festivă. Nu totul e negativ. Noi libertăţi – pornind cu circulaţia în afara ţării – sunt o realitate. Sectorul economic privat e viu, deşi nu poate dicta. Agricultura a făcut un salt tehnologic formidabil, dar e controlată de o subnomenclatură politică lipită de exportul brut. Însă, dincolo de detalii, raportul fundamental care dă natura societăţii vine din comunism şi a fost recolorat fără schimbarea substanţei. Grupul dominant comunist şi-a secretat succesiunea şi menţine controlul asupra bugetului, informaţiilor şi administraţiei. Toate ţin la picior o parte prea mare a societăţii. Care aniversează, la cifre rotunde, despărţirea de comunism.

2 oi8 = içi8 – ioo

Mai sunt doi ani, dar putem face liniştiţi bilanţul. În

2018, vom constată că 1918 a căzut cu exact o sută de ani în urmă. Şi atât.

Socoteala se complică doar dacă lăsăm în pace aritmetica festivă. Într-un anume fel grăbit de sălbăticii naţionale care au culminat cu oroarea de la Colectiv, socoteala se întoarce împotriva noastră şi spune că 2018 = 1918 – 100. Nu e un calcul de negăsit în incomparabilul nostru sistem de învăţământ, dar aberaţia vine din altă parte: din încetarea curgerii istorice. Această stare de repaus general înrădăcinat promite un singur lucru:

catastrofa de la Colectiv nu va fi ultima. Vor fi şi altele. Tim>

purile o permit şi totul o cere. Pe cât se poate crede, sistemul şi oamenii cu care ne pregătim să aniversăm un secol de stat unit şi modern vor fi, împreună şi unii împotriva altora, martorii unei lungi şi dureroase destrămări.

Ca întotdeauna mare consumatoare de istorie, ironia pândeşte la ambele capete ale ultimei sute de ani. La fel ca în 1918, avem o problemă de unificare. Nu atât unificarea naţional-lingvistică de care fac atâta caz păşunismele literare, ci unificarea de civilizaţie. Decalajul de conduită şi dezvoltare care desparte Transilvania de zonele de sud şi de est s-a adâncit într-atât, încât riscă să devină ruptură. În fond, Transilvania n-a fost niciodată parte a Orientului nostru muntenesc şi moldovenesc. Numai sub comunişti a fost Transilvania adusă în Est, dar deplasarea nu a reuşit să distrugă fundaţia. Esenţa orientală a Sudului şi a Estului a fost fortificată de comunism şi de încă 25 de ani de anarhie administrativă şi mentală aşa-zis democratică. Azi, ea 7

e nu doar diferită, ci radical diferită, nu doar influentă, ci dominantă. Asta sugerează că vom sărbători

Marea Unire cu o povară enormă în spate. Operaţia s-a soldat cu adâncirea faliei. Integrarea naţională presupune în continuare doar forme etnice, lingvistice şi folclorice. Sistemul naţional a petrecut ultima sută de ani traversând grozăvii şi mizerii impuse de propria populaţie coagulată în instituţii slabe. Un eveniment de abjecţia şi cruzimea nenorocirii de la clubul Colectiv nu e, de fapt, altceva decât o probă de sistem.

Tinerii incineraţi în clubul Colectiv sunt întruparea sinistră a unei direcţii fără de direcţie. Asta e revoltător şi uşor de spus.

Dar adevăratul scandal nu e local, ci istoric, iar expresia lui cea mai nimerită trebuie căutată într-un clişeu: tinerii de la Colectiv

sunt o pierdere. Nu există nimic mai profund şi mai adevărat decât această formulă banală. O pierdere. Dar nu o pierdere neaşteptată sau izolată, ci încă o pierdere, într-un şir de tragedii, amnezii şi ipocrizii care dau o retrogradare colectivă. Un sindrom naţional de diminuare.

În fond, România pierde, fără întrerupere, societate, instituţii şi persoane individuale. În ultima sută de ani a făcut-o cu o acceleraţie nebună. Pe de o parte, prin strămutarea care aduce dispariţia treptată dintre graniţele României a milioane de oameni plecaţi la muncă în Occident. Locul de acasă rămâne gol şi se lărgeşte. Pe de altă parte, prin abandon intern şi degradare rapidă. Mediile săteşti şi suburbane care se întind, rareori întrerupte, de la Turnu Severin la Constanţa şi de la Călăraşi la Iaşi sunt desertificate uman. Abandonul e nedeclarat şi total.

y y >

Fără infrastructură, fără nicio şansă serioasă la educaţie, fixaţi în venituri mizere, milioane de oameni sunt măcinaţi de un ciclu existenţial nemilos: îndobitocire, sărăcie, beţie. Pierderea prin degenerare individuală nu e mai puţin însemnată în mediile urbane, unde un sistem de educaţie complet răsturnat îşi face de cap şi produce derută. Sute de mii de tineri eşuează în superficial şi escapism. Cei mai orientaţi se lipesc de sistemul politico-administrativ, pe care îl parazitează masiv. O bună parte se retrag din viaţa publică înainte să fi făcut primul pas.

Instituţiile de care care facem atâta caz asigură golul de structură pe care stă sindromul naţional de diminuare. Biserica Ortodoxă n-are egal în materie. Ea se reduce, practic, la pompă, cler şi nevoile lui. Lăcomia stridentă se îmbină cu o ignoranţă exasperantă, adesea vecină cu obscurantismul. Fără curaj şi chemare, Biserica lucrează cu adevărat doar la răspândirea şi adâncirea confuziei între cler şi credinţă. Spiritualitatea e mereu un citat arhaic din care enoriaşii reţin datoria supunerii smerite.

Până de curând, armata era într-o situaţie foarte asemănătoare. Admiterea în NATO a impus o undă de modernizare, dar esenţa nu s-a schimbat. O armată în care numărul generalilor va depăşi curând trupa nu are cum să dea consistenţă instituţională sau să oprească declinul vieţii sociale.

Politica e într-o situaţie perversă. E, simultan, vinovăţie şi alibi. E un joc decăzut, dar şi mană cerească pentru oricine vrea să-şi confirme, din afară, superioritatea. Rezultatul e o confuzie perfectă în care o politică joasă a produs o antipolitică ţanţoşă. De aici miturile cu care lucrează nepermis de multă lume calificată. Înainte de toate, refrenul după care „toţi sunt la fel”. Nu, nu sunt. Dacă erau, în ultimii 15 ani i-am fi avut

preşedinţi pe
Năstase, Vădim şi Ponta.

Începând cu rândurile de mai sus, e prea multă vorbăraie în jur. Ultima sută de ani se încheie cu un potop de palavre, o scădere dramatică de gabarit şi un măcel oribil, de Lumea a Treia, într-o capitală de stat membru al UE. De-am reuşi să facem, în sfârşit, ceva serios, sincer şi durabil! De-am reuşi, în sfârşit, să ne fie ruşine de noi! Atunci, da, ar fi o speranţă.

Doar limba ne ţine împreună

În dimineaţa zilei de i decembrie 1990, Alba Iulia era un oraş plin de Dacii, muncitori şi ceaţă. Spre prânz, Ion Iliescu şi Petre Roman au urcat pe scenă. Un vuiet recunoscător s-a ridicat din zeci de mii de piepturi. Între cei doi, un bătrân uscat şi nenegociabil: Corneliu Coposu. De la primele lui cuvinte, un val noroios de huiduieli a plecat din mulţime. împresurat de zoaiele lumii noi, Coposu a continuat să vorbească. Trebuia să vorbească pentru că încerca să facă legătura cu mândria apusă a unei ţări care se unise sub promisiunea că va şti să îşi aibă de grijă. Huiduielile au mers înainte, încurajate pervers de Petre Roman.

Înainte de a fi doborâtă de negura guturală a mulţimii, şansa a plutit o clipă deasupra Pieţei. Şansa unei Românii serioase şi punctuale la întâlnirea cu istoria. Eram acolo şi am văzut-o murind, pe scena de la Alba Iulia.

Corneliu Coposu e cel cerut de manifestanţii plecaţi pe stradă, în căutarea unei soluţii, după măcelul fumegând de la Colectiv. Nu-l mai avem şi nu-l putem reedita. Nu mai producem lideri naţionali. Însă Coposu ne-a salvat. Nu ne-a făcut mari, pentru că nu mai avem din ce creşte, dar ne-a ferit de scufundarea în statul lui Ion Iliescu. Coposu e cel

mai important om public al României în care trăim. Restul, de la Iliescu la Constantinescu şi Băsescu, sunt secundari. S-au dovedit secundari. Coposu nu a avut talentul şi abilitatea politică a celor ce îi trăiesc, fără să ştie, în umbră. Dar ne-a dat direcţia. Fără

7 7 *y* direcţia Coposu, fără discursul rostit până la capăt, sub huiduieli, la Alba Iulia, fără încăpăţânarea de extraterestru programat să practice buna-cuviinţă politică, am fi plonjat direct în cazanul cu refuzaţi, robi şi deşeuri. Am reuşit să amânăm, dar am pierdut, curând, şirul. Cu lecţia lui Coposu, ne aşteptau o politică de valori şi suferinţa plină de sens care conduce spre primele certitudini ale civilizaţiei.

Am rămas cu prea puţin. Facem, în continuare, o mare confuzie. Ne consolăm cu gândul că prosperitatea clasei de mijloc, pe care o fetişizăm în lipsă de altceva, va aduce succesul. E insuficient, pentru că, istoriceşte, am rămas intacţi. Înconjuraţi de folclor şi scurtături pragmatice, suntem o societate incapabilă să imagineze premisa elementară a unei societăţi. Altfel spus, am ratat unirea. Individual, social şi naţional. Unirea ne reuşeşte doar la şezători şi în alte ocazii oficiale.

y y

Adevărul nerostit şi cumplit pe care stă zbenguiala tragică dintre graniţele noastre e că nu am făcut faţă Unirii din 1918.

Peste un an, vom aniversa un secol pierdut. 1918 plus 100 fac, într-adevăr, 2018, dar numai în manuale. În realitate, fac mult mai puţin. Fac, de pildă, dezintegrarea umană care pustieşte tot ce mişcă, bea şi cocleşte între Turnu Severin, Constanta şi Iaşi. Asistaţi, uitaţi şi derutaţi de tot soiul trăiesc de-a valma în sate şi târguri care curg spre dispariţie. Nu ne-am unit. Nu avem nici azi legături cu

Transilvania. Am lăsat şoselele în seama romanilor, la a doua lor apariţie prin partea locului. Nu ne pricepem deloc la istoria pe care o tot aniversăm, şi de asta n-am înţeles că Transilvania a fost parte a Estului doar sub comunişti. Unirea din 1918 nu a rezolvat problema României, ci a redeschis-o, la mare adâncime. De fapt, patru ore cu trenul până la Braşov şi încă şase până la Oradea nu e prea mult. Cât aţi vrea să faceţi până la periferia Austriei?

Ar trebui să-i reabilităm pe ardelenii care, ca Vlaicu şi Goga, au avut temeri şi au refuzat să se îmbete cu entuziasm unionist.

Aveau dreptate. N-am înţeles că Unirea nu e o modificare de hartă care ne face mai mulţi şi ne pune între aceleaşi graniţe, ci o formulă de integrare şi dezvoltare comună. De o sută de ani, România pierde. Milioanele plecate la lucru nu ţin doar de decalajele de piaţa muncii, aşa cum tot spun economiştii şmecheri rămaşi acasă. Nu e vorba de plecări, ci de un refuz venit la capătul unei estimări de neclintit care spune pentru milioane de oameni că România e frumoasă, dar le încurcă viitorul. Pierdem prosteşte şi puţinul rămas. Tinerii de la Colectiv au fost cedaţi fără luptă. Pierdem şi puţinul care vine. Şcoala Ardeleană a făcut oameni cu carte, şcoala românească face abulici. Cine nu trece prin şcoală degeaba pleacă din ţară sau se ascunde printre computere.

Doar limba ne ţine împreună. De asta vorbim până pârjolim străzile, ziarele şi televiziunile. Incapacitatea noastră de a trăi dincolo de limbă şi de expresie e şocantă. De la Coposu încoace, niciun politician n-a mai putut gândi România ca naţiune istorică. Rămânem cu fantoma unei limbi care îşi caută naţiunea.

Împotriva dreptului la liberă exprimare greşită

Aproape tot ce face gloria libertăţii politice e un prieten periculos pentru limbă. À-propos: vorbiţi româneşte? Dacă da, atunci spuneţi repede ce aveţi de spus! Curând, veţi deveni de neînţeles şi veţi înţelege tot mai puţin. Limba română nu îşi mai e de ajuns. Limba română se schimbă cu o neglijenţă şi o lipsă de gust girate de libertatea din jur. îmbiată la democraţie internă şi dezlegată de norme în numele deschiderii culturale, limba pierde rapid tot ce o deosebeşte de instabilitatea pieţelor bursiere şi de sistemele primare de semnalizare (de la semafor şi icnet la pumnul ridicat). Nuanţe şi adâncimi şlefuite în sute de ani şi de sute de milioane de vorbitori se predau, înconjurate de interjecţii.

Şi, totuşi, de ce ne-am îngrijora? Nu e, oare, loc pentru orice şi oricât în limbă? Nu „duce” limba orice? Nu vor fi toate impurităţile şi rebuturile măcinate de selectoarele mereu active ale

)»

limbii? Poate ne facem griji degeaba şi vorbim, parafrazând o zicere mai veche, fără sens pe linia lui 41.

Într-adevăr, limba e o capodoperă istorică fără seamăn, singura care îşi conţine autorii, anonimi sau titraţi, şi toate contribuţiile lor, reflexe sau premeditate artistic. Însă, în modul cel mai neaşteptat, tocmai anomalia fertilă care pune limba în avantaj faţă de cel mai recent vorbitor sau autor (deşi la îndemâna lui) se poate transforma, brusc, în pericol. Şi tocmai asta se întâmplă acum. Ierarhiile şi autoritatea normelor sunt suspendate. Sala maşinilor lexicale şi gramaticale a trecut la program de voie. Acest program fără program va dicta atâta vreme cât vom continua să facem confuzia între caracterul popular al limbii şi democratizarea de inspiraţie politică.

Limba e un fenomen popular, căci, în lipsa suflului oral şi a invenţiei care scapără de concizie, am fi reduşi la o caznă inutil de savantă sau, dimpotrivă, la tăceri întrerupte de gesturi vizibile. Însă creşterea limbii nu are nimic de câştigat din democratizarea programatică. În lumea, azi, prea puţin cunoscută a ştiinţelor lingvistice, democraţia e o calamitate situată între acizii tari şi demolare. Deloc întâmplător, epocile de scandal normativ, timpurile eliberate de constrângeri didactice vorbesc anapoda, se bâlbâie pestriţ, pierd timp şi sens, fără grija ascultătorului buimac sau a partenerului de vandalism lingvistic. Chiar înaintea crizelor politice, mersul societăţilor e blocat de indecizia lingvistică, de incapacitatea de a lega în forme imediat comunicabile gândirea şi expresia. Şi invers. Epocile încă reglate de respectul normelor sunt timpuri de mare proprietate lingvistică, absolut stăpâne pe oralitatea lor.

Aşa de pildă, când Caragiale, deschis la întâmplare, spune ceva instantaneu asimilabil, literatura face o demonstraţie de

siguranţă şi control desăvârşit în relaţia cu limba populară. Iată-l pe unul din nenumăraţii amici vorbăreţi ai *Nuvelelor şi schiţelor* debitând dezinvolt, pe la 1910:

„Nene Iancule, întocmai pe dumneata te căutam; deseară mănânci la noi – să nu zici nu!… În sfârşit, imposibil să refuzi!”

Ne-am obişnuit să adulmecăm urma replicii comice, dar asta nu poate lua nimic din coerenţa acestei intervenţii tipice pentru literatura lui Caragiale. În fond, cu această replică în aparenţă inanalizabilă, suntem într-o zonă de pace culturală deplină. Oamenii vorbesc direct în literatură, iar literatura îşi citeşte oamenii. Nu e cazul să

ne întoarcem la analizele care fac mare caz de virtuţile oralităţii în literatură. Caragiale şi, odată cu el, atâţia alţi scriitori ai epocii nu fac stil cu program şi nu recurg premeditat la oralitate pentru a-şi deschide literatura la sunetul străzii. Amicul care face invitaţia de nerefuzat vorbeşte, pur şi simplu, natural, într-o epocă în care limba se mişcă fără probleme de la popular la literar.

După o sută de ani, revoluţii politice şi literare şi mutaţii tehnologice pentru o mie de ani, invitaţia vesel-curgătoare cu care personajul lui Caragiale ţâşneşte din pagina de carte nu mai e paşnică şi isteaţă. Eliberate total de restricţii, după modelul atâtor instituţii publice şi comportamente individuale, limba vorbită şi expresia ei scrisă au pierdut libertatea secretă care le pria. Democratizarea nu a descătuşat nimic. În locul prozei amicale vorbite de personajele lui Caragiale, s-a instalat un dezmăţ vătămător care reţine din complexitatea limbii doar capacitatea de a rosti ceva. Revenind la eşantionul extras din Caragiale, îl găsim suprimat de o limbă română încă română prin unităţi şi combinaţiile lor, dar ininteligibilă sub raportul expresiei. O limbă care vorbeşte, dar comunică, înainte de orice altceva, propria ei nesiguranţă.

Mutat în limba uzuală a personajelor cu prestigiu oficial şi politic, în discursul uzual al presei, fragmentul ar vorbi de:

„Domnul care urmează să servească masa într-o locaţie exclusivă decât în prezenţa gazdei sale care a ales să nu o refuze”.

În limba noului cinema hipnotizat de vulgaritatea continuă a străzii, acelaşi fragment e o chestiune de priză directă şi sună cam aşa:

„Iancule, ce p… mea faci fiţe? Hai să ne spargem în

figuri că n-ai mâncat aşa nici la mă-ta de fraier stricat! Mi-ai dat >

tu m… e, da acum te-am făcut!”

E de spus aici, deocamdată inutil în faţa viforului vulgar, că un autor vorbeşte corect şi când personajele lui vorbesc greşit sau urât. Dar asta numai dacă în spatele înregistrărilor de oralitate frustă se ghiceşte un scriitor care îşi controlează lumea, şi nu se lasă târât, convins sau sedus de ea. Asta explică, printre altele, de ce Creangă nu e un fonograf dialectal, ci un scriitor aşa-zis cult. Şi tot asta explică de ce mulţi dintre campionii limbajului infernal din proza şi filmul recent nu sunt moderni, ci extrem de provinciali artistic.

Odată disecată cu plăcere invitaţia adresată domnului Iancu, e momentul să ne punem pe treabă. Şi să bruscăm, mai întâi, una din molcomele tradiţii teoretice după care limba română nu face, acum, altceva decât să se adapteze. Să se adapteze din mers, cu erori minore şi reparabile, la ploaia de meteoriţi neologici – la noutatea unică şi torenţială a termenilor care presează dinspre noua realitate *online*, la instrumentarul terminologic internaţional al politicii, diplomaţiei, dotărilor casnice, sporturilor, culturii *celeb* şi la codurile vorbite sau scrise pe piaţa corporatistă a muncii. Asaltul înseriat al acestor solicitări nu poate fi diminuat sau negat. Într-adevăr, în acest punct limba română trăieşte o febră neologică intensă, dar cunoscută din episoade anterioare.

Până la un punct şi chiar dincolo de el, limba română e, azi, în situaţia unei uriaşe hale de colectare, exact ca în a doua jumătate a secolului XIX. Atunci şi acum, limba a absorbit, fără filtru, mareea lexicală generată de întâlnirea cu o civilizaţie materială, administrativă şi politică nouă. Chiriţa şi Rică Venturiano sunt ridicoli, dar şi eroii unei

crâncene bătălii lingvistice. Mania neologică a secolului XIX s-a resorbit, şi limba a acceptat, în timp, o parte, şi numai o parte, a termenilor care au luat-o cu asalt în primele momente de contact cu lumea nouă. Probabil, procesul se va repeta. Nu există motiv care ne-ar putea face să credem că, peste un timp, va trebui să ne recunoaştem învinşi de puterea lui „a se focusa”, folosit cu emfază tehnică în locul lui „a se concentra”. În fond şi „a se concentra” e copilul unui import violent, deşi mai atent şi deloc arbitrar.

E, de asemenea, de crezut că semeţia stupidă a lui „a suporta” şi „suport” folosiţi cu pudoare de laborant pentru a evita prea vulgarii „a sprijini” şi „sprijin” vor dispărea, la un moment dat. Aplicaţie (cerere), alegaţie (afirmaţie), punctual (de detaliu), locaţie (loc), determinare (hotărâre) ar trebui să se stingă sub ridicolul dislocărilor stupide de sens pe care le-au provocat. Neologo-mania nu e o boală de lungă durată. Însă problemele de creştere şi, mai ales, de descreştere ale limbii române, în varianta instalată virulent după 1989, sunt mult mai vaste şi mai serioase.

Pojarul neologic declanşat de contactul cu o lume nouă e o boală controlabilă. Totuşi, câteva semne spun că problema nu se limitează la import şi imitaţie nesăţioasă. Din spatele seriei „aplicaţie – determinare – suport” pândeşte o mobilitate neserioasă în faţa structurilor de bază ale sensului, o infidelitate care permite atâtor vorbitori să renunţe cu uşurinţă la exigenţe raţionale. Suntem în punctul în care ne despărţim de discuţia lingvistică şi ne apropiem de cauzele sociale şi de mentalitate ale patologiei limbajului. Lingvistica se opreşte aici, fără să fi făcut o breşă notabilă. Cabinetul de curiozităţi şi monstruozităţi lexicale e captivant, dă pe afară de ridicol, dar nu explică mare lucru.

Şocul care a zgâlţâit din temelii limba română nu a venit dintr-o simplă coliziune de vocabular. Limba a fost atinsă şi deformată mult sub suprafaţa lexicală, la o adâncime la care pot lucra numai distorsiuni şi surpări provocate de mutaţii colective formidabile. În ultimii aproape treizeci de ani, limba s-a înnoit şi s-a îmbogăţit, dar evenimentul traumatic vine din altă parte. De la vorbitori, mai precis de la vorbitori bulversaţi de răsturnarea şi neaşezarea lumii lor. Limba a preluat, cu pierderi şi riscuri enorme, starea generală de inadecvare a societăţii. Cu alte cuvinte, tot ce s-a întâmplat cu adevărat important, negativ şi, de multe ori, ireversibil în limba română, tot vandalismul slobod al oralităţii de după 1989 e, de fapt, sunetul lingvistic al unei extraordinare tulburări sociale. Aşadar, problema de bază a noii noastre limbi nu vine din afară, din contactul cu limbi şi lumi străine, ci e dictată de ce s-a lucrat înăuntru.

Înainte de orice, limba a răspuns, brutalizându-se, unei răsturnări sociale masive şi, prin excelenţă, neavenite. Acest accident devastator pentru culturile-gazdă se numeşte parvenitism şi e cel mai vizibil şi mai profund eveniment trăit de societate după 1989. Brusc, în câteva luni sau, cel mult, câţiva ani, rolurile şi ponderile sociale s-au schimbat spectaculos. Puterea politică şi autoritatea socială au fost preluate fulgerător de grupuri noi care au ocupat scena şi au început rapid să îşi expună importanţa şi să alerge după statut sau legitimitate. Asta în două modalităţi clasice. Pe de o parte, imitând stilul şi însemnele de prestigiu ale ultimului grup dominant cunoscut – în acest caz, lumea de mare putere şi bogăţie a filmelor care au umplut golul final al timpurilor comuniste. În mare, acest efort s-a consumat mai ales la nivel de costum şi anexe de mare lux: vila, maşina, femeia,

plantaţia, vacanţa exotică. Limba a scăpat relativ uşor şi a fost atinsă mai degrabă neologic. Însă aceleaşi grupuri au adus cu ele, pe scenă, o a doua forţă, mult inferioară şi, în acelaşi timp, incomparabil mai productivă.

Noua clasă dominantă a transportat spre vârful ierarhiei sociale o formidabilă lipsă de educaţie sau, mai exact spus, un foarte răspândit semidoctism regional şi naţionalist. Acest pachet deficitar a devenit motorul principal de expresie şi invenţie lingvistică al lumii oficiale şi, mai departe, modelul preluat de o mare parte a societăţii aspirante la succes. Prin urmare, minusurile, golurile, lacunele şi improvizaţiile naive au devenit principalele instrumente de lucru şi arbitri generatori de norme lingvistice. Producţia rezultată din această răsturnare socială e mult mai însemnată, mai gravă şi mai rezistentă decât valul inocent neologic de la începutul anilor ’90. În ultimii zece ani, ea a trecut din ipoteză fluidă în structură tare a limbii şi a început să funcţioneze ca normă autoritară. Succesul sau eşecul acestei malformaţii vor decide asupra limbii şi vor stabili dacă vom vorbi într-un cod rudimentar sau într-un limbaj suplu.

Bineînţeles, prima certitudine a acestei noi mecanici lingvistice a fost generalizarea lui „ca şi”. Ascensiunea lui „ca şi” ilustrează perfect transformarea generală prin care a trecut limba, în doar câţiva ani. Folosit răzleţ şi încă neacceptat, „ca şi” era, înainte de 1989, o curiozitate minoră care pigmenta discuţiile duse în grupuri de funcţionari, (uneori) profesori şi personal tehnic (aşa numitul TESA). În aceste medii şi la acea vreme, „ca şi” mărturisea, încă discret, dorinţa de corectitudine şi auto-apretare culturală, năzuinţa spre limbajul înalt şi omologat al vorbitorilor educaţi care ştiu să evite cacofoniile. Curând după 1989, procedeul a devenit un semn masiv de

recunoaştere a excelenţei lingvistice. Folosit maniacal, după orice apariţie a prepoziţiei „ca”, inevitabilul „ca şi” a încetat să mai fie o curiozitate şi a devenit o chestiune de bună ţinută lingvistică. Vorbitori trăgând după ei colaci multipli de „ca şi” au preluat corul colectiv al corectitudinii lingvistice şi s-au legitimat, astfel, cultural. „Ca şi” a luat funcţia unei garnituri mobile şi permanente care evită, garantat, ruşinea cacofoniei şi ascunde cum nu se poate mai bine originile needucate ale vorbitorului. Psihologic, supremaţia lui „ca şi” e rezultatul fricii de ridicol transformate în excelenţă permanentă. „Ca şi” a dat vorbitorilor prestanţa omului stăpân pe limbă şi confortul celui ce evită, expert, capcanele care înghit vorbitori neinstruiţi. Nesiguranţele şi tatonările vorbitorilor care căutau, înainte de 1989, distincţia lingvistică au dispărut. Puterea neţărmurită a lui „ca şi” a acordat unor grupuri complexate la sosirea pe prima scenă brevetul de expertiză şi bune maniere lingvistice.

Drumul spre creaţie era deschis. Noua clasă dominantă şi vorbitoare a trecut dezinvolt la îmbunătăţirea suplimentară a limbii. Aşa au apărut invenţii şi adaosuri pe care limba a trebuit să le accepte, la ceva timp după prima victorie a noii clase vorbitoare. Nu există campion între contribuţiile variate ale acestui tip de creativitate, dar preferinţa pentru „cu subiect şi predicat” spune că ne aflăm în faţa odorului favorit.

„Cu subiect şi predicat” a fost pus în circulaţie şi înnobilat de politicieni care, prinşi în dezbateri TV, au găsit în această formulă angajamentul care tranşează disputa. Cineva care anunţă că susţine „cu subiect şi predicat” semaforizarea unui oraş, candidatura unui coleg de partid sau mărirea alocaţiilor pentru mame e, deodată, luminat din două unghiuri. Mai întâi, ca om politic de curaj dus

până la marginea riscantă, dar nobilă a nechibzuinţei. Căci orice e rostit „cu subiect şi predicat” trece în asumare eroică. Procedurile obscure ale politicii se desfac şi lasă la vedere silueta unui romantic robust, oarecum exaltat, în fine, un om de principii care nu mai suportă ceţurile comode ale eufemismului. Apoi, „cu subiect şi predicat” dă vorbitorului aura şi gulerul tare al pastorului, acel aer metodic şi energic de examinator al imperfecţiunii morale care acoperă epoca.

Expresia ţinteşte sus, dar e rezultatul tipic al nevrozelor lingvistice provinciale. Lumea care a urcat la vârful politicii a venit, în mare parte, din medii provinciale, iar asta a însemnat, tot mai accentuat, în anii comunismului, o formă de bovarism, o serie de pretenţii de statut şi profesionale irealizabile care şi-au vărsat frustrarea în expresie lingvistică. Altfel spus, mica dramă socială s-a jucat şi lingvistic. După 1989, această recuzită verbală a fost remorcată de noi parveniţi şi revărsată asupra publicului larg, tocmai pentru a dovedi şi răzbuna meritul ignorat atâta vreme, în trecut.

Rădăcinile provinciale ale noilor formule de dezvoltare internă ale limbii sunt, de altfel, mult mai adânci decât s-ar putea crede. Noul grup politic victorios în democraţie s-a prezentat în fruntea mesei fără să fi lăsat acasă niciuna din obişnuinţele lingvistice anterioare. De aici, de pildă, preferinţa pentru ceva ce s-ar putea numi arhaisme de alint. E vorba de construcţii evident supuse patinei, dar lipsite de sursă literară precisă. Ele nu sunt împrumutate din vreun text cronicăresc sau din limba zonelor rurale, ci imită vechimea, în căutarea efectului ornamental şi a micului tic simpatic de vorbitor-artist. Aşa de pildă, politicieni care discută de modernizarea statului sau de gradul de colectare fiscală se declară gata „să bată

obrazul” ministrului de finanţe. Sau, aidoma unui retor-filozof încercat, îşi iau elan, anunţând grav că „vor face vorbire” despre Ordonanţa de urgenţă 6.

La alt nivel, dar cu acelaşi efect, jurnalismul, în genere scris şi vorbit de oameni tineri, cu panaş urban, a legiferat generalizarea titulaturii de „român”. Prin urmare, în fiecare zi o ştire sau o remarcă a prezentatorului TV ne informează că „românii” au luat cu asalt magazinele, că „românii” au învăţat să se ferească mai bine de gripă sau că „românii” au ales în acest an Poiana Braşov (deşi nu e de trecut cu vederea predilecţia crescândă a „românilor” pentru agroturism). În acest timp, „românii” (desigur, alţii) consumă tot mai multe antibiotice şi tot „românii” (aceiaşi) manifestă un interes crescând pentru asigurările de viaţă. Noutatea acestei formule încurajează în ascultător o situaţie specială: patriotismul infinit şi microscopic. Căci, prin grija acestei formule, societatea nu mai are consumatori sau pacienţi. Turiştii şi chiriaşii au dispărut. Proprietarii şi pensionarii s-au stins, iar şoferii s-au retras în anonimat. În locul lor, au apărut peste tot, gata să susţină orice statistică şi să certifice orice mutaţie, „românii” – la plural, dar, în fond, multiplicarea unuia „de-al nostru”, persoană neaoşă şi de încredere.

Această mică plecăciune patriotică nu trebuie să înşele. Limbajul de presă nu e confiscat de sentiment naţional. Dimpotrivă, sforţarea cea mai de soi a presei caută să rearticuleze modern o limbă desigur „română”, dar întrucâtva păcătoasă, din lipsă de funcţionalism anglo-saxon. Aşa au apărut, în ajutor, balamale nichelate care dau limbii un baleiaj amplu şi necomplicat. Avem de-a face cu mici intervenţii care se plâng de complicaţiile proverbiale şi acuză excesul de nuanţare al limbii române. Astfel, „undeva” a trimis în şomaj orice altă variantă.

„Undeva” atribuie şi rezolvă orice. Un nefericit accident de circulaţie a

y avut loc duminică după-amiază, „undeva” după ora trei. Tot pentru o comunicare dinamică, e de ştiut că, pentru a răsturna guvernul, opoziţia mai are nevoie de „undeva” la îi voturi. La fel de simplu poate fi adusă în faţa publicului situaţia unei reputate vedete de club şi *fashion* care a abandonat bunele obiceiuri şi trebuie să mai piardă „undeva” la zece kilograme.

Alte adjuvante fac servicii publicului scutindu-l de complicaţiile inutile ale limbii atunci când trebuie relatate discuţii >

purtate de oameni însemnaţi. Una e să spui cuiva „că”. Mult mai serios şi mai ferm e să spui cuiva „faptul că”. Dacă, de pildă, e vorba de ditamai prim-ministrul, vechiul şi orfanul „că „e nelalocul lui. Aşadar, prim-ministrul i-a spus ministrului de interne „faptul că „trebuie luate măsuri pentru limitarea furturilor. Fireşte, ministrul de interne a răspuns raportând „faptul că „va convoca o întrunire de urgenţă la minister.

În situaţiile care implică personaje extra-politice sau situaţii de fină complexitate culturală, presa renunţă la „faptul că” (mult prea încărcat de tensiunea deciziilor de stat) şi se apucă de „ceea ce” (incomparabil mai distins). Noua normă spune, prin urmare, că marele artist sărbătorit de colegi le-a spus acestora „ceea ce” crede că e secretul împlinirii în sculptură. La rândul lui, publicul larg a răspuns acestui favor înghesuindu-se să vadă „ceea ce” a zămislit artistul, în lucrările adunate într-o expoziţie retrospectivă.

Instrumentarul care operează asupra limbii în locurile de intimitate exagerată conţine cel puţin alte două piese inevitabile. Mai întâi, interdicţia relaţiei prea

apropiate cu atributul. Mai simplu: enunţul „casa este roşie” trece drept formă neîngăduit de intimă. Soluţia e înserarea unei pene, un soi de articol de castitate care întrerupe necuviinţa. Aşadar, „casa este una roşie”. Nici atribuirea acţiunilor nu trebuie lăsată în seama unei gramatici prea directe. De aici, ajutorarea bietului „de”. Singur şi stingher, „de „riscă să fie strivit de importanţa acţiunii. În plus, „de „e inadmisibil de comun. Prin urmare, o panglică inaugurală nu poate fi tăiată „de „preşedinte, ci numai „de către” preşedinte. La fel, un şofer reţinut de poliţie face parte dintr-o ştire banală. Interesantă e abia ştirea în care şoferul e > >

reţinut „de către” poliţie.

Până aici, presiunile şi mutilarea limbii vin, oarecum, logic şi galeş, din neînţelegeri sau frustrări trecute şi dintr-un foarte prezent dor de prestigiu.

Victoria lingvistică a grupurilor rău pregătite sau mâncate de complexe a fost urmată, însă, de represiune. Succesul cu care s-a încheiat primul asalt asupra limbii a dat acestor grupuri curaj şi a trecut în violenţă lingvistică pură. Sentimentul de putere şi nevoia de reprezentare lingvistică a sentimentului de putere au măcelărit fără ezitări raporturile şi mecanismele cele mai naturale ale limbii. Comandanţii victorioşi ai noului limbaj au trecut, adică, la eliminarea completă a mecanismelor gramaticale cheltuitoare de timp. Funcţia primă a mesajului a devenit proiecţia de forţă a unui vorbitor de necontrazis. În acest punct, apar formule de o stupiditate dură şi nepăsătoare. Înainte de orice, întronarea uluitorului „doişpe” în rol unisex. Şi pentru masculin, şi pentru feminin. Agăţat de gâtul substantivelor feminine, „doişpe” are, pur şi simplu, o componentă umilitoare. Formula care refuză acordul de gen transmite o nesimţire de şef de clan şi o lene de

retardat. În fond, limba

y

română nu cere mult. Acordul numeralelor e obligatoriu în doar două situaţii: pentru unu şi doi. E prea mult pentru răbdarea unei societăţi care a început să echivaleze bădărănia autoritară cu maturitatea.

Amputările continuă cu suprimarea altei complicaţii refuzate de creierele conducătorilor prea puternici: corelaţiile de prepoziţii în negaţii. Ca să nu facem spectacol savant: o negaţie care exprimă o restricţie cere prezenţa lui „decât”, iar o afirmaţie care restrânge ceva cere prezenţa lui „doar”. Situaţia a fost simplificată cu barda. Aşa a apărut monstruozitatea care circulă slobod şi oral prin ţară: am „decât” zece lei în buzunar. Folosită fără excepţie, aşa cum cineva foloseşte drumul mai scurt şi sticla de plastic, această construcţie e o crimă fără alibiuri lingvistice. Desfigurarea vine, de-a dreptul, din gustul pentru brutalitate şi dominaţie, strămutat din actele vieţii practice în detaliile limbii. „Decât” e echivalentul lingvistic al treningului purtat oriunde şi oricum. O nesimţire care se desfată expunându-se urcă din această construcţie lingvistică şi îşi împroaşcă auditoriul.

Lucrul cel mai tăinuit al carnagiului lingvistic general de după 1989 e sediul central. Multă lume o aude, puţin lume o spune: presa de sfărâmat limba lucrează în sudul ţării, cu precădere în Bucureşti. Capitala e un oraş mare şi dezlânat, iar asta se aude perfect în limba locală. Urbanitatea Bucureştiului e întreruptă de mari zone corcite şi nehotărâte între sat, mahala şi oraş. Gigantismul a rămas nerezolvat şi reproduce total cacofonic un melanj stilistic, de accente şi lexic fără albie. Rezultatul cumulat al acestei aglomerări nevrotice e o limbă avariată din toate părţile şi de toţi vorbitorii. Fonetic, limba a căzut spre un

grai gutural cu o curgere uşor nazală şi cu accente excitate în puncte nenaturale ale frazei. Muntenismul vioi şi tăios al limbii nu a dispărut, dar e copleşit de nepăsarea urâtă a noii limbi. Limpezimea ironică a limbii populare sau elocvenţa elegantă a limbii culte provoacă deriziune sau admiraţie tocmai pentru că şi-au pierdut locul şi influenţa.

Cazanul fierbe bolborosind în sud, dar asta nu înseamnă că în celelalte provincii istorice se vorbeşte o limbă română bine crescută sau conservată. Contribuţiile provincialismului transilvan au o stridenţă aparte. Purtătorii lor, de regulă persoane publice sosite la Bucureşti pentru a prelua funcţii oficiale, au impresia că pigmentează limba, dar nu fac decât să dea o mână de ajutor infecţiei. Regina bolilor transilvane e un dativ strâmbat în jurul prepoziţiei „la”. Un bun politician sau funcţionar transilvan spune că „I-am dat la Emilia dosarul, să îl citească”. În plus, încăpăţânarea de a accentua greşit, pe prima silabă, numele lunilor ianuarie şi februarie nu are deloc farmec regional. În cel mai bun caz, acest obicei lingvistic degajă un aer de ostatic recent eliberat, după o sută de ani de izolare în gimnaziu.

Moldova e mai puţin cunoscută pentru acrobaţii lingvistice hidoase, dar asta şi pentru că Moldova e partea cea mai discretă a circuitului economic şi cultural naţional. Izolarea a

y decis în cazul Moldovei, dar asta nu e o consolare pentru starea limbii române.

E foarte probabil că nemulţumirea faţă de spectacolul lingvistic naţional va fi văzută ca moft elitar. Cu alte cuvinte, ar exista o anume aroganţă a urechii, obişnuită să găsească nod în papură şi dezacorduri în gura vorbitorilor de limbă română vie şi netrucată. Bănuiala e

îndeajuns de întemeiată. Snobismul gramatical-lingvistic e un articol curent între intelectualii care nu şi-au încheiat socotelile cu vulgul sau meşteresc neobosit la propria statuie. Limba populară poate fi certată uşor, prea uşor. Cine nu ştie să asculte cu pătrundere subtilităţile spontane ale limbii populare pierde, adesea, mecanisme şi virtuozităţi stilistice fără pereche. Şi nu e vorba, aici, doar de fapte uitate de limbă. Limba vorbită e încă la lucru, cu toate micile şi marile ei fineturi, inovaţii şi rezolvări subtile.

y y 7 y y

Prin anii ’80, de pildă, circula o formulă de versificaţie logică fulgerătoare: „Mă serveşti, te servesc!” E în acest fel de a face oral cu ochiul o capacitate de comprimare lingvistică admirabilă. Aceleaşi vremuri de mizerie au adus în gura vorbitorilor o formulă fotografică de recunoaştere a bunăstării. Cineva care purta un „alendelon” avea dare de mână. Numele actorului francez Alain Delon fusese importat în bloc şi făcea un serviciu foarte precis expunerii orale. Tot de acolo venea admiraţia pentru cel ce „şi-a făcut video”, adică a cumpărat cu o grămadă de bani ceva greu accesibil. Expresia semnala, dintr-un foc şi aproape clandestin, respectul pentru buna întocmire gospodărească, exact aşa cum o făceau odinioară cuvintele de laudă pentru cineva care „şi-a făcut o pereche de case”. În ambele cazuri, oralitatea face o analiză sociologică definitivă.

La fel de lucrate sunt formulele de sprijin retoric folosite expert de vorbitori în aparenţă nesiguri. Aşa de pildă, cutare povestitor care se consideră dator să înceapă cu o precizare negativă: „Nu ieri, alaltăieri, mă duc la piaţă şi...” Sau un altul, care se întrerupe brusc şi se dezice abrupt de propriul enunţ: „Ţin minte ca acum! Anul

trecut în martie, ba nu! mint! în februarie, mă duc la circa financiară şi le spun: păi bine, dom'le…" Ambele procedee par perfect inutile şi şchioape. Totuşi, frecvenţa şi precizia cu care ele intervin în discurs spun că ne aflăm în faţa unor tehnici premeditate, de oralitate rafinată. În ambele cazuri, vorbitorul îşi întrerupe discursul pentru a capta atenţia şi pentru a face un act de autentificare suplimentar. Vorbitorul dispare un moment, pentru o revizie spontană, şi reapare certificat de date precise. Atât argumentul, cât şi purtătorul lui devin, astfel, infinit mai credibili. Auditoriul nu mai poate pune nimic la îndoială. Persuasiunea retorică şi-a făcut şah mat audienţa. Toate aceste minicapodopere ale limbii vorbite stau pe o competenţă lingvistică remarcabilă. Cine subestimează inteligenţa limbii vorbite pierde o bibliotecă şi un depozit de muniţie retorică.

Din păcate, însă, principala ştire lingvistică a timpurilor noastre spune altceva. Într-adevăr, lumea vorbeşte prost româneşte. Mai grav, lumea rău vorbitoare nu mai e de mult alcătuită din oameni needucaţi. Aproape tot sectorul purtător de diplome şi distincţii şcolare vorbeşte prost şi nu pare deloc deranjat. Trebuie amintit imediat, respectând succesiunea istorică a dezastrelor, că educaţia a fost răpusă prima, înainte de declanşarea măcelului lingvistic. Prăbuşirea educaţiei şcolare e bine documentată de declinul continuu al ratei de reuşită la bacalaureat şi de gradul de abandon şcolar. Însă importanţa educaţiei şcolare e vădit supraestimată. De fapt, educaţia fundamentală, inclusiv buna aşezare lingvistică, sunt, în mare parte, decise înaintea şi în afara şcolii, de valori şi norme transmise în familie. Asta explică de ce am avut destui scriitori strălucitori şi de ce avem tot mai puţini buni vorbitori de limbă română cu educaţie

redusă.

Multă lume mai are, probabil, în urechi o limbă colorată, dar limpede, aşa cum era ea vorbită de părinţi sau bunici, în sate răspândite aproape peste tot în ţară. Această rezervă de educaţie internă a dispărut aproape cu totul. Migraţia spre oraş sau în afara ţării explică mult, dar nu prea mult. În fond, deplasarea forţată spre oraş a fost sistematic încurajată şi impusă de administraţiile comuniste, încă de la începutul anilor ’50. Cu toate astea, ruptura a devenit ireversibilă abia din momentul în care mediile urbane şi, mai apoi, rurale au fost inundate de o cultură complet divergentă: de democratizarea antinormativă a anilor ’90.

Sună periculos de retrograd, dar asta numai atâta timp cât vom continua să credem că democratizarea e compatibilă cu buna calitate a culturii şi, în acest caz, cu misterele codurilor valorice reţinute în buna educaţie de familie. Ne-am obişnuit > >

să venerăm principiile pluraliste, aducându-le un mare deserviciu. Adică nesocotindu-le limitele şi teritoriul natural. În fond, numai o enormă inadecvare poate duce la ideea după care familia e un alt fel de parlament, iar şcoala o altă întruchipare a secţiei de vot. Întâmplător, îmi vine în minte o recentă anchetă sociologică britanică, provocată de o întrebare oarecum mirată: cum se face că familiile de vită ale Scoţiei vorbesc în continuare o engleză impecabilă, neatinsă de formidabilul accent local scoţian? Răspunzând întrebării care voia să afle cum de a fost posibil aşa ceva, destui subiecţi au precizat, fără protest, unul şi acelaşi lucru: cu nuiaua!

y

Culturile nu se inventează. Se moştenesc. Fără autoritate, tradiţie şi întâietăţi, cultura se transformă în

spectacol, iar spectacolul uită de cultură. Democraţia n-a fost gândită pentru a genera o cultură sau alta, ci pentru a reprezenta oamenii şi pentru a-i feri de conflicte. Tot ce am adăugat ulterior e discutabil şi, de multe ori, greşit.

Şi în cazul României de după 1989, acest adevăr-limită a trecut neobservat sau a fost trecut între dovezile de nepregătire în faţa istoriei. Extinsă, în acelaşi timp vag şi virulent, democraţia ca fugă de norme a grăbit degradarea culturii şi a pregătit abandonul lingvistic în care trăim astăzi. Respectul faţă de norme a traversat într-un timp sfâşietor de scurt distanţa de la datorie la superstiţie inutilizabilă. Cultura şi-a pierdut, în genere, înţelesul. Înlocuită de *entertainment* permanent, cultura a căzut între ocupaţiile marginale, unde face figură de arhivism tolerat.

Adevărat, la vârful societăţii, acolo unde banii o permit şi ifosele o forţează, se practică un mecenat cultural notabil. Achiziţiile de valori au piaţă. Tablouri, obiecte de lux decorativ şi antichităţi cât de cât stimabile ating preţuri respectabile. O oarecare protipendadă circulă prin săli de teatru, organizează festivaluri sau sponsorizează ceremonii culturale. Din aşa ceva poate ieşi stimă de sine, dar nu cultură. Fără ştiinţă de carte pisată în şcoli şi fără cunoaştere sistematică, societatea românească va continua să îşi declaseze ideile şi limba.

Un secol pentru Est şi Vest

Nu alegem timpul în care venim pe lume, dar avem un cuvânt de spus ulterior. Putem înţelege când s-a nimerit să fim şi în ce moment al timpului se află lumea în care trăim, dar numai şi numai după o ceartă de pomină cu sfătuitorul nostru cel mai viclean: calendarul.

Veţi fi observat că o anume etichetă istorică a impus

o exclamaţie optimist-indignată: aşa ceva nu se poate în secolul XXI! De regulă, adică la fiecare început, miez şi sfârşit de secol, aceeaşi exclamaţie izgoneşte mereu aceiaşi clienţi din lucrurile îngăduite de timp: barbaria, neştiinţa, violenţa, minciuna şi, în genere, lucrurile mai mici sau indivizii care nu ne plac. A existat, desigur, „un aşa ceva nu se poate" în secolul XX, dar şi în optimistul şi nu mai puţin ştiinţificul secol XIX. E de crezut că acelaşi adagiu a însoţit, repetitiv, secole mai vechi. Dacă nu ne vine să credem că lucrurile stau aşa, de vină e acea linie trasă în numele progresului care desparte istoria în modern şi premodern (sub acuzaţia de primitivism). E de bănuit, deci, că Roma a fost martora unor mitinguri furtunoase, cu sclavi purtând pancarte pe care scria cu litere enorme: „Trăiască feudalismul, viitorul de aur al omenirii!"

Oricum, exclamaţia pe care o emitem, azi, cu atâta confort istoric spune, în cel mai bun caz, ceva despre pretenţiile excepţionale pe care le-am adoptat. În rest, acest sumar grăbit al superiorităţii noastre nu ne plasează cu adevărat în timp. Suntem, desigur, în secolul XXI, dar clipa reală a existenţei noastre colective e dată de cu totul altceva: de suma acumulărilor istorice de tot felul care preced clipa de faţă sau de lipsa lor.

Cazul României a fost şi este spectaculos, poate mai spectaculos acum, când ne apropiem de două aniversări mari şi, aparent, certe: treizeci de ani de democraţie post-comunistă şi o sută de ani de stat national unit.

Prima ocazie festivă, cea mai apropiată de noi, e deja arvunită de un baraj critic şi contestatar aproape neîntrerupt. Nu e de aşteptat, de aici, decât prelungirea retorică egală a veneraţiei şi a negaţiei cu care ne-am

obişnuit să celebrăm sau să desfiinţăm Revoluţia. A doua mare aniversare, sprijinită de un uriaş consens naţional, e, desigur, mai însemnată. Nu neapărat şi mai bine înţeleasă.

E pur şi simplu inutil să te baţi cu 1918, cu Marea Unire şi cu înălţimea civic-patriotică a oamenilor şi timpurilor care au născut prima Românie integrală. Doar un soi de huliganism vocaţional, în genul contrarienilor care decid să se apuce de fumat la început de an, poate pune la îndoială acest moment istoric monumental. Cu toate astea, o anume inadecvare însoţeşte aniversările anuale ale lui 1918 şi e de crezut că o va face, mai apăsat, la centenar.

Problema nerostită a Marii Uniri nu e Unirea, ci posteritatea ei. Cu alte cuvinte, raportându-ne automat la 1918, greşim asupra aşezării noastre în timp. Căci aniversarea Unirii spune, în definitiv, unul şi mereu acelaşi lucru. Spune că (şi) România anului 2016 sau 2017 sau 2018 e rezultatul momentului istoric 1918. Nu e greşit, dar e parţial. Marea Unire e vie, dar asta mai ales în măsura în care face din România anului 2017 o continuatoare lingvistică, etnică şi culturală. Nu etică şi nici politică. Da, Unirea şi memoria ei ţin de cel mai pur şi legitim patriotism. Or tocmai asta ar trebui să ne spună că, în multe alte privinţe, fractura e masivă.

Până la urmă, România de azi nu mai e rezultatul strict al Primului Război Mondial. România în care trăim e rezultatul celui de-al Doilea Război Mondial. Crizele şi dilemele cu care ne batem astăzi sunt problemele unei ţări care avansează, încă, în trena evenimentelor traumatice provocate de al Doilea Război Mondial: ocupaţia străină, urmată de o dictatură naţională de aproape cincizeci de ani. Aici e diferenţa şi abia ea ne plasează cu adevărat în timp. Aniversarea Unirii ne trimite într-un trecut cu care

nu mai trăim sau pe care îl purtăm în noi, reflex şi nativ, prin limbă şi sentimentul organic de apartenenţă naţională. Politic şi civilizaţional lucrurile stau cu totul altfel. E greu de admis, dar semnificaţia Unirii s-a micşorat sau a fost pătată de amploarea degradantă a unei ordini noi şi, cu adevărat, nelegiuite – regimul de dictatură comunistă, sau, altfel spus, de dominaţia unei lungi istorii fără consimţământ. Consecinţele acestei impoziţii au fost şi sunt radicale.

În primul rând, istoria impusă continuă să modeleze istoria prezentă într-un grad pe care prea puţină lume e pregătită să îl recunoască. Nu e vorba doar de bine-cunoscutele, contestatele şi deja, prăfuitele transferuri de personal şi structuri din nomenclatorul comunist în aparatul administrativ al statului democratic. Problema e alta. Discuţia pe care ar trebui s-o purtăm e mult mai complicată şi mai neplăcută.

Ea pleacă, într-adevăr, de la marele moment 1918, dar numai pentru a spune că Unirea a fost ultimul act naţional major de care România şi românii au fost în stare. E, oare, această constatare tristă unul din motivele nemărturisite care fac din amintirea Unirii o sărbătoare delicată, înconjurată de nostalgia după un trecut pierdut, după vremuri de coeziune şi acţiune naţională pentru totdeauna pierdute? Şi, în fond, nu subliniem, fără să ştim, această prelungă stare de incapacitate naţională atunci când contestăm autenticitatea Revoluţiei din decembrie 1989? Nu cumva măsurăm pios, la fiecare 1 decembrie, distanţa tot mai mare care ne separă de ultima noastră atestare istorică în calitate de naţiune lucidă „la volan”?

După 1989, România a rămas ţara problemelor întâlnite în 1989 şi nerezolvate din 1989. Revoluţia care a pus capăt regimului comunist a pus întrebările tipice

oricărei răsturnări de regim: ce facem cu trecutul? Cum îl transformăm în viitor fără a distruge prezentul? Oricât de neconvenabilă ar fi constatarea, la sfârşitul lui decembrie 1989 România era, totuşi, un stat dat şi definit, în aproape toate privinţele, de palmaresul regimului comunist. Acest dat, considerat tezaur sau balast, moştenire sau blestem, cerea o decizie, un act de transformare istorică, la un nivel nemaivăzut de la actul transformator din 1918. În locul lui, societatea românească a produs şi produce, pe toate căile şi la toate etajele, o inadecvare, o lipsă de acţiune şi idei care pot fi rezumate sec şi negativ cu un singur cuvânt: nepricepere. Toate soluţiile, toate guvernele şi toţi preşedinţii, toate birocraţiile şi toate programele de import au venit şi au trecut fără a rezolva vreuna din problemele de fond ale României. În datele ei esenţiale, ţara a rămas ţintuită de crize care nu şi-au glăsuit rezolvarea, ci au dezvoltat crize suplimentare.

Nu e cazul să ne credem, automat, mai vinovaţi, azi, decât au fost cei dinaintea noastră. Ducem mai departe o tradiţie venerabilă. Cei ce cred că suntem prea amabili cu epoca libertăţii postcomuniste ar putea trage cu ochiul la dovezi de imobilism mult mai vechi. Şi aici, Caragiale ne spune ceva.

Ne-am obişnuit să credem că analiza lui Caragiale e savuroasă, agilă, dar depăşită. Într-adevăr, în lumea descrisă de Caragiale nu există ideologie dominantă şi violenţă dogmatică. Amândouă au venit, odată cu încheierea anilor ’30, la 25 de ani după dispariţia lui Caragiale, impuse de violenţa legionară şi antilegionară, de război, apoi de ocupaţia sovietică şi de dictatura comunistă. Pe de altă parte, există un Caragiale pe care nici măcar socul comunist n-a reuşit să-l infirme.

— >

Lumea lui Caragiale e populată, de la un cap la altul, de oameni care nu fac nimic major, oameni care nu pot şi nici nu încearcă să schimbe ordinea lucrurilor. Asta nu înseamnă că avem de-a face cu oblomovieni, cu leneşi sau inactivi de indolentă orientală şi metafizică slavă. Nu. Oamenii lui Caragiale sunt ocupaţi până peste cap, dar îşi consumă energia şi competenţele într-o singură direcţie. În competiţia pentru poziţie, voce şi relevanţă în limitele unor grupuri închise: în familie, în clanuri, în tovărăşii, în alianţe şi culise de sistem. E exact starea de

7 9 7 99

Inacţiune naţională şi agitaţie individuală fervent㠠care dă defi

9 9 9 O»

niţia vremurilor şi după 1989.

Partide, organizaţii, ziare, condeie, contestatari, reformatori, alegători şi inovatori repetă schema. Nimic nu poate schimba ordinea lucrurilor şi nimic nu poate scoate de pe afiş criza fundamentală cu care a început prima zi de postcomunism. Toate energiile şi talentele, fierea şi dăruirea, idealurile şi negaţiile sunt extrem de active într-un război intern fără sfârşit, într-o bătălie cu sorţi schimbători care poate aduce sau nu proeminenţă personală şi consolidarea poziţiei în ierarhia de grup. România reîntâlneşte România cu o manevră care ocoleşte decis 1918.

Dacă revenim la momentul prim, la pragul istoric decembrie 1989 şi la răspunsul cu care eram datori în faţa bilanţului comunist, avem toate motivele să constatăm că piatra de fundaţie a rămas la locul ei şi sprijină înclinarea neproductivă a noului edificiu. În clipa despărţirii de dictatură, România era un conglomerat social, industrial şi agrar în cea mai tipică tradiţie comunistă. Un proletariat

urban masiv şi o populaţie agrară deposedată aşteptau, cu teamă sau cu speranţă, o nouă repartiţie, mai bine zis o decizie drastică şi clară, în interiorul noii ordini economice şi politice democratice. Decizia n-a venit pentru că n-a fost niciodată luată. În locul ei a venit nepriceperea. Iar nepriceperea a luat două forme.

Mai întâi, eşecul oficial şi administrativ. Ultimii aproape treizeci de ani au fost irosiţi în dezbateri politice şi iniţiative economice fără rezultat. Cele două mari familii politice ale României democratice au dat faliment cu mult înainte de abordarea problemei.

Stânga, adică PSD şi alte grupuri politice programatic legate de soarta clasei muncitoare, au făcut zgomote protecţioniste, au asigurat o întreţinere socială vagă unei populaţii în şomaj şi atât. PSD şi compania au arătat, pur şi simplu, că nu ştiu ce să facă în situaţia dată, că nu se pricep şi că nu au de gând să rişte un confort electoral asigurat de frustrarea populaţiei paupere a fostelor oraşe industriale şi de o fostă ţărănime risipită după prăbuşirea structurilor agricole.

Dreapta, reprezentată rând pe rând de PNŢ, PNL şi PDL, s-a distins repetând, cu alte metode, aceeaşi nepricepere. Dreapta a răspuns ideologic. Adică a adoptat pe nerăsuflate o mantră importată prestigios, în numele eliberării de dirijism şi colectivism. Epoca privatizărilor, închiderilor şi abandonurilor de industrii (adesea, unul şi acelaşi lucru) a distrus, într-o zăpăceală anarhică şi comică, şi ce era viabil, şi ce nu mai era. De pe margine, presa democrată şi opinia calificată au dat o mână de ajutor, asigurând proasta reputaţie şi discreditarea fostului proletariat. Un acord analitic general şi conform cu reţeta doctrinară a pieţei libere s-a soldat cu sancţionarea unei clase etichetate, în întregime, ca produs social şi

ambasador moral al comunismului. În iunie 1990, mineriada a călcat în picioare Bucureştiul. Soarta şi imaginea acestui grup dezorientat şi manevrat erau pecetluite. Clasa muncitoare era adusă la Bucureşti pentru a distruge şi pentru a fi distrusă. A fost tot ce a putut noua stângă post-comunistă. După acest gest tenebros, despărţirea lumii bune de umanitatea cenuşie lăsată nouă de comunism a devenit inevitabilă. Ruptura e vie şi azi.

Între aceste valuri succesive şi convergente de nepricepere, s-a jucat, când fluierată, când ignorată, tragedia clasei muncitoare. Să nu ne agăţăm de termeni. Clasă muncitoare descrie, aici, în lipsă de altceva mai bun, masa majoritară şi potenţialul uman dominant al României, aşa cum şi cât era el la sfârşitul lui 1989. Durerea şi sălbăticia aduse de tembelismul administrativ al anilor ’90 în oraşele lumii industriale româneşti rămân nescrise şi neştiute.

La începutul anilor ’90, spectacolul era nou şi putea încă părea eroic. Presa descria aprobator etapele inevitabil bestiale ale unei cruciade juste. Nimeni nu avea timp de feţele obosite, de cuvintele aparent neştiutoare şi de deprinderile detestabile ale oamenilor din zonele date ruinei. I-am întâlnit de multe ori, fără să mă pot desprinde de aceeaşi repetată neînţelegere. La Autobuzul, devenit între timp Rocar, unde aşteptau uluiţi propria execuţie industrială şi îşi arătau petele de ulei de pe salopete. La Valea Roşie, blocând calea ferată din lipsă de altceva mai bun. Fabrica de conserve mergea bine, după care a fost declarată o ruşine economică şi închisă. Însă nimic nu putea întrece mizeria şi disperarea stăpâne pe Motru. Cine a trecut prin acele locuri mâloase şi fără speranţă a întâlnit mii de oameni abandonaţi în alcool, trăitori prin

cârciumi clătinate de dansatoare moldovence în turneu pe nicăieri. Nicio speranţă. Doar certitudinea inexplicabilă a abandonului.

Comunism mascat? Nostalgie intelectuală după proletarul cu barosul la spate şi zâmbetul îndreptat spre secretarul general al Partidului Comunist Român? A se slăbi! Şi a se lua seama

la drama umană. Am întârziat prea mult în nepriceperea şi indiferenţa care au măcinat atâţia oameni şi au pustiit atâtea locuri. N-ar trebui să uităm că această eroare ne-a costat procentele decisive în pariul cu timpul. Am trecut prin malaxor o populaţie fără vină. Şi ar trebui să înţelegem că actele de sălbăticie administrativă, nepricepere politico-economică şi naivitate intelectuală nu lasă în urmă o societate normală. De fapt, nu lasă în urmă niciun fel de societate. Datorăm fracturii de atunci distanţa irecuperabilă între oamenii de rând şi oamenii de soi, între turmă şi iniţiaţi. Dezgustul de mârlani s-a născut sau a fost relansat atunci şi ne însoţeşte, mai departe, prin toate alegerile şi campaniile care subînţeleg datoria cetăţenească de a bloca ascensiunea plebei. În cel mai cumplit paradox cu putinţă, am trăit, mult mai devreme, ruptura care macină, azi, state occidentale în care elita nu mai poate suferi naţia şi o afuriseşte sub acuzaţia de populism.

Am numit alegerile din mai 1990 Duminica Orbului şi am dat dovadă, astfel, de un discernământ geopolitic de nevăzător, dar întru totul explicabil. România plonja în alegeri pluripartite şi libere după o interdicţie de aproape cincizeci de ani. Enorma majoritate a celor ce au luat cu asalt secţiile de votare în mai ’90 cunoşteau numai parodia electorală repetată de comunişti, o dată la patru ani, în

deriziunea şi plictisul general. Aproape nimeni nu votase, vreodată, în condiţii de libertate politică. Emoţia tulbura, fără excepţie, alegătorii ambelor blocuri. Electoratul proFSN suferea de o nelinişte aproape nevrotică, în aşteptarea ordinii restabilite. Dispariţia contractului cu ritualul existenţial comunist lăsase un gol care risca să se permanentizeze. Electoratul anti-FSN trăia o stare vecină cu exaltarea şi automat cony testatară. Neocomunismul era gata de treabă la doar şase luni de la dispariţia oficială a comunismului. Deruta şi erorile de diagnostic ale acelor zile sunt de înţeles, însă nimic nu ar trebui să ne împiedice să revedem şi să revizuim acel moment, după treizeci de ani de experienţă politică şi mai mult de douăzeci de consultări electorale.

Alegerile din mai 1990 erau oricum pierdute, cu sau fără furtul suplimentar din mai fiecare secţie de vot. O amintire nu tocmai difuză din secţia de vot Moara Vlăsiei, presiunea unui miting fioros în faţa Academiei Militare şi o imagine de neuitat la secţia de vot Agronomiei din Bucureşti îmi spun că alegerile din 20 mai 1990 nu puteau fi câştigate de altcineva. În acea duminică, orbirea a fost a altora. Până la urmă, nevăzători am fost cu toţii. Iar adevărata dramă a venit abia după, când acelaşi FSN care a capacitat şi a captat voturile a arătat că nu ştie ce să facă mai departe. Că nu e interesat de mesajul masiv şi tulbure al acestui vot.

După treizeci de ani de nepricepere tutelară, criza a fost, ca de obicei, rezolvată printr-o criză suplimentară. În absenţa oricărei speranţe de schimbare şi dezvoltare, fostul proletariat şi urmaşii lui mai tineri au părăsit târgurile şi orăşelele ucise de şomaj şi au emigrat. Aproape patru milioane de oameni au lăsat în urmă un gol devastator şi, în acelaşi timp, au creat spaţiul în care

nepriceperea generală are toate şansele să se maturizeze şi să se diversifice. Tragedia clasei muncitoare e tragedia societăţii româneşti, chiar dacă, pentru a înţelege asta, societatea va avea nevoie de noi experienţe extreme şi de atât timp cât va fi nevoie pentru a fi prea târziu. Căci, după ce a făcut vânt proletariatului industrial, nepriceperea a devenit normă. Ea a atacat rapid structurile cerebrale şi viitorul activ al societăţii.

Adică educaţia.

Şcoala a căzut desfigurată de farsa universităţilor-fantomă, de îndoctorizarea tuturor puşlamalelor şi ignoranţilor, de trucajul doctoratelor plagiate şi de fuga în emigraţie a supravieţuitorilor. Infecţia a urcat, logic şi neîntârziat, într-un sindrom masiv de de profesionalizare. Pretenţiile şi standardele minime au fost măturate. Oricine şi orice a fost declarat calificat să devină

oricine şi să facă orice, mai precis nimic. Tâmplării şi anesteziştii, sudorii şi filologii sunt căutaţi şi vânaţi de la un capăt la altul al ţării, ca păsările cu penaj exotic sau speciile strecurate cumva prin mari catastrofe geologice. Nepriceperea a devenit regn şi climă. Administraţie şi etos. Dramă aducătoare de moarte şi farsă

de umor grotesc.

Biruinţa nepriceperii e înconjurată de sânge proaspăt, dar bătălia a început de mult. Aşa cum am văzut, lumea lui Caragiale era, acum o sută de ani, jurată aceluiaşi legământ. Sigur, în termenii istoriei noastre recente, nepriceperea naţională pare totuna cu victoria postumă a socialismului. Şi, fără îndoială, socialismul a câştigat tocmai prin incapacitatea noastră de îndepărta

urmările socialismului sau de a le transforma, uman şi economic, într-un act pozitiv de curaj istoric.

Însă impasul prezent e înşelător. În spatele lui stă o criză mai veche, o a doua formă de nepricepere, anterioară incompetenţei administrativ-oficiale dezlănţuite după 1989. Caragiale o cunoştea, fără să îi prevadă viitorul mare. Era normal pentru cuminţenia unui om al secolului XIX, perfect nepregătit pentru ororile ideologice care au pus capăt optimismului european în secolul XX. Dacă e să vorbim serios de nepriceperea care îşi face de cap şi vine de hac prezentului românesc, nu avem voie să privim doar la capătul dinspre noi al istoriei. La celălalt capăt se află ceva foarte asemănător. O stafie leită.

Putem înţelege mai bine ce şi de ce ni se întâmplă dacă remarcăm că societatea românească a fost fragilă şi a reuşit prea puţin, îngrădită de absenţe: mai întâi lipsa societăţii civile şi, apoi, pasivitatea Bisericii. Unde societatea civilă nu e şi nu trebuie să fie conceptul de astăzi, acea formulă restrictivă care mângâie vocaţii militante. Lipsa istorică a societăţii civile în România e, dimpotrivă, legată de gradul redus de participare socială. Păcatul mai vechi al despărţirii elitelor dăscăleşti de popor a ţinut în afară o parte însemnată a societăţii. În consecinţă, am dat scriitori mari, familii slabe şi o burghezie inactivă, după modelul descris de Caragiale. Biserica nu a intervenit decât pentru a-şi reînnoi prestigiul. Pasivă şi adesea complice, ortodoxia a rămas o chestiune de cler şi nu a pregătit societatea pentru istorie. În aceste condiţii, comunismul a câştigat uşor. Mai uşor decât în alte părţi. Iar asta explică de ce, în decembrie 89, Polonia.

Ungaria şi Cehoslovacia erau societăţi precapitaliste, în vreme ce România era o societate postcomunistă. Nimic

din ce a urmat nu a dejucat această condiţionare istorică.

În schimb, câteva din trăsăturile contactului nostru cu lumea au menţinut sau realimentat datele impasului de dinaintea eliberării. E momentul să vorbim de suma de neînţelegeri şi erori care au infiltrat ieşirea noastră în lume, după 1989. Vina e felurită, şi culpa Occidentului e considerabilă. Mai întâi, pentru că Estul continuă să fie un continent nedescoperit. O despărţire forţată de aproape cincizeci de ani a ascuns aproape cu desăvârşire partea estică a Europei. La ora ridicării, din spatele Cortinei de Fier, a apărut o lume pe care Occidentul se obişnuise să o simtă şi presimtă în termeni exotici. De aici clasificarea Estului în termeni folcloric-arhaic-naturişti. Altfel şi cu alt pastel spus, Estul, ca tărâm intact, spaţiu de navigaţie agroturistică şi binecuvântată inaptitudine la industrial sau postindustrial. Iluzia e încă vie printre comentatorii de presă, deşi a fost speculată mult mai cinic de clasa politică occidentală. Marea rezervaţie estică a fost tocmai bună de transformare în piaţă de consum pentru industriile occidentale. Concomitent, mâna de lucru calificată răsăriteană s-a potrivit foarte bine cu nevoile pieţei occidentale. Nu e niciun strop de *conspiraţionism resentimentar* în aceste constatări. Aşa lucrează istoria. Cinic, pragmatic şi fără *fair-play*.

Apropierea deşi, apoi, admiterea României în Uniunea Europeană nu pot fi subestimate, dar nici scutite de examen istoric. Reintegrarea în Europa a fost, adesea, citată ca act istoric exemplar şi dovadă de revenire a naţiunii la nivelul de performanţă atestat ultima oară în 1918. Nu e aşa. Nu avem niciun motiv să uităm că admiterea noastră în UE a fost doar pe hârtie, şi doar în oratoria de ocazie rodul evoluţiilor interne româneşti. Decizia a fost determinată, în principal, de considerente şi

urgenţe strategice, de balanţa jocului Est-Vest şi de expansiunea occidentală prin export democratic (încă vie la începutul anilor 2000). Nu e nimic rău aici. Adopţiile reuşesc, adesea, şi fără date preliminare ideale. Numai că în cazul trecerii Estului dintr-o lume în alta prea multe lucruri rămân neclare sau se negociază încă.

La mai bine de zece ani de la admiterea în UE, România şi, alături de ea, celelalte state estice notabile, de la Ungaria la Polonia şi Cehia, rămân partea secundară, remorcată şi nu tocmai consubstanţială a Europei. Superstiţia inadecvării estice e încă vie în inima Uniunii Europene? în plus, diferenţele de experienţă istorică apasă greu.

Consensul etic şi politic european e dat de un centrism amabil şi permeabil la socialism şi la rădăcina lui rusă. Din acest motiv, în mediile tot mai stângiste şi corecte politic ale lumii bune europene, Estul are o problemă stăruitoare. O pată şi un păcat pe care Estul le poartă cu el, în orice împrejurare şi pe deasupra oricărui acord. Mai clar spus, lumea bine a Occidentului nu poate ierta Estului că a venit de petrecanie comunismului, că a compromis, adică, marele ideal progresist pe care elitele Vestului îl consumau de la mare distanţă, prin corespondenţă şi în variantă *light*.

Nimeni nu va recunoaşte acest adevăr vinovat, dar realitatea y 7

psihologică a acestui reproş scoate capul la intervale regulate. Iată, de pildă, lejeritatea cu care presa occidentală vorbeşte despre est-europeni. În cazul lor, presa şi politicienii sunt scutiţi de reţineri. Est-europenii pot fi numiţi în gura mare naţionalişti, nostalgici autoritari, hoţi, delincvenţi şi traficanţi de carne vie din vocaţie. De multe ori lucrurile stau aşa şi, în definitiv, o presă corectă

trebuie să spună lucrurilor pe nume. Numai că onestitatea dură a limbajului e permisă numai şi numai în cazul est-europenilor. Dacă un ziar sau un politician occidental şi-ar permite vorbească de arabi (musulmani), asiatici, africani folosind 1% din descrierile rezervate est-europenilor, lumea ar lua foc. Proscrierea şi concedierea vinovatului sunt de la sine înţelese. Niciun jurnalist sau politician nu ar supravieţui public mai mult de 24 de ore din clipa în care şi-ar da pe faţă rasismul.

Doar în cazul est-europenilor aceasta atitudine e permisă, legală şi nesancţionată. Această licenţă reflectă nota istorică mai mică)

primită de estici. Care e, la rândul ei, rezultatul unui lung proces de subestimare şi imputare istorică. Dar concertul de neînţelegeri cu fundal istoric nu se opreşte aici.

Deşi prea puţin discutată, o anume revoltă, dacă nu chiar dezamăgire a încolţit, cu timpul, în percepţia est-europeană a Occidentului. E complicat şi greu de mărturisit, dar „lumea liberă”, superba titulatură care a emoţionat şi captivat minţi şi suflete est-europene înainte de 1989, nu a supravieţuit integral reîntâlnirii Est-Vest. Oricât ar părea de naiv sau romantic cercetătorului occidental, în Europa de Est idealul occidental al libertăţii a fost iubit şi cultivat, adorat ca o taină păstrătoare de lumină în bezna fără fisură şi fără de sfârşit a nopţii comuniste. Fetişismul prodemocratic, americanismul necondiţionat, occidentalomania au îmbrăcat aspiraţiile societăţilor estice de sus până jos, în forme, ticuri şi gesturi diverse. De la modă la lecturile interzise şi de la muzica pop la declamarea entuziastă a principiilor libertăţii, convingerile prooccidentale ale Estului pot părea, azi, o colecţie înduioşătoare de mimetisme idolatre.

Dar prooccidentalismul social al est-europenilor a avut o miză şi o seriozitate mult mai adâncă. Comparată cu bonjurismul vioi al paşoptiştilor, năzuinţa occidentală nutrită sub comunism a avut o dimensiune tragică şi o miză existenţială. Ele explică entuziasmul şi senzaţia de eliberare spirituală la căderea zidurilor şi reîntâlnirea cu lumea occidentală.

Anii imediat următori lui 1989 au fost anii unui timp unic, arareori îngăduit de asprimea istoriei. Au fost, adică, anii în care, pentru est-europeni, prezentul a confirmat idealuri fixate stelar, pe o boltă inaccesibilă. E aproape sigur că acest cult îndelungat şi secret al libertăţii explică un anume soi de exigenţă cu care est-europenii au filtrat experienţa reîntâlnirii cu Occidentul. Şi cum altfel?

Est-europenii s-au prezentat la întâlnirea cu Occidentul avertizaţi tragic şi înarmaţi cu certitudini de fier asupra naturii ultime a ideii socialiste. Fără iluzii şi paranteze, umanitatea est-europeană nu putea fi decât un critic redutabil al cochetăriilor sau recuperărilor stângiste occidentale. Cu timpul, pe măsură ce aplecarea politică şi intelectuală spre stânga a elitelor occidentale s-a osificat, dezamăgirea est-europeană a luat forme vizibile. Nu trebuie uitat că în 1989 est-europenii şi-au văzut visul cu ochii, iar cei ce trec prin asemenea experienţe încep să vadă neobişnuit de bine. Şi de critic. După un început feeric, percepţia est-europeană a ajuns la porţile unei dileme amare.

Ce simte, ce gânduri îşi face şi la ce încheieri poate ajunge cineva scăpat dintr-o dictatură, atunci când regăseşte mecanisme de control acerb în patria libertăţii? Câtă îngăduinţă i se poate cere şi cât poate dura tăcerea cuiva care află că ideile de care a scăpat ca prin urechile

acului au evoluat nespus şi lucrează cu mare măiestrie în altă parte? Cât optimism mai poate aduna cineva care tocmai a înţeles că în cea mai bună şi mai dorită dintre lumi există forme ample şi subtile de înregimentare fără pierderea libertăţii?

Divorţul Est-Vest nu e nici inevitabil, nici de dorit. Sursele nepotrivirii sunt, însă, active. Nu putem trece peste ce e al nostru, peste partea noastră de vină. Şi nici nu putem ignora, mai departe, prejudecăţile externe care au supravieţuit timpurilor în care Vestul şi Estul erau despărţite. Mai grav e că, urmând lozincile curente, neînţelegerea riscă să se transforme în criză comună europeană. Iar asta, cu o vorbă deja amintită, e inadmisibil în secolul XXI!

Din partea coautorului 5
I. PATIMI EUROPENE ÎN VID
Proştii Europei U
Poziţia *brace* 17
Rinoceri de elită 21
Europa, vreau să te f...! 27
Calul troian de dar nu se caută la dinţi 31
Fotografia de adio 35
Jurământ de vasalitate la Passau 39
Centrul nu mai ţine 44
Criza continuă 49
Deutschland UE Alles! 53
Vestea bună nu e 56
Absenţa 64
Pentru ei, potopul! 68
II. REVOLTA ATLANTICĂ
Trumpeta plebei 73
President Trump 81
100 metri foarte plat 85

Marele scandal american 89
Am pierdut alegerile? Să depăşim democraţia! 93
Keep calm and listen to the People! 96
Veri buni ai marţienilor 102
Ultimul loc de joacă 106
Umanitatea e supraevaluată iii
Cine suntem? 115
Civilizaţie, virtute şi cădere 119
III. UNDE E ESTUL?
Ştreangul de dar 135
Ce se poate cumpăra cu 30 de euro 139
Onoare, adevăr, tăcere, ruşine (în această ordine) 143
Lecţii de la Renzi 146
Apă de Polonie 149
La Est de Articolul 5 153
Mai poate gândi Estul? 157
IV. PRICEPISM ROMÂNESC
Vechii noştri prieteni 165
Colectivul greşit 170
O şosea! 174
Os domnesc în mujdei 177
Monarhia salvase România 180
Copii gratis şi gimnastică pentru popor 184
Obiectaţi? 187
Comedy Central Penal 192
2015 bis 196
Ne desfiinţăm 199
Sarea-n bucate bio 202
Pricepism românesc 207
În căutarea comunismului pierdut 210
În prezenţa Marelui Dispărut 213
2018 = ipi8 – 100 219

Doar limba ne ţine împreună 222
Împotriva dreptului la liberă exprimare greşită 225
Un secol pentru Est şi Vest 241